

“ერთად - სხვათა კულტურათა ურთიერთგაგებისკენ”

IO1 – შედარებითი ანალიზის ანგარიში

**„კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ
ინფორმირებულობა ევროკავშირში:
კვიპროსის, საქართველოს, საბერძნეთის,
იტალიისა და
ლიბანის თემატური კვლევა”**

Published by: Culture Polis

ეს პუბლიკაცია მომზადდა Erasmus-ის 6 პარტნიორის + Key Action 2 პროექტის მიერ:

"ერთად - სხვათა კულტურათა ურთიერთგაგებისკენ"

No:2020-1-EL01-KA204-079099

<http://thetogetherproject.eu>

CULTUREPOLIS
Corfu, Greece,

(EWORX S.A.)
EWORX YPIRESIES ILEKTRONIKOU
EPICHEIREIN ANONYMOS ETAIREIA
Athens, Greece

A.B. INSTITUTE OF
ENTREPRENEURSHIP
DEVELOPMENT LTD
Polis Chrysochous, Cyprus

GEORGIAN ARTS AND
CULTURE CENTER InTbilisi,
Georgia

FATTORIA PUGLIESE DIFFUSA ASSCULT.
In Taurisano Italy

LEBANESE DEVELOPMENT
NETWORK
Beirut, Lebanon

(პუბლიკაცია ქართულ ენაზე)

ავტორები

ირინე სურმანიძე (საქართველო)
ქსანთიპი კონტოგიანი
(საბერძნეთი)
ანტონიოს მორასი (კვიპროსი)
იულია გაბრიელა ბადეა (იტალია)
ევანგელისტა ლეუზი (იტალია)
ადელ ბენლაჰუარი (იტალია)
გიტა ჰურანი (ლიბანი)

მონაწილეები

ლაურა პარის პაპავლასოპულოსი,
ელეფტერია ჩაროგიანი, დიონისია კუცი
კარამიტროუ, ვაია კირაძოული, ამინ
ნეჰმე, რიტა ნასიფი მაკა დვალისვილი,
ნათია ტრაპაიძე, მარიამ კახნიაშვილი

დიზაინი

ანტუანეტა მუბარაკი

პასუხისმგებლობისგან გათავისუფლება

ევროპის კომისიის მიერ ამ პუბლიკაციის მომზადების მხარდაჭერა არ წარმოადგენს მისი შინაარსის მოწონებას და ის ასახავს მხოლოდ ავტორების შეხედულებებს. კომისია არ აგებს პასუხს პუბლიკაციაში მოყვანილი ინფორმაციის ნებისმიერი სახით გამოყენებაზე.

მიმოხილვა

შესავალი

გასული ათწლეულის განმავლობაში, ვრცელი კვლევა მიემდვნა იმის შესწავლას, თუ როგორ შეუძლია კულტურათაშორის დიალოგს უფრო წარმატებული, მშვიდობიანი და მდგრადი საზოგადოების ჩამოყალიბება. ჩვენს გლობალიზებულ სამყაროში და ქვეყნებში, თემებსა და სამეზობლოებში და მათ შორის კულტურათაშორისი ურთიერთქმედების სწრაფად მზარდი ტემპით, ძლიერი კულტურათაშორისო კომპეტენციის ჩამოყალიბების საჭიროება უკიდურესად მნიშვნელოვანია. კულტურათაშორისი დიალოგის მასშტაბი და იმედი, რომელიც გამოთქმულია მრავალი მეცნიერის მიერ და ევროკავშირის უამრავ პოლიტიკურ დოკუმენტში, ითვალისწინებს იმის აღიარებასა და დაფასებას, რაც საერთო გვაქვს და რაც განგვასხვავებს და სოციალური ერთობის მშვიდობიანი გარემოს შექმნას მრავალფეროვანი ლინგვისტური, რელიგიური ან ეთნიკური იდენტობებისა და სხვადასხვა პოლიტიკური, ისტორიული ან ეკონომიკური პოზიციების მიუხედავად.

პროექტი TOGETHER მიზნად ისახავს ამ რთული და მრავალფეროვანი კულტურული ურთიერთობების გამოწვევებზე რეაგირებას და ევროკავშირის ქვეყნებსა და მათ მეზობლებს შორის მშვიდობის, მორიგებისა და დემოკრატიის მცდელობების მხარდაჭერას ადგილობრივი საზოგადოების დღის წესრიგში კულტურათაშორისო დიალოგის ჩასმით. პროექტის პირველი შედეგია შედარებითი ანალიზის ანგარიში, რომელშიც წარმოდგენილია კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ ინფორმირებულობისა და განვითარების მიმდინარე მდგომარეობა პროექტის ხუთ პარტნიორ ქვეყანაში - კვიპროსში, საქართველოში, საბერძნეთში, იტალიასა და ლიბანში. ის დეტალურად ანალიზებს იმას, თუ როგორ ხდება კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება, ფორმირება და ასახვა როგორც პოლიტიკაში, ასევე პრაქტიკაში, განსაზღვრავს კულტურათაშორის დიალოგში ჩართული ადგილობრივი დაინტერესებული მხარეების საჭიროებებს და აყალიბებს საუკეთესო პრაქტიკის მაგალითებს თითოეულ ქვეყანაში.

მეთოდი

კვლევისას გამოყენებული იყო შერეული მეთოდის მიდგომა, რომელიც მოიცავს, როგორც საოფისე კვლევას, ასევე პირველადი კვლევის ინსტრუმენტს:

ა) საოფისე კვლევა გამოყენებულ იქნა ქვემოთ ჩამოთვლილის მიმოხილვისთვის:

i. პოლიტიკა და სტრატეგიები, რომლებიც ჩამოყალიბებული და განხორციელებულია ევროკავშირის კონტექსტში კულტურათაშორისი დიალოგის პოზიციის კონტექსტუალიზაციისთვის და ევროპის კულტურული მემკვიდრეობის სიმდიდრესთან მისი ურთიერთკავშირისა და მდგრადი განვითარებისთვის კულტურული მრავალფეროვნების პოტენციალის შესასწავლად; და

ii. თითოეულ ქვეყანაში კულტურათაშორის დიალოგთან დაკავშირებული შესაბამისი პოლიტიკის დოკუმენტების და ანგარიშები;

ბ) პირველადი კვლევა მოიცავდა კითხვარებსა და სიღრმისეულ ინტერვიუებს, რომლებიც ფოკუსირებული იყო შემდეგ თემებზე: ზოგადი ინფორმირებულობა

კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ; პოლიტიკა და პრაქტიკა და ადგილობრივი დაინტერესებული მხარეების საჭიროებები. კითხვარი შემუშავებულ იქნა ონლაინ პლატფორმის საშუალებით და გავრცელდა მთავრობაში, სამოქალაქო საზოგადოებასა და ადგილობრივ საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში (იხილეთ დანართი 1). შერჩევის მოცულობამ შეადგინა 195 პასუხი ხუთივე ქვეყანაში. რაც შეეხება სიღრმისეულ ინტერვიუებს, ჯამში ჩატარდა 50 (თითოეულ ქვეყანაში 10) სიღრმისეული ინტერვიუ. რესპოდენტებისა და ინტერვიუს მონაწილეების შერჩევის კრიტერიუმები მოიცავდა სექტორების ფართო დიაპაზონს, მათ შორის, პროფესიონალებსა და ადგილობრივ დაინტერესებულ მხარეებს, როგორც პოლიტიკის, ასევე პრაქტიკის დონეზე.

ძირითადი დასკვნები

შედეგები იძლევა ყველა პარტნიორ ქვეყანაში კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის საჭიროებებისა და შესაძლებლობების კომპლექსურ მიმოხილვას. ქვემოთ ჩამოთვლილი განისაზღვრა, როგორც საერთო საჭიროებები, ასევე გამოწვევები:

- არსებობს ტოლერანტობის გასაძლიერებლად და ადგილობრივ საზოგადოებაში განსხვავების პატივისცემისთვის კულტურათაშორისი დიალოგის გაძლიერებისა და დიალოგისთვის სივრცის შექმნის მზარდი საჭიროება;
- რესპოდენტები კულტურათაშორისი დიალოგს განიხილავენ, როგორც ეფექტურს მშვიდობიანი და ინკლუზიური საზოგადოების ჩამოყალიბებაში და როგორც ტოლერანტობისა და ღიაობის ხელშეწყობის, მიკერძობის გადალახვისა და ადამიანთა უფლებების დაცვის გაძლიერების საშუალებას;
- კულტურათაშორისი დიალოგის პოლიტიკისა და პროგრამების ცოდნა, ისევე როგორც კულტურათაშორისი დიალოგთან დაკავშირებული საქმიანობის დაფინანსების შესაძლებლობები და მხარდაჭერა დაბალია;
- საზოგადოების ინფორმირებულობა და ცოდნა კულტურათაშორისი დიალოგის საჭიროებებისა და მნიშვნელობის შესახებ არასაკმარისია, ისევე როგორც კულტურული, საგანმანათლებლო და მედია პროგრამები, რომლებიც გააძლიერებდა ინფორმირებულობის ამაღლების მცდელობებს ფართო საზოგადოებაში;
- კულტურათაშორისი პოტენციალის განვითარებისთვის პროფესიული განვითარებისა და სწავლების შესაძლებლობების ნაკლებობა; და
- ყველა რესპოდენტის მიერ, განურჩევლად ქვეყნისა, ხაზგასმული იყო პოლიტიკური ნების არარსებობა და პოლიტიკასა და განხორციელების პრაქტიკაში ჩართულობის დაბალი დონეები.

წინამდებარე ანგარიშში ასევე ხაზგასმულია ვრცელი დაგროვილი სათანადო პრაქტიკა და შეთავაზებულია რეკომენდაციები იმასთან დაკავშირებით, თუ რა უნდა გაკეთდეს მულტიკულტურულ საზოგადოებაში ცხოვრების გამოწვევის გადასალახად. რეკომენდაციები გაცემული იყო შემდეგი მიმართულებებით:

- 1) მუშაობის გაძლიერება პედაგოგებისთვის, მასწავლებლებისთვის, გადაწყვეტილების მიმღები პირებისა და კულტურათაშორის დიალოგზე მომუშავე პროფესიონალებისთვის კულტურათაშორისი კომპეტენციების შესასწავლად ტრენინგებისა და სემინარების საშუალებით და სასწავლო მასალების შექმნა, როგორცაა, ინსტრუმენტების კომპლექტი, გზამკვლევები, ვიდეოები და სხვა ინტერაქტიული გაკვეთილები;
- 2) პოლიტიკის გაძლიერება, რომელიც ხელს უწყობს კულტურათაშორის დიალოგს და მოიცავს შესაბამის განხორციელების პრაქტიკას, განსაკუთრებული აქცენტით განათლებაზე, ხელოვნებაზე, კულტურასა და სპორტზე;
- 3) ფინანსური მექანიზმებისა და გაზრდილი დაფინანსების შესაძლებლობების შექმნა კულტურათაშორის დიალოგთან დაკავშირებული აქტივობებისთვის სხვადასხვა სექტორებში, კულტურული და საგანმანათლებლო პროექტების ჩათვლით, რომლებიც ავლენს კულტურულ მრავალფეროვნებას და ამლიერებს საზოგადოების ყველა ჯგუფის ინკლუზიურ მონაწილეობას;
- 4) ინფორმირებულობის ამაღლების კამპანიების დაწყება კულტურათაშორისი დიალოგის მნიშვნელობის შესახებ ფართო საზოგადოების ინფორმირებისთვის, რესპოდენტების უმეტესობის მიერ ამ კამპანიებში მთავრობას, სამოქალაქო საზოგადოებას, ადგილობრივ საზოგადოებასა და მედია საშუალებებს შორის თანაბარი მონაწილეობის უზრუნველყოფის მნიშვნელობის ხაზგასმით;
- 5) კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ განათლების გაძლიერება სკოლებში და ინოვაციური სასწავლო მასალების შექმნა პლურალიზმისა და განსხვავების პატივისცემის მხარდასაჭერად. მთლიანობაში, ანგარიშში დემონსტრირებულია კულტურათაშორისი დიალოგის მიმდინარე გამოწვევებისა და შესაძლებლობის ორმხრივი დინამიკა კვიპროსში, საქართველოში, საბერძნეთში, იტალიასა და ლიბანში, რომლებიც ერთმანეთს ავსებენ, ნაცვლად წინააღმდეგობისა. აღნიშნულის გათვალისწინებით, კონტექსტს აშკარად არსებითი მნიშვნელობა აქვს კულტურათაშორისი დიალოგის განსაზღვრაში და პოლიტიკასა და პრაქტიკაში მის გამოყენებაში. რელიგიური, ეთნიკური, ლინგვისტური ან სხვა მახასიათებლები სხვადასხვა პირობებს ქმნიან თითოეულ ქვეყანაში კულტურათაშორისი დიალოგის განვითარებისთვის და აქედან გამომდინარე, საჭიროა პოლიტიკისა და მიდგომების გაძლიერება კონკრეტული კონტექსტების შესაბამისად (მაგალითად, ევროპაში მიგრაციის გამოწვევები, საქართველოს საბჭოთა მემკვიდრეობა და ეთნო-პოლიტიკური კონფლიქტები, კონფესიათაშორისი და ეთნოსთაშორისი დავები ლიბანში).

დასკვნითი შენიშვნები

მიუხედავად ამისა, როგორც კითხვარის რესპოდენტები, ასევე ინტერვიუების მონაწილეები ერთხმად აცხადებდნენ, რომ პატივისცემით სავსე კულტურული შეხვედრები, ურთიერთგაგება და კონსტრუქციული დიალოგი ერთიანი და მდგრადი საზოგადოების ჩამოყალიბების საფუძველია, განურჩევლად ცხოვრების სტილის, ღირებულებების, ტრადიციებისა და რწმენის განსხვავებებისა. ამკარაა, რომ კულტურათაშორის დიალოგს ბევრი ბარიერი აქვს. ზოგიერთი მათგანი უბრალოდ გამომდინარეობს სხვა ენაზე კომუნიკაციის სირთულიდან, ხოლო დანარჩენები დაკავშირებულია ძალაუფლებასა და პოლიტიკასთან, ისტორიულ მეხსიერებასთან, კულტურულ და სოციალურ პოზიციონირებასთან, სიღარიბესთან, ექსპლუატაციასა და დისკრიმინაციასთან და ხშირად სოციალურად დაუცველ და მარგინალიზებულ ჯგუფებს მიკუთვნებული პირების რთულ ყოველდღიურ გამოცდილებასთან. გარდა ამისა, როგორც ანგარიშებშია ჩამოყალიბებული, ამჟამად ჩვენ ვაწყდებით იმ ჯგუფებისა და პოლიტიკური გაერთიანებების გამღიერებას, რომლებიც ქადაგებენ ქსენოფობიას, ჰომოფობიას, რასიზმსა და „სხვათა“, „იმიგრანტთა“, „უცხოელთა“ სიძულვილს, რაც ზღუდავს სივრცეს ტოლერანტობისა და ღიაობისთვის და უარყოფს კულტურათაშორისი დიალოგის კონცეფციას.

ნებისმიერ შემთხვევაში, ზემოაღნიშნული პრობლემები ასევე უზრუნველყოფს სამოქალაქო სექტორის დაინტერესებული პირების მიერ, და კონკრეტულად პროექტ „TOGETHER“-ის მიერ ჩარევის შესაძლებლობებს. კულტურათაშორისი დიალოგის როლი დიდად იქნა დაფასებული უმეტესი რესპოდენტების მიერ თითოეულ ქვეყანაში, ამ სფეროში უფრო მეტი კომპეტენციებისა და უნარ-ჩვევების განვითარების საჭიროების ხასგასმის პარალელურად. კულტურული მემკვიდრეობა და საერთო ღირებულებების შესახებ სწავლა უმნიშვნელოვანესად იქნა მიჩნეული ნდობის ხელშეწყობისა და დიალოგისთვის პოზიტიური გარემოს შექმნაში. ამ შედეგებზე დაყრდნობით, პროექტ „TOGETHER“-ის მეორე შედეგი - „ელჩების სასწავლო პროგრამა“ (IO2) თვალ-ყურს ადევნებს ინოვაციური სასწავლო მოდულებისა და საგანმანათლებლო მასალების შემუშავებას ადგილობრივი დაინტერესებული მხარეებისა და დარგის სპეციალისტების კულტურათაშორისი

უნარ-ჩვევებისა და კომპეტენციების გასამდიერებლად, კულტურათაშორისი დიალოგისა და ლიბერალური ღირებულებების შესახებ ცოდნის გადასაცემად და მცდელობებს, რომელიც ითვალისწინებს ადგილობრივი დაინტერესებული მხარეების მოტივირებას, რათა გახდნენ კულტურათაშორისი დიალოგის ელჩები მათ საკუთარ საზოგადოებებში. ჯამში, კულტურათაშორისი დიალოგის იდეა, იმ ანგარიშების ჭრილში, რომლებშიც ასახულია საჭიროებები, შესაძლებლობები და საუკეთესო პრაქტიკის მაგალითები, მოწონებულია, როგორც მშვიდობიანი და წარმატებული საზოგადოებების წინაპირობა და ასევე, მათ კონკურენციას უწევს წარსული გამოცდილებები და მიმდინარე პოლარიზაციის პრაქტიკა, რომელიც საზოგადოებას ჰყოფს ორ ნაწილად - „ჩვენ“ და „ისინი“. ასევე, მრავალ შემთხვევაში, კულტურათაშორისი დიალოგი უგულებელყოფილი ჩანს ეროვნული მთავრობების დღის წესრიგში. ერთ-ერთი ჩვენი რესპოდენტის თანახმად, „კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობასთან დაკავშირებული პოლიტიკური მიმოხილვა ჩუმია ან შეიძლება იმდენად უჩინარი იყოს, რომ კვალსაც არ ტოვებს“. როგორც კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ „თეთრ წიგნშია“ (2008) ხაზგასმული, საზოგადოება ძალისხმევას მიმართავს ინტეგრაციის, სოლიდარობისა და ყველასათვის თანაბარი შესაძლებლობების ხელშეწყობაზე და ჩვენი საერთო პასუხისმგებლობაა, მივაღწიოთ საზოგადოებას, „სადაც შევძლებთ ერთად ცხოვრებას თანასწორად, ღირსეულად“.

ნაწილი 1 – კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ ევროკავშირის პოლიტიკისა და სტრატეგიების განხილვა

ევროპის კომისიის მიერ ამ პუბლიკაციის მომზადების მხარდაჭერა არ წარმოადგენს მისი შინაარსის მოწონებას და ის ასახავს მხოლოდ ავტორების შეხედულებებს. კომისია არ აგებს პასუხს პუბლიკაციაში მოყვანილი ინფორმაციის ნებისმიერი სახით გამოყენებაზე.

შესავალი

ევროკავშირის ერთ-ერთი ძირითადი პრინციპია თვითმყოფადობისა და კულტურული მრავალფეროვნების პატივისცემა. ამ პრინციპების, როგორც ჩვენი ევროპული საზოგადოების სასიცოცხლო ელემენტების მნიშვნელობა კონტინენტის მრავალ პოლიტიკასა და სტრატეგიაშია ჩამოყალიბებული. 2009 წელს ლისაბონის შეთანხმების ძალაში შესვლასთან ერთად, კულტურული მრავალფეროვნება კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი გახდა და ბიძგი მისცა ევროპის მოქალაქეების მშვიდობიან თანაარსებობას. ეს ასევე ნათლად ჩანს ევროპის კავშირის ძირითადი უფლებების შესახებ ქარტიის (ევროპარლამენტი, ევროკავშირი და ევროპის კომისია, 2016) პრეამბულაში, რომელშიც მითითებულია, რომ „კავშირი ეფუძნება ადამიანის ღირსების, თავისუფლების, თანასწორობისა და სოლიდარობის განუყოფელ და უნივერსალურ ღირებულებებს. კავშირი ემყარება დემოკრატიისა და სამართლის უზენაესობის პრინციპებს. კავშირის საქმიანობაში ადამიანს ცენტრალური ადგილი აქვს მინიჭებული, რაც აისახება კავშირის მოქალაქეობის შემოღებით და თავისუფლების, უსაფრთხოებისა და მართლმსაჯულების სივრცის შექმნით[...] კავშირი ხელს უწყობს ამ საერთო ღირებულებების დაცვას და განვითარებას ევროპის ხალხთა კულტურული და ტრადიციული მრავალფეროვნების, ისევე, როგორც წევრი სახელმწიფოების ეროვნული იდენტობისა და მათი საჯარო ხელისუფლების ეროვნულ, რეგიონულ და ადგილობრივ დონეზე მოწყობის გათვალისწინებით“. ევროპა მრავალფეროვანი ადამიანების სამშობლოა, რომლებიც მჭიდროდ თანაცხოვრობენ ევროკავშირის გაერთიანებულ კონტექსტში. გარდა ამისა, მათი თანაცხოვრება გაძლიერებულია სოციალური მედიითა და ტექნოლოგიური კომუნიკაციით, რომლებიც მათ შორის უფრო პირდაპირი დიალოგის წინაპირობებს აყალიბებს და ამავდროულად ცვლის ყველა წევრი სახელმწიფოს ეკონომიკურ და კულტურულ პირობებს.

კულტურათაშორისი დიალოგის გამოწვევები ევროკავშირში

მიუხედავად იმისა, რომ ადამიანები და საზოგადოება ახლა უფრო მეტადაა დაკავშირებული, ვიდრე ოდესმე, კონფლიქტები და გაუგებრობები არსებობს საზოგადოებებს შორის და მათ შიგნით. ზოგიერთი მკვლევარი განმარტავს (Deardorff, 2020), რომ სიძულვილის ენა ავრცელებს იმ იდეას, რომ მრავალფეროვნება და ერთიანობა შეუთავსებელია და იწვევს ძალადობრივ ქმედებებს, რომლებსაც გრძელვადიან პერსპექტივაში საზოგადოებრივი მოწყობის გაუქმება შეუძლია.

მსოფლიო გაგლეჯილია კონფლიქტებითა და ომებით და ვითარდება ახალი გლობალური გამოწვევები და საფრთხეები, როგორცაა პოპულიზმი, ღრმა უთანასწორობები და სასტიკი ექსტრემიზმი, რომლებიც აფერხებენ ქალებისა და მამაკაცების ერთად ცხოვრების შესაძლებლობებს. ამ თვალსაზრისით, სხვადასხვა გამოწვევები, რომელთა წინაშეც დგას ევროპა მეორე ათასწლეულის დასაწყისიდან, მოიცავს შემთხვევათა ფართო სპექტრს, „კლიმატის ცვლილებიდან ჰუმანისტურ ტრაგედიებამდე, პოლიტიკური არასტაბილურობიდან და ექსტრემისტთა თავდასხმებიდან სოციალურ უბედურებამდე“, მთელ მის ტერიტორიაზე (Lähdesmäki, 2020). ბოლო 10 წლის განმავლობაში, გლობალიზებული სამყაროს ფარგლებში, ევროკავშირი ებრძვის ევროზონისა და ევროპის ფინანსური ბაზრების ეკონომიკურ კრიზისს, ასევე დემოკრატიული ლეგიტიმურობის კრიზისს და ევროსკეპტიკური პოლიტიკური პარტიების ზრდას, რომლებიც ცდილობენ ევროზონიდან და ევროკავშირიდან გასვლას. გარდა ამისა, ადამიანთა პოპულაციების გადაადგილების, საერთაშორისო მიგრაციის ნაკადების ზრდა და კადრების გადინების შედეგები ასევე შემჩნეულია დღევანდელი ევროპის პირობებში, რაც კონტინენტს გარდაქმნის „ერთ-ერთი მთავარ დანიშნულების ადგილად საერთაშორისო მიგრაციის მსოფლიო რუკაზე“ (Wilk-Woś, 2010).

ამ ფენომენთან ერთად, ბოლოდროინდელმა ლტოლვილთა კრიზისმა (2015 წლიდან დღემდე) ევროპა უზარმაზარი ჰუმანიტარული გამოწვევების წინაშე დააყენა და იწვევს პოლიტიკურ კონფლიქტებს ევროკავშირისა და წევრი სახელმწიფოების პოლიტიკურ ძალებს შორის.

არანაკლებ მნიშვნელოვანი ისაა, რომ 2020 წლიდან, ევროპა ჯანდაცვის გლობალური კრიზისის განსაკუთრებული გარემოებებს - COVID-19 პანდემიას ებრძოდა. ჯანმრთელობაზე დამანგრეველი ზემოქმედების გარდა, აშკარა გახდა, რომ COVID-19 უპრეცედენტო ეკონომიკურ და გეოპოლიტიკურ კრიზისს იწვევს (იუნესკო, 2020). COVID-19-ის სოციალური შედეგების შესახებ იუნესკოს ბოლოდროინდელი ანგარიშის (2020) თანახმად, ეს შედეგები მოსალოდნელია იყოს შემდეგი: (i) სოციალური უთანასწორობებისა და დაუცველობის ზრდა; (ii) ქსენოფობიისა და ეთნო-კულტურული რასიზმის გავრცელება; (iii) მომატებული ძალადობა გენდერული ნიშნით; და (iv) მზარდი დისკრიმინაცია არამოქალაქეების მიმართ. ამ სწრაფად ცვალებად პირობებში, კულტურის როლი უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე ოდესმე. ევროპის მდიდარ კულტურულ მემკვიდრეობას აქვს პოტენციალი ხელი შეუწყოს საერთო ღირებულებებს, სოციალურ ინკლუზიასა და კულტურათაშორის დიალოგს ევროპაში და მის მიღმა, კუთვნილების გრძნობის შექმნით და ნებისმიერი კონფრონტაციისთვის წინააღმდეგობის გაწევით, რომლის წინაშეც დღეს საზოგადოება დგას. კულტურებს შორის დიალოგი - დემოკრატიული საუბრის უძველესი და ყველაზე ფუნდამენტური საშუალება, საშუალებას აძლევს ადამიანებს მშვიდობიანად და კონსტრუქციულად იცხოვრონ მულტიკულტურულ სამყაროში, ავითარებს კოლექტივისადმი კუთვნილების შეგრძნებას, აუმჯობესებს ცხოვრებას, ქმნის სამუშაო ადგილებს და ქმნის თანმდევ ეფექტებს მრავალ ეკონომიკურ სექტორში (ევროპის

საბჭოს ვებსაიტი). სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, კულტურათაშორისი დიალოგი ხაზს უსვამს კულტურული მრავალფეროვნების მნიშვნელობას, რომელიც, მდგრადი განვითარების თეორიის თანახმად, წარმოადგენს ინოვაციის, ადამიანური გამოცდილებისა და ცოდნის გაზიარების მდიდარ წყაროს, რომელიც საზოგადოებებს საშუალებას აძლევს იმოძრაონ უფრო მდგრადი მომავლისკენ (Tilbury & Mulà, 2009).

ევროკავშირის პოლიტიკა და სტრატეგიები კულტურათაშორის დიალოგთან, კულტურულ მრავალფეროვნებასა და კულტურულ მემკვიდრეობასთან დაკავშირებით

ევროკავშირისა და გაეროს ევროპულ და გლობალურ გამოწვევებთან შეჭიდების ფუნდამენტური როლი აკისრიათ, საზოგადოებებში და მათ შორის ურთიერთგაგების ჩამოყალიბებისა და ხელშეწყობის საშუალებით. კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის, კულტურული მრავალფეროვნებიდან დაცვისა და ასევე, კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის პოლიტიკა და სტრატეგიები წარმოადგენს ძლიერ საშუალებებს ადამიანებს შორის კონტაქტების დასამყარებლად, ურთიერთგაგების გასაძლიერებლად, ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ასამაღლებლად და ევროპისა და მისი მეზობელი ქვეყნებისთვის საერთო გამოწვევებთან შეჭიდების საშუალების მისაცემად, სოციალური ერთიანობისა და მდგრადობის მთლიან კონტექსტში.

„ევროკავშირის პოლიტიკისა და სტრატეგიების ანგარიში“ წარმოადგენს პროექტ „TOGETHER“-ის პირველი ინტელექტუალური პროდუქციის - „შედარებითი ანალიზის ანგარიშის“ განუყოფელ ნაწილს. მისი მიზანია ფუნდამენტური პოლიტიკისა და სტრატეგიების სერიის წარმოდგენა, რომლებიც ჩამოყალიბებული და განხორციელებულია ევროკავშირის კონტექსტში ევროპაში კულტურათაშორისი დიალოგის პოზიციის კონტექსტუალიზაციისთვის და ევროპის კულტურული მემკვიდრეობის სიმდიდრესთან მისი ურთიერთკავშირისა და მდგრადი განვითარებისთვის კულტურული მრავალფეროვნების პოტენციალის შესასწავლად.

1. მსოფლიო კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის დაცვის კონვენცია

ავტორი - გაერთიანებული ერების განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის ორგანიზაციის გენერალური კონფერენცია მე-17 სესიაზე, პარიზი.

გამოაქვეყნების თარიღი - 16 ნოემბერი 1972 წ.

სათაური - მსოფლიო კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის დაცვის კონვენცია

სამთავრობო დეპარტამენტი - იუნესკო

URL <https://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf>

შინაარსის მიმოხილვა

- 1972 წლის მსოფლიო მემკვიდრეობის კონვენციის უმნიშვნელოვანესი მახასიათებელი ისაა, რომ ის ერთ ტექსტში აკავშირებს ერთმანეთთან ბუნების დაცვისა და კულტურული რესურსების დაცვის პრინციპებს.
- კონვენცია აღიარებს ადამიანების კომუნიკაციას ბუნებასთან და მათ შორის ჰარმონიის შენარჩუნების არსებით საჭიროებას.

- კონვენცია განსაზღვრავს კულტურული ობიექტების სახეებს, რომლებიც შეიძლება განხილულ იქნას მსოფლიო მემკვიდრეობის სიაში შესატანად.
- კონვენცია აყალიბებს მხარე-სახელმწიფოთა მოვალეობებს. კონვენციის ხელმოწერით, თითოეული მხარე იღებს არა მხოლოდ მის ტერიტორიაზე განთავსებული მსოფლიო მემკვიდრეობის ობიექტების კონსერვაციის, არამედ ასევე მისი ბუნებრივი მემკვიდრეობის დაცვის ვალდებულებას.
- ის განმარტავს, თუ როგორ უნდა მოხდეს მსოფლიო მემკვიდრეობის ფონდის გამოყენება და მართვა და რა პირობებში შეიძლება იქნას გაწეული საერთაშორისო ფინანსური მხარდაჭერა.
- კონვენცია ითვალისწინებს მხარე-სახელმწიფოთა ვალდებულებას, რეგულარულად მოახდინონ მსოფლიო მემკვიდრეობის კომიტეტის ინფორმირება მათი მსოფლიო მემკვიდრეობის ობიექტების კონსერვაციის მდგომარეობის შესახებ.

პოლიტიკასთან დაკავშირებული რეკომენდაციების შეჯამება

- "კულტურული მემკვიდრეობა" წარმოადგენს ძეგლებს, შენობათა ჯგუფებსა და ობიექტებს.
- "ბუნებრივი მემკვიდრეობა" წარმოადგენს ფიზიკურ და ბიოლოგიურ სტრუქტურებს, გეოლოგიურ და ფიზიოგრაფიულ სტრუქტურებსა და ბუნებრივ ობიექტებს.
- კონვენციის თითოეული მხარე განსაზღვრავს და გამოიწვევს მის ტერიტორიაზე განთავსებულ სხვადასხვა ობიექტებს. თითოეული მხარე აღიარებს, რომ ის პასუხისმგებელია ამ ობიექტების განსაზღვრაზე, დაცვასა და შენარჩუნებაზე და ამას გააკეთებს საკუთარი რესურსებით და საჭიროებისამებრ, საერთაშორისო თანამშრომლობით.
- თითოეული მხარე-სახელმწიფო შეეცდება: მიიღოს ზოგადი პოლიტიკა ამ ობიექტების საზოგადოების ცხოვრებასა და მისი კომპლექსურ დაგეგმვის პროგრამებში ინტეგრაციისთვის; იკონტაქტოს მის ტერიტორიულ სამსახურებთან ობიექტების დაცვისა და შენარჩუნებისთვის; შეიმუშავოს სამეცნიერო და საოპერაციო მეთოდები იმისთვის, რომ სახელმწიფომ შეძლოს იმ საფრთხეებზე რეაგირება, რომლებიც ემუქრება მის კულტურულ ან ბუნებრივ მემკვიდრეობას; მიიღოს სათანადო სამართლებრივი, სამეცნიერო, ტექნიკური, ადმინისტრაციული და ფინანსური ზომები, რომლებიც საჭიროა ამ მემკვიდრეობის განსაზღვრისთვის, დაცვისთვის, კონსერვაციისთვის, პრეზერვაციისა და რეაბილიტაციისთვის; და ხელი შეუწყოს კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის დაცვის, კონსერვაციისა და შენარჩუნების სფეროში სახელმწიფო ან რეგიონული სასწავლო ცენტრების ჩამოყალიბებას ან განვითარებას და წახალისოს სამეცნიერო კვლევა ამ სფეროში.
- მხარე-სახელმწიფოები აღიარებენ, რომ ამგვარი მემკვიდრეობა წარმოადგენს მსოფლიო მემკვიდრეობას, რომლის დასაცავად უნდა ითანამშრომლოს მთლიანად საერთაშორისო საზოგადოებამ. მხარე-სახელმწიფოები დახმარებას უწევენ წევრ-სახელმწიფოს მოთხოვნისთანავე. თითოეულმა მხარე-სახელმწიფომ არ უნდა მიიღოს წინასწარ განზრახული ზომები, რომლებმაც შეიძლება პირდაპირ ან არაპირდაპირ ზიანი მიაყენოს სხვა წევრი სახელმწიფოს კულტურულ და ბუნებრივ მემკვიდრეობას.
- „მსოფლიო მემკვიდრეობის კომიტეტი“ წარმოადგენს იუნესკოს სამთავრობოთაშორისო კომიტეტს, რომლის 15 წევრს ირჩევს გენერალური ასამბლეა. თითოეულმა მხარე-სახელმწიფომ, შესაძლებლობის ფარგლებში, უნდა წარუდგინოს მსოფლიო მემკვიდრეობის კომიტეტს ქონების აღწერა, რომელიც კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის ნაწილს წარმოადგენს, განთავსებულია მის ტერიტორიაზე და შესაფერისია სიაში შესატანად. მსოფლიო მემკვიდრეობის სიაში ქონების შესატანად საჭიროა დაინტერესებული მხარის თანხმობა. მსოფლიო მემკვიდრეობის კომიტეტი ასევე გამოსცემს „საფრთხის წინაშე მყოფი მსოფლიო მემკვიდრეობის სიას“. მსოფლიო მემკვიდრეობის კომიტეტი შეისწავლის სახელმწიფოს შეთავაზებულ ობიექტებს, განსაზღვრავს მათ ღირებულებას, მიიღებს გადაწყვეტილებას დახმარების გაწევის შესახებ და ა.შ.
- „მსოფლიო მემკვიდრეობის ფონდი“ („ფონდი“) წარმოადგენს მსოფლიო კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის დაცვისთვის ჩამოყალიბებულ ფონდს. მხარე-სახელმწიფოები იღებენ ვალდებულებას,

ყოველ ორ წელიწადში სავალდებულო შენატანი გადაუხადონ ფონდს ნებისმიერი ნებაყოფლობითი შემოწირულობებისა და საჩუქრების გარდა. თითოეულ სახელმწიფოს ეძლევა რეკომენდაცია ჩამოყალიბოს ეროვნული საჯარო და კერძო ფონდები ან ასოციაციები, რომელთა მიზანია კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის ობიექტების დასაცავად შემოწირულობების მოზიდვა.

- ფონდისგან ფინანსური დახმარების მისაღებად, თითოეულმა სახელმწიფომ თავის მოთხოვნასთან ერთად უნდა წარადგინოს ინფორმაცია და დოკუმენტაცია, რომელიც ფონდს გადაწყვეტილების მიღების საშუალებას მისცემს. სტიქიურ უბედურებებზე ან კატასტროფებზე დაფუძნებული მოთხოვნები, მათთან დაკავშირებული გადაუდებელი სამუშაოს გამო, დაუყოვნებლივ, პრიორიტეტულად უნდა იქნას განხილული კომიტეტის მიერ. კომიტეტი საკუთარ კვლევებს ახორციელებს გადაწყვეტილებების მიღებამდე.
- ფონდის მიერ გაწეული დახმარება შეიძლება იყოს შემდეგი სახის: კვლევები, ექსპერტების, ტექნიკოსებისა და კვალიფიციური მუშა-ხელის გამოყოფა, სწავლება, მოწყობილობის მიწოდება, დაბალ-პროცენტაანი ან უპროცენტო სესხები, რომლებიც შეიძლება დაფარულ იქნას გრძელვადიან პერსპექტივაში; და უსასყიდლო სუბსიდიების გაცემა, განსაკუთრებულ შემთხვევებში და განსაკუთრებული მიზეზებით;
- მსოფლიო მემკვიდრეობის კომიტეტს ასევე შეუძლია საერთაშორისო დახმარება გასწიოს პერსონალისა და სპეციალისტების სწავლებისთვის ყველა დონეზე, ყველა სფეროში. საერთაშორისო დახმარება დიდწილად დამოკიდებულია დეტალურ სამეცნიერო, ეკონომიკურ და ტექნიკურ კვლევებზე. საერთაშორისო დახმარების მიმღებმა სახელმწიფოებმა უნდა გაასაჯაროონ იმ ქონების მნიშვნელობა, რომლისთვისაც მიღებულია დახმარება და ამგვარი დახმარების მიერ შესრულებული როლი. საერთაშორისო დახმარების მიმღები სახელმწიფოს შენატანი წარმოადგენს თითოეული პროგრამისა ან პროექტისთვის გამოყოფილი რესურსების მნიშვნელოვან წილს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ეს არაა რესურსებით ნებადართული.
- მხარე-სახელმწიფოები შეეცდებიან, ყველა შესაძლო საშუალებებით, კერძოდ, საგანმანათლებლო და საინფორმაციო პროგრამებით, გააძლიერონ კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის დაფასება და პატივისცემა მათი ხალხის მიერ. ისინი აიღებენ ვალდებულებას, მოახდინონ საზოგადოების დეტალური ინფორმირება იმ საფრთხეების შესახებ, რომლებიც ემუქრება ამ მემკვიდრეობას და წინამდებარე კონვენციის შესრულებისას განხორციელებულ საქმიანობას.
- სახელმწიფოებმა, იუნესკოსთვის მომზადებულ ანგარიშებში უნდა წარმოადგინონ ინფორმაცია მათ მიერ დამტკიცებული საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული დებულებების შესახებ და სხვა ქმედებების შესახებ, რომლებიც მათ განახორციელებს წინამდებარე კონვენციის გამოსაყენებლად, ამ სფეროში მიღებული გამოცდილების დეტალებთან ერთად. ეს ანგარიშები გაზიარებულ იქნება მსოფლიო მემკვიდრეობის ფონდისთვის.

საკვანძო სიტყვები: აღწერა, დაწესებულება, კვლევა, კულტურული მემკვიდრეობა, ბუნებრივი მემკვიდრეობა, დაფინანსება, განათლება, მართვა/კონსერვაცია, მონაცემთა შეგროვება/ინფორმირება, სპეციალური ფონდი, დაცული ტერიტორია

2. კულტურათაშორისი დიალოგის თეორი წიგნი

ავტორი - ევროპის საბჭოს საგარეო საქმეთა მინისტრები

გამოქვეყნების თარიღი - მაისი, 2008 წ.

სათაური: კულტურათაშორისი დიალოგის თეორი წიგნი - „ერთად ცხოვრება თანასწორად, ღირსეულად“

სამთავრობო დეპარტამენტი - ევროპის საბჭოს საგარეო საქმეთა მინისტრები

URL - https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/source/white%20paper_final_revised_en.pdf

შინაარსის მიმოხილვა

კულტურათაშორისი დიალოგის თეორი წიგნი ჩამოყალიბებულია ევროპის საბჭოს პოლიტიკური ორიენტაციები „კულტურათაშორისი დიალოგის“ თემაზე ფართომასშტაბიანი კონსულტაციის საფუძველზე, რომელიც მოიცავდა დისკუსიებს, კითხვარებსა და დიალოგთან დაკავშირებულ ღონისძიებებს მნიშვნელოვან დაინტერესებულ მხარეებთან ყველა წევრი სახელმწიფოდან. წიგნი მომზადებულია პოლიტიკის შემქმნელებისა და ადმინისტრატორებისთვის, განმანათლებლებისა და მედიისთვის, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებისთვის, მიგრანტთა და რელიგიური საზოგადოებებისთვის, ახალგაზრდული ორგანიზაციებისა და სხვა სოციალური პარტნიორებისთვის.

შესავალში, პოლიტიკა აქცენტს აკეთებს ევროპის საბჭოს წევრი სახელმწიფოების ვალდებულებაზე, ხელი შეუწყოს მრავალფეროვან საზოგადოებას, ევროპის საბჭოს ძირითადი ღირებულების, კერძოდ, ადამიანთა უფლებების, დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის საფუძველზე.

პირველ თავში აღწერილია შემუშავებისა და რედაქტირების პროცესი და განსაზღვრულია ძირითადი კონცეფციები. ასევე, განხილულია ინკლუზიური საზოგადოების მიღწევის უფრო შესაფერი გზა, და ერთ-ერთი მათგანია კულტურათაშორისი დიალოგი.

მეორე თავში მითითებულია, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი მთავარი

ინსტრუმენტია კულტურული მრავალფეროვნების მართვაში და რომ პლურალიზმი, ტოლერანტობა და ფართო ხედვა აღარაა საკმარისი. გარდა ამისა, წარმოდგენილია ინსტრუმენტები და მექანიზმები, რომლებიც გამოიყენება ევროპის საბჭოს ღირებულებების გაძლიერებისა და დაცვისათვის და რისკები, რომელთა წინაშეც დადგება ნებისმიერი საზოგადოება კულტურათაშორისი დიალოგის არარსებობის შემთხვევაში.

მესამე თავში შესწავლილია კულტურათაშორისი დიალოგის კონცეპტუალური საფუძველი და ჩამოთვლილია პირობები, რომელშიც კულტურათაშორისი დიალოგი შეიძლება წარმატებული მცდელობა გახდეს. მხარეები თანხმდებიან იმაზე, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი, როგორც ინკლუზიური საზოგადოების ძლიერი ინსტრუმენტი, ეხმარება ადამიანებს სხვადასხვა კულტურული კუთვნილებების მართვაში მრავალკულტურულ გარემოში მისი მემკვიდრეობისა და სოციალური წარმომავლობის გამდიდრებით. წიგნში ჩამოყალიბებულია კულტურული მრავალფეროვნების ორი მოდელი, ასიმილაცია და მულტი-კულტურალიზმი. ორივე მათგანი აღარ წარმოადგენს ელემენტებს, რომლებსაც შეუძლიათ ინტეგრაციისა და სოციალური ერთიანობის უზრუნველყოფა. ასევე, ის ხაზს უსვამს იმას, რომ კანონის უზენაესობა, ადამიანთა უფლებები, დემოკრატია, თანაბარი ღირსება, ურთიერთპატივისცემა და თანასწორობა წარმოადგენს ფუნდამენტურ კომპონენტებს, რომლებსაც შეუძლიათ კულტურათაშორისი დიალოგის უზრუნველყოფა. რელიგიისა და რელიგიათაშორისი დიალოგის როლი განხილულია ევროპის საბჭოს ფარგლებში.

ბოლო ორ თავში გაანალიზებულია ხუთი მიდგომა კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობისადმი, რომლებიც ევროპის საბჭოს ღირებულებებს ეფუძნება. წიგნში ჩამოყალიბებულია, რომ „უმრავლესობის“ წესები არ ამართლებს ნებისმიერი სახის დისკრიმინაციას, სიძულვილის ენასა და პიროვნების ექსპლუატაციას. ბოლოს წარმოდგენილია რეკომენდაცია კულტურათაშორისი დიალოგის სათანადო ხელშეწყობისთვის.

პოლიტიკის რეკომენდაციების შეჯამება

ბოლო თავში ჩამოყალიბებულია ხუთი პილიტიკა და რეკომენდაციებისა და გაიდლაინების სია, რომლებიც ევროსაბჭოს ღირებულებებთან, საერთო პასუხისმგებლობასთან მიმართებაში ეხება ყველა დაინტერესებულ მხარეს.

კულტურული მრავალფეროვნების დემოკრატიული მართვა

„კულტურათაშორის დიალოგს ესაჭიროება ნეიტრალური ინსტიტუციონალური და სამართლებრივი ბაზა ეროვნულ და ადგილობრივ დონეზე, რომელიც ევროპის საბჭოს ადამიანის უფლებათა სტანდარტების გარანტიას იძლევა და ეფუძნება დემოკრატისა და კანონის უზენაესობის პრინციპებს" (გვ. 37).

„უზრუნველყოფილ უნდა იქნას შინაგანი კავშირი სხვადასხვა პოლიტიკებს შორის, რომელიც ხელს უწყობს კულტურათაშორის დიალოგს ან მისი შეფერხების რისკს ქმნის“ (გვ. 37).

„საჯარო ორგანოები მგრძობიარენი უნდა იყვნენ კულტურულად მრავალფეროვანი მოსახლეობის მოლოდინების მიმართ და უნდა უზრუნველყონ, რომ საჯარო მომსახურების გაწევა პატივს სცემდეს საზოგადოების ყველა ჯგუფის კანონიერ მოთხოვნებს და შეეძლოს მათი სურვილების დაკმაყოფილება“ (გვ. 38).

„საზოგადოებრივი დისკუსია უნდა ხასიათდებოდეს კულტურული მრავალფეროვნების მხარდაჭერით“ (გვ. 38).

„საჯარო ორგანოებმა საჭიროებისამებრ უნდა განახორციელონ სათანადო დადებითი ქმედება სოციალურად დაუცველ და არასაკმარისად წარმოდგენილ ჯგუფებს მიკუთვნებული პირების საპასუხისმგებლო პოზიციებთან წვდომის მხარდასაჭერად პროფესიული ცხოვრების, გაერთიანებების, პოლიტიკისა და ადგილობრივი და რეგიონული ორგანოების ფარგლებში, საჭირო პროფესიული კომპეტენციების სათანადო გათვალისწინებით“ (გვ. 39).

დემოკრატიული მოქალაქეობა და მონაწილეობა

„საჯარო ორგანოებმა და ყველა საზოგადოებრივმა ძალამ უნდა განავითაროს დიალოგის აუცილებელი სისტემა საგანმანათლებლო ინიციატივებისა და საორგანიზაციო საკითხების საშუალებით, უმრავლესობისა და უმცირესობების მონაწილეობით“ (გვ. 41).

„არ უნდა დაწესდეს არაჯეროვანი შეზღუდვა ადამიანთა უფლებების განხორციელებაზე, მათ შორის არამოქალაქეების მიერ“ (გვ. 41).

„საჯარო ორგანოებმა მხარი უნდა დაუჭირონ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში აქტიურ მონაწილეობას მათ იურისდიქციაში ყველა კანონიერი მცხოვრების მიერ, მათ შორის, შესაძლოა, ხმის უფლებას ადგილობრივ და რეგიონულ არჩევნებში, „ადგილობრივ დონეზე საზოგადოებრივ ცხოვრებაში უცხოელთა მონაწილეობის შესახებ კონვენციით“ გათვალისწინებული პრინციპების საფუძველზე“ (გვ. 42).

„საჯარო ორგანოებმა ეფექტურად უნდა დაუჭირონ მხარი სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების მუშაობას, რომლებიც ხელს უწყობენ მონაწილეობასა და დემოკრატიულ მოქალაქეობას, განსაკუთრებით მათ, ვინც წარმოადგენს ან მუშაობს ახალგაზრდებთან ან პირებთან, რომლებიც მიეკუთვნებიან უმცირესობას, მიგრანტების ჩათვლით“ (გვ. 42).

„ადგილობრივ მთავრობას განსაკუთრებით დაბეჯითებით ეძლევა რეკომენდაცია, განავითაროს ინიციატივები მოქალაქეთა ჩართულობისა და დემოკრატიული მონაწილეობის კულტურის გასაძლიერებლად“ (გვ. 42).

კულტურათაშორისო კომპეტენციების სწავლა და სწავლება

„კულტურათაშორისო კომპეტენციების სწავლასა და სწავლებას არსებითი მნიშვნელობა აქვს დემოკრატიული კულტურისა და საზოგადოებრივი ერთიანობისთვის - განათლება განათლებისთვის არახელსაყრელი მდგომარეობის თავიდან აცილების ძირითადი ელემენტია“ (გვ. 43).

„კულტურათაშორისი კომპეტენციები უნდა იყოს მოქალაქეობისა და ადამიანის უფლებების შესახებ განათლების ნაწილი. კომპეტენტურმა საჯარო ორგანოებმა და საგანმანათლებლო დაწესებულებებმა სრულად უნდა გამოიყენონ კულტურათაშორისი კომუნიკაციისთვის ძირითადი კომპეტენციების ნიშნები სასწავლო გეგმებისა და პროგრამების შემუშავებასა და განხორციელებაში განათლების ყველა დონეზე, მასწავლებელთა ტრენინგებისა და ზრდასრულთა საგანმანათლებლო პროგრამების ჩათვლით. სკოლასა და ოჯახზე დაფუძნებული გაცვლები უნდა გახდეს მეორადი სასწავლო გეგმის რეგულარული მახასიათებელი“ (გვ. 43).

„საგანმანათლებლო დაწესებულებებმა და საგანმანათლებლო საქმიანობაში ჩართულმა სხვა დაინტერესებული მხარეებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ ისტორიის სწავლა და სწავლება ხორციელდება მინისტრთა კომიტეტის ისტორიის სწავლებასთან დაკავშირებული რეკომენდაციების შესაბამისად და არა მხოლოდ ფოკუსირებულია საკუთარი ქვეყნის ისტორიაზე, არამედ მოიცავს სხვა ქვეყნებისა და კულტურების ისტორიის სწავლასაც, ასევე იმას, თუ როგორ უყურებდნენ სხვები ჩვენს საკუთარ საზოგადოებას (მულტიპერსპექტიულობა) და ამავდროულად ყურადღებას აქცევდნენ ევროპის საბჭოს ფუნდამენტური ღირებულებების დაცვას და მოიცავს ადამიანის უფლებათა შესახებ განათლების სფეროს“ (გვ. 43).

„ჩვენი მრავალფეროვანი კულტურული გამოცდილების დაფასება უნდა მოიცავდეს მსოფლიოს ძირითადი რელიგიებისა და არარელიგიური აღმსარებლობების და საზოგადოებაში მათი როლის ცოდნასა და გაგებას“ (გვ. 44).

სივრცეები კულტურათაშორისი დიალოგისთვის

„საჯარო ორგანოებსა და ყველა სოციალურ პარტნიორს მოვუწოდებთ კულტურათაშორისი დიალოგის განვითარებისკენ ყოველდღიური ცხოვრების სივრცეებსა და ფუნდამენტურ თავისუფლებათა დაცვის ფარგლებში“ (გვ. 46).

„სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებს, რელიგიური თემების ჩათვლით, მოვუწოდებთ კულტურათაშორისო და რელიგიათაშორისი შეხვედრებისთვის საორგანიზაციო საფუძვლის უზრუნველყოფისკენ“ (გვ. 47)

"ჟურნალისტიკას, რომელიც პასუხისმგებლიანად ხელშეწყობილია ეთიკის კოდექსების საშუალებით მედია ინდუსტრიისა და ჟურნალისტების კულტურული ტრენინგების უზრუნველყოფით, შეუძლია დახმარება კულტურათაშორისი დიალოგისთვის შესაძლებლობის უზრუნველყოფაში" (გვ. 47).

„საჯარო ორგანოებსა და არასახელმწიფო სუბიექტებს მოვუწოდებთ კულტურის, ხელოვნებისა და მემკვიდრეობის ხელშეწყობისკენ, რომლებიც განსაკუთრებით მნიშვნელოვან სივრცეებს უზრუნველყოფს დიალოგისთვის" (გვ. 47).

კულტურათაშორისი დიალოგი საერთაშორისო ურთიერთობებში

„ადგილობრივმა და რეგიონალურმა ორგანოებმა უნდა განიხილონ პარტნიორ დაწესებულებებთან თანამშრომლობაში ჩართვის შესაძლებლობა ევროპის სხვა ნაწილებში“ (გვ. 48).

„სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებსა და საგანმანათლებლო ორგანიზაციებს შეუძლიათ კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობა ევროპაში და საერთაშორისო მასშტაბით, მაგალითად, ევროპის არასამთავრობო სტრუქტურებში, სახელმწიფოთაშორის პარტნიორობებსა და გაცვლით სქემებში მონაწილეობის საშუალებით, განსაკუთრებით ახალგაზრდებისთვის" (გვ. 48).

„მედია საშუალებებს მოვუწოდებთ შეიმუშავონ ზომები - რეგიონულ, ეროვნულ და ევროპულ დონეზე - პროგრამის მასალის გაზიარებისა და ერთობლივი შექმნისათვის, რომელმაც დაამტკიცა თავისი მნიშვნელობა არატოლერანტობის წინააღმდეგ საზოგადოებრივი აზრის ჩამოყალიბებაში და საზოგადოებასთან ურთიერთობის გაუმჯობესებაში“ (გვ. 48).

საკვანძო სიტყვები: კულტურათაშორისი დიალოგი, მულტიკულტურალიზმი, სოციალური ერთობა, დაინტესებული მხარეები, საჯარო ორგანოები, დადებითი ქმედებები, ადამიანთა უფლებები, ინტეგრაცია, ინკლუზია

3. ევროკავშირის საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების სტრატეგიისკენ

ავტორი - საგარეო საქმეთა და უსაფრთხოების პოლიტიკის კავშირის უმაღლესი წარმომადგენელი

გამოქვეყნების თარიღი - 8.6.2016

სათაური - ერთობლივი მიმართვა ევროპის პარლამენტსა და საბჭოს - ევროკავშირის საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების სტრატეგიისკენ

სამთავრობო დეპარტამენტი - ევროპის კომისია

URL - communication-eu-africa-strategy-join-2020-4-final_en.pdf (europa.eu)

შინაარსის მიმოხილვა

ერთობლივ მიმართვაში ევროპის პარლამენტსა და საბჭოს - ევროკავშირის საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების სტრატეგიის შესახებ - ჩამოყალიბებულია ამ ურთიერთობების ჩამოყალიბებისა და ხელშეწყობაში შეტანილი წვლილი, რომელიც მიზნად ისახავს ევროკავშირის მიერ მშვიდობის, მდგრადობის,

მრავალფეროვნებისა და ზრდის პრინციპების ხელშეწყობის მიზნების გაძლიერებას სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებასთან ერთად. ევროკავშირი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს, როგორც გლობალური მოთამაშე. ადამიანის უფლებათა დაცვასა და მრავალფეროვნების ხელშეწყობაში ამ ქვეყნებს შორის განვითარებული კულტურული ურთიერთობების ფარგლებში. ევროკავშირი და მისი წევრები ემხრობიან გლობალური წესრიგის დაცვას, რომლის ძირითადი საყრდენებია მშვიდობა, კანონის უზენაესობა, გამოხატვის თავისუფლება, ურთიერთგაგება და ძირითადი უფლებების პატივისცემა. ევროკავშირის ფუნდამენტურ ღირებულებებს, როგორცაა, გენდერული თანასწორობა, დემოკრატია, გამოხატვის თავისუფლება, კულტურული და ლინგვისტური მრავალფეროვნება, მუდმივად ემუქრება საფრთხე და კულტურა წარმოადგენს გამოსავალს ამ პრობლემიდან, რომელიც მოძიებულ უნდა იქნას. კულტურას, განსაკუთრებით კულტურათაშორისი დიალოგის ფარგლებში, დღესდღეობით შეუძლია ხელი შეუწყოს მრავალი პრობლემისა და გამოწვევის მოგვარების გზების შემუშავებას. როგორც მინიმუმ, ქვეყნებს შორის კონფლიქტების თავიდან აცილება და მოგვარება, ლტოლვილების ინტეგრირება, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა, წარმოდგენილია, როგორც რამდენიმე იმ მრავალი გამოწვევიდან, რომელთა წინაშეც დგას ქვეყანა და კულტურა შეიძლება გახდეს საყრდენი ხალხისთვის ერთმანეთთან კომუნიკაციისთვის და მშვიდობისა და სოლიდარობის დაცვის საერთო მიზნების დასახვისკენ სწრაფვისთვის. ზრდა და პროგრესი ასევე შეიძლება მიღწეულ იქნას კულტურათაშორისი დიალოგის საშუალებით. სამუშაო ადგილების შექმნა, ეკონომიკური განვითარება და კონკურენტუნარიანობა არამხოლოდ ევროკავშირის შიგნით, არამედ ასევე მისი ფარგლებს გარეთ კულტურული გაცვლიდან გამომდინარე რამდენიმე ბენეფიტია. მსოფლიო კულტურულ მემკვიდრეობასა და შემოქმედებით ინდუსტრიას შეუძლია სარგებლობა მოუტანოს მრავალი ქვეყნის ეკონომიკისა და დასაქმების განვითარებას. საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების სფეროში ევროკავშირის მოქმედების რამდენიმე მნიშვნელოვანი სახელმძღვანელო პრინციპია კულტურული მრავალფეროვნების ხელშეწყობა და ადამიანთა უფლებების პატივისცემა, ურთიერთპატივისცემისა და კულტურათაშორისი დიალოგის დამტკიცება, ურთიერთდამოკიდებულებისა და სუბსიდიარობის გარანტირებული დაცვა, კულტურისადმი კომპლექსური მიდგომის წახალისება და კულტურის ხელშეწყობა თანამშრომლობისთვის არსებული საფუძვლების საშუალებით. ასევე, შეთავაზებულია მუშაობის სამი მიმართულება საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების გასაძლიერებლად:

- კულტურის, როგორც მდგრადი სოციალური და ეკონომიკური განვითარების მამოძრავებელი ძალის მხარდაჭერა;
- კულტურისა და კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობა მშვიდობიანი საზოგადოებრივი ურთიერთობებისთვის; და
- კულტურული მემკვიდრეობის საკითხებში თანამშრომლობის გაძლიერება.

სამივე მიმართულება შეიცავს სახელმწიფო პოლიტიკის სფეროში რეკომენდაციებსა და სტრატეგიებს იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორაა შესაძლებელი პოლიტიკის განხორციელება კულტურული ურთიერთობების, როგორც ერებს შორის კულტურათაშორისი დიალოგის ჩამოყალიბების საშუალებების ხელშეწყობისთვის.

ამ მიმართულებით პარტნიორ ქვეყნებთან ამ თანამშრომლობის მაქსიმალური გამოყენებისთვის, ევროკავშირის დაინტერესებულმა მხარეებმა ძალისხმევა უნდა გამოიყენონ კომპლემენტარობისა და სინერგიების უზრუნველსაყოფად, როგორცაა, რამდენიმე მთავრობა, ადგილობრივი კულტურული და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები, კომისია და უმაღლესი წარმომადგენელი, წევრი სახელმწიფოები და მათი კულტურული ინსტიტუტები, ევროკავშირის თანამშრომლობისა და სტუდენტთა, მკვლევართა და კურსდამთავრებულთა კულტურათაშორისი გაცვლების საშუალებით.

საბოლოოდ, შეთავაზებულია, რომ ევროკავშირის საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების სტრატეგია ითვალისწინებს იმას, რომ პარტნიორ ქვეყნებთან კულტურული თანამშრომლობა უნდა იყოს ხელშეწყობილი, იმაზე დაყრდნობით, რომ კულტურა მიჩნეულ იქნას მდგრადი სოციალური და ეკონომიკური განვითარების მამოძრავებელ ძალად, მშვიდობიანი საზოგადოებრივი ურთიერთობების ხაზგასმით და კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში თანამშრომლობის ჩამოყალიბებით.

ახალი ციფრული ეპოქის წყალობით ხდება უფრო მეტი კულტურული გაცვლებისა და კულტურათაშორისი თანამშრომლობის განვითარება და ამრიგად, კულტურას მრავალმხრივ შეუძლია საერთაშორისო ურთიერთობების ხელშეწყობა.

სახელმწიფო პოლიტიკის სფეროში რეკომენდაციების შეჯამება

ევროკავშირის მუშაობის სახელმძღვანელო პრინციპები

1. კულტურული მრავალფეროვნება და ადამიანთა უფლებების პატივისცემა: ადამიანთა უფლებების პატივისცემა კულტურული მრავალფეროვნების ტოლფასია, რომელიც ძირითად თავისუფლებებს უზრუნველყოფს.
2. ურთიერთპატივისცემა და კულტურათაშორისი დიალოგი: თავაზიანი კომუნიკაცია, თანასწორობა, პარტნიორობის სულისკვეთება, ორმხრივობა, ურთიერთსწავლა და თანამემოქმედება ევროკავშირის საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების საყრდენს უნდა წარმოადგენდეს.
3. ურთიერთდამოკიდებულება და სუბსიდიარობა: წევრ სახელმწიფოთა და ევროკავშირის და ქმედებების მხარდაჭერა, კოორდინაცია ან შევსება მესამე მხარეებთან თანამშრომლობის ხელშეწყობისთვის, საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების ხელშეწყობისთვის შეთანხმებების პირობების გათვალისწინებით.
4. კომპლექსური მიდგომა კულტურისადმი: კულტურის ხელშეწყობა ევროკავშირის საგარეო პოლიტიკის ფარგლებში და არა მხოლოდ ხელოვნების ან ლიტერატურის საშუალებით.

5. კულტურის ხელშეწყობა თანამშრომლობის არსებული საფუძვლების საშუალებით: თემატური და გეოგრაფიული თანამშრომლობის საფუძვლები შემუშავებულია ევროკავშირის მიერ კულტურული ურთიერთობების ხელშეწყობისთვის.

პარტნიორ ქვეყნებთან კულტურული თანამშრომლობის ხელშეწყობა

პარტნიორ ქვეყნებთან საერთაშორისო კულტურული თანამშრომლობის ხელშეწყობისთვის შეთავაზებული მუშაობის მიმართულებები:

1. კულტურის, როგორც მდგრადი სოციალური და ეკონომიკური განვითარების მამოძრავებელი ძალის მხარდაჭერა

- კულტურული პოლიტიკის განვითარების მხარდაჭერა: ევროკავშირი უნდა დაეხმაროს პარტნიორ ქვეყნებს სახელმწიფო პოლიტიკაში კულტურის შეტანაში ევროკავშირის წევრობის კანდიდატ და მეზობელ ქვეყნებთან გამოცდილების გაზიარებითა და კულტურული პოლიტიკის გაძლიერებით.
- კულტურული და შემოქმედებითი ინდუსტრიების გაძლიერება: (ა) შემოქმედებითი ინდუსტრიებიდან ეკონომიკური შემოსავლების ზრდით; (ბ) შემოქმედებითი ჰაბებისა და კლასტერების საშუალებით; (გ) მეწარმეობისა და უნარ-ჩვევების განვითარებით; (დ) ევროპის მცირე და საშუალო საწარმოების მხარდაჭერით; (ე) სტრუქტურული ტერიტორიული თანამშრომლობის საფუძვლებით.
- პარტნიორ ქვეყნებში ადგილობრივი ორგანოების როლის მხარდაჭერა: კულტურული აქტივობები აძლიერებს ადგილობრივი განვითარების დინამიკას და ევროკავშირის მიდგომა ეხება ინოვაციურ პარტნიორობებს, კულტურული ქალაქების დამშობილებას, კულტურის დედაქალაქებს, ურბანულ სტრატეგიებს ისტორიულ ქალაქებში, მდგრადი ურბანული განვითარებისთვის

2. კულტურისა და კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობა მშვიდობიანი საზოგადოებრივი ურთიერთობებისთვის

კულტურათაშორისი დიალოგის კიდევ ერთი მიზანია სამართლიანი, მშვიდობიანი და ინკლუზიური საზოგადოებების ჩამოყალიბება. ამის შედეგად, მას შეუძლია დაძაბულობის განმუხტვა, კრიზისის ესკალაციის პრევენცია, ეროვნული შერიგების ხელშეწყობა და ახალი ნარატივების წახალისება რადიკალიზაციისთვის წინააღმდეგობის გასაწევად. კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობა შესაძლებელია:

- კულტურის ოპერატორებს შორის თანამშრომლობით: კულტურის ოპერატორებისა და კულტურული წარმოებების თანამშრომლობა და მობილობა კავშირებს აყალიბებს პარტნიორ ქვეყნებს შორის. კულტურის ოპერატორების რამდენიმე მაგალიათია: კრეატიული ევროპა, აღმოსავლეთ პარტნიორობა და ანა ლინდის ფონდი.
- სამშვიდობო საქმიანობა კულტურათაშორისი დიალოგის საშუალებით: კულტურათაშორისი დიალოგი ასევე წარმოადგენს სხვადასხვა კულტურებსა და საზოგადოებებს, განსაკუთრებით უმცირესობათა ჯგუფებს შორის, ფაქტობრივი თანამშრომლობისა და მათი შერიგების პროცესების გაძლიერების საშუალებას, მდგრადობისა და მშვიდობის ხელშეწყობი ინსტრუმენტის, ახალგაზრდობის კულტურათაშორისი დიალოგის, ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისიებისა და მოქალაქეთა სტაბილიზაციის მისიებისთვის გამოყოფილი პერსონალისთვის ტრენინგებისა და კულტურულ უფლებათა ხელშეწყობის საშუალებით.

3. კულტურული მემკვიდრეობის საკითხებში თანამშრომლობის გაძლიერება.

ტურიზმს შეუძლია ეკონომიკური ზრდის ამაღლება, ხოლო ტურიზმის დონის ამაღლება შესაძლებელია კულტურული მემკვიდრეობის ხელშეწყობით. ქვეყნებს

შორის ძლიერი პარტნიორობები, რომლებიც მიზნად ისახავს მდგრადი სტრატეგიების შემუშავებას კულტურული მემკვიდრეობის კვლევის, მემკვიდრეობის ტრეფიკინგთან ძლიერი ბრძოლის, მემკვიდრეობის დაცვის საშუალებით, ტრენინგის, უნარების განვითარებისა და ცოდნის გადაცემის ჩათვლით, უნდა წარმოადგენდეს კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში თანამშრომლობის ასპექტს.

ევროკავშირის სტრატეგიული მიდგომა კულტურული დიპლომატიისადმი

1. ევროკავშირთან გაძლიერებული თანამშრომლობა: ერთობლივი პროექტები არაა ძალიან საეჭვო და ჩამოყალიბებული პარტნიორობების წყალობით ისინი ვრცელდება უფრო მეტი ზემოქმედებითა და სწავლის მეტი შესაძლებლობებით.

მისწავლეთა, მკვლევართა და კურსდამთავრებულთა კულტურათაშორისო გაცვლები: უნივერსიტეტებს შორის თანამშრომლობის პროგრამების ფარგლებში ხელშეწყობილია საერთაშორისო თანამშრომლობა და ჩამოყალიბებულია კომუნიკაცია სხვადასხვა კულტურული, ეროვნული ან რელიგიური კუთვნილების მქონე მეცნიერებს შორის, რაც კულტურათაშორის ურთიერთობებს ქმნის.

საკვანძო სიტყვები: ევროკავშირის მუშაობა, კულტურული ურთიერთობები, კულტურათაშორისი დიალოგი, წევრები, ადამიანთა უფლებები, მრავალფეროვნება, კულტურული მემკვიდრეობა

4. მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაცია წევრ სახელმწიფოებს 21-ე საუკუნის ევროპის კულტურული მემკვიდრეობის სტრატეგიასთან დაკავშირებით

ავტორი - ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტი

გამოქვეყნების თარიღი - 22 თებერვალი 2017 წ.

სათაური - მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაცია წევრ სახელმწიფოებს 21-ე საუკუნის ევროპის კულტურული მემკვიდრეობის სტრატეგიასთან დაკავშირებით

სამთავრობო დეპარტამენტი - ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტი

URL <https://rm.coe.int/16806f6a03>

შინაარსის მიმოხილვა

წინამდებარე დოკუმენტში ხაზგასმულია კულტურული მემკვიდრეობის როლი, როგორც ჩვენი საზოგადოების პროგრესირების საწინდარი „კულტურებს შორის დიალოგის“, „თვითმყოფადობისა და მრავალფეროვნების პატივისცემის“ და „ღირებულებათა ერთიანობისადმი კუთვნილების გრძნობის“ საფუძველზე. ის განსაზღვრავს კულტურულ მემკვიდრეობას, როგორც ძლიერ საშუალებას სოციალური, ეკონომიკური, კულტურული და გარემოსდაცვითი საკითხების

მოგვარებაში. გარდა ამისა, მრავალფეროვანი აქტივობების საშუალებით ის ქმნის, ხაზს უსვამს თავის ზეგავლენას სხვა სექტორებისთვის (განათლება, ტურიზმი, დასაქმება) მიზნების მიღწევაში დახმარებაზე.

დოკუმენტი ქმნის საფუძველსა და შესაძლებლობას სტრატეგიის განხორციელებისთვის. ის იკვლევს არსებულ საშუალებებსა და პოლიტიკებს და ისწრაფვის მათი სრულყოფისკენ მოქმედი საერთაშორისო და ევროპული სამართლებრივი ინსტრუმენტების საფუძველზე.

სტრატეგია ითვალისწინებს ინკლუზიური და მონაწილეობითი მართვის მიდგომას, რომელიც ფოკუსირებულია მთელი საზოგადოების მიერ მემკვიდრეობის კონსერვაციაზე, დაცვასა და ხელშეწყობაზე ადგილობრივი, ეროვნული და რეგიონული ორგანოების, საზოგადოებებისა და მემკვიდრეობის სფეროთი დაინტერესებული ყველა მხარის მონაწილეობით, პროფესიონალებთან, სამოქალაქო საზოგადოებასა და მოხალისეთა სექტორთან ერთად. გარდა ამისა, ის ხაზს უსვამს მემკვიდრეობასთან დაკავშირებულ გამოცდილებასა და მიღწევებს ევროპის ქვეყნებში.

სახელმწიფო პოლიტიკის სფეროში რეკომენდაციების შეჯამება

სტრატეგიაში ჩამოყალიბებულია სახელმწიფო პოლიტიკის სფეროში 32 რეკომენდაცია სამი პრიორიტეტული კომპონენტის ფარგლებში - „სოციალური“, „ეკონომიკური და ტერიტორიული განვითარება“ და „ცოდნა და განათლება“ და მათი ურთიერთქმედება. რეკომენდაციები ჩამოყალიბებულია, როგორც სახელმძღვანელო იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ უნდა მოხდეს ამ სამი პრიორიტეტული კომპონენტის ფარგლებში განსაზღვრული 24 გამოწვევის მართვა.

ყველა ამ რეკომენდაციას თან ახლავს შეთავაზებული „სამოქმედო პროგრამის“ დეტალური ჩამონათვალი და საუკეთესო პრაქტიკის მაგალითების ფართო არჩევანი მთელი ევროპიდან. ყველა რეკომენდაციას მოჰყვება განმარტებითი აბზაცი, რომელშიც მითითებულია, თუ რატომაა მნიშვნელოვანი რეკომენდაციების შესრულება და რა არის საჭირო საუკეთესო შედეგების მისაღწევად. გარდა ამისა, თითოეულ რეკომენდაციას ჰყავს წინასწარ განსაზღვრული სამიზნე აუდიტორია(ები) ადგილობრივიდან რეგიონულ, ეროვნულ და ევროპულ აუდიტორიებამდე.

„სოციალური კომპონენტი“ (S) ფოკუსირებულია მემკვიდრეობასა და საზოგადოებებს შორის ურთიერთობაზე, მოქალაქეობაზე, დემოკრატიული ღირებულებების გადაცემასა და გაზიარებაზე მონაწილეობითი მმართველობის საშუალებით და სათანადო მმართველობაზე მონაწილეობითი მართვის საშუალებით".

S1. მოქალაქეებისა და ადგილობრივი ორგანოების მათი ყოველდღიური მემკვიდრეობიდან სარგებლის მიღებაში ჩართვის წახალისება

S2. მემკვიდრეობის მეტი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა

S3. მემკვიდრეობის გამოყენება ევროპისა და ევროპული საზოგადოების ფუნდამენტური ღირებულებების დაცვისა და გადაცემისთვის

- S4. მემკვიდრეობის, როგორც შეხვედრის ადგილისა და კულტურათაშორისი დიალოგის, მშვიდობისა და ტოლერანტობის უზრუნველყოფის საშუალების, პოპულარიზაცია
- S5. მოქალაქეთა მონაწილეობის პრაქტიკებისა და პროცედურების წახალისება და შეფასება
- S6. შესაფერისი საფუძვლის შექმნა იმისთვის, რომ ადგილობრივ ორგანოებსა და თემებს მიეცეთ შესაძლებლობა, მიიღონ ზომები მათი მემკვიდრეობის სასარგებლოდ და მისი მართვისთვის.
- S7. მონაწილეობითი მემკვიდრეობის გამოვლენის პროგრამების შემუშავება და ხელშეწყობა
- S8. მემკვიდრეობის რეაბილიტაციის ინიციატივების წახალისება ადგილობრივი თემებისა და ორგანოების მიერ
- S9. თაობათაშორისი და კულტურათაშორისი პროექტების მხარდაჭერა მემკვიდრეობის პოპულარიზაციისთვის
- S10. კულტურული მემკვიდრეობის პოპულარიზაციისა და კონსერვაციის პროექტებში (საჯარო და კერძო) პარტნიორობების ხელშეწყობა და წახალისება
- კომპონენტი „ტერიტორიული და ეკონომიკური განვითარება“ (D) ფოკუსირებულია კულტურულ მემკვიდრეობასა და სივრცულ განვითარებას შორის კავშირზე, ეკონომიკასა და ადგილობრივ და რეგიონულ მმართველობაზე, მდგრადი განვითარების პრინციპების სათანადოდ გათვალისწინებით“.
- D1. კულტურული მემკვიდრეობის, როგორც რესურსის, პოპულარიზაცია და ფინანსური ინვესტიციის ხელშეწყობა
- D2. მემკვიდრეობის სექტორის, როგორც სამუშაო ადგილებისა და ბიზნეს შესაძლებლობების შექმნის საშუალების მხარდაჭერა და პოპულარიზაცია
- D3. მემკვიდრეობის სფეროში უნარ-ჩვევებისა და პროფესიონალების ხელშეწყობა
- D4. მემკვიდრეობის ზემოქმედების კვლევების მომზადება სარეაბილიტაციო, სამშენებლო, დაგეგმვისა და ინფრასტრუქტურული პროექტებისთვის
- D5. მემკვიდრეობის ხელახალი გამოყენებისა და ტრადიციული ცოდნისა და პრაქტიკის გამოყენების წახალისება
- D6. იმის უზრუნველყოფა, რომ მემკვიდრეობა გათვალისწინებულია განვითარების, სივრცითი დაგეგმვის, გარემოსდაცვით და ენერგო პოლიტიკაში
- D7. მემკვიდრეობის გათვალისწინება მდგრადი ტურიზმის განვითარების პოლიტიკაში
- D8. მემკვიდრეობის დაცვა, აღდგენა და გაძლიერება, ახალი ტექნოლოგიების უფრო მეტად გამოყენებით
- D9. ინოვაციური ტექნიკების გამოყენება საზოგადოებისთვის კულტურული მემკვიდრეობის წარსადგენად, მისი ხელშეუხებლობის შენარჩუნებით
- D10. კულტურული მემკვიდრეობის, როგორც რეგიონისთვის განსხვავებული ხასიათის მინიჭების საშუალების გამოყენება და მისი მეტი მიმზიდველობისა და უკეთესი ცნობადობის უზრუნველყოფა
- D11. ახალი მართვის მოდელების შემუშავება იმის უზრუნველსაყოფად, რომ

მემკვიდრეობა სარგებლობას იღებს მის მიერ გენერირებული ეკონომიკური გვერდითი პროდუქტებიდან

„კომპონენტი „ცოდნა და განათლება“ (K) ფოკუსირებულია მემკვიდრეობასა და გაზიარებულ ცოდნას შორის კავშირზე, რაც მოიცავს ცნობიერების ამაღლებას, სწავლებასა და კვლევას“.

K1. მემკვიდრეობასთან დაკავშირებული განათლების უფრო ეფექტური ინკორპორირება სასკოლო პროგრამებში

K2. ზომების განხორციელება ახალგაზრდების მიერ მემკვიდრეობის პრაქტიკული გამოყენების წასახალისებლად

K3. კრეატიულობის წახალისება მემკვიდრეობასთან დაკავშირებული აუდიტორიის ყურადღების მისაპყრობად

K4. ოპტიმალური სწავლების უზრუნველყოფა არაპროფესიონალი მოთამაშეებისა და მემკვიდრეობასთან დაკავშირებული სხვა დარგების პროფესიონალებისთვის

K5. მემკვიდრეობის სფეროს პროფესიონალებისთვის სასწავლო სისტემების დივერსიფიკაცია

K6. ადგილობრივი და ტრადიციული მასალების, ტექნიკებისა და ნოუ-ჰაუს შესახებ ცოდნის ბანკების შემუშავება

K7. იმის უზრუნველყოფა, რომ მემკვიდრეობასთან დაკავშირებულ პროფესიებში ხდება ცოდნისა და უნარ-ჩვევების გადაცემა

K8. სიაში შეტანილ მემკვიდრეობაზე მომუშავე პროფესიონალთა კომპეტენციების გარანტირება

K9. სასწავლო და კვლევითი პროგრამების შემუშავება, რომლებიც ასახავს მემკვიდრეობის სექტორის საჭიროებებს და აზიარებს შედეგებს

K10. ქსელების განვითარების წახალისება და მხარდაჭერა

K11. მემკვიდრეობის, როგორც ცოდნის, შთაგონებისა და კრეატიულობის წყაროს, კვლევა

საკვანძო სიტყვები: კულტურული მემკვიდრეობა; დემოკრატია; მრავალფეროვნება; თვითმყოფადობა; ეკონომიკური განვითარება; ტოლერანტობა; კულტურათაშორისი; ღირებულებები; კრეატიულობა; სოციალური; ცოდნა; განათლება.

5. კულტურის ახალი ევროპული დღის წესრიგი

ავტორი - ევროპის კომისია

გამოქვეყნების თარიღი - ბრიუსელი, 22.05.2018

სათაური - კომისიის მიმართვა ევროპული პარლამენტისადმი, ევროპის საბჭოსადმი, საბჭოსადმი, ევროპის ეკონომიკური და სოციალური კომიტეტისა და რეგიონების კომიტეტისადმი. კულტურის ახალი ევროპული დღის წესრიგი

სამთავრობო დეპარტამენტი - ევროპის კომისია

URL <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:267:FIN>

შინაარსის მიმოხილვა

"კულტურის ახალი ევროპული დღის წესრიგი" SWD (2018) 167final წარმოადგენს ევროპის კომისიის მიმართვის დოკუმენტს ევროპული პარლამენტისადმი, ევროპის საბჭოსადმი, საბჭოსადმი, ევროპის ეკონომიკური და სოციალური კომიტეტისა და

რეგიონების კომიტეტისადმი, რომელიც გამოცემულ იქნა 2018 წელს „უფრო ინკლუზიური და სამართლიანი კავშირის ჩამოყალიბებაში დასახმარებლად კულტურის სრული პოტენციალის ამოქმედების მიზნით, ინოვაციის, კრეატიულობისა და მდგრადი სამუშაო ადგილებისა და ზრდის მხარდაჭერით“. მიმართვის შესავალ ნაწილში, კომისია მიუთითებს ევროკავშირის პოლიტიკებზე, რომლებიც ნიშანსვენებს წარმოადგენს ევროპის ტერიტორიაზე განათლებისა და კულტურის პოტენციალის შემდგომი გაფართოების მიმართ ყველა წევრი სახელმწიფოს საერთო ინტერესის დადგენასა და ჩამოყალიბებაში. ამ მომენტში ხაზგასმულია, რომ კონტინენტის მდიდარ კულტურულ მემკვიდრეობასა და ტრანსფორმაციულ კულტურულ და შემოქმედებით სექტორს გააჩნია პოტენციალი, ხელი შეუწყოს მოქალაქეთა მონაწილეობას საზოგადოებრივ საქმეებში, გააძლიეროს კუთვნილების გრძნობა და საერთო ღირებულებების გაზიარება, ხელი შეუწყოს სოციალურ ინკლუზიას და ასევე კულტურათაშორისი დიალოგის განვითარებას ევროპაში და მის ფარგლებს გარეთ. შემდგომ, განხილულია 2008-2018 წლების ფინანსური კრიზისით გამოწვეული გამოწვევები და გაანალიზებულია დიგიტალიზაციის შედეგები. 2017 წელს ჩატარებული გამოკითხვები, მონაცემები და სტატისტიკა გვიჩვენებს, რომ სწრაფად ცვალებად ევროპულ გარემოში, არსებობს რისკების მართვის ინტენსიური საჭიროება კულტურის საშუალებით ევროპელების დაახლოებით. ამ ჭრილში, კულტურის ახალი ევროპული დღის წესრიგი ეფუძნება სამ ძირითად სტრატეგიულ ამოცანას, შემდეგი სოციალური, ეკონომიკური და საგარეო განზომილებებით:

1. სოციალური განზომილება - კულტურისა და კულტურული მრავალფეროვნების პოტენციალის გამოყენება საზოგადოების ერთიანობისა და კეთილდღეობისთვის.
2. ეკონომიკური განზომილება - კულტურაზე დაფუძნებული შემოქმედებითობის მხარდაჭერა განათლებასა და ინოვაციაში, ასევე სამუშაო ადგილებისა და ზრდისთვის.
3. საგარეო განზომილება - საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების გაძლიერება.

ყოველი სტრატეგიული ამოცანისთვის შემუშავებული და დაგეგმილია კონკრეტული და მიზანმიმართული ზომები მისი განხორციელების უზრუნველსაყოფად და შესაბამისად, დღის წესრიგის საერთო მიზნის ხელშეწყობისთვის. თუმცა, ასევე არსებობს ზომების ორი კომპლექსური მიმართულება ევროკავშირის დონეზე - კულტურული მემკვიდრეობა და ციფრული მიმართულება - რომლებიც ხაზგასმულია, რადგანაც ისინი სამივე ზემოაღნიშნულ ამოცანას ემსახურება.

ბოლო, მაგრამ არანაკლებ მნიშვნელოვანი საკითხი ისაა, რომ კულტურის ახალი ევროპული დღის წესრიგის განხორციელება გათვალისწინებულია ორ დონეზე: ა. წევრ სახელმწიფოებთან თანამშრომლობით და ბ. სამოქალაქო საზოგადოებასთან სტრუქტურირებული დიალოგით, და ამავდროულად ის მხარდაჭერილია შემოქმედებითი ევროპისა და ევროკავშირის სხვა პროგრამებით ფინანსური განვითარების მრავალწლიან პროგრამაში.

სახელმწიფო პოლიტიკის სფეროში რეკომენდაციების შეჯამება

კულტურის ახალ ევროპულ დღის წესრიგში, წარმოდგენილი და განხილულია რიგი ქვემიზნებისა თითოეული სამი სტრატეგიული ამოცანის ფარგლებში სოციალური, ეკონომიკური და საგარეო განზომილებებით, დღის წესრიგის პოლიტიკის სფეროში რეკომენდაციების კონტექსტუალიზაციით. ეს ქვემიზნები შემდეგნაირად შეიძლება იქნას შეჯამებული:

- ყველა ევროპელის კულტურული პოტენციალის ხელშეწყობა ფართო სპექტრის კულტურული აქტივობების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფით და აქტიური მონაწილეობის შესაძლებლობების მინიჭებით.
- კულტურულ და შემოქმედებით დარგებში პროფესიონალთა მობილობის წახალისება და მათი მობილობის დაბრკოლებების აღმოფხვრა
- ევროპის კულტურული მემკვიდრეობის, როგორც საერთო რესურსის, დაცვა და პოპულარიზაცია, ჩვენი საერთო ისტორიისა და ღირებულებების შესახებ ცნობიერების ამაღლებით და საერთო ევროპული იდენტობის გრძნობის გასაძლიერებლად.
- ხელოვნების, კულტურისა და კრეატიული აზროვნების ხელშეწყობა ფორმალურ და არაფორმალურ განათლებაში და სწავლება ყველა დონეზე და უწყვეტად.
- კულტურული და შემოქმედებითი ინდუსტრიებისთვის ხელსაყრელი ეკოსისტემების ხელშეწყობა, ფინანსებთან, ინოვაციების შესაძლებლობასთან წვდომის, ავტორების და შემქმნელების სამართლიანი ანაზღაურებისა და დარგთაშორისი თანამშრომლობის ხელშეწყობა.
- კულტურული და შემოქმედებითი სექტორებისთვის საჭირო უნარ-ჩვევების ხელშეწყობა, ციფრული, სამეწარმეო, ტრადიციული და სპეციალიზებული უნარ-ჩვევების ჩათვლით.
- კულტურის, როგორც მდგრადი სოციალური და ეკონომიკური განვითარების მამოძრავებელი ძალის მხარდაჭერა.
- კულტურისა და კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობა მშვიდობიანი საზოგადოებრივი ურთიერთობებისთვის.
- კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში თანამშრომლობის გაძლიერება.

გარდა ამისა, ევროპული კომისია დაბეჯითებით უწევს რეკომენდაციას ახალი დღის წესრიგის წევრ სახელმწიფოებში განხორციელებას, სუბსიდიარობის პრინციპთან მიმართებაში და მორგებული სამუშაო გეგმების, სამუშაო მეთოდებისა და ევროკავშირის პროგრამებით თანადაფინანსებული ერთობლივი პროექტების საშუალებით. ასევე შეთავაზებულია სტრუქტურირებული დიალოგი სამოქალაქო საზოგადოებასთან, კულტურული და შემოქმედებითი სექტორის შიგნით და გარეთ არსებულ ორგანიზაციებთან ონლაინ თანამშრომლობის შესაძლებლობების საშუალებით. ბოლოს, დღის წესრიგის მიდგომა შეთავაზებულია კომპლექსური მიდგომის ფარგლებში, კულტურის სფეროებსა და პოლიტიკის სხვა სფეროებში სინერგიების ხელშეწყობით.

საკვანძო სიტყვები: კულტურული მრავალფეროვნება, საერთაშორისო ურთიერთობები, ინოვაცია, კრეატიულობა, კულტურული პოტენციალი

6. საბჭოს დასკვნები 2019 – 2022 წლების კულტურის სამუშაო გეგმასთან დაკავშირებით (2018/C 460/10)

ავტორი - ევროპის კავშირის საბჭო
გამოქვეყნების თარიღი - 21.12.2018

სათაური - საბჭოს დასკვნები 2019 – 2022 წლების კულტურის სამუშაო გეგმასთან დაკავშირებით (2018/C 460/10)

სამთავრობო დეპარტამენტი - ევროპის კავშირის საბჭო

URL

[https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XG1221%2801%29)

[content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XG1221%2801%29](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XG1221%2801%29)

შინაარსის მიმოხილვა

"საბჭოს დასკვნები 2019 – 2022 წლების კულტურის სამუშაო გეგმასთან დაკავშირებით" გამოქვეყნდა 21/12/2018 წ. ევროპის კავშირის ოფიციალურ ჟურნალში კულტურისთვის კონკრეტული ზომების დადგენისა და განხორციელების მიზნით, 2019-2022 წლების პერიოდში. ეს დასკვნები ადასტურებდა კულტურის ახალ ევროპულ დღის წესრიგს (2018) და მის მთავარ ამოცანებს, კულტურული მემკვიდრეობის ევროპული წლის, ასევე ევროკავშირის შესაბამისი პროგრამებისა და ფონდების სინერგიების შედეგებს. ამგვარად, კომიტეტი მოუწოდებდა კომისიას სამუშაო გეგმის შუალედური შეფასებისა და მისი განხორციელების შესახებ საბოლოო ანგარიშის მიღებას, წევრი სახელმწიფოების ნებაყოფლობითი წერილობითი ინფორმაციის საფუძველზე 2022 წლის ივნისამდე.

პოლიტიკის დოკუმენტი იწყება სახელმძღვანელო პრინციპებით, რომელსაც ეფუძნება სამუშაო გეგმა და გრძელდება საბჭოს მიერ განსაზღვრული პრიორიტეტებით კულტურულ მრავალფეროვნებაში მათ მიერ შეტანილი წვლილის, მათი ევროპული დამატებითი პრივილეგიებისა და ერთობლივი ქმედების საჭიროებების გათვალისწინებით. კერძოდ, (ა) კულტურული მემკვიდრეობის მდგრადობა, (ბ) ერთიანობა და კეთილდღეობა, (გ) ეკოსისტემა, რომელიც მხარს უჭერს ხელოვან ადამიანებს, კულტურისა და შემოქმედების სფეროს პროფესიონალებსა და ევროპულ

შინაარსს, (დ) გენდერული თანასწორობა და (ე) საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობები წარმოადგენს კულტურის სამუშაო პროგრამის (2019 – 2022 წწ.) ხუთ პრიორიტეტს. გარდა ამისა, დიგიტალიზაცია და კულტურის სტატისტიკა ითვლება ფუნდამენტურ ჰორიზონტალურ საკითხებად იმის საფუძველზე, რომ ისინი ხელს უწყობს ინოვაციასა და მტკიცებულებებზე დაფუძნებულ პოლიტიკის შექმნას ხელოვნებისა და კულტურისთვის, შესაბამისად.

შემდგომ, განხილულია სამუშაო გეგმის განხორციელება და ამ თვალსაზრისით, საბჭო მოუწოდებს წევრ სახელმწიფოებსა და კომისიას, ერთობლივად იმუშავონ დინამიურ დღის წესრიგზე. წინამდებარე პოლიტიკის დოკუმენტში წარმოდგენილი ზომები განაწილებულია ხუთ სხვადასხვა პრიორიტეტულ სფეროზე, რომლებსაც ისინი ეხება. თითოეული კონკრეტული ზომის სტრუქტურა შედგება თემისგან, რომლის განხილვასაც ის მიზნად ისახავს, რეკომენდირებულ სამუშაო მეთოდს, ზომის დასაბუთებას და მის სამიზნე შედეგებს. შეთავაზებული სამუშაო მეთოდებია კოორდინაციის ღია მეთოდი, სპეციალური ან ექსპერტთა ჯგუფები კომისიის ხელმძღვანელობით, ურთიერთსწავლების აქტივობები, კვლევები, კონფერენციები, კრიტიკული ანალიზის სემინარები, ევროპული კულტურის ფორუმი, დიალოგი სამოქალაქო საზოგადოებასთან, საპილოტე პროექტები, ერთობლივი ინიციატივები საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, საბჭოს დასკვნები და კულტურის სამინისტროს და საჭიროებისამებრ, სხვა სამინისტროების, თანამდებობის პირთა არაფორმალური შეხვედრები, საჭირო პოლიტიკის დოკუმენტი მთავრდება კულტურის სამუშაო პროგრამის (2019-2022 წწ.) საორიენტაციო ცხრილით, რომელსაც თან ახლავს ამ სამუშაო პროგრამის ფარგლებში წევრი სახელმწიფოების მიერ ჩამოყალიბებულ კოორდინაციის ღია მეთოდის ჯგუფებთან დაკავშირებული პრინციპები.

სახელმწიფო პოლიტიკის სფეროში რეკომენდაციების შეჯამება

კულტურის სამუშაო პროგრამის (2019-2022 წწ.) ზომები ეფუძნება ხუთ სხვადასხვა პრიორიტეტს, რომლებიც დადგენილია საბჭოს მიერ:

(ა) კულტურული მემკვიდრეობის მდგრადობა

(ბ) ერთიანობა და კეთილდღეობა

(გ) ეკოსისტემა, რომელიც მხარს უჭერს ხელოვან ადამიანებს, კულტურისა და შემოქმედების სფეროს პროფესიონალებსა და ევროპულ შინაარსს

(დ) გენდერული თანასწორობა

(ე) საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობები

თითოეული პრიორიტეტი დამატებითაა განხილული და გაცემულია შესაბამისი რეკომენდაციები. კერძოდ, რეკომენდირებულია, რომ:

- შემდგომი ღონისძიებები და ფართო გამოყენების აქტივობები შემუშავებულ უნდა იქნას კულტურული მემკვიდრეობის ევროპული წლის (2018) მემკვიდრეობის უზრუნველსაყოფად, რომლებმაც დასაბამი

მისცა მრავალფეროვან აქტივობებს მთელ ევროპაში. ასევე მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული ევროპული წლის ეროვნული კოორდინატორები.

- აუცილებელია უფრო ძლიერი ორიენტირება კონკრეტული ჯგუფების, როგორცაა, ახალგაზრდები, ხანდაზმულები, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირები, მიგრანტული წარმოშობის მქონე ადამიანები და სიღარიბეში ან მატერიალურ გაჭირვებაში მცხოვრები ადამიანების ინტერესებსა და საჭიროებებზე. ციფრულ ტექნოლოგიებს უპირატესობა აქვთ აუდიტორიის განვითარებისა და მონაწილეობის ინოვაციური მეთოდების თვალსაზრისით. დარგთაშორისი თანამშრომლობა სხვა სფეროებთან, როგორცაა, განათლება, სოციალური უზრუნველყოფა, ჯანდაცვა, მეცნიერება და ტექნოლოგია, რეგიონული და ურბანული განვითარება, მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ერთიანობასა და კეთილდღეობაზე. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს კულტურის როლს ადგილობრივ დონეზე, არქიტექტურისა და საცხოვრებელი გარემოს ხარისხს და კულტურით განხორციელებულ სოციალურ ინოვაციებს რომლებიც ხელს უწყობს ქალაქებისა და რეგიონების განვითარებას ევროკავშირში.
- ხელოვანი ადამიანებისა და კულტურისა და შემოქმედების სფეროს პროფესიონალების მობილობა, ევროპული კონტენტის გავრცელება და თარგმნა, ტრენინგი და შესაძლებლობების განვითარება, სამართლიანი შრომის ანაზღაურება და სამუშაო პირობები, ფინანსებთან წვდომა და მეზობელ ქვეყნებს შორის თანამშრომლობა უნდა წარმოადგენდეს განსაკუთრებული ინტერესის საკითხებს კვლევისა და გაცვლისთვის ევროპულ დონეზე.
- გენდერული უთანასწორობა აღიარებულ და მოგვარებულ უნდა იქნას კონკრეტული პოლიტიკითა და ზომებით. პოლიტიკურ და ადმინისტრაციულ დონეებზე და სხვადასხვა სექტორებში ცნობიერების ასამარლებლად, საჭიროა კომპლექსური მონაცემები და სათანადო პრაქტიკის გაცვლა.
- აუცილებელია სტრატეგიული ეტაპობრივი მიდგომა საერთაშორისო კულტურულ ურთიერთობებისადმი, რასაც მოჰყვება კონკრეტული ღონისძიებები მისი განხორციელებისათვის. ამგვარი მიდგომა უნდა იწვევდეს აღმავალ პერსპექტივას, ახალისებდეს ადამიანებს შორის კონტაქტებს და ხელს უწყობდეს კულტურათაშორის დიალოგს. უზრუნველყოფილ უნდა იქნას სრული ურთიერთდამოკიდებულება წევრ სახელმწიფოთა ქმედებებსა და ევროპის საბჭოსა და იუნესკოს მიერ განხორციელებულ ქმედებებს შორის.
- არანაკლებ მნიშვნელოვანია ის ფაქტი, რომ წევრ სახელმწიფოებსა და კომისიას ეძლევათ რეკომენდაცია ფართოდ გაავრცელონ კულტურის სამუშაო პროგრამის შედეგები და საჭიროებისამებრ გაითვალისწინონ ისინი პოლიტიკის შემუშავებისას ევროპულ და ეროვნულ დონეზე.

საკვანძო სიტყვები - კულტურული მემკვიდრეობა, მდგრადობა, კულტურული მემკვიდრეობის ევროპული წელი (2018)

We
STRONGER

are
TOGETHER!

დასკვნები

საერთაშორისო ორგანიზაციების, როგორცაა, ევროპის კომისია, ევროპის საბჭო, გაერო და ა.შ. ინტერესი კულტურათაშორისი დიალოგის ღირებულების მიმართ უწყვეტად იზრდებოდა ბოლო ათწლეულის განმავლობაში. ევროკავშირის პოლიტიკასა და სტრატეგიებში კულტურული მემკვიდრეობა, როგორც კულტურული მრავალფეროვნება, მიბმულია კულტურათაშორისი დიალოგზე და უმეტესად აღწერილია, როგორც გამდიდრება და როგორც ინკლუზიური საზოგადოების ინსტრუმენტი.

ევროკავშირის განხილული პოლიტიკა და სტრატეგიები გვიჩვენებს კულტურათაშორისი დიალოგის ქრონოლოგიურ განვითარებას და მის მზარდ გავრცელებას ინტეგრაციის პოლიტიკაში. ყველა წარმოდგენილი დოკუმენტი იკვლევს, თუ როგორ ვითარდება კულტურათაშორისი დიალოგი, როგორც კულტურული მრავალფეროვნების მართვის მოდელი სხვადასხვა სფეროებში. კულტურათაშორისი დიალოგი გახდა პასუხი გლობალიზაციაზე, რომელმაც გაზარდა მრავალფეროვნება და უსაფრთხოების არარსებობა. კულტურათაშორისი დიალოგი არჩეულ იქნა, როგორც ახალი მოდელი კულტურულ მრავალფეროვნებასთან გასამკლავებლად. მაგალითად, კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ თეთრი წიგნის შინაარსის მიხედვით, ასიმილაცია და მულტიკულტურალიზმი მიეკუთვნება

წარსულს და რომ კულტურათაშორისი დიალოგი მოაგვარებს პრობლემებს, რომლებიც ვერ მოაგვარა ამ ორმა მიდგომამ (აგუსტინი, 2012).

დოკუმენტების ანალიზის პროცესში, ყურადღება ექცევა რამდენიმე ძირითად ცნებას, როგორცაა, სოციალური პრობლემები, კულტურული მრავალფეროვნება, კულტურული მემკვიდრეობა, ადამიანური ღირებულებები, გლობალიზაცია, თვითმყოფადობა, ადამიანთა უფლებები, დემოკრატიული მოქალაქეობა, დიגיტალიზაცია, მშვიდობა და სოლიდარობა. ევროკავშირის პოლიტიკისა და სტრატეგიების რეკომენდაციები შეიძლება კატეგორიზებულ იქნას ოთხ ძირითად განზომილებად:

- სოციალური: კულტურისა და კულტურული მრავალფეროვნების პოტენციალის გამოყენება საზოგადოების ერთიანობისა და კეთილდღეობისთვის.
- ეკონომიკური - კულტურაზე დაფუძნებული შემოქმედებითობის მხარდაჭერა განათლებასა და ინოვაციაში, როგორცაა, დიგიტალიზაცია, სამუშაო ადგილები და ზრდა.
- ცოდნა და განათლება - ცნობიერების ასამაღლებელი ღონისძიებები, სწავლება და კვლევა.
- საგარეო - საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების გაძლიერება.

მაგრამ თუ აწყმოზე ვისაუბრებთ, ფაქტიურმა გლობალურმა ჯანმრთელობამ, სოციალურმა, პოლიტიკურმა და ეკონომიკურმა კრიზისმა, სახელწოდებით COVID-19 პანდემია, გამოიწვია დისკრიმინაციის, უთანასწორობისა და მოწყვლადობის ზრდა და ზეწოლა მოახდინა საზოგადოების კულტურათაშორისი ურთიერთგაგების შესაძლებლობებზე იმ დროს, როცა სოლიდარობა და თანამშრომლობა ყველაზე მეტად იყო საჭირო.

ამ მიზნით, კულტურათაშორისმა დიალოგმა დიდი როლი უნდა ითამაშოს სრულიად ახალი სოციალურ-კულტურული საფუძვლის განვითარებაში, რომელიც მოახდენს ჩვენი ცხოვრების, მუშაობის წესის ფორმირებას, დააკავშირებს და ჩართავს სახელმწიფოებს, ეთნიკურ და ცივილიზაციურ მიმართულებებს. ამრიგად, ჩვენ ფოკუსირება უნდა მოვახდინოთ კულტურათაშორისი გაცვლის შენარჩუნებაზე კრიზისის დროს და ვიმოქმედოთ პანდემიიდან მიღებული გამოცდილებით, ადამიანთა უფლების დაცვის გაძლიერების, სამოქალაქო გაცვლის მხარდაჭერისა და მსჯელობის ჩათვლის, სოციალური უთანასწორობის განხილვით, რომელიც დისკრიმინაციისა და მარგინალიზაციის კატალიზატორია. ამ პანდემიამ ხელმისაწვდომი გახადა ონლაინ პლატფორმები, როგორც ძირითადი საშუალებები, რომლითაც მთავრობებმა, სპეციალისტებმა და თემებმა შექმნეს პრობლემების მოგვარების ეფექტური გზები, რომელთა საშუალებითაც უნდა გაგრძელდეს კულტურათაშორისი სწავლა და გაცვლა კრიზისის პერიოდში (იუნესკო, 2020).

„პანდემიამ გამოავლინა ჩვენი სამყაროს სიმყიფე. მაგრამ მან ასევე დაადასტურა, რომ ჩვენს მხარდ მრავალფეროვნებასთან ერთად, ჩვენ ვრჩებით არსებითად ურთიერთდაკავშირებული და უცილობლად ურთიერთდამოკიდებული. (...) მშვიდობის კულტურის საჭიროება, იუნესკოს საჭიროება დღეს ყველაზე მეტადაა

გამოხატული. მშვიდობა უფრო სამართლიანი, მდგრადი სამყაროს არსებითი ხელშემწყობი ფაქტორი და მისი საბოლოო შედეგია“ - გაბრიელა რამოსი, იუნესკოს გენერალური დირექტორის ასისტენტი სოციალური და ჰუმანიტარული მეცნიერებების მიმართულებით.

European Parliament, Council OF Europe, & European Commission. (2016). CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EUROPEAN UNION. *Official Journal of the European Union*.

Deardorff, D. K. (2020). *Manual for Developing Intercultural Competences*. Paris, France: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization .

European Commission. (2020). *Regional Challenges in the Perspective of 2020*. European Commission. Ανάκτηση από https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/region2020_phase2/challenge2020_report.pdf

Lähdesmäki, T. (2020). Introduction: What Is Intercultural Dialogue and Why It Is Needed in Europe Today? In T. L. al., *Intercultural Dialogue in the European Education Policies* (pp. 1-19). Palgrave Macmillan.

Spivak, D. (2017, Dec 04). Dialogue and Heritage in the Cultural Strategy of Unesco A Brief Overview. *Culture and Dialogue*, 5 , σσ. 242 –252.
doi:<https://doi.org/10.1163/24683949-12340035>

Tilbury, D., & Mulà, I. (2009). *A Review of Education for Sustainable Development Policies from a Cultural Diversity and I ntercultural Dialogue P erspective*. U NESCO: U nited Nations Education, Scientifi c and Cultural Organization.

UNESCO. (2020). *The socio-cultural impact of Covid-19: Exploring the role of intercultural dialogue in emerging responses*. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

Wilk-Woś, Z. (2010, March). The Role of Intercultural Dialogue in the EU Policy. *Journal of Intercultural Management* , σσ. p.78 –88. Ανάκτηση από <http://31.186.81.235:8080/api/files/view/7174.pdf>

Council of Europe. (2008). *White Paper on Intercultural Dialogue. Living Together as Equals in Dignity*.

Emerson, M. (ed.) (2011). *Interculturalism. E urope and I ts M uslims i n Search o f Sound Societal Models*, Brussels: Centre for European Policy Studies.

European Commission. (2005a). *Proposal for a Decision of the European Parliament and of the Council Concerning t he E uropean Y ear of I ntercultural D ialogue (2008)*. COM(2005) 467 final.

UNESCO (2020). C OVID-19 intercultural dialogue i s essential for building b ack better. Available at: <https://en.unesco.org/news/covid-19-intercultural-dialogue-essential- building-back-better> (Accessed: 18 March 2021)

Wilk-Wos, Z. (2010). The role of intercultural dialogue in the EU policy. *Journal of Intercultural*

ნაწილი 2 - კულტურათაშორისი დიალოგის
ცნობიერების იდენტიფიცირება: საბერძნეთის,
იტალიის შემთხვევის კვლევები,
კვიპროსი, საქართველო და ლიბანი

ევროპის კომისიის მიერ ამ პუბლიკაციის მომზადების მხარდაჭერა არ წარმოადგენს მისი შინაარსის მოწონებას და ის ასახავს მხოლოდ ავტორების შეხედულებებს. კომისია არ აგებს პასუხს პუბლიკაციაში მოყვანილი ინფორმაციის ნებისმიერი სახით გამოყენებაზე.

კულტურათაშორისი დიალოგის ცნობიერების იდენტიფიცირება: კვიპროსი - ანტონიოს მორასი

1 შესავალი

TOGETHER-ის შესახებ

პროექტი TOGETHER ("სხვათა კულტურული გაგება) მიზნად ისახავს ხელი შეუწყოს ევროკავშირის ქვეყნებსა და მათ მეზობლებს შორის ახლო აღმოსავლეთში და შავი ზღვის რეგიონში უფრო ფართო თანამშრომლობას, საერთო ევროპულ ღირებულებებზე და კულტურებსა და ტრადიციებზე დაყრდნობით. მონაწილე ქვეყნებიდან. პროექტი მიზნად ისახავს მდგრადი განვითარების წახალისებას და სხვადასხვა გამოწვევების გადაჭრას კულტურათაშორისი დიალოგის პროცესების ადგილობრივი თემების დღის წესრიგში ჩართვის გზით. TOGETHER ხელს შეუწყობს ადგილობრივი აქტორების გაძლიერებას, მათი ინტერკულტურული უნარებისა და კომპეტენციების ამაღლებას და მათ კულტურული მრავალფეროვნებისა და კულტურათაშორისი ურთიერთგაგების „ელჩებად“ ქცევას.

შემუშავდება ინოვაციური სასწავლო მასალები, ციფრული ინსტრუმენტები და შინაარსის მეთოდოლოგია, რათა წარმატებით დააკმაყოფილოს ადგილობრივი აქტორების და მათი თემების საჭიროებები. ამის შესახებ მეტი ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ <http://thetogetherproject.eu>-ზე.

TOGETHER ფინანსდება ევროკავშირის „ერასმუს+“ პროგრამის მიერ და აერთიანებს 6 პარტნიორ ინსტიტუტს 5 სხვადასხვა ქვეყნიდან:

CulturePolis	საბერძნეთი
EWORXS.A.	საბერძნეთი
A.B. Institute of Entrepreneurship Development Ltd	კვიპროსი
Fattoria Pugliese Diffusa	იტალია
Georgian Arts and Culture Center	საქართველო
Lebanese Development Network	ლიბანი

1. ანგარიშის შესახებ

მოსხენების მიზანია გამოიკვეთოს კულტურათაშორისი დიალოგის ცნობიერების ამაღლება და განვითარება TOGETHER ქვეყნებში, და გამოავლინოს ფაქტორები, რომლებიც განაპირობებს კულტურათაშორის კომუნიკაციას და დიალოგის დინამიურ სივრცეს ადგილობრივ საზოგადოებაში. უფრო კონკრეტულად, ჩვენ ვცდილობთ მივიღოთ ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ როგორ არის გაგებული კულტურათაშორისი დიალოგი, დავადგინოთ მისი ძირითადი გამოწვევები და საჭიროებები და გავიგოთ, თუ როგორ არის ის განსაზღვრული, დაგეგმილი და

წარმოდგენილი პოლიტიკასა და პრაქტიკაში. იგი შემდგომში აღწერს ადგილობრივი საზოგადოების წევრების სწავლისა და ტრენინგის საჭიროებებს.

მოხსენება იწყება ქვეყნის ისტორიული კონტექსტის მოკლე მიმოხილვით, კულტურათაშორის დიალოგთან დაკავშირებით. შემდეგი ნაწილი ასახავს მეთოდოლოგიას, რომელიც გამოიყენება მონაცემთა შეგროვებისა და ანალიზისთვის და მოჰყვება დასკვნები კვლევის სამი ძირითადი თემის მიხედვით:

- 1) კულტურათაშორისი დიალოგი: ზოგადი გაგება;
- 2) პოლიტიკა და პრაქტიკა;
- 3) ადგილობრივი აქტორების საჭიროებები. ბოლო ნაწილი შეიცავს დასკვნით შენიშვნებს და რეკომენდაციებს, რომლებიც მოიცავს სამივე თემას. Executive Summary

ამ ეროვნული ანგარიშის მიზანია გადაიტანოს და აღწეროს ვითარება კვიპროსის ქვეყანაში, მონაცემების შეგროვებით ქვეყნის სამხრეთ ნაწილიდან, რომელიც არის კვიპროსის საბერძნეთის რესპუბლიკა. კვიპროსში მცხოვრებ დაინტერესებულ მხარეებსა და ბენეფიციარებს მიმართეს ინფორმაციისა და მონაცემების შეგროვების მიზნით ქვეყანაში არსებული ინტერკულტურული კულტურის, მისი განხორციელების, პოპულარიზაციისა და ზოგადად საზოგადოებასა და კულტურაზე გავლენის შესახებ. შედეგებთან ერთად, კვლევის დასკვნების შემდეგ შემოგთავაზებთ რეკომენდაციებს იმის თაობაზე, თუ რა შეიძლება განხორციელდეს შემდგომში ICD-ის წინსვლისთვის ქვეყანაში და შეუძლია თუ არა შესაბამისი ქმედებები და აქტივობები სარგებელს ICD-ის დანერგვის გლობალურად.

იზრდება კულტურათაშორისი დიალოგის (ICD) შესაძლებლობების გათვალისწინება განვითარებისა და უსაფრთხოების ძირითად საკითხებზე, როგორცაა კონფლიქტების პრევენცია, სოციალური უთანასწორობა და წვლილი შეიტანოს უფრო მშვიდობიანი, ინკლუზიური და მდგრადი საზოგადოებების მშენებლობაში. კულტურათაშორისი დიალოგის პრინციპები ჩართულია მდგრადი განვითარების 2030 წლის დღის წესრიგში, რომელიც მიღებულ იქნა 2015 წელს.

ICD-ის გაზომვის პირველი ნაბიჯი არის იმის განსაზღვრა და გაგება, თუ რას ნიშნავს ICD სხვადასხვა ქვეყნის კონტექსტში, რას ითვლება წარმატებულად ICD და როგორ ეხმარება ის უფრო მშვიდობიანი და ინკლუზიური საზოგადოებების მიღწევაში. ამიტომ, ადგილობრივი კონტექსტის შეფასება, ვინ არიან დაინტერესებული მხარეები და რა სჭირდებათ მათ ICD-ის კომპეტენციების წინსვლას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს.

საკვანძო სიტყვები კულტურათაშორისი დიალოგი, პრაქტიკა, ადგილობრივი აქტორები, საჭიროებები, კვიპროსი

2. ქვეყნის შესახებ

კვიპროსი მდებარეობს აღმოსავლეთ ხმელთაშუა ზღვაში, არის სიდიდით მესამე კუნძული ხმელთაშუა ზღვაში. კვიპროსის რესპუბლიკა არის ევროკავშირის წევრი 800000 მოსახლეობით, რომელთაგან დაახლოებით 84% კვიპროსია, 12% კვიპროსელი თურქი და დანარჩენი 4% ეკუთვნის უმცირესობათა ეთნიკურ ჯგუფებს (მაგ. მარონიტები, სომხები, ლათინები). კვიპროსის რესპუბლიკა 1974 წლიდან ორ ძირითად ნაწილად გაიყო: რესპუბლიკის მიერ კონტროლირებადი სამხრეთი ტერიტორია და კუნძულის ჩრდილოეთი მხარე რჩება თურქეთის კონტროლის ქვეშ. ნიქოზია, ასევე ცნობილი

როგორც ლეფკოშია, კვიპროსის დედაქალაქია. მას ყოფს "მწვანე ხაზი", რომელიც ორად ყოფს ქალაქსაც და ქვეყანასაც. ჩრდილოეთ კვიპროსის თურქული ოკუპაცია საერთაშორისო თანამეგობრობის მიერ ოფიციალურად ლეგიტიმურად არ არის აღიარებული, თუმცა თურქები „ჩრდილოეთ კვიპროსის თურქული რესპუბლიკის“ მოქალაქეებად არიან შეყვანილი. რელიგიური თავისუფლება გარანტირებულია კონსტიტუციით, მაგრამ კვიპროსელების უმეტესობა ქრისტიანია (ბერძნული - მართლმადიდებელი). კვიპროსელების მთავარი ენა ბერძნულია, მაგრამ ინგლისურად ასევე ფართოდ საუბრობენ. პოლიტიკა და კუნძულის დაყოფა განიხილება სენსიტიურ სადისკუსიო თემადად, როგორც ბერძნებისთვის, ასევე თურქებისთვის.

კვიპროსის კულტურა ასევე იყოფა ჩრდილოეთ თურქულ და სამხრეთ ბერძნულს შორის, როგორც ეს ხდება ქვეყნის ორ სხვადასხვა ნაწილში. თურქული და ისლამური კულტურა პოპულარიზაციას უწევს ჩრდილოეთ კვიპროსში თურქულ საზოგადოებას, საკუთარი კულტურული ტრადიციებისა და ელემენტების მეშვეობით და მრავალი ადგილის სახელის თურქულად შეცვლით. თუმცა, ბერძნული კულტურის პოპულარიზაცია ხდება კუნძულის სამხრეთ ნაწილში, განსაკუთრებით კვიპროსელ ბერძენთა მიერ, რომლებიც საბერძნეთში მიდიან სასწავლებლად, სამუშაოდ და ა.შ. ბერძნული კულტურის ეს პოპულარიზაცია ხდება 1950-იან, 1960-იან და 70-იან წლებში კვიპროსსა და საბერძნეთს შორის სამოქალაქო კონფლიქტის მიუხედავად, რადგან კვიპროსელები აღიზარდნენ მშვიდობიან და აყვავებულ საზოგადოებაში, რომელიც ცდილობს ტრადიციული კულტურის შერწყმას გლობალურ ტენდენციებთან. კერძო საწარმოები და სამთავრობო სპონსორები, განსაკუთრებით კვიპროსის რესპუბლიკის განათლებისა და კულტურის სამინისტროს კულტურული სერვისების ოფისი, დიდ ძალისხმევას ხმარობენ კვიპროსის უძველესი კულტურული ტრადიციების შესანარჩუნებლად.

იუნესკოს კვიპროსის ეროვნული კომისიის თანახმად, მათი ქმედებების მნიშვნელოვანი ასპექტია კულტურული საკითხების ხელშეწყობა პოლიტიკის, შეთანხმებების და სხვა სამართლებრივი ინსტრუმენტების მეშვეობით, ასევე, პროგრამის შემუშავება ერების ინფორმირებულობისა და მობილურობისთვის ისეთ საკითხებზე, როგორცაა მსოფლიო მემკვიდრეობა, არამატერიალური მემკვიდრეობა. კულტურული მემკვიდრეობა, კულტურული მრავალფეროვნება.

კვიპროსის განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტროს 2019 წლის წლიური ანგარიშიდან მიღებული ინფორმაცია აჩვენებს, რომ კულტურის დეპარტამენტმა ხელი შეუწყო დიდი რაოდენობით აქტივობებს ტრადიციული კულტურის განყოფილებაში. იყო გრანტები და მოწოდებები ახალი პროგრამისთვის "POLITISMOS" (ბერძნული სიტყვა კულტურა), იყო თანამშრომლობა ინსტიტუტებთან და ქსელებთან EE-ში, ასევე, 2019 წელს იყო

გეგმა "კულტურული დაწესებულებების დაფინანსება მათი ოპერატიული ხარჯებისთვის." მათი წლიური საოპერაციო ხარჯების ნაწილის დასაფარად. სხვა კულტურული ინიციატივები კვიპროსში იყო კულტურული დეცენტრალიზაციის პროგრამა და რელიგიური ჯგუფების მიერ კულტურული აქტივობების მხარდაჭერის გეგმა.

კვიპროსი წლების განმავლობაში იღებდა მიგრაციის დიდ ტალღებს, რადგან იგი განიხილება, როგორც კარიბჭე მისი მდებარეობის გამო. 2017 წელს ის იყო მესამე ევროპული ქვეყანა ემიგრაციის მაჩვენებლით და მეორე იყო იმიგრაციის მაჩვენებლით. 2019 წელს ეს იყო ქვეყანა, სადაც თავშესაფრის მაძიებელთა ყველაზე მეტი რაოდენობა იყო მის მოსახლეობასთან მიმართებაში.

Migration Data Portal-ის მონაცემებით, 2019 წლის შუა რიცხვებში სახელმწიფომ აღრიცხა 191,900 საერთაშორისო მიგრანტი. კვიპროსის სტატისტიკის ინსტიტუტის მიერ მოწოდებული მონაცემების მიხედვით, 2018 წელს იყო 23,442 გრძელვადიანი ემიგრანტი, მაშინ როცა იმ წელს დაახლოებით 15,340 ემიგრანტი იყო (2017 წელს 15,105-თან შედარებით). ამ ემიგრანტების მთავარი დანიშნულების ქვეყანაა საბერძნეთი, კვიპროსთან მისი ძლიერი კულტურული და ლინგვისტური კავშირების გამო; ემიგრანტები ასევე მიდიან გაერთიანებულ სამეფოში, შრი-ლანკაში და რუსეთში. რიცხვები მუდმივად იზრდება, 2017 წელს მიგრაციული ნაკადი 50%-ით გაიზარდა 2016 წელთან შედარებით, ხოლო 2018 წელს 69%-ით.

ქვეყნის პოლიტიკური დაყოფა ასევე ზრდის მიგრაციულ ნაკადებს. კუნძულის ჩრდილოეთი ნაწილის თურქული ჯარების ოკუპაციამ გამოიწვია მოსახლეობის 40% გადასახლება ამ ტერიტორიიდან სამხრეთ ნაწილში. უფრო მეტიც, თავშესაფრის მაძიებლები ეროვნულ ტერიტორიაზე ჩრდილოეთის გავლით ჩადიან. ასევე, თურქეთის უვიზო რეჟიმი საშუალებას აძლევს თავშესაფრის მაძიებლებს გადაკვეთონ თურქეთი და ზღვით კვიპროსში გადავიდნენ.

EUROSTAT-ის 2017 წლის მონაცემებით, კვიპროსის საპრეზიდენტო რესპუბლიკამ მეორე ადგილი დაიკავა ევროკავშირში იმ წელს 1000 მოსახლეზე საშუალოდ 18 ემიგრანტით. უფრო მეტიც, 2018 წელს, სტატისტიკის ეროვნული ბიუროს მიხედვით, ემიგრანტების რაოდენობა (კვიპროსელები ან უცხოელები, რომლებმაც მინიმუმ ერთი წელი გაატარეს კუნძულის სახელმწიფოში) ოდნავ გაიზარდა 15,340-მდე 2017 წლის 15,105-დან. მათგან 4,859 იყო მოქალაქეობის მქონე მიგრანტი. სხვა ევროპული სახელმწიფოს 9,089 იყო არაევროკავშირის მოქალაქე და მხოლოდ 1,157 იყო კვიპროსელი, მათი უმეტესობა ახალგაზრდა მიგრანტების წინაშე დგას ახალგაზრდების უმუშევრობის მაჩვენებლით 22,4%.

2018 წელს კვიპროსმა, 2017 წელთან შედარებით, პოლიტიკური თავშესაფრის მოთხოვნის 70%-იანი ზრდით, ევროპის ქვეყნებს შორის პირველი ადგილი დაიკავა ერთ სულ მოსახლეზე განმცხადებლების ყველაზე მაღალი რაოდენობით. ეს რიცხვები თითქმის გაორმაგდა 2019 წელს, 13,259 განაცხადი პოლიტიკური თავშესაფრის მოთხოვნით (აქედან 2,870 იყო თანმხლები არასრულწლოვნებისგან). საბოლოოდ, იძულებით გადაადგილების მონიტორინგის ცენტრის მიერ მოწოდებული მონაცემების მიხედვით, 2019 წლის დეკემბერში კუნძულ სახელმწიფოში კონფლიქტისა და ძალადობის შედეგად გამოწვეული 228 000 იძულებით გადაადგილებული პირი იყო.

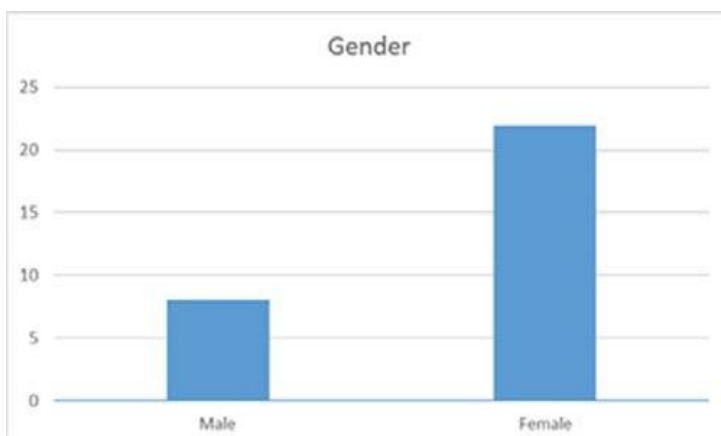
2. კვლევის მეთოდოლოგია

წინამდებარე კვლევაში შერეული მეთოდის მიდგომა შეირჩა, როგორც ყველაზე შესაფერისი მონაცემთა შეგროვების, ანალიზისა და დადასტურებისთვის. კვლევა შემუშავდა სამი ძირითადი ნაწილის მიხედვით: ICD-ის გაგება, პოლიტიკა და პრაქტიკა და ადგილობრივი აქტორების საჭიროებები. მონაცემები შეგროვდა ორ ეტაპად, პირველი კითხვარების და მეორედ ინტერვიუს მეშვეობით. კითხვარებსა და ინტერვიუებს უპასუხეს ICD-ის სფეროში დასაქმებულმა პროფესიონალებმა, რომლებიც მუშაობენ პოლიტიკის ან პრაქტიკის დონეზე. ასევე საჭირო იყო სამუშაო მაგიდაზე დაფუძნებული კვლევა, რომ კვლევა მოიცავდეს ზოგად ინფორმაციას კონკრეტული ნაწილებისთვის.

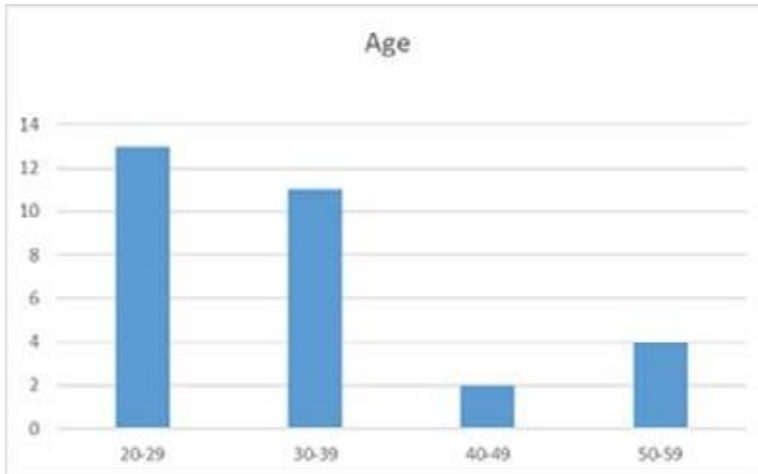
ა) კითხვარები

კვლევის ამ ეტაპზე ჩვენ შევიკრიბეთ 30 ონლაინ პასუხი კითხვარზე, რომელიც შემუშავებულია Microsoft-ის ფორმების გამოყენებით. მონაწილეთა პერსონალურ ინფორმაციასთან დაკავშირებული კითხვების გარდა, კითხვარის დანარჩენი 3 ნაწილი ეხებოდა საკითხებს: „კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება - ზოგადი ცნობიერება“, „პოლიტიკა და პრაქტიკა“ და „ადგილობრივი აქტორების საჭიროებების დადგენა კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობისთვის“. გამოკითხვაში მონაწილეები უნდა იყვნენ: ა) პოლიტიკის დონეზე კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებზე მომუშავე ძირითადი საზოგადოებრივი და სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტების წარმომადგენლები და ბ) პოლიტიკურ დონეზე კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებზე მომუშავე ორგანიზაციის წარმომადგენლები.

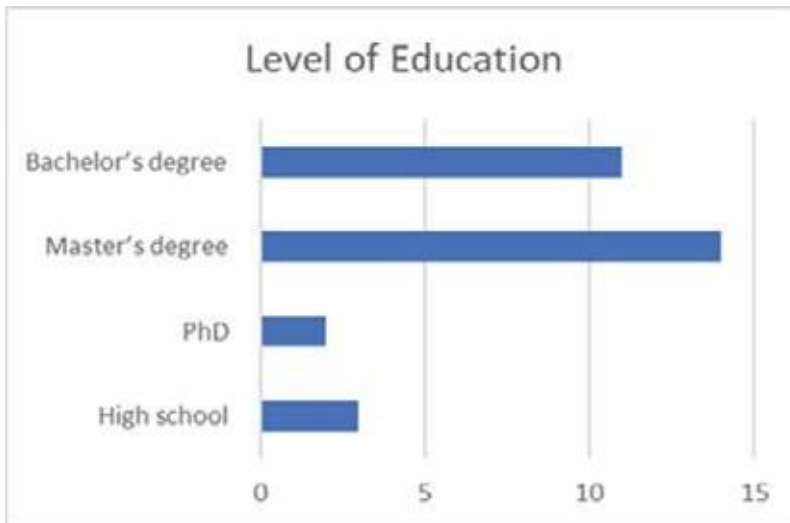
გამოკითხვაში მონაწილეთა დემოგრაფიული მახასიათებლებით დავიწყეთ, პასუხების ყველაზე დიდი პროცენტი მოდის ქალებზე. კითხვარზე პასუხის გაცემით გამოკითხვაში მონაწილეობა მიიღო 22 ქალმა და მხოლოდ 8 მამაკაცმა.

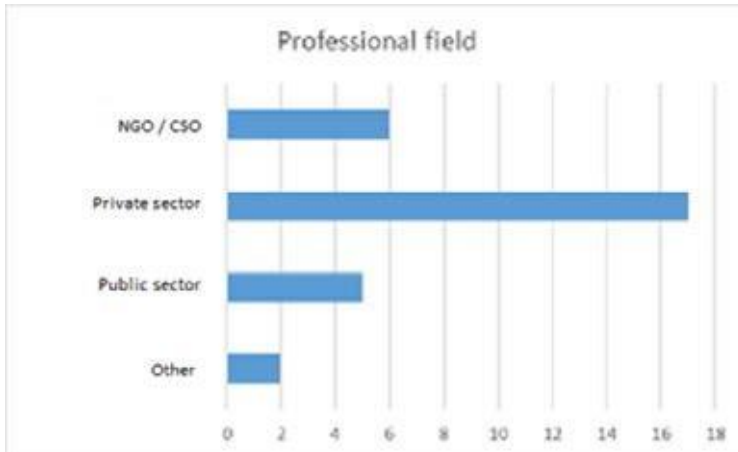
პასუხის გაცემის 30%-ზე მეტი 20-29 წლის იყო. იგივე რიცხვი ვრცელდება იმ ადამიანებზე, რომლებიც მონაწილეობდნენ გამოკითხვის ამ ეტაპზე და იყვნენ 30-დან 39 წლამდე. დარჩენილი 8 პასუხი მოდის 40-49 წლის და 50-59 წლის ადამიანებისგან.

ნაჩვენებია, რომ მათი უმეტესობა უმაღლესი განათლების მქონეა, ასევე აქვს მინიმუმ ბაკალავრის ან მაგისტრის ხარისხი, მონაწილეთა უმცირესობას აქვს დოქტორის ხარისხი (2 პასუხი) და მათგან 3-ს აქვს მხოლოდ საბაზო განათლება (მაღალი). სკოლის კურსდამთავრებულები).

იმ ადამიანების ნახევარზე მეტი, ვინც კითხვარებს უპასუხა, მუშაობს კერძო სექტორზე (17 პასუხი). მონაწილეთა ერთი მესამედი წარმოადგენს საჯარო სექტორს (5 პასუხი) არასამთავრობო ორგანიზაციის ან სამოქალაქო საზოგადოების პროფესიონალებთან ერთად (6 პასუხი). ბოლო 2 პასუხი იყო იმ ადამიანებისა, რომლებმაც არ დააზუსტეს თავიანთი პროფესიის სფერო.

ა) ინტერვიუები

მონაცემთა შეგროვების მეორე ეტაპი ინტერვიუებით დასრულდა. ინტერვიუს გზამკვლევი ასევე სტრუქტურირებული იყო კვლევის მეთოდოლოგიის სამი ზემოაღნიშნული განყოფილების მიხედვით. გამოკითხულები უნდა იყვნენ: ა) სახელმწიფოს და არასამთავრობო ორგანიზაციების/სსიპ-ების წარმომადგენლები, რომლებიც მუშაობენ ICD-ის საკითხებზე პოლიტიკის დონეზე (5 ინტერვიუ) და ბ) ICD პრაქტიკის დონეზე მომუშავე ადგილობრივი სათემო ორგანიზაციების წარმომადგენლები (5 ინტერვიუ). გასაუბრება ჩატარდა ონლაინ პლატფორმების ZOOM, SKYPE და GOOGLE MEET მეშვეობით COVID19-ის შეზღუდვების გამო. სამწუხაროდ, ჩვენ ვერ მოვახერხეთ პირისპირ ინტერვიუს ჩატარება.

ინტერვიუებისა და მათი ანალიზის პროცესი მოჰყვა ყველა რეკომენდებულ საფეხურს ICD სფეროში ბენეფიციარების სახელით ობიექტური, მიუკერძოებელი, სრული, უფრო პერსონალიზებული ანალიზის შესაქმნელად.

ბ) ეთიკური მოსაზრებები

ეს კვლევა ჩატარდა ევროპის პარლამენტისა და საბჭოს 27 აპრილის 2016/679 რეგულაციის (EU) No 2016/679 აქტის შესაბამისად, პირთა დაცვის შესახებ პერსონალური მონაცემების დამუშავებისგან და თავისუფალი გადაადგილების შესახებ. ინფორმაცია.

გ) შეზღუდვები

გამოკითხვის კითხვარი და ინტერვიუს სახელმძღვანელო გადაეცა პარტნიორებს ინგლისურ ენაზე, ამიტომ საჭიროდ მივიჩნიეთ მათი თარგმნა ბერძნულ ენაზე და ინტერესებულ მხარეებთან გაზიარებამდე. ამგვარად მათზე პასუხის გაცემა ორივე მხარისთვის უფრო ადვილი იქნებოდა. ასევე, ინტერვიუები ჩატარდა ბერძნულ ენაზე. დავიწყეთ შეთავაზებული დოკუმენტების თარგმნით, რომელიც განიხილებოდა და დაიხვეწა მონაცემთა შეგროვების მიზნით გამოყენებამდე.

მთავარი შეზღუდვა, რომელიც ჩვენ შეგვხვდა ინტერვიუების ჩატარებისას, იყო გამოკითხულებთან პირადად შეხვედრის შეუძლებლობა, COVID-19-ის პანდემიით შექმნილი დღევანდელი ვითარების გამო. მანძილის შეზღუდვის შიშით, რამაც

შეიძლება შექმნას სირთულეები ან დაბინდული პუნქტები ინტერვიუში, ჩვენ გადავწყვიტეთ, რომ ინტერვიუს კითხვები წინასწარ მიგვეწოდებინა ბენეფიციარებისთვის Microsoft-ის ფორმების გამოყენებით. ამ გზით, რესპონდენტს შეეძლო გაევიღო ინტერვიუ და საფუძვლიანად განეხილა მისი ყველა ასპექტი ონლაინ განხილვისას.

2. ძირითადი დასკვნები

კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება

ინტერკულტურული დიალოგის გაგებისა და ზოგადი ცნობიერების შესახებ კითხვების გაგრძელებით, ბევრი საინტერესო პასუხი გაეცა კითხვაზე, თუ როგორ ესმით ადამიანები დამოუკიდებლად ICD-ის კონცეფციას.

პასუხების პირველი სკანირებით, შეიმჩნევა, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი ძირითადად გაგებულია, როგორც გაცვლა და ხშირ შემთხვევაში, როგორც დისკუსია, რომელიც გულისხმობს აზრთა გაცვლას. ეს არის ყველას შორის დისკუსიის საშუალება; მიმდინარე დისკუსია, მიდგომა, კომუნიკაცია, წინაპირობების გარეშე სხვადასხვა ქვეყნებს, კულტურას, ერს, კულტურულ ჯგუფს შორის; ეს არის დიალოგი სხვადასხვა კულტურული წარმომავლობის, ჩვეულებრივ, განსხვავებული ზნე-ჩვეულებების, ან სრულიად განსხვავებული მოსაზრებების მქონე ადამიანებს შორის, რათა გაცვალონ შეხედულებები და გამოცდილება, განავითარონ კომუნიკაციის გზები და იპოვონ სხვადასხვა პრობლემების გადაწყვეტა. ეს ასევე არის დისკუსია რამდენიმე ერს შორის მათი კულტურების გაცვლისა და პოპულარიზაციისთვის ან კულტურებში რელიგიური, ენობრივი, ეროვნული ელემენტების გაცვლაზე. ICD, როგორც კომუნიკაციის საშუალება, მიზნად ისახავს ადამიანის უფლებების აღიარებას და ცხოვრების დონის გაუმჯობესებას, კულტურული ჯგუფების თანამშრომლობას მიმდებლობის, გაგებისა და პატივისცემის მისაღწევად, მულტიკულტურალიზმის გამოყენებაზე.

ICD-სთვის შემოთავაზებული სხვა აღწერილობები ასახავს მას, როგორც გაგებას და ფოკუსირებას სხვადასხვა კულტურული ჯგუფების საერთო მახასიათებლებზე, ისე, რომ სოციალური ერთიანობა და მრავალფეროვნების მიღება მიიღწევა მოსახლეობის უმრავლესობაში. ასევე გამოითქვა, რომ ყველა ქვეყანას აქვს აზრი და პატივისცემის ერთმანეთის კონსტიტუციას, რათა იპოვონ პრობლემების პირდაპირი გადაწყვეტა მათი რელიგიის მიუხედავად. ICD-ის კიდევ ერთი ახსნა იძლევა მას, როგორც სისტემატურ და სრულყოფილ ურთიერთქმედებას ადგილობრივ და ეროვნულ დონეზე ინტერკულტურული მიდგომის გაჩენისა და ხელშეწყობისთვის. ეს ურთიერთქმედება ადამიანებს შორის, რომლებიც მიეკუთვნებიან სხვადასხვა კულტურულ ჯგუფს, შეიძლება გავლენა იქონიოს მათი ინდივიდუალური პერსპექტივების პრეზენტაციაზე და განხილვაზე.

ინტერკულტურული დიალოგის ძირითადი ასპექტების შესახებ მონაწილეთა აზრთან დაკავშირებით, თითქმის ყველამ აირჩია ვარიანტი „სახელმწიფოთაშორისი დიალოგი“ და ვარიანტი „დიალოგი სხვადასხვა ეთნიკური/ლინგვისტური წარმომავლობის ადამიანებს შორის“, რაც აჩვენებს, რომ ICD არის აღიქმება, როგორც მოიცავს სხვადასხვა ქვეყნებსა და სხვადასხვა ეროვნულ წარმომავლობას შორის ურთიერთქმედებას. „რელიგიათაშორისი დიალოგი“ არის ICD-ის მთავარი ასპექტი, რომელსაც მოჰყვება ვარიანტები „დიალოგი სხვადასხვა განათლების მქონე ადამიანებს შორის“ და „დიალოგი სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკური წარმოშობის ადამიანებს შორის“.

შემდგომში მონაწილეთა 80% ეთანხმება იმ აზრს, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი ხელს შეუწყობს გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევას, ხოლო დანარჩენმა 20%-მა არ იცის პასუხი. შესაძლოა, თუ არსებობდა მათი შეკითხვის შესაძლებლობა, გაირკვეს, თუ ცოდნის ნაკლებობა გამოწვეულია გაეროს SDG-ის შესახებ არაცნობიერით ან უბრალოდ ვერ ხედავენ შესაბამისობას.

სხვა შესაძლებლობების შესწავლისას, რაც კულტურათაშორისი დიალოგის საშუალებას აძლევს ქვეყანას და/ან საზოგადოებას, თითქმის ყველა მონაწილე შეთანხმდა, რომ მას შეუძლია გააძლიეროს ადამიანის უფლებების პატივისცემა, მეორე დიდი პროცენტი თვლის, რომ მას შეუძლია გააძლიეროს სოციალური შერიგება და გააუმჯობესოს სოციალური ინკლუზია, რასაც მოჰყვება ოდნავ დაბალი პროცენტი. პასუხები, რომლებიც მიუთითებს ლტოლვილთა და მიგრანტთა ინტეგრაციის უზრუნველყოფაზე, დემოკრატიის პატივისცემის გაძლიერებაზე, ცრურწმენებისა და სტერეოტიპების დაძლევაზე, ძალადობრივი ექსტრემიზმის პრევენციაზე და ტოლერანტობის ხელშეწყობაზე.

ღიაობა, როგორც ICD-ის მიერ შემოთავაზებული მნიშვნელოვანი შესაძლებლობები. და ბოლოს, კულტურათაშორისი დიალოგი ითვლება, რომელსაც შეუძლია გააძლიეროს კანონის უზენაესობა, გაზარდოს მოქალაქეების კეთილდღეობა და გამოიწვიოს ეკონომიკური ზრდა.

იმ გზების შესახებ, რომლითაც კულტურული მემკვიდრეობა ხელს უწყობს კულტურათაშორისი დიალოგის განვითარებას ადგილობრივი თემების კონტექსტში, მონაწილეთა უმეტესობამ უპასუხა, რომ "ის წარმოადგენს უნივერსალურ ღირებულებებს, რომლებიც ჩვეულებრივ გავრცელებულია სხვადასხვა წარმომავლობის ხალხში და თემებში", მხოლოდ რამდენიმე მონაწილემ უპასუხა. რომ „ის განასახიერებს კონკრეტული საზოგადოების იდენტობას და, შესაბამისად, ეს არის შესაძლებლობა გაეცნოთ მის ისტორიას და კულტურას“, ხოლო ბევრმა მათგანმა ასევე უპასუხა, რომ მას შეუძლია ორივე ზემოთ ჩამოთვლილი. კულტურული მემკვიდრეობის სხვა წვლილი ICD-ის განვითარებაში არის უნივერსალური და გულწრფელი ცნობიერების გაძლიერება, რომელიც არის საფუძველი ისეთი ცნებების პროგრესისთვის, როგორცაა თვითგამორკვევა, სოლიდარობა, გაგება, მიღება, კონკრეტული საზოგადოების იდენტობის ინტეგრაცია მისი ისტორიის გაფართოებისთვის. და კულტურა, და პატივისცემა ყველა კულტურული ჯგუფის კულტურის მიმართ, რომელიც შეიძლება არსებობდეს იმავე ადგილას სხვა ჯგუფისთვის.

იგივე მოსაზრებები და შეხედულებები კულტურათაშორისი დიალოგის გაგებასთან დაკავშირებით მოდის ინტერვიუების მონაწილეთაგანაც. ICD აღიქმება როგორც საერთაშორისო დისკუსია უმეტეს შემთხვევაში ან როგორც გაცვლა დაინტერესებულ მხარეებს შორის სხვადასხვა კულტურული წარმომავლობის (ეროვნული, კულტურული ლინგვისტური, რელიგიური და ა.შ.). სოლიდარობა, ადამიანის უფლებების პატივისცემა და ურთიერთგაგება ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტია ICD-სთვის, რომელიც უნდა განვითარდეს და დაწინაურდეს, როგორც ეს საჭიროა გლობალურად. მთავარი გამოწვევა, რომელიც უნდა გადაიჭრას მისი ხელშეწყობისთვის, არის დაფინანსების ნაკლებობა და/ან არასაკმარისი გრანტები, არაგანათლებული აუდიტორია და მოსახლეობა კულტურულ საკითხებზე და არსებული კონსერვატიული ან დისკრიმინაციული ქცევები. Covid19-ის პანდემია ასევე აღინიშნა, როგორც მოულოდნელი გამოწვევა, რომელმაც მრავალი პრობლემა და სირთულე შექმნა კულტურის სფეროში. უფრო მეტიც, ყველა გამოკითხულს შეეძლო გაეროს და ICD-ის მიერ შემოთავაზებულ

SDG-ებს შორის კავშირის დადგენა და ამ მიზეზით ისინი შეთანხმდნენ, რომ მათ შეუძლიათ წვლილი შეიტანონ ერთმანეთის განხორციელებასა და პოპულარიზაციაში. და ბოლოს, მათ უპასუხეს, რომ კულტურული მემკვიდრეობა ღრმად არის ფესვგადგმული ყოველი ადგილის კულტურაში, როგორც ადგილობრივ, ისე ეროვნულში, და ამ მიზეზით, მას შეუძლია წვლილი შეიტანოს ICD-ის პოპულარიზაციაში პრაქტიკის, ხელსაწყოების, ტექნიკის, კულტურული ელემენტების და ყველა საჭირო ნივთის შეთავაზებით. ყველა კულტურა.

პოლიტიკა და პრაქტიკა

კითხვარის პოლიტიკისა და პრაქტიკის განყოფილებაში, შედეგები არ იყო ძალიან დამაიმედებელი მონაწილეთა ცოდნისა და ინფორმირებულობის შესახებ. მათმა ნახევარმა არ იცოდა რაიმე პოლიტიკა, კანონმდებლობა ან სახელმწიფო სტრატეგია, რომელიც ხელს უწყობს კულტურათაშორის დიალოგს მათ ქვეყანაში, და მათგან მხოლოდ 6-მა იცოდა პოლიტიკა ან გარკვეული პოლიტიკა, 6-მა იცოდა კანონმდებლობა ამ სფეროში, ხოლო 9-მა იცოდა ერთი ან რამდენიმე სახელმწიფო. სტრატეგიები. მონაწილეთა შორის ცნობილი პოლიტიკის, კანონმდებლობის და/ან სახელმწიფო სტრატეგიის თემები იყო ბომბების, ლტოლვილთა და ემიგრანტების ინტეგრაცია, ინტერკულტურული ღონისძიებები, პროექტები და პროგრამები არასამთავრობო ორგანიზაციების მიერ შემუშავებული, გარე პოლიტიკის, განათლებისა და საგანმანათლებლო პროგრამების შესახებ. უმცირესობათა ჯგუფების სოციალური ჩართვისთვის, განათლებისა და ჯანდაცვის თანაბარი უფლებებისთვის და ა.შ.

იმავე დონეზე, 22 მონაწილეს არ ჰქონდა ცოდნა აქტივობების, პროექტებისა და პროგრამების შესახებ, რომლებიც ხელს უწყობდნენ კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობას მათ ქვეყანაში, ხოლო 8-დან, რომლებსაც ჰქონდათ გარკვეული ცოდნა, ეს იყო კერძო ინიციატივებისა და ღონისძიებების შესახებ ICD-სთვის, ან აქტივობების შესახებ. უნივერსიტეტები, ევროპული პროექტები და პროგრამები ან ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული, როგორცაა Erasmus და ბოლოს თავად პროექტი TOGETHER. დაბოლოს, დაფინანსების ერთადერთი შესაძლებლობები ხელმისაწვდომი იყო ICD-თან დაკავშირებული აქტივობებისთვის, რომლებიც მხოლოდ 3 მონაწილემ იცოდა

თითქმის იგივე სიტუაციაა იმ რესპონდენტებზე, რომლებმაც უპასუხეს კულტურათაშორისი დიალოგის პოლიტიკასა და პრაქტიკას და მის ხელშეწყობას. პასუხების უმეტესობა არ მოიცავდა კონკრეტულ სახელებს და წინადადებებს ეროვნული პრაქტიკის, სტრატეგიების, კანონმდებლობის, პოლიტიკის ცვლილებების, სპეციალური ქმედებებისა და პროგრამების შესახებ, რომლებიც ეხება ICD-ის განვითარებას ეროვნულ დონეზე ან მის პოპულარიზაციას. ნიმუშების უმრავლესობა განიხილება ლტოლვილებისა და თავშესაფრის მაძიებლების პოლიტიკასა და პრაქტიკაზე, რასიზმის წინააღმდეგ და მულტიკულტურალიზმის ხელშეწყობის ქმედებები, თანამშრომლობა იუნესკოსთან და სხვა საჯარო თუ საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, ევროკავშირის მიერ დაფინანსებულ პროგრამებს და სამინისტროების, უნივერსიტეტების მიერ ორგანიზებულ უფრო მცირე მასშტაბის აქტივობებს. და ადგილობრივი ხელისუფლება. ამ საკითხებზე ინფორმაციისა და განახლების ნაკლებობა არ აძლევს დაინტერესებულ მხარეებს იმის აღიარების შესაძლებლობას, თუ რომელ ინსტიტუტებს შეუძლიათ მოაწიონ და განახორციელონ შესაბამისი ქმედებები და შეაფასონ მათი ეფექტურობა.

ICD-ის ეფექტური განვითარებისა და პოპულარიზაციისთვის საჭირო გამოწვევებთან

ერთად, უნდა მოგვარდეს პოლიტიკის შემქმნელების გამოწვევები და საჭიროებები. ისინი საკმაოდ ჰგვანან ერთმანეთს და ძირითადად მომდინარეობენ არასაკმარისი დაფინანსებისა და ინფორმაციის წყაროებიდან, ადგილობრივ აქტორებსა და ეროვნულ/საერთაშორისო ორგანიზაციებს შორის კომუნიკაციის ნაკლებობისა და რამდენიმე აქტორის წვლილის მხარდაჭერის ნაკლებობის გამო. გამოკითხულებმა ასევე აღნიშნეს, რომ ზოგიერთ ეროვნულ საკითხს, როგორცაა ლტოლვილთა კრიზისი, გენდერული ძალადობა და რასიზმი, პოლიტიკა და მყიფე საერთაშორისო ურთიერთობები, შესაძლოა განსაკუთრებული ყურადღება დასჭირდეს ICD-ის სწორი და ეფექტური პოპულარიზაციისთვის. ყველა ამ ფაქტორის გათვალისწინებით მიიღება გადაწყვეტილებები, რომლითაც წარმატებით განხორციელდება ინსტიტუციები და აქტივობების პროგრამები და შესაბამისი ინიციატივები ICD-ის პოპულარიზაციისთვის.

ადგილობრივი აქტორების საჭიროებები

კითხვარების ბოლო ნაწილი ეხება ადგილობრივი აქტორების საჭიროებების იდენტიფიცირებას ICD-ის პოპულარიზაციისთვის მათი ინტერესების სფეროში. მათ ქვეყანაში ICD-ის ხელშეწყობის მთავარი გამოწვევა იყო ICD-ის არასაკმარისი ცოდნა და ინფორმირებულობა 25 პასუხით, რასაც მოჰყვა პოლიტიკური ნების ნაკლებობა 19 პასუხით, პოლიტიკის სირთულეები და კანონმდებლობა და არაადეკვატური დაფინანსების შესაძლებლობები, შესაბამისად 17 და 14 პასუხით. .

დაინტერესებულ მხარეებს შორის, რომლებსაც შეუძლიათ მიიღონ ზომები ამ გამოწვევების ეფექტურად გადასაჭრელად, ეროვნული მთავრობა, სკოლები და უნივერსიტეტები, სამოქალაქო საზოგადოება და საერთაშორისო ორგანიზაციები არიან ისეთები, რომლებიც ყველაზე ეფექტურებად ითვლება ამ საკითხის მოსაგვარებლად. რელიგიური ხელისუფალნი, მედია და ადგილობრივი სათემო ორგანიზაციები პასუხების რაოდენობაში მცირე სხვაობით მოდიან. ძალიან საინტერესო წინადადება შემოგვთავაზა მონაწილემ, რომელიც ფიქრობს, რომ მხატვრები ასევე შეიძლება იყვნენ დაინტერესებული მხარეები, რომლებიც ხელს უწყობენ ICD-ის პროცედურას.

კითხვაზე, თუ რა სჭირდებათ ორგანიზაციებს და დაინტერესებულ მხარეებს ICD-ზე მუშაობის წინსვლისთვის, მრავალი წინადადება წამოიჭრა და შემთხვევითი არ არის, რომ მათი უმეტესობა ითვალისწინებდა მათი მუშაობის კონკრეტულ ასპექტებს. პასუხების უმრავლესობა მოიცავდა უკეთეს ინფორმაციას და ტრენინგს ICD-ის თემაზე მისი უკეთესი პოპულარიზაციისთვის. პირადი კვლევის, სხვა ქვეყნების მაგალითებისა და პრაქტიკის ან სხვა ინიციატივების, წარმატებული შემთხვევის შესწავლის, ეფექტური მოქმედებების კომუნიკაციისა და გავრცელების გზით, სწორი ინსტრუმენტების გამოყენებით, გაძლიერდება ICD-ის შესაბამისი უნარები და დამატება მის პოპულარიზაციას. ICD-ზე შესრულებული სამუშაოს წინსვლის ძალიან მნიშვნელოვანი ფაქტორებია დაფინანსება სხვადასხვა წყაროდან, განსაკუთრებით მთავრობისგან, უფასო პოპულარიზაცია მედიაში, თანამშრომლობა საპასუხო დაინტერესებულ მხარეებთან, როგორცაა მთავრობა, ადგილობრივი ხელისუფლება, საგანმანათლებლო დაწესებულებები და სხვა. ქვეყნები, რომლებსაც აქვთ ძლიერი მონაწილეობა ICD-ის პროცედურებში და კულტურული საკითხებისა და ICD-ის შესახებ კანონმდებლობის ღრმა ცოდნით. აღნიშნა განათლება, როგორც მნიშვნელოვანი სექტორი, რომელსაც დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს, რადგან ICD-ის შესახებ ცნობიერების ამაღლება შესაძლებელია საგანმანათლებლო მასალის, აქტივობებისა და წყაროების მეშვეობით, ICD-ის ინტეგრირებით დაწყებით სკოლებში ან საბავშვო ბაღში აქტივობებით. დაბოლოს, რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, მონაწილეობა იმ ღონისძიებებში, რომლებიც აერთიანებს სხვადასხვა კულტურული წარმომავლობის ადამიანებს, გარემოში, სადაც მოხალისეობა შეიძლება განხორციელდეს, კულტურათაშორისი თანამშრომლობის შესაძლებლობები და ძლიერი გავლენა

ICD პრომოუტერებზე, შეუძლია გააძლიეროს დაინტერესებული მხარეების მუშაობა ICD-ზე. იმ აქტივობებს შორის, რომლებსაც შეუძლიათ საუკეთესო წვლილი შეიტანონ კულტურათაშორის დიალოგის ხელშეწყობაში, შერჩეული ძირითადად იყო კულტურული პროგრამები და აქტივობები, კამპანიები და აქტივობები, ვორქშოპები და ტრენინგები. პასუხის დიდი რაოდენობა ასევე გაცემულია მიზნობრივ პროფესიულ პროგრამებზე, მედია პროგრამებზე, საგანმანათლებლო ელექტრონულ რესურსებზე და ელექტრონული სწავლების პლატფორმებზე, როგორც ICD-ის პოპულარიზაციისთვის სასარგებლო აქტივობებზე. მასწავლებლებისა და მასწავლებლების განმეორებითი ტრენინგი ყველა დონეზე, ხელოვნებაში, ფილმებში, მუსიკასა და ლიტერატურაში ასევე შეიძლება გამოყენებულ იქნას ICD-ის შესახებ ცნობიერების ასამაღლებლად და ამგვარად მისი პოპულარიზაციისთვის.

კითხვარის დასასრულს შემოთავაზებული იყო სხვადასხვა გზა კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის პროცესის გასაუმჯობესებლად, როგორცაა სტუდენტების გაცვლითი პროგრამები, ღია სივრცეები გამოხატვისა და შემოქმედებითობისთვის ან ოკუპაციის სივრცეები, ინტერკულტურული საგანმანათლებლო პროგრამები, სემინარები და ვორქშოპები უმაღლეს განათლებაში. მისი პოპულარიზაცია უნივერსიტეტებში, სოციალური მედიისა და სოციალური ქსელების გამოყენება, ერასმუსის პროგრამები, ახალგაზრდული პროგრამები, ექსპერიმენტული აქტივობები, ბუნებასთან კონტაქტის პრაქტიკა და ა.შ. ასევე, ღია დიალოგი, რომელიც იმართება პირისპირ ან ონლაინ რეჟიმში, რომელიც წამოჭრის სოციალურ საკითხებს და ასახავს სხვადასხვა პერსპექტივებს სამოქალაქო საზოგადოებისა და ადგილობრივი ხელისუფლების განახლებასთან ერთად, ხელს შეუწყობს კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობას.

იგივე მოთხოვნები ადგილობრივ აქტორებთან (და არა მხოლოდ) მონაწილეებმა დააყენეს ინტერვიუების პროცედურაში. განათლებისა და საგანმანათლებლო პროგრამების გაუმჯობესება, მოქალაქეების ინფორმირებულობა კულტურულ საკითხებსა და მოთხოვნებზე, დაფინანსება, უფრო მიზნობრივი ტრენინგი და პრაქტიკა, ეროვნული ჩარჩოების შექმნა, ცოდნის გაღრმავება არის ძირითადი ნაბიჯები, რომლებიც უნდა გადაიდგას რაიმე სპეციალიზებული ინიციატივების დაგეგმვამდე. გარდა ამისა, გამოკითხულებმა ხაზი გაუსვეს პიროვნული განვითარების მნიშვნელობას **ICD-ის საკითხთან მიახლოებისა და განხილვის მიზნით. ჩართული პროფესიონალების მხარდაჭერა** ტრენინგის, სიცოცხლის მანძილზე სწავლის, მდგრადობის მცდელობების, საინფორმაციო მასალების სხვა ორგანიზაციების მიერ და ექსპერტებთან თანამშრომლობით შეიძლება დაემატოს ბენეფიციარების ჩართულობას და წინსვლას მათი მუშაობის სფეროში. ონლაინ სწავლება, ონლაინ ინსტრუმენტებით, პლატფორმებით, გაკვეთილებით, ონლაინ ტრენინგებით და კომუნიკაციით შეიძლება იყოს ძალიან მომგებიანი ისეთი უნარების განვითარებისთვის, როგორცაა ციფრული, ლინგვისტური, ორგანიზაციული უნარები, გუნდური მუშაობა, ინოვაციები, რაც უმნიშვნელოვანესია განვითარებაში ჩართული დაინტერესებული მხარეებისთვის. და კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობა.

2. დასკვნა

კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით, როგორც კითხვარებიდან, ასევე ინტერვიუებიდან, შეიმჩნევა, რომ ყველა დაინტერესებულმა მხარემ, რომელიც მონაწილეობას იღებდა კვლევაში, მიუთითებდა ერთსა და იმავე ელემენტებზე ინტერკულტურულ დიალოგთან დაკავშირებით, გაგების, პოლიტიკისა და პრაქტიკის და საჭიროებების თვალსაზრისით. ადგილობრივი მსახიობები.

უპირველეს ყოვლისა, იმედია, რომ ყველა ნაწილს აქვს საერთო გაგება კულტურათაშორისი დიალოგისა და მისი კონცეფციების შესახებ. მათ იციან, რას ნიშნავს ინტერკულტურულ დონეზე განხილვა, ცნობენ მის რამდენიმე ასპექტს, რაც ჩვეულებრივ გადადის ასეთი ურთიერთქმედებით და რა ფონიდან მოდის ჩვეულებრივ დაინტერესებული მხარეები. ისინი იმ პოზიციაზეც კი იყვნენ, რომ გამოეხატათ თავიანთი აზრი ICD-სა და SDG-ების კავშირზე, მაგრამ მათი ცოდნა პრაქტიკულ საკითხებზე არ იყო იმდენად განვითარებული, როგორც მათი თეორიული ცოდნა. პოლიტიკასა და პრაქტიკასთან დაკავშირებით, მათ შეძლეს პასუხის გაცემა და აზრის გამოთქმა მრავალჯერადი არჩევანის შეკითხვით, მაგრამ არ იყვნენ კარგად ინფორმირებულები კანონმდებლობის, ეროვნული პოლიტიკისა და სტრატეგიების, პრაქტიკის, სპეციალური ქმედებების, მთავრობის მიერ ორგანიზებული პროგრამების ან/და სხვა აქტივობებისა თუ ქმედებების შესახებ. ჩატარდა მათ ადგილობრივ საზოგადოებაში ან ქვეყანაში, როგორც ეს ღია კითხვებიდან ჩანს, როგორც კითხვარებში, ასევე ინტერვიუებში, სადაც მონაწილეებს უფრო ამომწურავი პასუხების გაცემა მოუწიათ.

ეს შეიძლება ითარგმნოს, როგორც თემის ზედაპირული მიდგომა. ეს მიუთითებს, რომ მონაწილეებმა და მათ მიერ წარმოდგენილმა სამიზნე ჯგუფებმა იციან მხოლოდ ზოგადი ინფორმაცია კულტურათაშორისი დიალოგისა და მისი პოლიტიკისა და პრაქტიკის შესახებ. ამ მიზეზით, ამ მასალების გააზრება და უფრო ღრმად გააზრება უნდა იყოს მთავარი მიზანი ყველა მონაწილესთვის, რომელიც ერთგულია მის მიმართ. საზოგადოების უფრო დიდი ნაწილის აქტიური მონაწილეობა და ჩართულობა განხორციელდება, თუ მათ სრულყოფილად გააცნობიერებენ ICD-ის ყველა პრაქტიკულ ასპექტს და რა არის გამიზნული მათ მეშვეობით. გარდა ამისა, საჯარო აქტორები არიან ის ინსტიტუტები, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანად ითვლებიან პოლიტიკისა და პრაქტიკის გავრცელებისთვის ყველა თემისა და საზოგადოების განახლების მიზნით, რადგან პოლიტიკის შემქმნელები უმეტესად საჯარო სექტორში არიან დაკავებულნი და ამ მასალების უმეტესობას აქვს საჯარო წყაროები. ადგილობრივი აქტორების საჭიროებები კულტურათაშორისი დიალოგის ეფექტური განხორციელებისთვის და მისი ხელშეწყობისთვის შეიძლება კლასიფიცირდეს, როგორც ფინანსური და მხარდაჭერა, ცოდნის მიღებისა და აქტორების მუშაობის გავრცელების თვალსაზრისით. როგორი არ უნდა იყოს ადგილობრივი აქტორი, ითვლება, რომ არ არის საკმარისი დაფინანსება კულტურული დაწესებულებებისთვის, როგორც საჯარო, ისე კერძო. შესაძლოა, ბოლოდროინდელი ეკონომიკური კრიზისისა და უახლესი Covid19-ის პანდემიის გამო, მეტი ყურადღება დაეთმო სხვა დეპარტამენტების დაფინანსებას ყველა ქვეყანაში, როგორცაა ჯანდაცვის სექტორი, განათლება, მეწარმეობა და ა.შ., ამ მიზეზით, კულტურის სფერო შესაძლოა გამორიცხული ყოფილიყო უგულებელყოფილია ეროვნული გრანტებიდან და დაფინანსების სხვა წყაროებიდან.

უფრო მეტიც, ეფექტური დაფინანსების გარდა, ყველა აქტორს სჭირდება მხარდაჭერა საკუთარი სამუშაოს კომუნიკაციისთვის. ICD-ის პოპულარიზაციისთვის აუცილებელია ქსელები, არხები, რეკლამა, ქვეყნის მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლება და პოპულარიზაციისთვის ორგანიზებული ნებისმიერი ქმედება და აქტივობა მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული ზემოთ ხსენებული სამიზნე ჯგუფებისთვის, რადგან ესენი არიან პროფესიონალები, რომლებიც ურთიერთობენ სხვა ჯგუფებთან და თუნდაც ქვეყნები. ამრიგად, ICD-ის ხელშეწყობის მხარდაჭერა უნდა იყოს დაფუძნებული და ორგანიზებული, როგორც ნებისმიერი სხვა პროფესიული საქმიანობა, რომლითაც მიიღება მოგება და სარგებლობენ ადამიანები. ამ მიზნისთვის ასევე საჭიროა ადგილობრივი აქტორების უფრო აქტიური ჩართულობა და თანამშრომლობა სხვადასხვა ტიპის ინსტიტუტებს შორის და სხვადასხვა ქვეყნებსა და წარმომავლობას შორის, რადგან შეიქმნება საერთო საფუძველი კულტურათაშორისი დიალოგის ნაყოფიერი განვითარებისთვის.

2. რეკომენდაციები

ყველა ქვეყნისა და დაინტერესებული მხარის ხელმისაწვდომობის ფარგლებში, შეიძლება განხორციელდეს მრავალი ქმედება, დაუყოვნებლივ ან ეტაპობრივად, კულტურათაშორისი დიალოგის გასაძლიერებლად და ხელშეწყობისთვის ეროვნულ დონეზე და, თუ ეს შესაძლებელია, ხელი შეუწყოს მის საერთაშორისო გავრცელებას. ეს ქმედებები უნდა განხორციელდეს მრავალ დონეზე, რეგიონულ, ადგილობრივ და ეროვნულ, რადგან სხვადასხვა ფაქტორებს შეუძლიათ ხელი შეუწყონ ICD-ის განვითარებას. ზოგიერთი რეკომენდაცია უნდა ჩატარდეს შემდეგი:

მანათლება:

- საუკეთესო პრაქტიკა სხვა ქვეყნებიდან,
- წვდომა მონაცემთა ბაზებზე, რომლებიც შექმნილია ორგანიზაციების მიერ, რომლებიც ხელს უწყობენ ICD-ს,
- ონლაინ საგანმანათლებლო პლატფორმები, ვებსაიტები და ელექტრონული ფორუმები,
- საგანმანათლებლო პროგრამები (მაგ., ერასმუსის პროგრამა),
- ფიზიკური სივრცე სახელოსნოებისთვის,
- ცოდნა სხვა ქვეყნების საუკეთესო პრაქტიკის შესახებ,
- ხელმისაწვდომობა ხელოვნებასა და კულტურაზე,
- სპეციალიზებული სემინარები და პროგრამები საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა და სასწავლო ორგანიზაციების მიერ,
- სტუდენტების გაცვლის ინიციატივები,
- ყინულის გატეხვის ტექნიკისა და საგანმანათლებლო ინსტრუმენტების ცოდნა (გამოკითხვა, მრავალჯერადი არჩევანის კითხვები, ეკრანის გაზიარება, ჯგუფური მუშაობა, ინტერაქტიული დაფა),
- ახალი სამეცნიერო თეორიების დანერგვა,
- აკადემიური კონფერენციები, სამუშაო შეხვედრები, სემინარები, ტრენინგები და ა.შ.

ორგანიზაციების ჩართულობა:

- ახალგაზრდულ საბჭოებთან ურთიერთობა,
- უკეთესი თანამშრომლობა და გაზრდილი ურთიერთქმედება ინსტიტუტებს შორის, როგორცაა EE, ეროვნული მთავრობები, სამოქალაქო საზოგადოებები, არასამთავრობო ორგანიზაციები,
- ბიზნეს გრანტები,
- კულტურის ოპერატორების, კულტურული ორგანიზაციებისა და ჯგუფების, სამინისტროების ჩართულობა.

გავრცელება:

- მშვიდობიანი თანაარსებობა,
- სხვადასხვა კულტურული ელემენტების შთანთქმა,
- ინგლისური და სხვა უცხო ენების კარგი ცოდნა,
- რეკლამა,
- ცნობიერების მეთოდები და ტექნიკა მათი უნიკალური კულტურული მახასიათებლების შესანარჩუნებლად და გასავრცელებლად,
- აზრთა და გამოცდილების გაცვლა.

ეროვნული წვლილი:

- ეროვნული ჩარჩოს შექმნა,
- ფინანსური დაფინანსება,
- საჯარო დაწესებულებების ქსელები,
- სხვა ადგილობრივი ხელისუფლებისა და მუნიციპალიტეტების თანამშრომლობა და მხარდაჭერა,

- კულტურული მემკვიდრეობის განვითარება და პოპულარიზაცია.

უნარები:

- კომუნიკაცია,
- ინოვაციური აზროვნება,
- გახსნილობა,
- კვლევის უნარები,
- გუნდური მუშაობა,
- ციფრული კომპეტენციები,
- ენის ცოდნა.

ყველა მხარეს, ბენეფიციარს ან დაინტერესებულ მხარეს შეუძლია ჩაატაროს გამოკითხვა მასალების შესახებ, რომლებიც უნდა იყოს შენახული და სხვებისთვის გაზიარებული და მათი მიწოდებისას, მათ ასევე უნდა აღწერონ, თუ როგორ იმუშავებს მათ არჩევაზე, რა კეთდება მათ შესანარჩუნებლად და შესთავაზოს შემდგომი ქმედება. სხვა გზებითაც. ზოგიერთი მაგალითი მოცემულია დანართ 1-სა და 2-ში, სადაც აღწერილია კულტურული მემკვიდრეობის მაგალითი და საუკეთესო პრაქტიკა კვიპროსის ქვეყნიდან. ამ ქვეყნის კულტურის საფუძვლიანი კვლევის შემდეგ გადაწყვიტეთ გაგვეზიარებინა ეს კულტურული ელემენტები, რადგან ისინი კულტურული წარმოების მნიშვნელოვანი წარმომადგენლები არიან და თავის მხრივ უნიკალურებად ითვლებიან. დაბოლოს, მაგრამ არანაკლებ მნიშვნელოვანი, TOGETHER იქნება დიდი ფაქტორი ასეთი კულტურული ნიმუშების საუკეთესოდ გამოყენებისთვის.

2. ցնծանո

<https://businessculture.org/southern-europe/business-culture-in-cyprus/>

<https://www.britannica.com/place/Cyprus/Cultural-life> <http://www.unesco.org.cy/Programmes-Culture,EN-PROGRAMMES-04,EN>

[http://www.moec.gov.cy/etisia-](http://www.moec.gov.cy/etisia-ekthesi/pdf/annual_report_2019_gr.pdf)

[ekthesi/pdf/annual_report_2019_gr.pdf](http://www.moec.gov.cy/etisia-ekthesi/pdf/annual_report_2019_gr.pdf) <https://migrants-refugees.va/country-profile/cyprus/>

2 დანართები

დანართი 1: საუკეთესო პრაქტიკის მაგალითი

ქვეყანა კვიპროსი

განმახორციელებელი ინსტიტუტი Erasmus+ პროგრამა

პროგრამის/პროექტის სახელწოდება „ზოგი ამას ეძახით ევროპა, ჩვენ ვეძახით მას სახლში“

წელი და 01/08/2017 – 31/05/2018

ხანგრძლივობა 27 აპრილი – 6 მაისი 2018 წ

URL დამატებითი ინფორმაციისთვის <http://abroadship.org/youth-exchange-some-call-it-europe-we-call-it-home-cyprus/>

ზოგადი აღწერა / მიმოხილვა პროექტი „ზოგი ამას ეძახიან ევროპას, ჩვენ ვუწოდებთ მას სახლს“ იყო მრავალმხრივი ახალგაზრდული გაცვლა, რომელშიც მონაწილეობდა 50 მონაწილე, 4 ევროკავშირის ქვეყნებიდან (გერმანია, საბერძნეთი, დიდი ბრიტანეთი, კვიპროსი) და 6 მეზობელი ქვეყნებიდან (სომხეთი, ეგვიპტე, ბელარუსია). , უკრაინა, რუსეთის ფედერაცია და იორდანია) ქვეყნები. გაცვლა მოეწყო კვიპროსის სოფელ აგროსში, 2018 წლის 27 აპრილიდან 6 მაისამდე. მისი მიზანი იყო კულტურული მრავალფეროვნება, რელიგიათაშორისი დიალოგი და სხვადასხვა სოციალური, რელიგიური, კულტურული და ეთნო-რასობრივი წარმოშობის ახალგაზრდების გაძლიერება. კერძოდ, ეს ენება მარგინალიზებულ ახალგაზრდებს, რომლებსაც ნაკლები შესაძლებლობები აქვთ, განსაკუთრებით ლტოლვილებსა და თავშესაფრის მაძიებლებს ან დაბალი შემოსავლის მქონე ოჯახებიდან ან სოფლიდან. მონაწილეები ძირითადად იყვნენ ახალწვეულები ახალგაზრდებში მუშაობის მცირე გამოცდილებით, მაგრამ განვითარების ძლიერი სურვილით. პროექტმა მათ მიაწოდა სოციალური ინსტრუმენტები და უნარები და დაეხმარა ცნობიერების ამაღლებას მათი კულტურულად მრავალფეროვანი გარემოს შესახებ, გაერკვიათ და გაეგოთ განსხვავებები, ასევე ეამყათ თავიანთი კულტურული და პიროვნული იდენტობა. ამით მათ განავითარეს პატივისცემა და გაგება სხვა ჯგუფებისა და ერების მიმართ. პროექტმა ასევე გამოიწვია პიროვნული, სოციალური და პროფესიული განვითარების მიღწევა.

ამ პროექტის მთავარი მიზანი იყო რელიგიათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობა, საკუთარი იდენტობისა და კულტურის ცნობიერების ამაღლება და სხვა ტრადიციების, ენებისა და მენტალიტეტების საზღვრების გადაკვეთა სხვა ქვეყნების მონაწილეებთან აქტიური ჩართვით. პროექტის ერთი მნიშვნელოვანი ნაწილი დაეთმო ყველა სახის ცრურწმენებს და მათ წინააღმდეგ ბრძოლის მეთოდებს. თანამშრომლობა განვითარდა სხვადასხვა კულტურას, რელიგიასა და ცივილიზაციებს შორის ერთსა და იმავე ამოცანებზე მუშაობით და ახალი პროექტების შექმნით. მონაწილეებმა უკეთ გაიცნეს ერთმანეთი და მიიღეს ღრმა ცოდნა სხვათა კულტურის, ისტორიისა და რელიგიის შესახებ. პროექტის ფარგლებში მათ დამატებით გაცვალეს კულტურული ინფორმაცია მუსიკის, ცეკვის, სიმღერებისა და სამზარეულოს საშუალებით. ეს გაკეთდა ინტერაქტიული გზით ინტერკულტურულ სასწავლო გარემოში.

ძირითადი აქტივობები

აქტივობები მოიცავდა ჯგუფურ მუშაობას, გარე აქტივობებს, ინტერაქტიულ ლექციებს, ვიქტორინებს, როლურ თამაშებს და ვორქშოფებს. მონაწილეებმა გაიგეს მეტი ფაქტორების შესახებ, რომლებიც შეიძლება განასხვავონ მათ (როგორცაა ეროვნება, რელიგია, მენტალიტეტი, სექსუალური ორიენტაცია, წარმომავლობა და ა.შ.) და ისწავლეს. როგორ ისარგებლოს ამ მრავალფეროვნებით, იმის ნაცვლად, რომ მას დაბრკოლებად მივიჩნიოთ. სხვა მონაწილეებთან კონტაქტით მათ გააფართოვეს თავიანთი ჰორიზონტები და გააუმჯობესეს ურთიერთგაგება. ასევე, პროექტის ფარგლებში მოეწყო ინტერკულტურული ღამეები, სადაც ყველა პარტნიორმა ჯგუფმა წარმოადგინა თავისი ქვეყანა, კულტურა, ტრადიციული კერძები, სასმელები, მუსიკა და ცეკვა.

შედეგების შეჯამება

კვიპროსში ამ პროექტმა ხელი შეუწყო ტოლერანტული ინტეგრირებული საზოგადოების ჩამოყალიბების პროცესს, რომელიც დაფუძნებულია გენდერული თანასწორობის, რელიგიური თავისუფლებისა და კულტურული მრავალფეროვნების პატივისცემაზე. იგი ეფუძნებოდა აქტიურ კულტურათაშორის თანამშრომლობასა და დიალოგს ახალგაზრდების ცნობიერების ამაღლების გზით ევროპის მოქალაქეობის, კულტურული მრავალფეროვნების საკითხებზე და მათი, როგორც ახალგაზრდობის მუშაკებისა და თანატოლების განმანათლებლების განვითარების ხელშეწყობის გზით მათ თემებში.

მონაწილეებმა გაიღრმავეს ცოდნა ინტერკულტურული და არაფორმალური სწავლების თემაზე, შეადგინეს არსებული დამოკიდებულების რუკა არაფორმალური ინტერკულტურული სწავლების მიმართ, რომელიც მიღწეულია საზღვარგარეთული მოხალისეობით. მათ ასევე გამოიკვლიეს ინტერკულტურული არაფორმალური სწავლისა და მოხალისეობის ღირებულებები და გავლენა და გაუზიარეს საუკეთესო პრაქტიკა ინტერკულტურული სწავლისა და მოხალისეობის ხელშეწყობისა და ხილვადობის გაზრდის შესახებ, ასევე შეიმუშავეს ახალი პრაქტიკა. მუშაობით, შექმნით და თანამშრომლობით, მონაწილეებმა უფრო მეტად გააცნობიერეს კულტურული მრავალფეროვნება ევროპაში. სამუშაო პროგრამაში გამოყენებული იყო არაფორმალური სწავლება დისკუსიების, თამაშების, ჯგუფური აქტივობების სახით. ამით მათ საკუთარი ისტორიის აღმოჩენის ახალი გზა განიცადეს. თავის მხრივ, ეს ახალგაზრდები მოქმედებდნენ როგორც მულტიპლიკატორები მათ კოჰორტაში, რომლებიც გრძელვადიან პერსპექტივაში გახდებიან უკეთესი მოქალაქეები.

დაბრკოლებები

იყო სირთულეები კულტურული მრავალფეროვნების სფეროში და კულტურათაშორისი განსხვავებებიდან გამომდინარე საკომუნიკაციო ბარიერები. იყო სიტუაციები, როდესაც ახალი და განსხვავებული ადამიანები უკავშირდებოდნენ ერთმანეთს, ამიტომ მათ უწევდათ ახალ შთაბეჭდილებებთან

და უცნობ კულტურულ ელემენტებთან გამკლავება.

წარმატების კრიტერიუმი

პროექტის მთავარი მიზანი იყო აქტიური მონაწილეობა ყველას ინტეგრაციის მისაღწევად. ისინი ცდილობდნენ ეპოვათ გზები კონფლიქტების აღმოსაფხვრელად, სირთულეებისა და კომუნიკაციის ბარიერების გადალახვით კულტურათაშორისი განსხვავებების შესახებ საუბრის, სიტუაციების დისკუსიისა და შეხედულებების გაზიარების გზით. ამ პროექტმა დიდი შესაძლებლობა მისცა გვესმოდეს, რომ ახალგაზრდები იზიარებენ იგივე ღირებულებებს და ხედვას ამ სამყაროს შესახებ, მიუხედავად წარმოშობის ქვეყნისა. ეს იყო პატარა სამყარო, რომელმაც შექმნა საზოგადოება კულტურული მრავალფეროვნებით და უამრავი ახალი აღმოჩენით. მონაწილეთა რაოდენობა და მათი აქტიური მონაწილეობა, გამოხატული იდეებისა და შეხედულებების სიმრავლე და პროექტის მდგრადობა მისი წარმატების კრიტერიუმი. პროექტის მთავარი მიზანი იყო აქტიური მონაწილეობა ყველას ინტეგრაციის მისაღწევად. ისინი ცდილობდნენ ეპოვათ გზები კონფლიქტების აღმოსაფხვრელად, სირთულეებისა და კომუნიკაციის ბარიერების გადალახვით კულტურათაშორისი განსხვავებების შესახებ საუბრის, სიტუაციების დისკუსიისა და შეხედულებების გაზიარების გზით. ამ პროექტმა დიდი შესაძლებლობა მისცა გვესმოდეს, რომ ახალგაზრდები იზიარებენ იგივე ღირებულებებს და ხედვას ამ სამყაროს შესახებ, მიუხედავად წარმოშობის ქვეყნისა. ეს იყო პატარა სამყარო, რომელმაც შექმნა საზოგადოება კულტურული მრავალფეროვნებით და უამრავი ახალი აღმოჩენით. მონაწილეთა რაოდენობა და მათი აქტიური მონაწილეობა, გამოხატული იდეებისა და შეხედულებების სიმრავლე და პროექტის მდგრადობა მისი წარმატების კრიტერიუმი.

როგორ გამოიყენებდა პროგრამა TOGETHER ამ ინფორმაციას

ახალგაზრდების გაცვლის ერთ-ერთი საუკეთესო რამ არის ახალი ადამიანების შეხვედრა. ახალგაზრდების გაცვლა არის ის, რაც ადამიანებს მთელს მსოფლიოში აქცევს ნამდვილ გუნდად, აიძულებს ახალგაზრდებს იყვნენ აქტიური მოქალაქეები ჩვენს სამყაროში. მართლაც საინტერესო იყო მონაწილეთა ქვეყნებისა და კულტურის შესახებ მეტი გაგება. პროექტი მიზნად ისახავდა კულტურათაშორის დიალოგს, ასევე დისკრიმინაციის, ინტეგრაციისა და ადამიანის უფლებების თემებს.

ახალგაზრდების გაცვლა არის აქცია, სადაც უნიკალურობის გაგებაა შესაძლებელი, სადაც ყველა ერთმანეთისგან რაღაც ახალს სწავლობს. ეს ის ადგილია, სადაც ყველა სტერეოტიპი ქრება, სადაც ადამიანები ამაყობენ თავიანთი ქვეყნებით, კულტურებითა და ტრადიციებით. სხვა მონაწილეებთან ინტერკულტურული და საერთაშორისო დიალოგი დაეხმარა უკეთ გავიგოთ, როგორ გავუმკლავდეთ სტერეოტიპებსა და ცრურწმენებს დღეს საზოგადოებაში. უფრო მეტიც, ახალი პრაქტიკის შესწავლა შესაძლებელია ახალგაზრდებში ტოლერანტობისა და მშვიდობის გავრცელებისა და სამოქალაქო საზოგადოებაში მონაწილეობის წახალისების შესახებ.

საუკეთესო პრაქტიკაზე დაყრდნობით, პროგრამის მეშვეობით შესაძლებელი იყო სხვადასხვა და მსგავსი ქმედებების ორგანიზება. ენა, ტრადიცია, რელიგია არის ცივილიზაციის საყრდენი. განხორციელებისას თითოეული პარტნიორი ქვეყანა დაინტერესდება და ინფორმირებული იქნება სხვა ქვეყნების კულტურით. ჩატარდება ღონისძიებები, სემინარები, ლექციები, რათა დაეხმაროს ადამიანებს სხვა ქვეყნების მენტალიტეტისა და ადათ-წესების ათვისებაში. მოქმედებების საშუალებით ისინი ერთმანეთს შეურევნ და გაცვლიან შეხედულებებს, მოიძიებენ მათი განსხვავებების მიზეზებს და მათი ყოველდღიური კონტაქტიდან გამომდინარე პრობლემების გადაჭრის გზებს.

დანართი 2: კულტურული მემკვიდრეობის მაგალითი

ქვეყანა კვიპროსი

მოცემული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სახელი / პრაქტიკა / ტრადიცია
ლეფკარიტიკა ან ლეფკარა მაქმანი

წლები (თუ შესაძლებელია) მე-14 საუკუნიდან

სფერო, საგანი, ჟანრი, ფორმა არამატერიალური, კვიპროსული ტრადიციული ნაქარგები

<https://ich.unesco.org/en/RL/lefkara-laces-or-lefkaritika-00255>

URL დამატებითი ინფორმაციისთვის <http://nationalclothing.org/europe/94-cyprus/323-lefkaritika-or-lefkara-lace-%E2%80%93handmade-lace-traditional-made-on-cyprus.html>

ზოგადი აღწერა / მიმოხილვა Lefkaritika ან Lefkara Lace არის ხელნაკეთი მაქმანი სოფელ პანო ლეფკარადან, კვიპროსი. მისი საყურადღებო მახასიათებლებია ნაკერი, ატლასის ნაკერის შიგთავსი, ნემსის ნაპირები, თეთრი, ყავისფერი, ეკრუ ფერები და გეომეტრიული რთული ნიმუშები. 2009 წელს მაქმანის დამზადების ეს ტრადიციული ხელობა შეიტანეს არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის წარმომადგენლობით სიაში.

ლეფკარიტიკა არის კვიპროსში ნაქარგობის ხელოვნების დამახასიათებელი სახეობა, რომელიც თარიღდება მინიმუმ მეთოთხმეტე საუკუნით. ხელოვნება ლეფკარას ქალებს კვიპროსის ყოფილმა ვენეციელმა მმართველებმა ასწავლეს, როცა ისინი სოფელში ისვენებდნენ. იგი მიეკუთვნება კვიპროსის თეთრი ნაქარგების ხელოვნების კატეგორიას. ეს არის ძველი ტიპის ევოლუცია, სახელწოდებით "ასპროკლუმია". "ასპროკლუმის" ძირითადი ნაკერები შემორჩა უახლესი ტიპის ლეფკარიტიკაში. ქარგვის ოსტატობისა და კრეატიულობის მიხედვით ემატება ახალი ნაკერები და მოტივები. კვიპროსის ხელნაკეთობების სამსახურის თანახმად, ლეფკარა მაქმანის სხვადასხვა მოტივები 650-ზე მეტს ემატება.

პირველი Lefkara Lace დამზადდა ადგილობრივი თეთრი ბამბის ქსოვილისგან, რომელიც წარმოებულია კვიპროსში. გამოიყენება ნაკერების და ჭრილობების კომბინაცია. დიდი ნაქარგები სახელწოდებით "ტაგაიდები" ემატება "dantela venis" ("ვენეციის მაქმანი"), "pittota", "gyroulota", "liminota" ნიმუშებს. ლეფკარას მაქმანის ყველაზე დამახასიათებელი ნიმუშია "პოტამოი" ("მდინარეები"). ისინი წარმოიქმნება სამკუთხა ზიგ-ზაგებით, რომლებსაც უწოდებენ "კამარებს" ("რკალი").

გასულ წლებში ლეფკარიტიკამ მიაღწია ხარისხის უფრო მაღალ დონეს, ქალებს შორის კონკურენციის გამო, რადგან ისინი ითვლებოდნენ მზითის ცენტრალურ ნაწილად. თითოეულ გოგონას ქორწილის დღეს გამოფენისთვის მზად უნდა ჰქონოდა გაფართოებული კოლექცია. ამ გზით, ბევრი ტრადიციული ელემენტი დედიდან ქალიშვილზე გადავიდა. ბევრი ქალი ეწეოდა ქარგვას, როგორც პროფესიას. ქარგვა ქალები პანო ლეფკარაში, სახელწოდებით "პლუმარისები", აწყობდნენ თავიანთ წარმოებას სახლიდან. ლეფკარაელი კაცები, რომლებსაც „კენტიტარიდები“ ემახდნენ, ვაჭრები იყვნენ და მოგზაურობდნენ ევროპასა და სკანდინავიაში. ტრადიციის თანახმად, მე-15 საუკუნეში ლეონარდო და ვინჩი ეწვია კვიპროსს და თან წაიღო ლეფკარა მაქმანი იტალიაში, რომელიც დღეს ამშვენებს მილანის დუომოს ტაძარს.

წარმოების უდიდესი ცენტრები იყო სოფლები პანო ლეფკარა და კატო ლეფკარა. დღეს ეს ნაქარგები მზადდება მთელ კვიპროსში, განსაკუთრებით სოფლებში, კატო დრისში, ვავლაში, ვავაცინიაში, ორაში, ქოიროკოიტიაში, სკარინუში, დალიში და ათიენუში.

მაგრამ ეს მრავალსაუკუნოვანი ტრადიცია ახლა საფრთხის ქვეშაა და ხდება უფრო თანამედროვე ტენდენციების მტაცებელი - ტურისტები, რომლებიც თვალი ადევნებენ სუვენირს და ადგილობრივი მუშები ეძებენ გზებს უკეთესი ცხოვრებისთვის. ხელოსნობის შენარჩუნების მცდელობისთვის, მქარგველები აახლებს ტრადიციულ იერს სხვადასხვა ფერის ძაფებით და იყენებენ მას მოდური ჩანთების დასამშვენებლად ახალი კლიენტების მოსაზიდად.

Lefkaritika Lace იწარმოება დიდი სირთულეებით, რადგან ქალების ქარგვა ძველდება. ისინი უკვე 80-იან წლებში არიან და აღარ სურთ ქარგვა, ხოლო ახალგაზრდა ქალებს საერთოდ არ სურთ ქარგვა, რადგან სამუშაოს სხვაგან ეძებენ. სულ უფრო და უფრო ნაკლები ადგილობრივი ქალი სწავლობს ხელობას, რადგან ის აღარ არის მომგებიანი. ამას მომავალი არ აქვს და არის შიში, რომ 10-15 წელიწადში კიდევ ვინმე იქნება, ვინც ლეფკარიტიკა შექმნას.

რატომ შეიძლება იყოს ეს მემკვიდრეობა/ტრადიცია აღქმული, როგორც ქვეყნებს შორის კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშემწყობი?

Lefkaritika ან Lefkara Lace არის ხელოვნების განსაკუთრებული ნამუშევარი, მრავალსაუკუნოვანი ტრადიცია, რომელიც გრძელდება მე-14 საუკუნიდან სოფელ ლეფკარაში. ეს არის კვიპროსის ცოცხალი კულტურული მემკვიდრეობის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი გამოხატულება და ის თაობიდან თაობას გადაეცემა. ნამუშევრები ავთენტურად წარმოადგენს კვიპროსის კულტურასა და ტრადიციებს, რომლებიც საუკუნეების განმავლობაში გრძელდება. მან ლეფკარას მოსახლეობას მისცა იდენტობისა და უწყვეტობის უნიკალური განცდა, რომელიც დღემდე ცოცხალია. არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის წარმომადგენლობითი სიის მიხედვით, ელკერიტის ხელობა შენარჩუნებულია მისი ესთეტიკური და სოციალურ-ეკონომიკური ღირებულებებით. მისი წარწერა ხელს შეუწყობს ცნობიერების ამაღლებას ტრადიციული ხელსაქმის უნარების მნიშვნელობისა და მრავალფეროვანი კულტურული გავლენისა და თანამედროვე ტექნიკის წარმატებულ ინტეგრაციაში. ელემენტის დასაცავად ძალისხმევას განახორციელებენ სამთავრობო ორგანოები და დაინტერესებული საზოგადოებები და მოიცავს ისეთ ღონისძიებებს, როგორც არქივის შექმნა, კონკურსების ორგანიზება, სტიპენდიების დაწესება, კვლევითი პროექტები, მაქმანის დამზადების სკოლა და ფონდი.

დაპროექტდა პროექტი სახელწოდებით Lefkaritiko Embroidery Lace - Modi and Modulations II. ეს პროექტი შემუშავდა იმ მიზნით, რომ მიეცეს კვიპროსელ მხატვრებს, პედაგოგებს, არქეოლოგებს, მოდის დიზაინერებს და სხვა პროფესიონალებს შესაძლებლობა ეცხოვრათ და ისწავლონ ერთი კვირის განმავლობაში ცნობილ ადგილობრივ ნაქარგების მაქმანის შემქმნელებთან სოფელ ლეფკარაში. ადგილზე საცხოვრებლის უზრუნველყოფით და პროექტსა და განხორციელებაში საზოგადოების ჩართულობის მნიშვნელობაზე ფოკუსირებით, პროექტის მიზანი იყო წარმოედგინა ყველა იმ პირის „ხმები“, ვინც მონაწილეობდა ამ ხელნაკეთი ტრადიციის დაცვაში: ნაქარგების მაქმანის შემქმნელები, მეცნიერები, ექსპერტები, ადგილობრივი საზოგადოება და ხელისუფლება და სტუდენტები. პროექტის სხვადასხვა მიზნებს შორის იყო ზეპირი ტრადიციების და ტრადიციული პრაქტიკის შესწავლის, ინტერპრეტაციის, დაცვისა და გადაცემის ინოვაციური და მდგრადი გზების შესწავლა და არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ელემენტების ახალი მხატვრული და კულტურული პროდუქტების რეკონცეპტუალიზაციისთვის ხელსაყრელი პირობების შექმნა. აღიარებული მისი ორიგინალურობითა და კულტურული ღირებულებით, პროექტი შეირჩა კულტურული აქტივობების ნაწილად, რომელიც ჩატარდა სტრასბურგში ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტის კვიპროსის თავმჯდომარეობის დროს (24 აპრილი -

2017 წლის 14 მაისი). გაიხსნა ნამუშევრების გამოფენა, სადაც წარმოდგენილი იყო 20 კვიპროსელი შემოქმედის ნამუშევრები, რომლებიც მონაწილეობდნენ ლეფკარას ნაქარგების მაქმანის შეგირდობის პროგრამაში.

ასევე, Lefkaritika შედის ლეფკარას მუნიციპალიტეტის მემკვიდრეობის არქივში და კვიპროსის სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის ზეპირი ტრადიციის არქივში, ისევე როგორც ეროვნული მემკვიდრეობის ინდექსში, რომელიც შექმნილია კვიპროსის კვლევითი ცენტრის ექსპერტების მიერ.

პროგრამის მეშვეობით პარტნიორ ქვეყნებს შესაძლებლობა ექნებათ გაეცნონ თითოეული ქვეყნის ტრადიციულ ელემენტებს. თითოეულ ქვეყანას აქვს თავისი ფოლკლორული ტრადიცია, თავისი კულტურა. ქარგის ტექნიკა უნიკალურია და უნდა იყოს პოპულარიზაცია და გავრცელება მთელ მსოფლიოში. თითოეული ნაქარგი და მისი ელემენტები ისტორიაა. ნაქარგები შეიძლება შევიდეს წარმოების სხვადასხვა სექტორში საზღვარგარეთ. პროგრამის განხორციელებისას თითოეულ ქვეყანაში გაიმართება ტრანსნაციონალური შეხვედრები. იქნება ადგილზე ვიზიტები პარტნიორებისთვის ამ კონკრეტული ტექნიკის გასაცნობად. მოხდება აზრთა, იდეებისა და ნოუ-ჰაუს გაცვლა. ჩატარდება სემინარების სერია, ლექციები სხვადასხვა ინსტიტუტებთან, როგორცაა მუზეუმები, ხელნაკეთობების და ტანსაცმლის მრეწველობა, უნივერსიტეტები, ხელოვნების სკოლები. გამოფენების განხორციელება შესაძლებელი იყო ყველა ქვეყნის ტრადიციული ნაქარგების წარმომადგენლობითი ნიმუშებით. და ბოლოს, იმის ცოდნა, რომ ეს ტექნიკა დაცული უნდა იყოს, მიზანშეწონილია ჩატარდეს კურსები, რომლებიც მიზნად ისახავს ახალგაზრდა ქალების მომზადებას და მათ შრომის ბაზარზე ინტეგრაციას. ამ კულტურული ნაწილის დაცვისა და გავრცელებისთვის გაწეული სამუშაოდან გამომდინარე, შეიძლება გამოჩნდეს მეთოდოლოგიები, ინსტრუმენტები, ტექნიკა და საუკეთესო პრაქტიკა, რომლებიც გამოყენებული იქნება იმავე მიზეზით სხვა კულტურული ელემენტებისთვისაც მთელ მსოფლიოში.

კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ ინფორმირებულობის განსაზღვრა კვიპროსი - ანტონიო მორასი

A. შესავალი

TOGETHER-ის შესახებ

პროექტი TOGETHER ("სხვათა კულტურული გაგება) მიზნად ისახავს ხელი შეუწყოს ევროკავშირის ქვეყნებსა და მათ მეზობლებს შორის ახლო აღმოსავლეთში და შავი ზღვის რეგიონში უფრო ფართო თანამშრომლობას, საერთო ევროპულ ღირებულებებზე და კულტურებსა და ტრადიციებზე დაყრდნობით. მონაწილე ქვეყნებიდან. პროექტი მიზნად ისახავს მდგრადი განვითარების წახალისებას და სხვადასხვა გამოწვევების გადაჭრას კულტურათაშორისი დიალოგის პროცესების ადგილობრივი თემების დღის წესრიგში ჩართვის გზით. TOGETHER ხელს შეუწყობს ადგილობრივი აქტორების გაძლიერებას, მათი ინტერკულტურული უნარებისა და კომპეტენციების ამაღლებას და მათ კულტურული მრავალფეროვნებისა და კულტურათაშორისი ურთიერთგაგების „ელჩებად“ ქცევას.

შემუშავდება ინოვაციური სასწავლო მასალები, ციფრული ინსტრუმენტები და შინაარსის მეთოდოლოგია, რათა წარმატებით დააკმაყოფილოს ადგილობრივი აქტორების და მათი თემების საჭიროებები. ამის შესახებ მეტი ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ <http://thetogetherproject.eu>-ზე.

TOGETHER ფინანსდება ევროკავშირის „ერასმუს+“ პროგრამის მიერ და აერთიანებს 6 პარტნიორ ინსტიტუტს 5 სხვადასხვა ქვეყნიდან:

CulturePolis

EWORX S.A.

A.B. Institute of Entrepreneurship Development Ltd

Fattoria Pugliese Diffusa

Georgian Arts and Culture Center

Lebanese Development Network

საბერძნეთი

საბერძნეთი

კვიპროსი

იტალია

საქართველო

ლიბანი

2. მოკლე შეჯამება

ამ ანგარიშში წარმოდგენილია საქართველოში კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ ინფორმირებულობისა და განვითარების მიმდინარე მდგომარეობის მიმოხილვა და იძლევა წარმოდგენას იმის შესახებ, თუ როგორ ხდება კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება, განსაზღვრა, დაგეგმვა და წარმოდგენა პოლიტიკასა და პრაქტიკაში. მასში ასევე მოცემულია საუკეთესო პრაქტიკის

რამდენიმე მაგალითი და განსაზღვრულია კულტურათაშორის დიალოგში ჩართული ადგილობრივი ორგანიზაციების გარკვეული საჭიროებები.

კვლევა, რომელიც მოიცავდა საოფისე კვლევას, გამოკითხვასა და სიღრმისეულ ინტერვიუებს სხვადასხვა პროფესიონალებთან, ფოკუსირებული იყო შემდეგ თემებზე: კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ ზოგადი ინფორმირებულობა; პოლიტიკა და პრაქტიკა; და ადგილობრივი ორგანიზაციების საჭიროებები. საოფისე კვლევის კომპონენტი მოიცავდა სახელმწიფო კანონმდებლობის, ოფიციალური სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების, ასევე დამოუკიდებელი საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ მომზადებული ანგარიშების განხილვას. გამოკითხვისა და სიღრმისეული ინტერვიუების შედეგებთან ერთად, კვლევა ძალიან კომპლექსურ წარმოდგენას ქმნის საქართველოში კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ.

ამ კვლევამ გამოავლინა, რომ საქართველოში კულტურათაშორისი დიალოგი საჭიროებს გაძლიერებას და საჭიროა კონსტრუქციული დიალოგისთვის სივრცეების შექმნა ტოლერანტობასა და ტოლერანტობის პატივისცემაზე დაყრდნობით. გამოკითხვის რესპოდენტების უმეტესობა კულტურათაშორის დიალოგს განიხილავს, როგორც არსებითად მნიშვნელოვანს მშვიდობიანი და მდგრადი საზოგადოების ჩამოყალიბებისა და განვითარებისთვის, განსაკუთრებით ისეთ მულტიკულტურულ ქვეყნებში, როგორც საქართველოა.

იმ გამოწვევებთან მიმართებაში, რომელთა წინაშეც საქართველოში კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის მსურველები დგანან, რესპოდენტების უმეტესობა ასახელებდა კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ არასაკმარის ცოდნას და მისი მნიშვნელობის შესახებ დაბალ ინფორმირებულობას, ასევე არასათანადო დაფინანსებასა და შესაძლებლობებს, პოლიტიკასა და განხორციელების პროცესში ჩართულობის დაბალ დონეებს და პოლიტიკური ნების არარსებობას.

მართალია, კულტურათაშორისი დიალოგი არაა ოფიციალურად განსაზღვრული საქართველოს კანონმდებლობაში ან აღიარებული კონკრეტული პოლიტიკურ საკითხად, კულტურული და სოციალური ტოლერანტობისკენ სწრაფვა და მრავალფეროვნების მხარდაჭერა ასახულია რიგ პოლიტიკებსა და პროგრამებში, რომელთა მიზანია კულტურული მრავალფეროვნების, როგორც საზოგადოების ჩართულობის მამოძრავებელი ძალის განსაზღვრა. თუმცა, კულტურათაშორისი დიალოგი ძირითადად შემოიფარგლება ეროვნული უმცირესობის საკითხით და ქართულ საზოგადოებაში ინტეგრაციაში მათი დახმარების მცდელობით, მათი თვითმყოფადობისა და კულტურის შენარჩუნების პარალელურად.

მართალია, საქართველოს კანონმდებლობა მოითხოვს ადამიანთა უფლებებისა და კულტურული მრავალფეროვნების დაცვის მაღალ სტანდარტებს, კვლევამ

გამოავლინა რიგი გამოწვევები პრაქტიკაში მათ განხორციელებასთან დაკავშირებით: გარკვეული პოლიტიკის არასწორი ინტერპრეტაცია, პოლიტიკური ნების არარსებობა; მასწავლებლებს, პედაგოგებს, საზოგადოების წევრებსა და პოლიტიკის განმახორციელებელ სუბიექტებს შორის კულტურათათმორისო კომპეტენციების არარსებობა; საზოგადოებაში ინფორმირებულობის გაზრდის ღონისძიებების გასამდიერებლად ახალი პროგრამების განვითარების შესაძლებლობებისა და მხარდამჭერი მექანიზმების არარსებობა.

3. ინფორმაცია ქვეყნის შესახებ

ისტორიულად, საქართველო მულტი-კულტურული ქვეყანაა შედარებით დიდი რაოდენობის ეთნიკური და რელიგიური უმცირესობებით. 2014 წლის ოფიციალური აღწერის თანახმად, ეთნიკური უმცირესობები ქვეყნის საერთო მოსახლეობის 13.2 % შეადგენს (აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის/ცხინვალის სეპარატისტული რეგიონების გარდა).

უდიდეს ჯგუფში შედიან აზერბაიჯანელები (6.2%) და სომხები (4.5%), შემდეგ მოდიან რუსები (0.71%), ოსები (0.39%), იეზიდები (0.33%), ქურთები (0.04%) და სხვ. რაც შეეხება რელიგიას, ყველაზე მეტი მიმდევარი ქართულ მართლმადიდებლურ ეკლესიას ჰყავს (მოსახლეობის 83.4%), შემდეგ მოდის ისლამი (10.7%) და სომხური სამოციქულო ეკლესია (2.9%); სხვა რელიგიები 1%-ზე ნაკლებს წარმოადგენს.

ეს მრავალფეროვნება აისახება ენობრივ ასპექტში: ქვეყანაში საუბრობენ აზერბაიჯანულ, სომხურ, ოსურ, აფხაზურ და მრავალ სხვა ენაზე.

საქართველო აშკარად ის ადგილია, სადაც ეთნიკური და რელიგიური მრავალფეროვნება ღრმადაა ფესვგადგმული ისტორიაში და ქართველებს მოსწონთ მათი საზოგადოების მრავალკულტურული შემადგენლობისა და მრავალფეროვან კულტურულ ჯგუფებთან მრავალსაუკუნოვანი მშვიდობიანი თანაცხოვრების ხაზგასმა. თუმცა, ეთნო-პოლიტიკური კონფლიქტებისა და ომების სერია 1990-იანი წლების ბოლოდან მოყოლებული, სხვადასხვა სოციალურ ჯგუფებს შორის მიმდინარე დაპირისპირება და სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულები და სიძულვილის ენა უმცირესობებისა და მოწყვლადი ჯგუფების მიმართ აუქმებენ ქართული საზოგადოების ინტეგრაციასა და ძირითად ღირებულებებს, ახდენენ ჯგუფების პოლარიზებასა და დაყოფას „ჩვენსა“ და „დანარჩენებს“ შორის.

შესაბამისად, არსებობს ფართოდ გავრცელებული საჭიროება ქართულ საზოგადოებაში კულტურათათმორისი დიალოგის ხელშეწყობისა და დიალოგისთვის დინამიური სივრცეების შექმნისა, ხოლო კულტურათათმორისი დიალოგის საჭიროებებისა და შესაძლებლობების შესწავლა და განხილვა არსებითად მნიშვნელოვანია სოლიდარობაზე დაფუძნებული ინკლუზიური

საზოგადოების შესაქმნელად, რომელშიც დაცულია ყველას უფლებები. ევროპის საბჭო ამტკიცებს, რომ „ჩვენი საერთო მომავალი დამოკიდებულია ჩვენს შესაძლებლობაზე, დავიცვათ და განვაავითაროთ ადამიანთა უფლებები, რომლებიც განმტკიცებულია ადამიანის უფლებათა ევროპულ კონვენციაში, დემოკრატია და კანონის უზენაესობა და ხელი შევუწყოთ ურთიერთგაგებას“. ის ასახავს კულტურათაშორის მიდგომას, როგორც „კულტურული მრავალფეროვნების მართვის პროგრესულ მოდელს“, რომელიც საშუალებას გვაძლევს „კონსტრუქციულად და დემოკრატიულად განვახორციელოთ ურთიერთქმედება ჩვენს სხვადასხვა იდენტობებთან საზიარო უნივერსალური ღირებულებების საფუძველზე“ (თეთრი წიგნი, 2000, გვ. 4).

თუმცა, საჭიროა რამდენიმე წინაპირობის დაკმაყოფილება იმისთვის, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი წარმატებული აღმოჩნდეს: უნდა გაძლიერდეს დემოკრატიული მოქალაქეობა და მონაწილეობა; უნდა შესწავლილ იქნას და გაძლიერდეს კულტურათაშორისი კვალიფიკაციები და კომპეტენციები; უნდა შეიქმნას და გაფართოვდეს სივრცეები დიალოგისთვის ადგილობრივი თემის ფარგლებში. მომდევნო თავებში, ჩვენ ვნახავთ, თუ როგორაა შესაძლებელი ამ წინაპირობების დაკმაყოფილება საქართველოში და რომელია ძირითადი საჭიროებები კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობისთვის.

4. კვლევის მეთოდოლოგია

განხორციელდა კომბინირებული მეთოდით კვლევა საქართველოში კულტურათაშორისი დიალოგის საჭიროებების განსაზღვრისთვის და იმის გასაგებად, თუ როგორ ხდება მისი დაგეგმვა და წარმოდგენა პოლიტიკასა და პრაქტიკაში. ჩვენი კვლევის ინსტრუმენტები მოიცავდა შემდეგს: 1) საოფისე კვლევა; 2) გამოკითხვა და 3) სიღრმისეული ინტერვიუები. ჩვენი სამიზნე ჯგუფი გამოკითხვისა და სიღრმისეული ინტერვიუებისთვის, შემოიფარგლებოდა დარგის პროფესიონალებით, მათ შორის, სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციებსა და საგანმანათლებლო და კულტურულ დაწესებულებებში მომუშავე პროფესიონალებით.

საოფისე კვლევა

საოფისე კვლევისთვის ჩვენ გავაანალიზეთ სხვადასხვა საკანონმდებლო აქტები, სამოქალაქო საზოგადოებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების პროგრამული დოკუმენტები და ანგარიშები. ეს დოკუმენტები მოიცავდა საქართველოს 2015-2020 წლების სახელმწიფო სტრატეგიასა და სამოქმედო გეგმას; საქართველოს 2025 წლის კულტურის სტრატეგიას; საქართველოს სახელმწიფო კონსტიტუციას; დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ საქართველოს კანონს (2014 წ.); ქვეყნის საგანმანათლებლო პოლიტიკას; მედია პოლიტიკას; მედია პოლიტიკას და ადამიანთა უფლებების დაცვის ეროვნულ სტრატეგიას 2014 წ.). ასევე შესწავლილ იქნა ეროვნულ

უმცირესობათა დაცვის შესახებ ჩარჩო კონვენციის მრჩეველთა კომიტეტის „მესამე დასკვნა საქართველოს შესახებ“ (7 მარტი 2019 წ.); აშშ სახელმწიფო დეპარტამენტის 2019 წლის ანგარიში „საქართველოში საერთაშორისო რელიგიური თავისუფლების შესახებ“, კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი - საქართველოს 2018 წლის ანგარიში "სიძულვილით მოტივირებული დანაშაული, სიძულვილის ენა და დისკრიმინაცია საქართველოში: საზოგადოების განწყობა და ინფორმირებულობა“ და ტოლერატობისა და მრავალფეროვნების ინსტიტუტის 2020 წლის ანგარიში „რელიგიის ან რწმენის თავისუფლება საქართველოში, 2010-2019 წლების ანგარიში“

გამოკითხვა

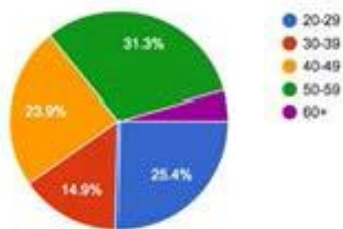
გამოკითხვა აგებული იყო სამი ძირითადი თემის გარშემო: 1) კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება; 2) პოლიტიკა და პრაქტიკა და 3) ადგილობრივი ორგანიზაციების საჭიროებების განსაზღვრა კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობისთვის. გამოკითხვა შემუშავებულ იქნა ონლაინ პლატფორმის საშუალებით და მიწოდებულ იქნა მთავრობისთვის, სამოქალაქო საზოგადოებისა და ადგილობრივი საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისთვის. შერჩევის მოცულობა შეადგენდა 67 პასუხს. რესპოდენტების 92.5% ქალები შეადგენდნენ, ხოლო 7.5% - მამაკაცები, რომელთა უმეტესობაც (70.1%) ფლობდა მაგისტრის ხარისხს და რომელთა ასაკიც მერყეობდა 20-დან 60+ წლამდე (იხილეთ სურ. 1 & 2). გამოკითხვა ჩატარდა 2020 წლის დეკემბერში.

67 პასუხი

67 პასუხი

ზოგიერთი საშუალო სკოლა, საშუალო სკოლა, ბაკალავრის ხარისხი, მაგისტრის ხარისხი, დოქტორის ხარისხი ან უფრო მაღალი ხარისხი

67 responses

67 responses

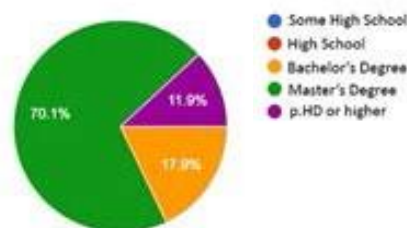

Figure 1

Figure 2

სიღრმისეული ინტერვიუები

ათი სიღრმისეული ინტერვიუ ჩატარდა ონლაინ რეჟიმში უშუალოდ გამოკითხვის შემდეგ, საქართველოში კულტურათაშორისი დიალოგის საჭიროებებისა და შესაძლებლობების შესახებ უფრო ღრმა წარმოდგენის შესაქმნელად. ეს ინტერვიუები დაახლოებით 50 წუთის განმავლობაში გრძელდებოდა და შემდეგ შეჯამებულ იქნა. შერჩევის კრიტერიუმები მიზნად ისახავდა დარგების ფართო სპექტრის განხილვას და შემდგომ, გამოკითხვისა და საოფისე კვლევის განმავლობაში გამოვლენილი საჭიროებების დასაზუსტებლად.

შერჩეულ იქნა ჯამში 10 ექსპერტი: პირველი და მე-2 ექსპერტები საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს უფროსი პერსონალის წევრები არიან; მე-3 ექსპერტი წარმოადგენს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებას, რომელიც შეიმუშავებს აკადემიურ პროგრამებს კულტურათაშორისი დიალოგის თემაზე; მე-4 ექსპერტი პასუხისმგებელია ეთნიკურ უმცირესობათა ჯგუფებისთვის სახელმწიფო ენის შესწავლის პროგრამებზე; მე-5 და მე-6 ექსპერტები ტოლერანტობისა და მრავალფეროვნების ინსტიტუტის უფროსი წევრები არიან; მე-7 ექსპერტი წარმოადგენს ერთ-ერთი ეთნიკური უმცირესობის ჯგუფს და არის არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრი, რომელიც მუშაობს უმცირესობათა უფლებების დასაცავად; მე-8 ექსპერტი ზედამხედველობას ახორციელებს ერთ-ერთი უმსხვილესი არასამთავრობო ორგანიზაციის ინიციატივებზე საქართველოში, რომელიც კულტურათაშორისი დიალოგთან დაკავშირებულ გამოწვევებს უმკლავდება; მე-9 ექსპერტი ქალთა უფლებების აქტივისტი და ეპისკოპოსია; მე-10 ექსპერტი წარმოადგენს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სახელმწიფო სააგენტოს.

შეზღუდვები

კვლევის ფოკუსი განსაზღვრულ იქნა TOGETHER პროგრამის მასშტაბის, მიზნებისა და მოსალოდნელი შედეგების შესაბამისად; აქედან გამომდინარე, კულტურათაშორისი დიალოგის გაგებასთან დაკავშირებული შედეგები წარმოადგენს დაკავშირებულ სექტორებში მომუშავე პროფესიონალების შეხედულებებს, მაგრამ სხვადასხვა ანგარიშები და კვლევები განხილულ და ჩასმულ იქნა ანგარიშში უფრო კომპლექსური მიმოხილვის მოსამზადებლად.

მონაცემთა შეგროვება ხორციელდებოდა 2020 წლის დეკემბრიდან 2021 წლის თებერვლამდე, მაგრამ Covid-19-თან დაკავშირებულმა მეორე „ლოქდაუნმა“ შეაფერხა როგორც გამოკითხვის გავრცელება, ასევე სიღრმისეული ინტერვიუს პროცესი, რამაც გამოიწვია, მაგალითად, სამთავრობო ორგანიზაციებთან ზოგიერთი ინტერვიუს გაუქმება.

5. ძირითადი დასკვნები

კულტურათაშორისი დიალოგი: ზოგადი გაგება

ჩვენი რესპოდენტებისა და ინტერვიუს მონაწილეების აბსოლუტური უმრავლესობა კულტურათაშორის დიალოგს განიხილავენ, როგორც წინაპირობას ერთიანი და წარმატებული საზოგადოების ჩამოსაყალიბებლად. ეს განსაკუთრებით ხაზგასმული იყო საქართველოს კონტექსტში, თავის მრავალფეროვანი ეთნო-ლინგვისტური და კულტურული საზოგადოებასთან ერთად. ერთ-ერთი ჩვენი რესპოდენტის ინფორმაციით, „კულტურათაშორისი დიალოგი ხელს უწყობს ერთიანობას და მშვიდობიან თანაარსებობას სხვადასხვა ეთნიკურ ჯგუფებს, რელიგიებს, გენდერებსა და კულტურულ იდენტობებს შორის ცალკეულ სახელმწიფოში ან საერთაშორისო სივრცეში, რომელშიც ყველა ამ ჯგუფის ინტერესები დაცულია და ყველა კარი ღიაა თანამშრომლობისთვის. ამან შეიძლება გამოიწვიოს ერის ინტეგრაციასა და საერთო კეთილდღეობას“ (მე-7 ექსპერტი).

კვლევა მიუთითებს, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი განიხილება ორი ძირითადი სახით: 1) როგორც პრევენციული ზომა კონფლიქტებისა და საზოგადოებრივი უთანხმოების თავიდან ასაცილებლად და 2) როგორც დაყოფილ ჯგუფებს შორის სოციალური ინტეგრაციისა და თანამშრომლობის ხელშეწყობის ინსტრუმენტი. "განსხვავებულის" მიმართ შემწყნარებლობა, პატივისცემა და მიმღებლობა საქართველოში არის არა არჩევანი, არამედ საჭიროება. ყოველთვის, როცა ამ ერთიანობას საფრთხე ემუქრებოდა საქართველოს ისტორიაში, ქვეყანა ხდებოდა კონფლიქტებისა და საზოგადოებაში ღრმა გაუცხოების მსხვერპლი. ერთადერთი პერსპექტიული გადაწყვეტილებაა ჩვენი განსხვავებების მიღება და დაფასება ჩვენი ყველაზე ძირეული პრობლემების გადასალახად და რეინტეგრაციისა და საზოგადოებრივი ერთიანობისკენ სწრაფვა" (მე-3 ექსპერტი).

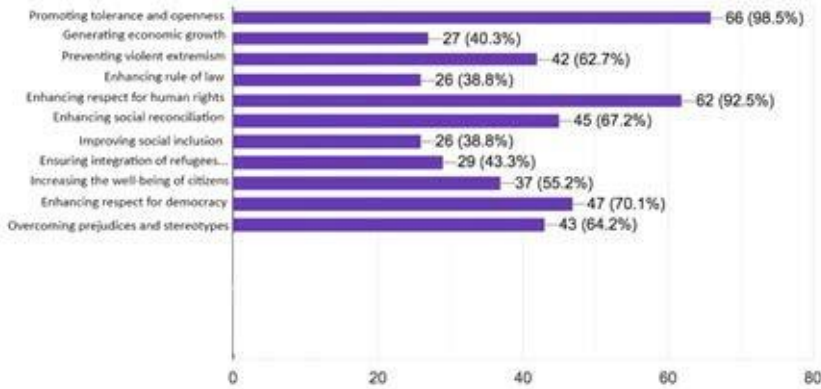
კულტურათაშორისი დიალოგის ძირითად ასპექტებთან დაკავშირებით, რესპოდენტების უმეტესობამ აღნიშნა ოთხი კომპონენტი, როგორც ყველაზე მნიშვნელოვანი: დიალოგი სხვადასხვა ეთნიკური და ლინგვისტური წარმომავლობის მქონე ადამიანებს შორის (88.1%); დიალოგი სახელმწიფოებს შორის (61.2); დიალოგი რელიგიებს შორის (53.7%); და შიდასახელმწიფოებრივი დიალოგი (49.3%). ჩვენი რესპოდენტების უმეტესობა აღიარებს შესაძლებლობებს, რომლებსაც კულტურათაშორისი დიალოგი ქმნის

საზოგადოებაში: ის ხელს იწყობს ტოლერანტობასა და ღიაობას; აძლიერებს ადამიანთა უფლებებისა და დემოკრატიული ღირებულებების პატივისცემას; და აუმჯობესებს სოციალურ ინტეგრაციას (სურ. 3).

8. What opportunities does intercultural dialogue provide to your country/community?

67 responses

8. რა შესაძლებლობებს უზრუნველყოფს კულტურათაშორისი დიალოგი თქვენი ქვეყნისთვის/თემისთვის?

67 პასუხი

- ტოლერანტობისა და ღიაობის ხელშეწყობა - 66 (98.5%)
- ეკონომიკური ზრდის გენერირება - 27 (40.3%)
- ძალადობრივი ექსტრემიზმის პრევენცია - 42 (62.7%)
- კანონის უზენაესობის გაძლიერება - 26 (38.8%)
- ადამიანთა უფლებების პატივისცემის გაძლიერება - 62 (92.5%)
- სოციალური შერიგების გაძლიერება - 45 (67.2%)
- სოციალური ინკლუზიის გაუმჯობესება - 26 (38.8%)
- ლტოლვილთა ინტეგრაციის უზრუნველყოფა - 29 (43.3%)
- მოქალაქეთა კეთილდღეობის ზრდა - 37 (55.2%)
- დემოკრატიის პატივისცემის გაძლიერება - 47 (70.1%)
- მიკერძოებული დამოკიდებულებისა და სტერეოტიპების გადალახვა - 43 (64.2%)

გამოკითხვამ ასევე აჩვენა, რომ რესპოდენტების დაახლოებით 94% მიაჩნია, რომ კულტურათაშორის დიალოგს შეუძლია ხელი შეუწყოს გაეროს მდგრადი განვითარების გეგმების განხორციელებას (სურ. 4).

7. Do you think intercultural dialogue can support achievement of the sustainable development goals?

67 responses

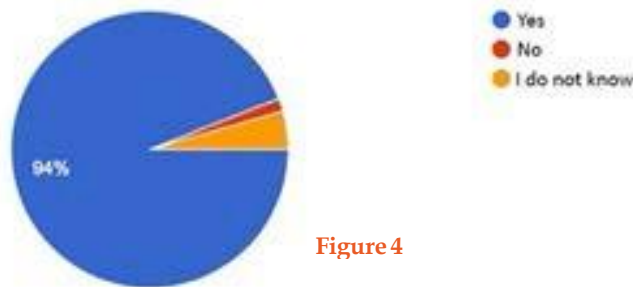
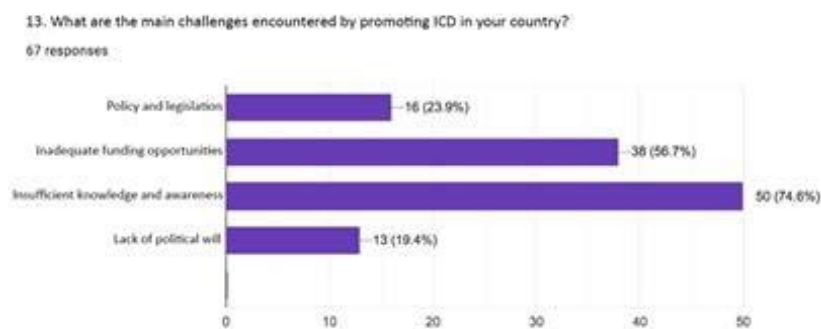

Figure 4

რაც შეეხება გამოწვევებს, 74.6%-მა მიუთითა „კულტურათაშორისი დიალოგის მნიშვნელობის შესახებ არასაკმარის ცოდნასა და საზოგადოების

ინფორმირებულობის დაბალ დონეზე“. დანარჩენი პრობლემები მოიცავდა არასათანადო დაფინანსებას (56.7%), პოლიტიკასა და კანონმდებლობას (23.9%) და პოლიტიკური ნების არარსებობას (19.4%). რაც შეეხება პასუხისმგებლობას ამ გამოწვევების ეფექტურად გადალახვისთვის, რესპოდენტების უმეტესობა (83.6%) ამას მთავრობის მოვალეობად თვლიდა, შემდეგ მოდიოდა საერთაშორისო ორგანიზაციები და სამოქალაქო საზოგადოება (77.6%) და საგანმანათლებლო დაწესებულებები და მასმედიის საშუალებები (70%) (სურ. 5).

პოლიტიკა და პრაქტიკა

- საკანონმდებლო ბაზა

მართალია, საქართველოს არ გააჩნია კულტურათაშორისი დიალოგის ოფიციალური განსაზღვრება, რამდენიმე პროგრამული და სტრატეგიული დოკუმენტი იზიარებს კულტურათაშორისი დიალოგის ძირითად პრინციპებს. რესპოდენტების დაახლოებით ნახევარმა (50.7%) აღნიშნა, რომ მათ გაგებულნი არიან კონკრეტული სახელმწიფო სტრატეგიის ან პროგრამული დოკუმენტის შესახებ აღნიშნულთან დაკავშირებით და როგორც ინტერვიუს მონაწილეებმა, ასევე გამოკითხვის რესპოდენტებმა აღნიშნეს სამი ძირითადი დოკუმენტი, რომლებიც საფუძველს ქმნის კულტურათაშორისი დიალოგისთვის ქართულ საზოგადოებაში: ქვეყნის კონსტიტუცია, 2015-2020 წლების სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის სახელმწიფო სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა და „2025 წლის კულტურის სტრატეგია“.

დანარჩენი პროგრამული დოკუმენტები მოიცავს: საქართველოში ადამიანთა უფლებების დაცვის ეროვნულ სტრატეგიას (2014); დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ საქართველოს კანონს (2014 წ.); ზოგადი განათლების შესახებ საქართველოს კანონს (რომლის მე-9 და 3.2.ა მუხლები ყველასთვის განათლების თანაბარ უფლებებსა და წვდომას ითვალისწინებს); უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონს (რომლის 3.2 მუხლი კრძალავს დისკრიმინაციის ნებისმიერ ფორმას ეთნიკურობისა და რელიგიური აღმსარებლობის საფუძველზე); და მაუწყებლობის შესახებ საქართველოს კანონს, რომელიც კრძალავს დისკრიმინაციულ მიდგომას და მოითხოვს, რომ

საზოგადოებრივმა მაუწყებელმა თავის პროგრამებში ასახოს საქართველოს ეთნიკური ჯგუფების, კულტურის, ენის, რელიგიის, ასაკისა და გენდერის მრავალფეროვნება.

საქართველოს კონსტიტუცია თანაბარ უფლებებს ანიჭებს ყველას და კრძალავს დისკრიმინაციას ეთნიკური ან რელიგიური ნიშნით:

2015-2020 წლების სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის სახელმწიფო სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა მხარს უჭერს ეთნიკური და რელიგიური უმცირესობების სრულ მონაწილეობას სამოქალაქო და პოლიტიკურ ცხოვრებაში; მხარს უჭერს თანაბარ სოციალური და ეკონომიკურ პირობებს და თანაბარ წვდომას მაღალი ხარისხის განათლებასთან (სახელმწიფო ენის შესწავლის გაუმჯობესებული შესაძლებლობების ჩათვლით), პროფესიულ და სხვა პროგრამებთან. „ეთნიკური უმცირესობების კულტურის შენარჩუნება და შემწყნარებელი გარემოს ჩამოყალიბება“ განსაზღვრულია, როგორც ერთ-ერთი მთავარი სტრატეგიული ამოცანა, რომელიც მოიცავს უმცირესობათა ენების, ტრადიციების, ხელოვნებისა და კულტურული მემკვიდრეობის დაცვასა და პოპულარიზაციას გაძლიერებული სამუზეუმო და თეატრალური აქტივობებით, ასევე საბიბლიოთეკო სერვისებით, „კულტურათაშორისო და საგანმანათლებლო ინტეგრაციის“ საშუალების სახით (მიზანი 4). თუმცა, აღსანიშნავია, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი ნახსენებია მხოლოდ საბიბლიოთეკო პოლიტიკასთან მიმართებაში.

2016 წელს მიღებული „2025 წლის კულტურის სტრატეგია“ წარმოადგენს ძირითად დოკუმენტს, რომელიც უზრუნველყოფს გრძელვადიან და კომპლექსურ მიდგომას საქართველოში კულტურული პოლიტიკის განხორციელებისადმი და მასში ასევე პირველადია ნახსენები „კულტურათაშორისი დიალოგი“ და ოფიციალურად განსაზღვრულია ტერმინი „კულტურული მრავალფეროვნება“. ის განიხილავს საქართველოს, როგორც „შემოქმედებით ქვეყანას და ინოვაციისა და შემოქმედებითობის რეგიონულ ცენტრს, ეროვნული მემკვიდრეობისა და კულტურული მრავალფეროვნების დაცვასა და აღორძინებასთან, როგორც საზოგადოების კეთილდღეობისა და მდგრადი განვითარების ფუნდამენტურ საყრდენებთან ერთად“ (გვ. 3). კულტურასა და კულტურულ მრავალფეროვნებასთან წვდომა ერთ-ერთი მთავარი სტრატეგიული მიზანია. აქცენტი კეთდება კულტურული მრავალფეროვნების მნიშვნელობის შესახებ საზოგადოების ინფორმირებულობის გაუმჯობესებაზე და სამხატვრო, კულტურულ, საგანმანათლებლო (ფორმალურ და არაფორმალურ) და მედია პროგრამებში საჯარო და კერძო ინიციატივების მხარდაჭერაზე. კულტურათაშორისი ბანაკები და სხვა გაცვლითი პროგრამები აღნიშნულია, როგორც კულტურათაშორისი დიალოგისა და სოციალური ერთობის გაძლიერების

საშუალებები. ეთნიკურ უმცირესობათა კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნება და ლინგვისტული მრავალფეროვნების ხელშეწყობა მედია არხების საშუალებით ასევე დგას დღის წესრიგში (გვ. 12).

ჩვენი ინტერვიუების მრავალმა მონაწილემ აღნიშნა, რომ საქართველოს კანონმდებლობა ზოგადად აკმაყოფილებს ადამიანთა უფლებების საერთაშორისო სტანდარტებს და ინარჩუნებს პლურალიზმის, მრავალფეროვნების მხარდაჭერისა და განვითარების აუცილებელ კრიტერიუმებს. თუმცა, კვლევა აჩვენებს, რომ მრავალი სტრუქტურული და სისტემური პრობლემა დომინირებს პოლიტიკის განხორციელებაში მრავალ სფეროში, კულტურის, განათლებისა და ძალოვანი სტრუქტურების ჩათვლით. ეს აფერხებს კულტურული მრავალფეროვნების შენარჩუნების მცდელობებს და იწვევს მიმდინარე პრობლემებს, როგორცაა სიძულვილის ჯგუფები აღზევება და სიძულვილით მოტივირებული დანაშაული, არა-საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის დისკრიმინაცია და ა.შ.

- პოლიტიკის განხორციელების პრაქტიკა

სამოქალაქო თანასწორობის სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა განიხილავს ეთნიკურ უმცირესობათა უფლებებსა და მათ ჩართულობას სამოქალაქო, პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ცხოვრებაში და შემუშავებულ იქნა შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატის მიერ. მის განხორციელებაზე მონიტორინგს ახორციელებს სახელმწიფო უწყებათაშორისი კომისია, რომელიც წლიური მუშაობის ანგარიშებს ამზადებს. სამოქმედო გეგმაში ჩამოყალიბებულია უამრავი აქტივობა თითოეული სტრატეგიული ამოცანის ფარგლებში, მოიცავს მთავრობის სხვადასხვა გავლენიანი პირების დარგთაშორის თანამშრომლობას და მასში მითითებულია თითოეული აქტივობის ვადები და ინდიკატორები. თუმცა, როგორც ჩვენი ინტერვიუების მონაწილეებმა აღნიშნეს, ამ აქტივობებისა და სტრატეგიული ამოცანების გავლენა და წარმატება ნაკლებად თვალსაჩინოა. „საქართველოს შესახებ მესამე დასკვნაში“, ევროპის საბჭოს მრჩეველთა კომიტეტი აღნიშნავს, რომ „სამოქმედო გეგმა არაა მტკიცებულებებზე საკმარისად დაფუძნებული და კერძოდ, ინდიკატორები არაა ორგანიზებული ძირითადი ეთნიკური მონაცემების გარშემო, რომლებმაც შეიძლება შეასრუონ საწყისი პუნქტების, შედარებისა და სტრატეგიის შეფასების საშუალებების როლი“ (2019 წ. გვ. 13).

პლურალიზმისა და კულტურული მრავალფეროვნების მხარდაჭერის შესახებ კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი დოკუმენტია „2025 წლის კულტურის სტრატეგია“, რომელსაც მოჰყვება უამრავი შემოქმედებითი ინიციატივა, რომელზეც სამინისტრო ახორციელებს ზედამხედველობას. თუმცა, როგორც კვლევა გვიჩვენებს, ორივე სტრატეგიის განხორციელების მთავარი პრობლემა დაგეგმვის პროცესია, რომელსაც აკლია საჭიროებებისა და ზემოქმედების

კვლევა და შესწავლა. მაგალითად, „კულტურული მრავალფეროვნების ხელშეწყობის“ ფარგლებში, ყოველწლიურად ხორციელდება ასობით კულტურული პროექტი, მაგალითად, ფესტივალები, გამოფენები, მუსიკალური და ხელოვნების ღონისძიებები. „ზოგიერთი ეს მოვლენა ყოველწლიურად ფინანსდება, მაგრამ როდესაც საქმე ეხება მათი ზემოქმედების გაგებას, ერთადერთი ინდიკატორი, რომელსაც სამინისტრო იღებს, არის ღონისძიებების რაოდენობა და საჭიროებისამებრ, მათზე დასწრების მაჩვენებელი“ (პირველი ექსპერტი), რაც აშკარად არაა საკმარისი იმის გასაგებად, წარმატებული აღმოჩნდა თუ არა პროექტები ზემოაღნიშნული ამოცანების შესრულებაში. როგორც მე-2 ექსპერტი აღნიშნავს, როდესაც ისინი შეიმუშავებენ პროექტებს სტრატეგიული მიზნების პასუხად, უმეტეს შემთხვევებში ისინი ახდენენ უკვე არსებული პროექტების მორგებას ამ მიზნებზე ბევრი კვლევის ან ანალიზის გარეშე: „სამწუხაროდ, ჩვენ არ გაგვაჩნია რესურსები საჭიროებათა სათანადო შეფასებისთვის ან ზემოქმედების შეფასებისთვის ჩვენი პროექტების ფარგლებში, ასევე არ გაგვაჩნია სათანადო მონაცემები ან ინსტრუმენტები. ასევე, ეთნიკური უმცირესობებისთვის პროექტებისა და სახელოვნებო ინიციატივების დაფინანსება საკმაოდ შეზღუდულია“.

ეს პრობლემები არ შემოიფარგლება მხოლოდ ერთი სამინისტროთი და სამწუხაროდ, ეხება სხვა სამთავრობო სექტორებს, რომელთა დაგეგმვა და მუშაობა ზოგადად არაა გამოკვლეული და შესწავლილი. უმცირესობათა ჯგუფების საჭიროებებისა და ინტერესების კომპლექსური კვლევისა და შეფასების, რესურსებისა და შესაბამისი ინსტრუმენტების, სასწავლო პროგრამებისა და სხვა სასწავლო შესაძლებლობების გარეშე, სტრატეგიის ყველა ზოგადი დაპირება შედარებით ზედაპირულად გამოიყურება. „საქართველოს შესახებ მესამე დასკვნაში“ ევროპის საბჭოს მრჩეველთა კომიტეტი იძლევა რეკომენდაციას, რომ საქართველოს შესაბამისმა ორგანოებმა მონიტორინგი აწარმოონ და შეაფასონ როგორც „2025 წლის კულტურის სტრატეგიის“, ასევე „სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის სახელმწიფო სტრატეგიის“ რეგულარული განხორციელება და არა მხოლოდ გამოყენებული მონაცემების, არამედ ასევე მათი საშუალო- და გრძელვადიანი ზემოქმედების თვალსაზრისით, ეროვნულ უმცირესობათა წევრებთან კონსულტაციით (2019 წ. გვ. 16).

- რელიგიური შემწყნარებლობა

კვლევისას გამოვლენილი შემდეგი პრობლემა უკავშირდება სახელმწიფოს მიერ უმცირესობათა რელიგიური ჯგუფების არათანასწორ მოპყრობას პოლიტიკის განხორციელების პროცესში, რამაც არადომინანტური რელიგიური წრეებისთვის არათანაბარი პირობები გამოიწვია. ეს

უთანასწორობა მოიცავს ქონების დაუფლებას, საგადასახადო რეგულაციებს, სახელმწიფო სუბსიდიებსა და რელიგიური ორგანიზაციების დაფინანსების პრაქტიკას.

მაშინ, როცა საქართველოს კონსტიტუციით გარანტირებულია თანაბარი უფლებები ყველასთვის, განურჩევლად რელიგიური კუთვნილებისა, საგადასახადო კოდექსი მხოლოდ ქართულ მართლმადიდებლურ ეკლესიას ათავისუფლებას არამომგებიანი მიზნებისთვის გამოყენებული ქონების ან მიწის გადასახადებისა და იმპორტირებულ საქონელზე იმპორტის გადასახადისა და დღგ გადახდისგან. ეს შეღავათები მინიჭებულ იქნა საქართველოს 2002 წლის საკონსტიტუციო შეთანხმებით („კონკორდატი“) საქართველოს მართლმადიდებლურ ეკლესიასთან, რომელიც ასევე ანიჭებდა საქართველოს მართლმადიდებლურ ეკლესიას საბჭოთა კავშირის პერიოდში ჩამორთმეული ქონების დაბრუნების უფლებას. ამ უკანასკნელ უფლებას კიდევ ერთი სისტემური უსამართლობა შემოაქვს, რომელიც ქვეყნის სხვა რელიგიურ წრეებს ართმევს ექვივალენტურ უფლებას, დაიბრუნონ საბჭოთა კავშირის პერიოდში ჩამორთმეული ქონება. ამ მოთხოვნებთან დაკავშირებით არ არსებობს დაბრუნების პოლიტიკა. გარდა ამისა, არსებობს შემთხვევები, როდესაც ქართულმა მართლმადიდებლმა ეკლესიამ მოითხოვა და მიიღო სახელმწიფოსგან ქონება, რომელიც მანამდე სხვა რელიგიურ წრეებს ეკუთვნოდა (დავთაძე და სხვ., 2020, გვ. 106-118).

საქართველოს რელიგიური ორგანიზაციების დაფინანსების სახელმწიფო პოლიტიკა ასევე აყენებს არათანაბარი მოპყრობისა და მთავარი საკონსტიტუციო პრინციპის - სეკულარიზმისა და რელიგიური ნეიტრალიტეტის - დარღვევის საკითხს. 2014 წლიდან, ხუთი რელიგიური ჯგუფი იღებს ფინანსურ კომპენსაციას საბჭოთა პერიოდის განმავლობაში გაწეული „მატერიალური და მორალური ზიანისთვის“. თუმცა, ეს ინიციატივა ფართოდ იქნა გაკრიტიკებული სამოქალაქო საზოგადოების მიერ, როგორც დისკრიმინაციული (ის გამორიცხავს სხვა რელიგიური ჯგუფებს) და იმის გამო, რომ ის არის სუბსიდიის და არა ერთჯერადი კომპენსაცია მატერიალური ან მორალური ზიანისთვის. აღსანიშნავია, რომ საქართველოს მთავრობას არასოდეს შეუფასებია საბჭოთა პერიოდში გაწეული მატერიალური ზიანი და აქედან გამომდინარე, მას აკლია სამეცნიერო ან სამართლებრივი საფუძველი ზიანისა და კომპენსაციის მოცულობის განსაზღვრისთვის (მე-5 ექსპერტი).

სხვადასხვა რელიგიური კონფესიების მიმართ მთავრობის დამოკიდებულების უთანასწორობა განსაკუთრებით თვალსაჩინო იყო Covid-19 პანდემიის პერიოდში, როდესაც „ლოქდაუნთან“ დაკავშირებული შეზღუდვები მხოლოდ მართლმადიდებლური რელიგიური დღესასწაულების დროს იხსნებოდა. მე-5 ექსპერტის ინფორმაციით, ამ სისტემური პრობლემების მიზეზები მდგომარეობს არა კანონმდებლობაში, არამედ ამჟამინდელი პოლიტიკური

ელიტის პოლიტიკური ნების ან საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის სასარგებლოდ მიკერძოების არარსებობაში.

ბოლო წლებში, საქართველოში გამოჩნდნენ ე.წ. ანტილიბერალური ნაციონალისტების ჯგუფები, რომლებიც ეთნიკურ, რელიგიური და სხვა უმცირესობათა ჯგუფებს უტყვევდნენ სიძულვილის ენითა და ყალბი სიახლეებით, რომლებიც ჰომოფობიურ, ქსენოფობიურ და რასისტულ განცხადებებს შეიცავდა. 2018 წელს, 25 წლის ადამიანის უფლებათა აქტივისტი, ვიტალი საფაროვი, ცივი იარაღით მოკლა ე.წ. ნეო-ნაციონალისტურმა ჯგუფმა თბილისში: ჯგუფური მკვლელობის ბრალდებით 15-15 წელი მიესაჯა ორ მამაკაცს, მაგრამ სასამართლომ დაადგინა, რომ საფაროვის მკვლელობა არ იყო ჩადენილი ეთნიკური მოტივით, მიუხედავად იმისა, რომ მოწმეები ადასტურებდნენ, რომ ის მოკლულ იქნა ნეო-ნაციონალისტების მიერ მისი ებრაული წარმოშობის გამო.

მე-8 ექსპერტის ინფორმაციით, საქართველოს მთავრობის რეაქცია ამ სიძულვილის ჯგუფებით გამოწვეულ რისკზე, არაადეკვატურია: „საქართველოს მიმდინარე მთავრობა სრულად არ იყენებს არსებულ კანონმდებლობას და სათანადოდ არ სჯის ძალადობას, ძალადობის მუქარებს ან ძალადობისკენ მოწოდებებს, რომლებიც ანტილიბერალური ნაციონალისტების ჯგუფებისგან მოდის. ამ პოლიტიკის შეცვლა უმოკლესი და ამავედროულად, აუცილებელი გზაა არსებული პრობლემების შესამსუბუქებლად" (ნოდია, 2020).

ყველა ეს პრობლემა ზღუდავს ხელმისაწვდომ სივრცეს ქართულ საზოგადოებაში დადებითი კულტურათაშორისო მოვლენებისთვის და ახალისებს ინტერესთა კონფლიქტებს, მტრულ დამოკიდებულებასა და შემდგომ დაყოფას სხვადასხვა ჯგუფებს შორის. კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი - საქართველოს მიერ 2018 წელს ჩატარებული კვლევის თანახმად, საქართველოს მოქალაქეთა 36% ეთნიკურ მრავალფეროვნებას განიხილავს, როგორც ნეგატიურს, ხოლო 46% იგივენაირად ხედავს რელიგიურ მრავალფეროვნებას: „მრავალფეროვნება საფრთხეს უქმნის კულტურასა და ტრადიციებს" (47%), „მრავალფეროვნება ასუსტებს ეროვნულ ერთიანობას" (17%) და „უსაფრთხოების პრობლემების წინაშე აყენებს საქართველოს" (13%).

- განათლება

საქართველოს განათლების სისტემა ასახავს ქვეყნის საერთო ეთნიკურ, რელიგიურ და ლინგვისტურ მრავალფეროვნებას. 2020 წლის მდგომარეობით, საქართველოში 207 არაქართული სკოლაა, სადაც ჯამში დაახლოებით 52146 მოსწავლე სწავლობს.

კულტურათაშორისი განათლებისა და კულტურათაშორისი დიალოგის პრინციპები ასახულია საერთო საგანმანათლებლო პოლიტიკაში, რომელიც იცავს მოსწავლეებს ნებისმიერი ფორმის დისკრიმინაციისგან ეთნიკური ან რელიგიური ნიშნით და კრძალავს რელიგიური ინდოქტრინაციისა და

პროზელიტიზმის გამოყენებას სკოლებში (მუხლი 13). კულტურათაშორისი კომპეტენციების განვითარება და „ტოლერანტული ადამიანის აღზრდა“, რომელიც აფასებს კულტურულ მრავალფეროვნებას, ჩართულია მრავალი საგნის სასწავლო პროგრამაში, მაგრამ რელიგიური ინდოქტრინაცია, პროზელიტიზმი და დისკრიმინაციული მიდგომა სკოლებში კვლავ პრობლემად რჩება.

სახალხო დამცველი და სხვადასხვა სამოქალაქო საზოგადოებრივი ორგანიზაციები მუდმივად მიუთითებენ სკოლებში ეთნიკური ან რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციისა და მიკერძოების შემთხვევებზე და ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიის მიერ რელიგიური ნეიტრალიტეტის დარღვევებზე (მაგ. რელიგიური სიმბოლოები გამოყენება, მასწავლებლებისა და მოსწავლეების მონაწილეობა ლოცვებში და ა.შ.). თუმცა, მთავრობის რეაქცია ამ პრობლემებზე ორაზროვანია: ერთის მხრივ, ის ხელს უწყობს შემწყნარებლობასა და მრავალფეროვნებას თავისი პოლიტიკის საშუალებით, ხოლო მეორე მხრივ, რეალურად არ ცდილობს ამგვარ პრობლემებთან შეჭიდებას სათანადო შესწავლისა და ადექვატური პრევენციული ზომების საშუალებით (მე-9 ექსპერტი).

საჯარო სკოლებში არსებული სახელმძღვანელოების შინაარსი დეტალურად იქნა შესწავლილი ადამიანთა უფლებების საკითხებში ექსპერტების მიერ. ლიტერატურის, ისტორიისა და სამოქალაქო განათლების სახელმძღვანელოები არ ასახავს საქართველოს ზოგადი განათლების პოლიტიკის ეროვნულ მიზნებს. როგორც მე-8 ექსპერტი აღნიშნავს, ამ სახელმძღვანელოების შინაარსი შემუშავებულია (ეთნიკური ან რელიგიური) უმრავლესობის პოზიციიდან გამომდინარე, განსაკუთრებით, საქართველოს ისტორიის სახელმძღვანელოსი, რომლის მიდგომაც მონორელიგიური და ეთნოცენტრიკულია და რომელიც ზოგჯერ ეთნიკურ ქართველებსა და ეთნიკურ უმცირესობებს მოიხსენიებს, როგორც „ჩვენ“ და „დანარჩენებს“.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, საქართველოს საერთო საგანმანათლებლო პოლიტიკა ასახავს კულტურათაშორისი განათლების ღირებულებებს და ყველა გაცხადებული პოლიტიკა იზიარებს პლურალიზმისა და კულტურული მრავალფეროვნების ასპექტებს. თუმცა, პრაქტიკაში, ჩვენ ვხედავთ პრობლემებს, რომლებიც რომლებიც ძირითადად გამომდინარეობს მასწავლებლებს შორის კულტურათაშორისი მგრძობელობის არარსებობიდან, პოლიტიკის არასწორი ინტერპრეტაციიდან, კულტურათაშორისი კომპეტენციების გასაძლიერებლად სწავლებისა და პროფესიული განვითარების შესაძლებლობების არარსებობიდან და ზრდასრულთა საგანმანათლებლო პროგრამების არარსებობიდან, რომლებიც დაეხმარებოდა კულტურათაშორისი დიალოგის ღირებულების შესახებ საზოგადოების ზოგადი ინფორმირებულობის დონის ამაღლებას.

- **კულტურული მემკვიდრეობა**

კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის თვალსაზრისით, მრავალი რესპოდენტი ეთანხმება იმას, რომ კულტურულ მემკვიდრეობას არსებითი მნიშვნელობა აქვს ნდობის ჩამოყალიბებისა და დიალოგისთვის პოზიტიური გარემოს შექმნისათვის: 76.1% დაეთანხმა განცხადებას იმის შესახებ, რომ „კულტურული მემკვიდრეობა ასახავს კონკრეტული საზოგადოების

თვითმყოფადობას და აქედან გამომდინარე, წარმოადგენს მისი ისტორიისა და კულტურის შესახებ სწავლის შესაძლებლობას". თუმცა, რელიგიური შენობების (გარდა ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიისა) შენარჩუნება და დაცვა დასახელებულ იქნა ერთ-ერთ ძირითად გამოწვევად, განსაკუთრებით, იმის გამო, რომ ამ შენობების უმეტესობა ისტორიული მნიშვნელობისაა და კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტებს წარმოადგენს. მათი სავალალო მდგომარეობა შემდგომი დაზიანებისა ან დანგრევის საფრთხეს ქმნის და ეს პრობლემა საერთოა ყველა რელიგიური ჯგუფისთვის, გარდა ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიისა (ე.ი. კათოლიკური, ევანგელისტურ-ლუთერანული, სომხური, ებრაული და მუსულმანური რელიგიური საზოგადოებისთვის).

მაგალითად, სახელმიფოს საკუთრებაში მყოფი თბილისის წმინდა ნიშნის ეკლესია (სურფნიშანი), ძალიან სავალალო მდგომარეობაშია. თბილისის საქალაქო საბჭომ მეზობლად მდებარე მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეზე ახალი მშენებლობის დასაწყებად ნებართვაც კი გასცა, რამაც შენობას დამატებითი ზიანი მიაყენა - ამ გადაწყვეტილებამ „დაარღვია სომხური სამოციქულო ეკლესიის ინტერესები ისტორიული-საკულტო ნაგებობების ავთენტური იერსახის შენარჩუნებისა და კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის კუთხით“ (ღავთაძე და სხვ. 2020, გვ. 138). მთავრობისთვის, დაფინანსების არარსებობა, ამგვარი კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების არასაკმარისი შესწავლა და არაეფექტური და მკაცრი მართვის პრაქტიკა დასახელებულ იქნა გამოწვევებად, რომლებიც აფერხებს მის მიერ დროული და ეფექტური ზომების მიღებას. კვლევის განმავლობაში, ინტერვიუს მონაწილეებს სთხოვეს დაესახელებინათ კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტი, რომელიც შეიძლება განხილულ იქნას, როგორც კულტურათაშორისი დიალოგის მაგალითი ჩვენს ქვეყანაში. სხვა ობიექტებთან ერთად, ინტერვიუს ბევრმა მონაწილემ დაასახელა ენგურის კაშხალი - საბჭოთა პერიოდის სამრეწველო მემკვიდრეობის ობიექტი და მოქმედი ჰიდროელექტროსადგური ჩრდილო-დასავლეთ საქართველოში. ეს კაშხალი რჩება უდიდეს ჰიდროელექტროსადგურად კავკასიაში და მსოფლიოს ერთ-ერთ უმაღლეს და უმნიშვნელოვანეს ბეტონის თაღოვან კაშხლად, რომელიც გამორჩეულია როგორც ტექნოლოგიური მიღწევით, ასევე ისტორიითა და კულტურით.

ენგურის ჰიდროელექტროსადგური შედგება ორი ძირითადი ნაწილისგან: უშუალოდ კაშხლისა და ელექტროსადგურისგან, რომლებიც დაკავშირებულია 15 კმ გვირაბით, საიდანაც ხდება წყლის მიწოდება კაშხლიდან სადგურამდე. ეს ორი ნაწილი განთავსებულია საქართველოსა და აფხაზეთის სეპარატისტულ რეგიონს შორის კონფლიქტის სასაზღვრო ხაზის გასწვრივ. მიუხედავად კონფლიქტის გამყოფი ხაზის გასწვრივ მდებარეობისა, ელექტროსადგურის მართვას ერთობლივად ახორციელებენ ეთნიკური ქართველები და ეთნიკური აფხაზები, რომლებიც იყოფენ ჰესის მიერ გენერირებულ ელექტროენერგიას. ენგურის ჰიდროელექტროსადგური ერთადერთი სივრცეა, სადაც ქართველები და აფხაზები ამჟამად ხვდებიან ერთმანეთს და ურთიერთქმედებენ. შესაბამისად, როგორც მე-10 ექსპერტმა ხაზი გაუსვა, ეს არის დიალოგის, კონსტრუქციული კომუნიკაციისა და ერთობლივი მუშაობის მაგალითი, მიუხედავად ღრმად წასულ კონფლიქტში ჩათრევისა (დანართი 1).

- საუკეთესო პრაქტიკის მაგალითები

რესპოდენტების უმეტესობამ (73.1%) აღნიშნა, რომ მათ გაუგიათ აქტივობების, პროექტებისა და პროგრამების შესახებ, რომლებიც ხელს უწყობს კულტურათაშორის დიალოგს საქართველოში, მაგრამ მხოლოდ 44.8% იცოდა ამგვარი პროექტებისთვის ხელმისაწვდომი დაფინანსების შესაძლებლობები (ნახ. 6).

ამ აქტივობებს შორის, რესპოდენტებმა აღნიშნეს სხვადასხვა, მთავრობის მიერ მხარდაჭერილი ან დამოუკიდებელი ინიციატივები. სამთავრობო პროგრამებში ეს აქტივობები მოიცავდა ორენოვან განათლებას სკოლებში, '1 + 4' პროგრამას ეროვნული უმცირესობებისთვის უმაღლეს განათლებასთან წვდომისთვის, სახელმწიფო ენისა და ინტეგრაციი პროგრამას და შემოქმედებითი აქტივობების მხარდაჭერის პროგრამას ეთნიკური უმცირესობებისთვის.

დამოუკიდებელი ინიციატივები მოიცავდა სხვადასხვა საგანმანათლებლო და მხატვრულ პროექტებს, როგორცაა „სამოქალაქო დარბაზი“ - კულტურული, ეთნიკური და რელიგიური მრავალფეროვნების მხარდაჭერის პროგრამა; 2) „მრავალფეროვნები სახეები“ - ტოლერანტობისა და მრავალფეროვნების ინსტიტუტის ინიციატივა; 3) „საქართველოს კულტურული მარშრუტები“; 4) 2021 წლის „მრავალფეროვნების კალენდარი“; 5) პუბლიკაცია საქართველოში გერმანული დასახლებებისა და არქიტექტურული მემკვიდრეობის შესახებ; და 6) „ტოლერანტობის, სამოქალაქო ცნობიერების და ინტეგრაციის მხარდაჭერა“ (PITA). (დანართი 2).

12. Do you know about any funding opportunities available for intercultural dialogue related activities?

67 responses

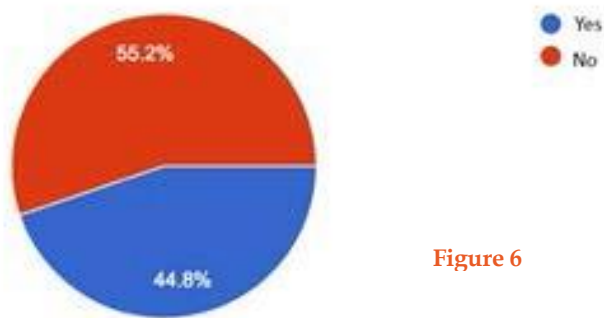

Figure 6

12. ცნობილია თუ არა თქვენთვის კულტურათაშორის დიალოგთან დაკავშირებული აქტივობებისთვის ხელმისაწვდომი დაფინანსების საშუალებები?

67 პასუხი

დიახ

არა

- ადგილობრივი ორგანიზაციების საჭიროებები

კვლევის ბოლო ნაწილში, რესპოდენტებსა და ინტერვიუს მონაწილეებს სთხოვეს განესაზღვრათ, თუ რა ესაჭიროებათ კულტურათაშორის დიალოგზე მუშაობისთვის, ასევე რა კომპეტენციები ესაჭიროებათ მათი სამუშაოს გასაუმჯობესებლად. ეს საჭიროებებია:

1. უმცირესობათა ჯგუფების საჭიროებებისა და არსებული ხარვეზების კომპლექსური კვლევა კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობისთვის ძირითადი შესაძლებლობების განსაზღვრისთვის და შემდგომი პროექტების შესაბამისი დაგეგმვისა და განხორციელებისთვის, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსა და სხვა ორგანოების მიერ განხორციელებული პროგრამების შეფასების ინსტრუმენტების შემუშავებასთან ერთად;
2. ცნობიერების ამაღლების კამპანიები; საგანმანათლებლო, კულტურული და მედია პროგრამები, რომლებიც წარმოადგენს ჩვენს მრავალფეროვან კულტურულ მემკვიდრეობას; სხვადასხვა ჯგუფებს მიკუთვნებული ჩვენი მოქალაქეების ისტორიები, რომლებიც ხაზს უსვამს მათ დამსახურებებებსა და მიღწევებს საქართველოს ისტორიაში, ხელოვნებაში, კულტურასა და მეცნიერებაში;
3. მოკლე- და გრძელვადიანი საგანმანათლებლო კურსები, სასწავლო პროგრამები და სხვა არაფორმალური საგანმანათლებლო ინიციატივები პედაგოგების, მოსწავლეების, ადგილობრივი საზოგადოების წევრებისა და კულტურული ცენტრების კულტურათაშორისი კომპეტენციების განვითარებისთვის (ვიდეოები, ბეჭდური რესურსები, ინსტრუმენტების ნაკრებები, ინტერაქტიული გაკვეთილები და ინოვაციური სასწავლო მეთოდოლოგიები და ა.შ.);
4. გაცვლითი პროგრამები და „გაცვლითი ბანაკები“ მოსწავლეებისთვის მრავალფეროვანი ჯგუფებიდან, მრავლესობისა და უმცირესობის ეროვნული ჯგუფების ჩათვლით;
5. საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკურ ცხოვრებაში ეთნიკური, რელიგიური და კულტურული ჯგუფების ერთობლივი მონაწილეობის გაზრდილი შესაძლებლობები - მულტი-ეთნიკური სპორტული გუნდები, თეატრალური წარმოდგენები და ა.შ. ამგვარი ერთობლივი ღონისძიებები და პროგრამები მხარდაჭერილ უნდა იქნას ჯანსაღი და თანასწორი მონაწილეობის გასაზრდელად;
6. საუნივერსიტეტო კურსები მომავალი მასწავლებლებისთვის, მათი კულტურათაშორისი მგრძობელობის გასაძლიერებლად;
7. მკაფიო სამოქმედო გეგმა და გაზრდილი ფინანსური რესურსები არადომინანტური რელიგიური ჯგუფების კუთვნილი რელიგიური შენობების შენარჩუნების, აღდგენისა და კონსერვაციისთვის;
8. ვორქშოფები და ტრენინგ კურსები მედიის წარმომადგენლებისთვის (სოციალური, კულტურული, ეთნიკური, გენდერული და ა.შ.) სტერეოტიპებისა და მიკერძოებული ფორმულირების თავიდან აცილებასთან დაკავშირებით.

6. დასკვნა

კვლევისას განხილულ იქნა საქართველოში კულტურათაშორისი დიალოგის საჭიროებები და შესაძლებლობები; აღწერილ იქნა, თუ როგორ ხდება

კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება, განსაზღვრა და წარმოდგენა პოლიტიკასა და პრაქტიკაში; და განისაზღვრა ადგილობრივი საზოგადოების წევრების სწავლისა და სწავლების საჭიროებები ამ მიმართულებით. როგორც კვლევის შედეგებმა აჩვენა, არსებობს კულტურათაშორისი დიალოგის მხარდაჭერის მცდელობების დიდი საჭიროება ჩვენს ეთნიკურად, რელიგიურად და ლინგვისტურად მრავალფეროვან საზოგადოებაში. თუმცა, საზოგადოების ინფორმირებულობა და ცოდნა ამ საჭიროებებთან დაკავშირებით საკმაოდ დაბალი ჩანს და საჭიროა უფრო მეტი დაფინანსების შესაძლებლობები და მხარდამჭერი პროგრამები ამ მიმართულებით. პოლიტიკის განხორციელება და პრაქტიკა ასევე ხაზგასმულ იქნა იმ გამოწვევებს შორის, რომელთა წინაშეც ამჟამად დგას ჩვენი საზოგადოება. მაშინ, როცა საქართველოს კანონმდებლობა ადამიანთა უფლებების დაცვის მაღალ სტანდარტებსა და მრავალფეროვნების დაცვას ითვალისწინებს, ჩვენ ვხედავთ პრობლემებს, რომლებიც ძირითადად გამომდინარეობს პოლიტიკის არასწორი ინტერპრეტაციიდან, პროფესიული განვითარებისა და კულტურათაშორისი კომპეტენციების განვითარებისთვის სწავლების შესაძლებლობების არარსებობიდან, შესაბამისი კულტურული, საგანმანათლებლო და მედია პროგრამების არარსებობიდან, რომლებიც გააძლიერებდა ინფორმირების ამაღლების მცდელობებს ფართო საზოგადოებაში, პოლიტიკური ნების არარსებობიდან და ოფიციალური გაორებიდან. მეორეს მხრივ, მთავრობა აღწერს მრავალფეროვნებას, როგორც "ღირებულ აქტივსა და რესურსს ქვეყნის დემოკრატიული და სტაბილური განვითარებისთვის", მაგრამ მეორე მხრივ, მას არ გააჩნია სათანადო ზომები სიძულვილის ჯგუფებისგან წამოსული მუქარების აღმოფხვრისთვის ან ჩვენი საზოგადოები ყველა ჯგუფის თვითრეალიზაციისა და თვითგამოხატვისთვის თანასწორი და უსაფრთხო გარემოს შესაქმნელად, „სადაც მრავალფეროვნება და განსხვავების პატივისცემა აღიარებულია და წახალისებულია, როგორც ნორმალური" (გვ. 18).

7. რეკომენდაციები

ამ დასკვნების საფუძველზე ჩვენი რეკომენდაციები შემდეგში მდგომარეობს:

1. კომპეტენციების განვითარების შესაძლებლობების გაზრდა პედაგოგებისთვის, მასწავლებლებისა და კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებზე მომუშავე პროფესიონალებისთვის ტრენინგ კურსების, ვორკშოპებისა და საკმარისი საგანმანათლებლო და სასწავლო მასალების შემუშავების საშუალებით, როგორცაა, ინსტუმენტთა ნაკრები, სახელმძღვანელოები, ვიდეოები და სხვა ინტერაქტიული გაკვეთილები;
2. პოლიტიკის ფოკუსი ეროვნულ უმცირესობათა რეინტეგრაციიდან თანაბრად უნდა გადავიდეს უმცირესობებსა და უმრავლესობებზე და ყველა შემდგომი მცდელობა, პროგრამა, პროექტი და აქტივობა შესაბამისად უნდა იქნას შემუშავებული;
3. შემუშავებულ უნდა იქნას ხარისხობრივი შეფასების ინსტრუმენტები საქართველოს კულტურული და სამოქალაქო ინტეგრაციის სტრატეგიების და მათი შესაბამისი სამოქმედო გეგმების მონიტორინგისთვის მათი ეფექტური განხორციელებისა და მოსალოდნელი შედეგების მიღწევის

უზრუნველსაყოფად;

4. სახელმწიფოს საკუთრებაში მყოფი რელიგიური შენობების (რომლებიც კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტებს წარმოადგენს) დაცვა და სათანადო ტექნიკური მომსახურება შეტანილი უნდა იქნას პრიორიტეტების ჩამონათვალში, რომლებიც გადაუდებელ მოქმედებას საჭიროებს;

5. ხელმისაწვდომი უნდა გახდეს გაზრდილი შესაძლებლობები და რესურსები კულტურული, საგანმანათლებლო და სხვა პროგრამებისა და პროექტებისთვის, რომლებიც: 1) ფოკუსირებულია ჩვენი კულტურული მრავალფეროვნების დემონსტრირებაზე; 2) მიზნად ისახავს ჩვენი საზოგადოების ყველა წევრის მიერ ერთობლივი მონაწილეობის გაძლიერებას და 3) აძლიერებს კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობას;

6. საქართველოს მასშტაბით წამოწყებულ უნდა იქნას ინფორმირებულობის ამაღლების ხელშეწყობი კამპანიები და დაკავშირებული აქტივობები კულტურათაშორისი დიალოგის ღირებულებების შესახებ ფართო საზოგადოების ინფორმირებულობისთვის. მთავრობა, სამოქალაქო საზოგადოება, ადგილობრივი თემები და მასმედიის საშუალებები თანაბრად უნდა იყვნენ ჩართული ამ პროცესში. ამ თვალსაზრისით უმნიშვნელოვანესია საზოგადოებრივი მაუწყებლის როლი;

7. სასკოლო სახელმძღვანელოები და ყველა სასწავლო მასალა შემუშავებულ უნდა იქნას ადამიანის უფლებათა საკითხებში ექსპერტებთან მჭიდრო თანამშრომლობით და მათი შინაარსი ადაპტირებულ უნდა იქნას პლურალიზმისა და განსხვავების პატივისცემის მხარდასაჭერად.

6. დასკვნა

კვლევისას განხილულ იქნა საქართველოში კულტურათაშორისი დიალოგის საჭიროებები და შესაძლებლობები; აღწერილ იქნა, თუ როგორ ხდება კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება, განსაზღვრა და წარმოდგენა პოლიტიკასა და პრაქტიკაში; და განისაზღვრა ადგილობრივი საზოგადოების წევრების სწავლისა და სწავლების საჭიროებები ამ მიმართულებით. როგორც კვლევის შედეგებმა აჩვენა, არსებობს კულტურათაშორისი დიალოგის მხარდაჭერის მცდელობების დიდი საჭიროება ჩვენს ეთნიკურად, რელიგიურად და ლინგვისტურად მრავალფეროვან საზოგადოებაში. თუმცა, საზოგადოების ინფორმირებულობა და ცოდნა ამ საჭიროებებთან დაკავშირებით საკმაოდ დაბალი ჩანს და საჭიროა უფრო მეტი დაფინანსების შესაძლებლობები და მხარდამჭერი პროგრამები ამ მიმართულებით. პოლიტიკის განხორციელება და პრაქტიკა ასევე ხაზგასმულ იქნა იმ გამოწვევებს შორის, რომელთა წინაშეც ამჟამად დგას ჩვენი საზოგადოება.

მაშინ, როცა საქართველოს კანონმდებლობა ადამიანთა უფლებების დაცვის მაღალ სტანდარტებსა და მრავალფეროვნების დაცვას ითვალისწინებს, ჩვენ ვხედავთ პრობლემებს, რომლებიც ძირითადად გამომდინარეობს პოლიტიკის არასწორი ინტერპრეტაციიდან, პროფესიული განვითარებისა და კულტურათაშორისი კომპეტენციების განვითარებისთვის სწავლების შესაძლებლობების არარსებობიდან, შესაბამისი კულტურული, საგანმანათლებლო და მედია პროგრამების არარსებობიდან, რომლებიც გააძლიერებდა ინფორმირების ამაღლების მცდელობებს ფართო

საზოგადოებაში, პოლიტიკური ნების არარსებობიდან და ოფიციალური გაორებიდან. მეორეს მხრივ, მთავრობა აღწერს მრავალფეროვნებას, როგორც "ღირებულ აქტივსა და რესურსს ქვეყნის დემოკრატიული და სტაბილური განვითარებისთვის", მაგრამ მეორე მხრივ, მას არ გააჩნია სათანადო ზომები სიძულვილის ჯგუფებისგან წამოსული მუქარების აღმოფხვრისთვის ან ჩვენი საზოგადოები ყველა ჯგუფის თვითრეალიზაციისა და თვითგამოხატვისთვის თანასწორი და უსაფრთხო გარემოს შესაქმნელად, „სადაც მრავალფეროვნება და განსხვავების პატივისცემა აღიარებულია და წახალისებულია, როგორც ნორმალური" (გვ. 18).

7. რეკომენდაციები

ამ დასკვნების საფუძველზე ჩვენი რეკომენდაციები შემდეგში მდგომარეობს:

1. კომპეტენციების განვითარების შესაძლებლობების გაზრდა პედაგოგებისთვის, მასწავლებლებისა და კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებზე მომუშავე პროფესიონალებისთვის ტრენინგ კურსების, ვორქშოპებისა და საკმარისი საგანმანათლებლო და სასწავლო მასალების შემუშავების საშუალებით, როგორცაა, ინსტუმენტთა ნაკრები, სახელმძღვანელოები, ვიდეოები და სხვა ინტერაქტიული გაკვეთილები;
2. პოლიტიკის ფოკუსი ეროვნულ უმცირესობათა რეინტეგრაციიდან თანაბრად უნდა გადავიდეს უმცირესობებსა და უმრავლესობებზე და ყველა შემდგომი მცდელობა, პროგრამა, პროექტი და აქტივობა შესაბამისად უნდა იქნას შემუშავებული;
3. შემუშავებულ უნდა იქნას ხარისხობრივი შეფასების ინსტრუმენტები საქართველოს კულტურული და სამოქალაქო ინტეგრაციის სტრატეგიების და მათი შესაბამისი სამოქმედო გეგმების მონიტორინგისთვის მათი ეფექტური განხორციელებისა და მოსალოდნელი შედეგების მიღწევის უზრუნველსაყოფად;
4. სახელმწიფოს საკუთრებაში მყოფი რელიგიური შენობების (რომლებიც კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტებს წარმოადგენს) დაცვა და სათანადო ტექნიკური მომსახურება შეტანილი უნდა იქნას პრიორიტეტების ჩამონათვალში, რომლებიც გადაუდებელ მოქმედებას საჭიროებს;
5. ხელმისაწვდომი უნდა გახდეს გაზრდილი შესაძლებლობები და რესურსები კულტურული, საგანმანათლებლო და სხვა პროგრამებისა და პროექტებისთვის, რომლებიც: 1) ფოკუსირებულია ჩვენი კულტურული მრავალფეროვნების დემონსტრირებაზე; 2) მიზნად ისახავს ჩვენი საზოგადოების ყველა წევრის მიერ ერთობლივი მონაწილეობის გაძლიერებას და 3) აძლიერებს კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობას;
6. საქართველოს მასშტაბით წამოწყებულ უნდა იქნას ინფორმირებულობის ამაღლების ხელშეწყობი კამპანიები და დაკავშირებული აქტივობები კულტურათაშორისი დიალოგის ღირებულებების შესახებ ფართო საზოგადოების ინფორმირებულობისთვის. მთავრობა, სამოქალაქო საზოგადოება, ადგილობრივი თემები და მასმედიის საშუალებები თანაბრად უნდა იყვნენ ჩართული ამ პროცესში. ამ თვალსაზრისით უმნიშვნელოვანესია საზოგადოებრივი მაუწყებლის როლი;
7. სასკოლო სახელმძღვანელოები და ყველა სასწავლო მასალა შემუშავებულ

უნდა იქნას ადამიანის უფლებათა საკითხებში ექსპერტებთან მჭიდრო თანამშრომლობით და მათი შინაარსი ადაპტირებულ უნდა იქნას პლურალიზმისა და განსხვავების პატივისცემის მხარდასაჭერად.

8. გამოყენებული მასალა

- Constitutional Agreement between the State of Georgia and Georgian Apostolic Autocephalous Orthodox Church (2002). Resolution 1697-1b of the Parliament of Georgia. Available in Georgian at: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/41626?publication=0>.
- Constitution of Georgia (1995). Available at: <http://parliament.ge/uploads/other/28/28803.pdf> (Accessed: 2 March 2021).
- Council of Europe (2008) 'White Paper on Intercultural Dialogue “Living Together As Equals in Dignity”'. Council of Europe. Available at: https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/source/white%20paper_final_revised_en.pdf (Accessed: 25 February 2021).
- 'Culture Strategy - 2025' (2016). The Ministry of Culture and Monument Protection of Georgia. Available at: <http://culturepolicy.gov.ge>.
- Gavtadze, M. et al. (2020) Freedom of Religion or Belief in Georgia Report 2010-2019. Tolerance and Diversity Institute (TDI). Available at: http://tdi.ge/sites/default/files/tdi-report-freedom_of_religion_in_georgia_2010-2019.pdf (Accessed: 12 March 2021).
- HATE CRIME, HATE SPEECH, AND DISCRIMINATION IN GEORGIA: ATTITUDES AND AWARENESS (2018). Council of Europe; CRRC-Georgia, p. 53. Available at: <https://rm.coe.int/hate-crime-hate-speech-and-discrimination-in-attitudes-and-awareness-e/16808ef62a> (Accessed: 27 February 2021).
- LAW OF GEORGIA ON BROADCASTING (2004). Available at: <https://matsne.gov.ge/en/document/download/32866/39/en/pdf> (Accessed: 12 March 2021).
- LAW OF GEORGIA ON GENERAL EDUCATION (2005). Available at: <https://matsne.gov.ge/en/document/download/29248/56/en/pdf> (Accessed: 12 March 2021).
- LAW OF GEORGIA ON HIGHER EDUCATION (2004). Available at: <https://matsne.gov.ge/ru/document/download/32830/53/en/pdf> (Accessed: 12 March 2021).
- LAW OF GEORGIA 'ON THE ELIMINATION OF ALL FORMS OF DISCRIMINATION' (2014). Available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—ed_protect/—protrav/—ilo_aids/documents/legaldocument/wcms_361984.pdf (Accessed: 12 March 2021).
- National Strategy for the Protection of Human Rights in Georgia 2014-2020 (2014). Available at: http://myrights.gov.ge/uploads/file-manager/HR_STRATEGYENG.pdf (Accessed: 3 March 2021).
- Nodia, G. (2020) 'Anti-liberal Nativist Challenge to Georgia', p. 24.
- Third Opinion on Georgia (2019). ACFC/OP/III(2019)002. Council of Europe. Available at: <https://rm.coe.int/3rd-op-georgia-en/1680969b56> (Accessed: 26 February 2021).
- Staff, D. (2018) 'Groups say 25-year old's fatal stabbing in Tbilisi was motivated by xenophobia', Democracy & Freedom Watch, 11 October. Available at: <https://dfwatch.net/groups-say-25-year-olds-fatal-stabbing-in-tbilisi-was-motivated-by-xenophobia-52383> (Accessed: 9 March 2021).
- State Strategy for Civic Equality and Integration (2015). Available at: https://smr.gov.ge/uploads/prev/esen_55b90432.pdf (Accessed: 27 February 2021).
- Statistical data about the non-Georgian language schools and students belonging to ethnic minority communities are obtained via <https://www.mes.gov.ge/content.php?id=212&lang=geo>

3. ინფორმაცია ქვეყნის შესახებ

საბერძნეთში კულტურული მრავალფეროვნების, ურთიერთპატივისცემისა და კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის პრინციპი გამოხატულია 1975 წლის კონსტიტუციაში, რომელიც ანიჭებს ყველას საბერძნეთის ტერიტორიაზე ცხოვრების, პატივისა და თავისუფლების უფლებას ეთნიკური, რასობრივი, ენის საფუძველზე დისკრიმინაციის გარეშე. , რელიგიური თუ პოლიტიკური მრწამსი (საბერძნეთის პარლამენტი, 2008 წ.).

იურიდიული ორგანოების ეკოსისტემა, რომლებიც ხელს უწყობენ ამ უფლებების დაცვას საბერძნეთში, - ამავდროულად ხელს უწყობენ კულტურების შეხვედრის პროცესს და მათ ურთიერთქმედებას - ფართოა და ის ფართოვდება ადგილობრივიდან ეროვნულ დონეზე. ცენტრალური მმართველობის დონეზე, კულტურათაშორისი დიალოგის პოლიტიკისა და სტრატეგიის შემუშავების ყველაზე აქტიური ინსტიტუციური სტრუქტურებია განათლებისა და რელიგიის საქმეთა სამინისტრო, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო, საგარეო საქმეთა სამინისტრო და მიგრაციისა და თავშესაფრის სამინისტრო. ამ დონეზე შედიან რეგიონული მმართველობის ორგანოებიც. ქვევით ადმინისტრირების უფრო ადგილობრივ დონეზე, ქვეყნის მუნიციპალიტეტები იღებენ პასუხისმგებლობას განხორციელონ პროგრამები და ქმედებები - მხარდაჭერილი ეროვნული და ევროკავშირის დაფინანსებით - რომლებიც ხელს უწყობენ კულტურათაშორისი დიალოგს და ცხოვრებისეულ დისკრიმინაციას ბავშვების, ახალგაზრდების და სოციალურად დაუცველი ჯგუფების მონაწილეობის გარეშე. ჯგუფები. რა თქმა უნდა, გარდა საჯარო სექტორისა, არის კერძო სექტორის ჩართულობაც, სადაც სოციალური საწარმოები, სსო, არასამთავრობო ორგანიზაციები, საგანმანათლებლო დაწესებულებები, კულტურული ორგანიზაციები, ბიბლიოთეკები, მუზეუმები, მაგრამ ასევე ადგილობრივი ასოციაციები და კერძო პირები არიან ყველაზე მნიშვნელოვანი კონტრიბუტორები.

2006-2007 წლებში, კულტურათაშორისი დიალოგის ევროპულ წელს, საბერძნეთის კულტურის სამინისტრომ წარმოადგინა საბერძნეთის ეროვნული სტრატეგია 2008 წლის კულტურათაშორისი დიალოგის ევროპული წლისთვის. ამ სტრატეგიის მიზანი იყო ქვეყნის ფონი და ეროვნული საბერძნეთში კულტურათაშორისი დიალოგის კონტექსტში, გონივრული მიზნების დასახვა 2007-2008 წლების ორწლიანი და გრძელვადიან პერსპექტივაში, დაინტერესებული მხარეების და სინერგიების იდენტიფიცირება და ბოლოს განათლებისა და კულტურის პოტენციალის შესწავლა „სხვის“ გაგების ხელშეწყობაში (საბერძნეთის სამინისტრო კულტურა და სპორტი, 2008).

2011-2019 წლებში საბერძნეთში პოლიტიკური და სოციალური კონტექსტი განისაზღვრა ორი მნიშვნელოვანი გამოწვევით: მრავალდონიანი სოციალურ-ეკონომიკური რეცესია და ლტოლვილთა ჩამოსვლის ზრდა (Leivaditi, et al., 2020). მიუხედავად იმისა, რომ საბერძნეთი 1990-იანი წლებიდან არის მიმღები ქვეყანა ბალკანეთის მეზობელი ქვეყნებიდან და ყოფილი სსრკ-ის ქვეყნებიდან ჩამოსული ემიგრანტებისთვის, ამ დრომდე არანაირი ოფიციალური ინტეგრაციის პოლიტიკა არ იყო დაგეგმილი და განხორციელებული. 2015 წელს სირიის ომმა და სხვა ქვეყნებში გაბატონებულმა საერთო არახელსაყრელმა პირობებმა გამოიწვია ლტოლვილების მნიშვნელოვანი ნაკადი ევროპისკენ. ლტოლვილებმა ძირითადად სირიიდან, მაგრამ ასევე ერაყიდან, ავღანეთიდან, ერიტრეიიდან და სომალიიდან დაიწყეს დიდი რაოდენობით შესვლა საბერძნეთში. მიგრაციისა და სოციალური ინტეგრაციის კოდექსი (კანონი 4251/2014)

ამჟამად არის ძირითადი კანონი, რომელიც არეგულირებს ინტეგრაციას, ეხება ბინადრობის ნებართვას და შრომის ბაზარზე ხელმისაწვდომობას და ადგენს მიგრანტთა უფლებების დაცვის ჩარჩოს. გარდა ამისა, კანონი 4375/2016, რომელიც ძირითადად განსაზღვრავს თავშესაფრისა და თავშესაფრის მაძიებელთა დაცვის საკითხებს, ასევე აყენებს ინტეგრაციასთან დაკავშირებულ ზოგიერთ საკითხს. გარდა ამისა, 2013 წლის აპრილში და 2018 წლის ივნისში შემუშავდა მესამე ქვეყნის მოქალაქეების ინტეგრაციის ორი ეროვნული სტრატეგია.

საბერძნეთში ასევე განხორციელდა ქმედებები ინტერკულტურული განათლების სფეროში. კერძოდ, 2910/2001 და 3386/2005 კანონები არეგულირებს სავალდებულო 9-წლიან განათლებას ყველასთვის, მათ შორის უცხოელების ან უმცირესობების ბავშვებისთვის, ასევე ითვალისწინებს მათ საჯარო სკოლებში ჩარიცხვის შესაძლებლობას, მაშინაც კი, თუ არ არის აუცილებელი ოფიციალური დოკუმენტი (ტასიოუ). (2020). სხვადასხვა სოციოკულტურული წარმომავლობის მოსწავლეების შეუფერხებელი ინტეგრაციის მხარდასაჭერად, საბერძნეთის განათლების სამინისტრომ დააარსა მუშაობა

მისაღები და მოსამზადებელი კლასები, ასევე ინტერკულტურული სკოლების ფუნქციონირება. 1996 წლიდან დღემდე, საბერძნეთის მასშტაბით დამონტაჟდა 26 ინტერკულტურული განათლების სკოლა, რომელთაგან 13 არის დაწყებითი სკოლა, 9 საშუალო სკოლა და მათგან 4 არის უმაღლესი სკოლა (Tasiou, 2020).

და ბოლოს, აღსანიშნავია ბერძნული და უცხოური კულტურული ინსტიტუტების წვლილი, რომლებიც ეკუთვნის საჯარო თუ კერძო სექტორს, რაც ასევე ქმნის სივრცეს კულტურათაშორისი დიალოგის პროცესებისთვის მათი ქმედებებითა და ინიციატივებით. ქვემოთ მოცემულია რამდენიმე საჩვენებელი მაგალითი ხელოვნებისა და კულტურის სფეროში:

- თესალონიკის მე-7 დოკუმენტური ფესტივალი (2005) მოიცავდა სპეციალურ განყოფილებას სახელწოდებით „TRIBUTE & კონფერენცია: იმიგრაცია“ ეძღვნება ბერძნული და უცხოური დოკუმენტური ფილმების ჩვენებას იმიგრაციისა და ლტოლვილების შესახებ. ხარკს ახლდა კონფერენცია წამყვანი სპეციალისტებისა და კინორეჟისორების მონაწილეობით. ხუთი წლის შემდეგ, თესალონიკის მე-12 დოკუმენტურმა ფესტივალმა (2010), შესთავაზა საგანმანათლებლო სტიპენდიები იმიგრანტული წარმოშობის ახალგაზრდებს, რომლებსაც სურთ დოკუმენტური ფილმის სფეროში შემოსვლა.

- ათენისა და ეპიდაურუსის ფესტივალმა ასევე აჩვენა პირდაპირი გამოხმაურება იმიგრაციის ფენომენზე და ბოლო წლებში პროგრამა მოიცავს უამრავ სპექტაკლს და ღონისძიებას, რომლებიც მასზეა ორიენტირებული, რაც ამაღლებს საზოგადოების ცნობიერებას კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებზე.

- ეროვნულმა თეატრმა განახორციელა აქციები „თეატრი ბერძნულად“ და „თეატრი ბერძნულად.... გაგრძელება“, რომელიც ეხება თეატრალურ ვორქშოფებს თინეიჯერ ლტოლვილებისთვის, მაგრამ ასევე ბერძნული წარმოშობის მოზარდებისთვის, რომლის დროსაც თეატრალური თამაშისა და წარმომადგენლობითი ტექნიკის სწავლის საშუალებით მონაწილეებს შორის ჩამოყალიბდა კომუნიკაციის საერთო კოდი, რომელიც ხელს უწყობს ურთიერთქმედებას, გამოცდილების გაცვლას და რეფლექსიას. ინტერკულტურული ცნობიერება, არამედ ბერძნულის გამოყენება სტრესის გარეშე, რაც

ხელს უწყობს ახალ კულტურულ გარემოსთან ადაპტაციას და ბერძნულ საზოგადოებაში ინტეგრაციას.

- კასტელორიზოს საერთაშორისო დოკუმენტური ფესტივალი „საზღვრებს მიღმა“, რომელიც დაარსდა და აწარმოებს საბერძნეთის ისტორიის ფონდს (ID.IS.ME.) და ტარდება ყოველწლიურად საბერძნეთის კუნძულ კასტელორიზოში 2016 წლიდან. ხელს უწყობს მსოფლიოში ყველაზე მნიშვნელოვან დოკუმენტურ ნაწარმოებებს, რომლებიც ძირითადად ეხება ისტორიას, კულტურულ მემკვიდრეობას, პოლიტიკას და სხვა სოციალურ თემებს. ის მიზნად ისახავს იყოს ბერძენი და უცხოელი დოკუმენტური კინორეჟისორების შეხვედრის ადგილი, რათა შეიქმნას ახალი შესაძლებლობები კულტურათაშორისი დიალოგის, პარტნიორობისა და საერთაშორისო კოპროდუქციისთვის.

- „ტოპოს ფესტივალი“ პირველი დანიშნულების ფესტივალია, რომელიც ტარდება საბერძნეთში. ის მასპინძლობს Europ'raid-ს, ევროპულ ტურს 10000 კილომეტრზე 20 ქვეყანაში, სადაც 30 წლამდე ახალგაზრდები სოლიდარობის აქციების დროს ხელახლა აღმოაჩინენ ევროპას. ისინი დანიშნულების ადგილამდე მოგზაურობის შემდეგ ხვდებიან ულამაზეს ქალაქ გრევენაში, საბერძნეთში, სადაც მათ მიესალმება "ტოპოსის ფესტივალი", აცნობს მათ ბერძნული კულტურისა და ტრადიციის ელემენტებს, იწვევს მათ მონაწილეობა მიიღონ ინტერკულტურულ დიალოგში ადგილობრივებთან შეხვედრისა და გაცვლის პროცესში.

- „ორი კულტურის ფესტივალი - საბერძნეთი იტალია“, გაიმართა 2018 წელს ათენის კულტურულ ცენტრში ტექნოპოლისში. ღონისძიებას ხელი შეუწყო ქალაქ ათენის კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის დეპარტამენტმა Opanda-მ, Comites-Grecia-მ და ათენის იტალიური კულტურის ინსტიტუტმა. ფესტივალი მოეწყო ღონისძიების "Tempo Forte" ფარგლებში, ინიციატივა, რომელიც შეიქმნა 2017 წლის 14 სექტემბერს კორფუში გამართულ იტალია-საბერძნეთის პირველ მთავრობათაშორის სამიტზე ორ ქვეყანას შორის კულტურული ურთიერთობების ხელშეწყობის მიზნით.

საბერძნეთში იტალიის საელჩოსა და საბერძნეთის ტურიზმის სამინისტროს პატრონაჟით.

- ბრიტანეთის საბჭო აშშ-სთან პარტნიორობით. გენერალურმა საკონსულომ და ბენაკის მუზეუმმა, თესალონიკის ვიზუალური ხელოვნების მუზეუმების მეტროპოლიტენ ორგანიზაციასთან, ათენის გოეთეს ინსტიტუტთან და თესალონიკის საკონცერტო დარბაზის ორგანიზაციასთან თანამშრომლობით, 2019 წელს მოაწვეს კონფერენცია "ჩემი მუზეუმი: მუზეუმი, როგორც მისაღები ოთახი". საზოგადოება“, სადაც მუზეუმებისა და კულტურული ორგანიზაციების პროფესიონალებმა, მხატვრებმა, სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებმა, პედაგოგებმა, აქტივისტებმა და სტუდენტებმა შეისწავლეს, თუ როგორ შეიძლება იყოს მუზეუმები კულტურათაშორისი დიალოგის, აქტივიზმისა და საზოგადოების ჩართულობის ადგილები. კონფერენცია გაიმართა საბერძნეთის კულტურისა და სპორტის სამინისტროს, ცენტრალური მაკედონიის რეგიონისა და თესალონიკის მუნიციპალიტეტის ეგიდით.

- ბოლოს და ბოლოს, 2020 წელს ბერძნული და არაბული ლიტერატურისა და კულტურის ცენტრი ამოქმედდა Culturepolis-ის მიერ, როგორც ინიციატივა ბერძნულ და არაბულ

სამყაროს შორის კულტურათაშორისი დიალოგის შესაძლებლობების შესაქმნელად. ინიციატივა საერთაშორისო ავტორებმა, ხელოვანებმა და შემქმნელებმა მოიწონეს და ცენტრის რამდენიმე აქცია საგარეო საქმეთა სამინისტროს ეგიდით განხორციელდა.

3. კვლევის მეთოდოლოგია

ამ თავში განვიხილავთ, თუ როგორ მიუახლოვდა ამ მოხსენების სირთულეს კვლევის მეთოდოლოგიის თვალსაზრისით. კვლევა ეფუძნებოდა დესკტოპის და პირველადი კვლევის კომბინაციას. პირველმა წარმოადგინა ქვეყნის ისტორია, რომელიც ათავსებს ამ ანგარიშს ეროვნული პოლიტიკის განვითარების კონტექსტში და ასევე ისტორიულ ჩარჩოებში, ხოლო მეორე იწვევს ქვეყნის ფონის შესწავლას პრაქტიკის დონეზე.

- დესკტოპის კვლევა

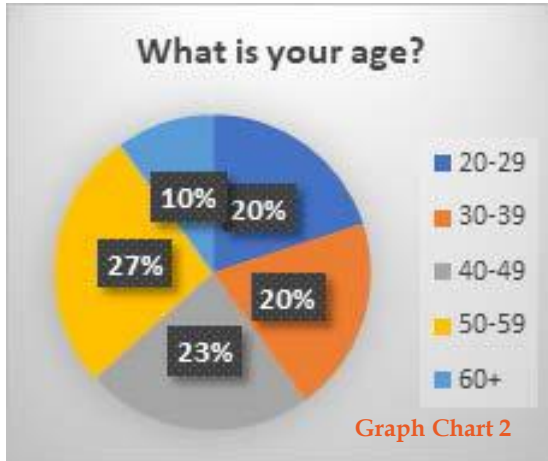
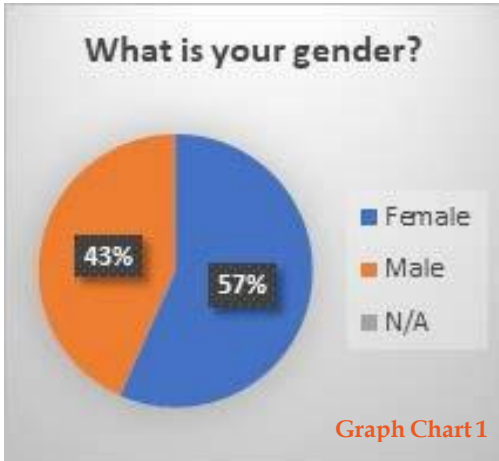
ამ ეროვნული ანგარიშის ბიბლიოგრაფიული კვლევა იყო პირველი ნაბიჯი იმ პოზიციის ანალიზისაკენ, რომელიც კულტურათაშორის დიალოგს აქვს ბერძნულ საზოგადოებაში. არსებულმა ბიბლიოგრაფიამ და პუბლიკაციებმა მიგვიყვანა ამ ანგარიშის მე-3 თავის შემუშავებამდე, სახელწოდებით „ქვეყნის ისტორია“. უპირველეს ყოვლისა, კვლევა ჩატარდა იმ ორგანოების/დაინტერესებული მხარეების ეკოსისტემის გამოსავლენად, რომლებიც აქტიურ როლს ასრულებენ კულტურათაშორის დიალოგთან (ICD) დაკავშირებულ საკითხებში. დაინტერესებული მხარეების იდენტიფიცირება განხორციელდა როგორც საჯარო, ისე კერძო სექტორთან დაკავშირებით საბერძნეთში. მცდელობისას გამოეკვლია რა არის ამ დაინტერესებული მხარეების წვლილი ICD-ის სფეროში, აქცენტი გაკეთდა ეროვნულ სტრატეგიებზე, პოლიტიკაზე, კანონმდებლობაზე, მოქმედებებსა და პროგრამებზე. პოლიტიკის შემუშავების ამ კონტექსტმა საშუალება მისცა ამ კვლევას ელიარებინა ჩარჩო, როგორც საჯარო ინსტიტუტებში, ასევე სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებში, რომლებიც ახორციელებენ პროგრამებს, პროექტებს, მოქმედებებს და ინიციატივებს საბერძნეთში კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობისთვის.

- პირველადი კვლევა

დესკტოპ კვლევის გარდა, ჩატარდა პირველადი კვლევა, როგორც ინტერვიუების, ასევე კითხვარების ჩათვლით. კითხვარები შემუშავდა Google-ის ფორმებზე და დაურთდა მიზნობრივ კონტაქტებს ელექტრონული ფოსტის კამპანიების საშუალებით. პროექტის TOGETHER-ის ასოცირებული პარტნიორები და ეროვნული ქსელების წევრები, სადაც CulturePolis და EWORX არიან (მაგ., ანა ლინდის ფონდის ბერძნული ქსელი), ჩართულნი იყვნენ დისტრიბუციის მხარდასაჭერად მათი საკომუნიკაციო არხებით. შედეგად, 30 კითხვარი შეგროვდა სამი (3) კვირის განმავლობაში. შერჩევის შემადგენლობაში შედის ქალების 57% და კაცების 43%, მონაწილეთა 20% არის 20-29 წლის, მათგან 20% 30-39 წლის, 23% 40-49 წლის, 27% 50 წლის. -59

წლის, ხოლო დანარჩენები 60 წელზე მეტი ასაკის არიან (დიაგრამა 1 და 2). მონაწილეთა უმრავლესობა (58.6%) ფლობს მაგისტრის ხარისხს და არის დაკავებული კერძო სექტორით (73%).

რაც შეეხება თვისებრივ კვლევას, მონაცემთა შეგროვება ეყრდნობოდა სიღრმისეული ინტერვიუს ტექნიკას. გარდა ამისა, სულ ჩატარდა ათი (10) ინტერვიუ Zoom პლატფორმის ციფრული გარემოს ან სკაიპის აპლიკაციის გამოყენებით. ოთხი (4) გამოკითხული იყო ძირითადი საჯარო დაწესებულებების წარმომადგენლები, რომლებიც მუშაობდნენ კულტურათაშორის დიალოგთან დაკავშირებულ საკითხებზე პოლიტიკის დონეზე, ხოლო დანარჩენი ექვსი (6) იყო პრაქტიკის დონეზე ინტერკულტურული დიალოგის სფეროში აქტიური სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების პროფესიონალები. ციფრული სივრცის გამოყენების გადაწყვეტილება, ვიდრე ფიზიკურ სივრცეში ინტერაქცია, ინტერვიუების განხორციელებასთან დაკავშირებით ეფუძნებოდა COVID-19 პანდემიის განსაკუთრებულ გარემოებებს და საბერძნეთის სახელმწიფოს ინსტრუქციებს სოციალური დისტანციების დაცვის შესახებ. ამ კვლევაში ინტერვიუები საშუალოდ 40 წუთს გაგრძელდა და მოჰყვა კითხვების წერილობით ჩამონათვალს, რომელიც მიეწოდებოდა თითოეულ ინტერვიუერს ინტერვიუს დაწყებამდე. საბოლოოდ, ანალიზისა და მონაცემთა ინტერპრეტაციის დროს მოხდა კიდევ ორი სატელეფონო ზარი გამოკითხულებთან, რათა კიდევ უფრო დაზუსტებულიყო ზოგიერთი ბუნდოვანი პუნქტი.

3. ძირითადი დასკვნები

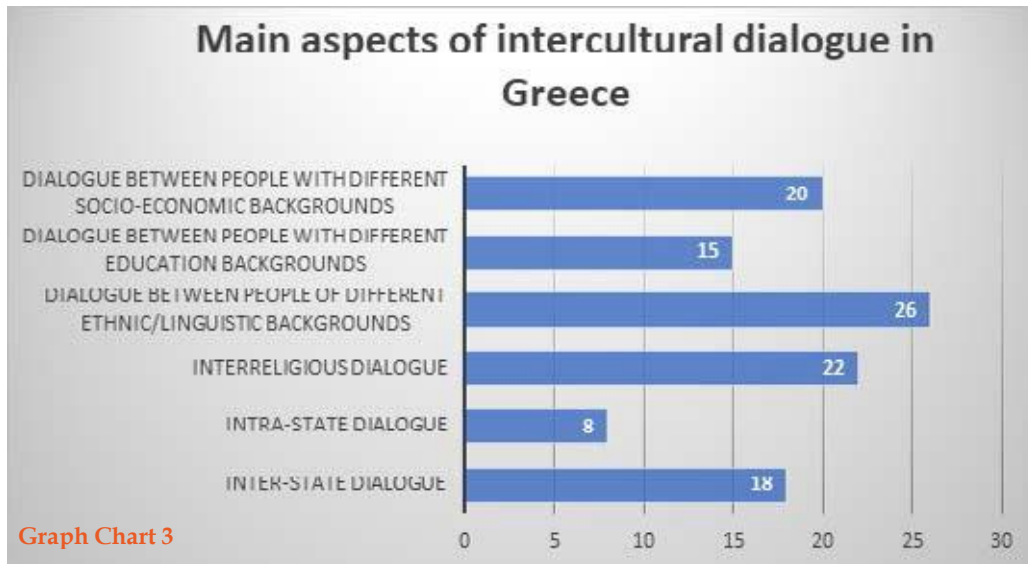
ეს ნაწილი ასახავს ძირითად დასკვნებს, რომლებიც წარმოიქმნება როგორც კითხვარებიდან, ასევე ადგილობრივ აქტორებთან ინტერვიუებიდან

- საჯარო და კერძო სექტორის წარმომადგენლები და პროფესიონალები - ბერძნული საზოგადოების კონტექსტში კულტურათაშორისი დიალოგის პოზიციისთვის. ტექსტი ბრჭყალებში და დახრილი შრიფტით - ამოღებული ინტერვიუებიდან - თან ახლავს ძირითად ტექსტს, ხოლო გამოკითხვის გრაფიკული დიაგრამები იძლევა დამატებით განმარტებებს.

- კულტურათაშორისი დიალოგი: ზოგადი გაგება

მონაწილეთა უმრავლესობა აღიარებს, ინტერპრეტირებს და განსაზღვრავს ინტერკულტურული დიალოგის ცნებას, როგორც კომუნიკაციის პროცესს სხვადასხვა კულტურული წარმომავლობის ადამიანებს შორის. ამ დიალოგური პროცესის მეშვეობით ადამიანები ცნობენ მათ განსხვავებულობას, რათა აღმოაჩინონ საერთო საფუძველი და განავითარონ ურთიერთგაგება, პატივისცემა და მშვიდობიანი თანაცხოვრება ჩვენს გლობალიზებულ და მრავალკულტურულ სამყაროში.

ზემოაღნიშნული ინტერპრეტაციის ფონზე საინტერესოა ყურადღების მიქცევა, თუ როგორ აღიქმება განსხვავებული კულტურული ფონი ბერძნულ საზოგადოებაში. დიაგრამა 3 პასუხობს ამ კითხვას, რომელიც აჩვენებს, რომ საბერძნეთში კულტურათაშორისი დიალოგის ძირითადი ასპექტები გვხვდება იმ გარემოში, სადაც ადამიანები ან თემები განსხვავდებიან ან მათი ეთნიკური/ენობრივი იდენტობის გამო, ან მათი სოციალურ-ეკონომიკური სტატუსის ან რელიგიური შეხედულებების გამო. ისეთი ჯგუფების არსებობა, როგორიცაა დასავლეთ თრაკიის მუსლიმური უმცირესობა, ბერძენი ბოშების საზოგადოება, ემიგრანტები და ლტოლვილთა მოსახლეობა საბერძნეთში, ადასტურებს ამ გრაფიკის შედეგებს და წინა პლანზე წამოწევს საჭიროებებსა და გამოწვევებს, რომლებიც წარმოიქმნება სოციალ. ქვეყნის კულტურული კონტექსტი.

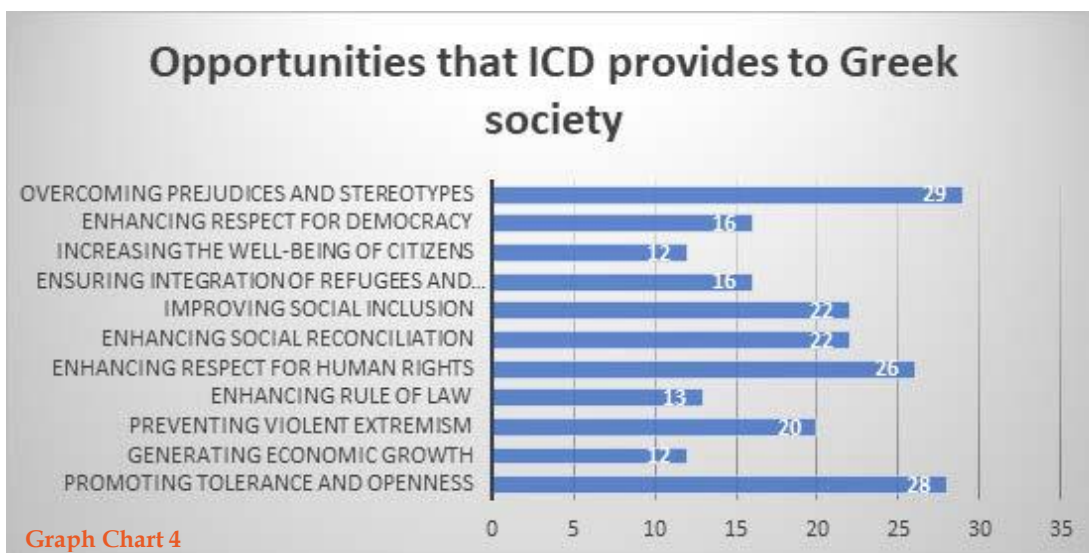

ამასთან დაკავშირებით, ინტერვიუერი 1 აღწერს:

„2015 წლიდან ასევე გრძელდება ლტოლვილთა მასობრივი გადაადგილება ევროპაში, რომლებიც იძულებულნი გახდნენ დაეტოვებინათ სამშობლო, სირია, ავღანეთი, ერაყი სამოქალაქო ომის გამო. ლტოლვილთა ამ პან-ევროპულ კრიზისში, საბერძნეთი, როგორც გზაგასაყარი სამ კონტინენტს შორის, გახდა მთავარი შესასვლელი პუნქტი 1 მილიონზე მეტი ადამიანისათვის, რომლებიც ცდილობდნენ უსაფრთხოებას ევროკავშირში.“

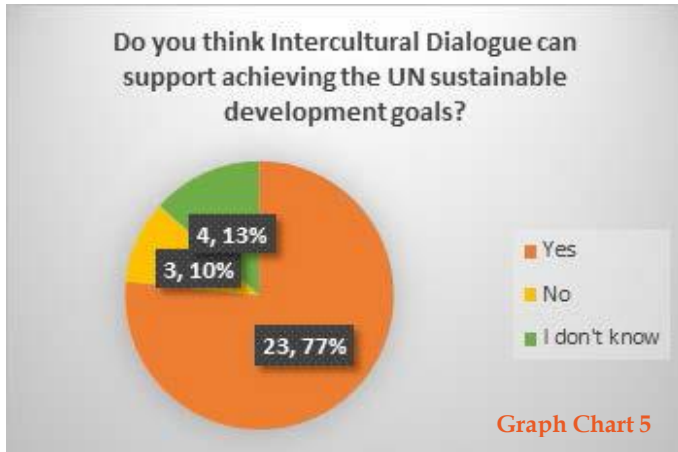
ის აცხადებს, რომ დღეს ადგილობრივ თემებში კულტურათაშორისი დიალოგის ჩანერგვის აუცილებლობა ბევრად უფრო აქტუალურია, ვიდრე ეს იყო 30 წლის წინ, როდესაც საბერძნეთი გახდა მეზობელი ბალკანეთის ქვეყნებიდან და ყოფილი სსრკ-ს ქვეყნებიდან ჩამოსული იმიგრანტების მასპინძელი ქვეყანა. ამ შემთხვევაში, მათსა და ადგილობრივებს შორის საერთო კულტურული ცნობების არსებობამ ხელი შეუწყო მათ გლუვ ინტეგრაციას ბერძნულ საზოგადოებაში, ხოლო იმ ეპოქის ეკონომიკური მდგომარეობა მათ სამუშაო შესაძლებლობებს სთავაზობდა. დღეს სიტუაცია განსხვავებულია. ქალაქებში მცხოვრები ლტოლვილების უმეტესობა ვერ პოულობს სამუშაოს ოჯახების შესანახად, რადგან საბერძნეთი აგრძელებს ეკონომიკურ ბრძოლას ფინანსური კრიზისის შემდეგ. ამის შემდეგ ის ამტკიცებს, რომ კულტურული განსხვავებები ამ პოპულაციებს შორის, რომლებიც მოდის არაბული სამყაროდან და ბერძნული საზოგადოებისგან, საკმაოდ უხეშია - ძირითადად სხვა რელიგიის, რწმენის, ადათ-წესებისა და ენის არსებობაზეა დაფუძნებული. ამ განსხვავებებმა, 2008-2018 წლების ათწლეულის ეროვნულ ეკონომიკურ კრიზისთან ერთად, რამაც გამოიწვია უზარმაზარი სოციალურ-ეკონომიკური განხეთქილება საზოგადოებაში, მიიყვანა ქვეყანა არასაკმარისი დამუშავებისკენ.

თვისებრივი და რაოდენობრივი კვლევის მიხედვით, საბერძნეთში კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის კარგი გავლენა და მოპოვებული შესაძლებლობები კარგად არის აღიარებული ადგილობრივი აქტორების მიერ. მონაწილეთა უმეტესობას სჯერა, რომ დიალოგს სხვადასხვა კულტურული მახასიათებლების მქონე ადამიანებს, თემებსა და ჯგუფებს შორის აქვს ინსტრუმენტული ძალა ცრურწმენებისა და სტერეოტიპების დასაძლევად, ტოლერანტობისა და გახსნილობის ხელშეწყობისა და ასევე ადამიანის უფლებების პატივისცემის გასაძლიერებლად (გრაფიკი 4).

ამ კუთხით, რესპონდენტი 10 დასძენს, რომ კულტურათაშორისი დიალოგს ასევე აქვს პოტენციური ბერძნული საზოგადოების უფრო მდგრადი მომავლისკენ უზიარებლობა. ის ხაზს უსვამს, რომ მდგრადობა არის „ჯანსაღი“ განვითარება და ამის შემდგომი ახსნის მიზნით, ის ავლენს პარალელს საზოგადოებასა და ბავშვს შორის, რომელიც იზრდება ცრურწმენების, სტერეოტიპების ან იდენტობის ყოველგვარი ზიზღის გარეშე.

„ბავშვი, რომელიც ყვავის ღიაობის, პატივისცემისა და შემწყნარებლობის გარემოში, გადაიქცევა არანაკლებად პასუხისმგებელ, მოაზროვნე და აქტიურ მოქალაქედ, რომელიც მზად არის დაუბრუნოს თავის საზოგადოებას მთელი სიყვარული და მზრუნველობა, რაც მიიღო. საზოგადოების კონტექსტში ეს არის კულტურათაშორისი დიალოგი, რომელიც საფუძველს უყრის ასეთი ჯანსაღი გარემოს არსებობას“.

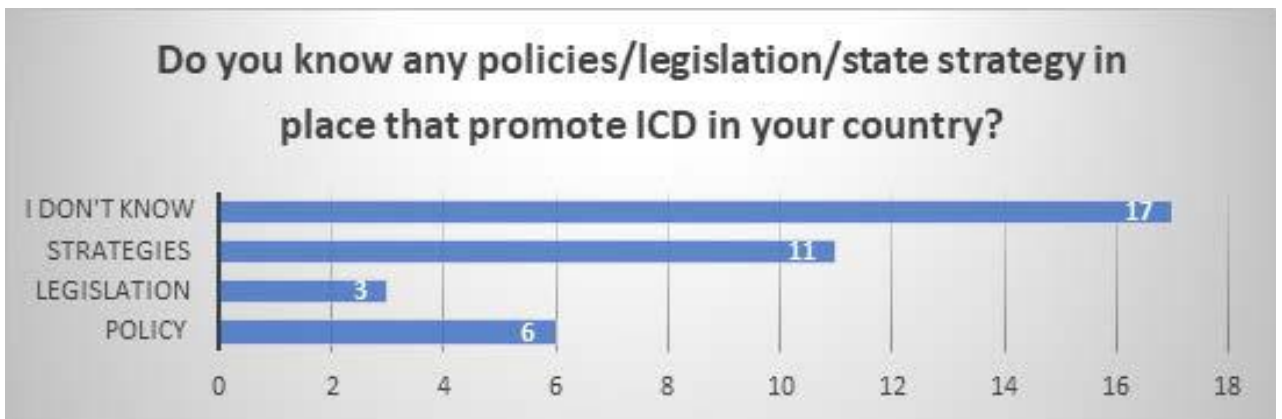
საუბრისას იმ გარემოზე, სადაც ტარდება კულტურათაშორისი დიალოგი, გამოკითხულები 1 და 4 ეხება ეგზარქის რაიონს, ათენში. ეს არის ადგილი, სადაც აყვავებული იყო სხვადასხვა თემებს შორის კულტურათაშორისი დიალოგის პრაქტიკა, რომელიც დაიწყო - უმეტესწილად - ადგილობრივებისა და მეზობლების თვითორგანიზებული ინიციატივებიდან. ამ ინიციატივებმა ეგზარხია „ინტერკულტურულ სამეზობლოდ“ აქცია. ინტერვიუ 1 განმარტავს: „თქვენ დადიხართ ქუჩებში და გაქვთ გრძნობა, რომ მოგზაურობთ მთელ მსოფლიოში, ხვდებით უამრავ განსხვავებულ ადამიანს, აგემოვნებთ მათ საჭმელს, უსმენთ მათ ენას, გრძნობთ მათ პულსს. ... ეს სამეზობლო წარმოადგენს მოზაიკას, რომელიც წარმოადგენს ჩვენი დროის წმინდა რეალობას. მე ვიტყვოდი, რომ ამ გრძნობების არსებობა - მეზობლად სეირნობისას - ცხოვრების ხარისხის კარგი მაჩვენებელია“.

მიუხედავად იმისა, რომ ყველა მონაწილე აღიარებს კულტურათაშორისი დიალოგის კარგ გავლენას ადგილობრივი თემების მდგრად განვითარებაზე, ადგილობრივი აქტორების 23% პროცენტია (გრაფიკი 5), ვინც არ იცის ან არ ეთანხმება განცხადებას, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი ხელს უწყობს გაეროს მდგრადი განვითარების 17 მიზანი (SDGs). ინტერვიუერი 5 განიხილავს, რომ 2015 წელს გაეროს გენერალური ასამბლეის მიერ მიღებული ეს მიზნები, როგორც ჩანს, არათანმიმდევრული და ძნელია რაოდენობრივად განსაზღვრა, განხორციელება და მონიტორინგი: „ჩემი აზრით, ისინი არ არის კარგად განსაზღვრული მიზნები და, შესაბამისად, არსებობს ტოტალურად გახდომის რისკი. უაზრო“. ამ პერსპექტივაში, რესპონდენტი 10 განმარტავს, რომ საკმაოდ ხშირად, პოლიტიკაში აბსტრაქტული ცნებები გამოიყენება როგორც ქოლგა ღრმა სოციალური და პოლიტიკური პროცესების დასამალად, გაეროს განვითარების მიზნების ინტერპრეტაციით, როგორც „ტკბილი საუბარი“ არსებული სოციალური გამოწვევების ნაცვლად. როგორც შეუწყნარებლობა, რასიზმი, ქსენოფობია და ჩვენი თანამედროვე სამყაროს სხვა პათოგენები.

ბოლოს და ბოლოს, მონაწილეებმა შეაქო კულტურული მემკვიდრეობის როლი კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობაში. ინტერვიუერი 5 აანალიზებს ამ თემას და

განმარტავს, რომ „ისტორიის მანძილზე ხალხებმა გაცვალეს კულტურული გამოცდილება, იდეები, ღირებულებები და საქონელი ხელოვნების, ვაჭრობისა და მიგრაციის გზით. ეს შეხვედრები არის ადამიანური მოგზაურობა, რომელშიც ცალკეულმა მოგზაურებმა ან თემებმა გადმოსცეს თავიანთი იდეები და ჩვეულებები მთელ კონტინენტებსა და ოკეანეებზე. კაცობრიობის ისტორია არის ზღაპარი ასეთი მოგზაურობის შესახებ და კულტურული მემკვიდრეობა არის ის, რაც ამ მოგზაურობებმა მემკვიდრეობით გადმოგვცეს. მაგალითის მისაცემად ის მიუთითებს ანტიკითერას გემის ჩამირვაზე, რომელიც შემთხვევით აღმოაჩინა ზოგიერთმა ღრუბელმა მცვინთავმა, 1901 წელს. ის განმარტავს, რომ ეს გემი, დატვირთული იყო საგანძურით, მარმარილოებით, ქანდაკებებით, ვაზებით, ოქროს სამკაულებით, მონეტებითა და ამფორებით სხვადასხვა კულტურისგან. , იმოგზაურა აღმოსავლეთ ხმელთაშუა ზღვის კულტურებში. ამ გემის დაღუპვის არქეოლოგიური აღმოჩენები წარმოადგენს ჩვენი უნივერსალური კულტურული მემკვიდრეობის ნაწილს და სიმბოლურად აერთიანებს ადამიანის მოთხოვნილებას კვლევისთვის, კულტურული გაცვლის ღირებულებას და ამით ასტიმულირებს კულტურათაშორისი დიალოგის განვითარებას.

პოლიტიკა და პრაქტიკა

გრაფიკი დიაგრამა 6

კვლევის შედეგების მიხედვით, საბერძნეთში კულტურათაშორის დიალოგის ხელშემწყობი პოლიტიკის, კანონმდებლობისა და სტრატეგიების შესახებ ინფორმირებულობის ნაკლებობაა. ამ შედეგის შესაძლო ახსნა არის ის, რომ თავად ნიმუში მოდის ძირითადად კერძო სექტორიდან, ვიდრე საჯარო სტრუქტურებიდან. თუმცა, უფრო დრმა ინტერპრეტაციას მივყავართ ჰიპოთეზამდე, რომ არსებობს ან არაადეკვატური გავრცელება პოლიტიკის მიმღები გადაწყვეტილებებისა და ქმედებების სახელმწიფოს მხრიდან, ან მართლაც არის ბუნდოვანება ინსტიტუციურ ჩარჩოში, რომელიც არეგულირებს კულტურათაშორისი დიალოგის, კულტურული მრავალფეროვნების, სოციალური საკითხების. ბერძნულ საზოგადოებაში ჩართვა და ინტეგრაცია. ამ ვარაუდს აძლიერებს რესპონდენტი 3, რომელიც შენიშნავს, რომ „თუნდაც არსებობს საბერძნეთის მიერ ადაპტირებული ევროპული პოლიტიკა კულტურათაშორის დიალოგზე, როცა საქმე ეროვნულ დონეზეა, პრიორიტეტები პოლიტიკური დღის წესრიგის სხვა პუნქტებზეა განთავსებული“.

ნებისმიერ შემთხვევაში, ამ კვლევის მონაწილეებმა სამი ძირითადი სტრატეგია გამოავლინეს:

- საბერძნეთის ეროვნული სტრატეგია 2008 წლის კულტურათაშორისი დიალოგის ევროპული წლისათვის, რომელიც ჩამოყალიბებულია კულტურის სამინისტროს მიერ ევროკავშირის ჰომონიმური თემატური წლის დღესასწაულთან დაკავშირებით. ეს ეროვნული სტრატეგია ეხებოდა იმას, რომლითაც საბერძნეთის კულტურის სამინისტრო გეგმავდა 2008 წლის კულტურათაშორისი დიალოგის ევროპული წლის მომზადებას, მატერიალიზებას და განვითარებას.
- მესამე ქვეყნის მოქალაქეების ინტეგრაციის ეროვნული სტრატეგია (TCN) 2013 წელს. ეს სტრატეგია მოიცავდა კონკრეტულ ზომებს და ქმედებებს, რომლებიც უნდა განხორციელდეს ისეთ სფეროებში, როგორცაა სერვისის მიწოდება, შესავალი კურსები, დასაქმება, ჯანმრთელობა, საცხოვრებელი, პოლიტიკური მონაწილეობა, ანტიდისკრიმინაცია და კულტურათაშორისი დიალოგი. ყველაზე მეტი აქცენტი გაკეთდა ტრენინგზე და უნარების განვითარებაზე, როგორც TCN-ებისთვის, ასევე საჯარო თანამშრომლებისთვის, რომლებიც მუშაობენ მიგრანტების საკითხებზე.
- მიგრაციისა და თავშესაფრის სამინისტროს მიერ 2019 წელს დაწყებული ეროვნული ინტეგრაციის სტრატეგია. ეს ახალი სტრატეგია შეიცავს დებულებებს, რომლებიც ეხება განათლებას, შრომის ბაზარზე ინტეგრაციას, რასიზმს და ქსენოფობიას და სხვა.

ამ სტრატეგიების გარდა, ზოგიერთმა მონაწილემ ასევე ისაუბრა შესაბამის საგანმანათლებლო პოლიტიკაზე, როგორცაა ინტერკულტურული სკოლების დაარსება და ემიგრანტებისა და ლტოლვილების ბავშვებისთვის მისაღები და მოსამზადებელი კლასების ფუნქციონირება. ინტერვიუერი 4 ყურადღებას ამახვილებს ინტერკულტურული განათლების ევოლუციაზე საბერძნეთში, თუმცა სკეპტიკურად არის განწყობილი მისი ეფექტური განხორციელების მიმართ:

„ინტერკულტურული განათლება საბერძნეთში გაჩნდა 1980-იან წლებში, როგორც პასუხი ბალკანეთიდან, ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქვეყნებიდან, აზიიდან და აფრიკიდან სხვადასხვა იმიგრანტი მოსახლეობის ჩამოსვლაზე. 1980 - 1981 წლებში საბერძნეთის სახელმწიფოს მიერ შეიქმნა

პირველი მისაღები კლასები, ხოლო 1982 წელს დაიწყო მოსამზადებელი კლასების ფუნქციონირება სხვადასხვა კულტურული იდენტობის მქონე ჯგუფების შეუფერხებლად ინტეგრაციის მხარდასაჭერად. ამის შემდეგ ყველაფერი ავტოპილოტის რეჟიმში გადავიდა.

გარდა ამისა, მონაწილეებმა დაადგინეს ქმედებები და პროგრამები, რომლებსაც ძირითადად ახორციელებენ სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები და რეგიონული თუ ადგილობრივი საჯარო ხელისუფლება ეროვნული ან ევროპული დაფინანსებით. ეს ქმედებები მხარს უჭერს სოციალურ ინტეგრაციას და ხელს უწყობს დიალოგის დემოკრატიულ ღირებულებებს, სამოქალაქო ჩართულობას, აქტიურ მონაწილეობას და ერთიანობისა და ღირსების პრინციპებს. შერჩევის 60%-მა იცოდა კონკრეტული ქმედებები და ინიციატივები და მონაწილეთა 73%-მა იცოდა დაფინანსების შესაძლებლობების შესახებ.

ზოგადი ცოდნა ფოკუსირებულია ევროკავშირის დაფინანსების პროგრამებზე, როგორცაა Erasmus+, Creative Europe, Europa მოქალაქეებისთვის, თავშესაფარი, მიგრაციისა და ინტეგრაციის ფონდი, EEA გრანტები, Europa Nostra დაფინანსება, ანა ლინდის ფონდის გრანტები, Horizon 2020 და Interreg Europe.

ზოგიერთი პროექტი, რომელიც მონაწილეებმა განიხილეს, როგორც ღირსშესანიშნავი, არის შემდეგი:

DeTalks - კრეატიული და ინკლუზიური არავერბალური განათლების პროექტი, რომელიც მიზნად ისახავს ახლად ჩამოსული ახალგაზრდა ემიგრანტების, ლტოლვილებისა და თავშესაფრის მაძიებლების ლინგვისტური განათლების მხარდაჭერას, ლინგვისტური განათლების ინოვაციური მეთოდოლოგიის შემუშავებით არავერბალური კომუნიკაციის გზით, რომელიც ფოკუსირებულია არაფორმალურის მიმზიდველობასა და ეფექტურობაზე. სამემსრულებლო ხელოვნებისა და მედიის სასწავლო მეთოდები და ინსტრუმენტები. ამ პროექტში ბერძენი პარტნიორია არაკომერციული ორგანიზაცია „სინერგია მუსიკის თეატრი“ ქალაქ ლარისაიდან.

Jean Monnet პროექტი EU Vadis Policy Discourses on Intercultural Dialogue, EU Values and Diversity, რომელიც მიზნად ისახავს კვლევის, რეფლექსიისა და დიალოგის სტიმულირებას ევროპული ინტეგრაციის კვლევების სფეროში, განსაკუთრებით ევროკავშირის ღირებულებების, მრავალფეროვნებისა და ინტერკულტურული დიალოგის მულტიდისციპლინური პერსპექტივიდან. ამ პროექტს კოორდინაციას უწევს მაკედონიის უნივერსიტეტის საერთაშორისო და ევროპული კვლევების დეპარტამენტი სალონიკში.

The Curing the Limbo, პროგრამა, რომელიც მიზნად ისახავს ინტეგრაციის დინამიური და ინოვაციური მოდელის განხორციელებას, რომელიც საშუალებას აძლევს ლტოლვილებს გახდნენ სოციალურად აქტიური. ამის მიღწევა შესაძლებელია ბერძნული, ინგლისური, კრეატიული გამოხატვისა და ICT კურსებზე დასწრებით, ხელმისაწვდომ საცხოვრებელზე წვდომით და მათ საჭიროებებზე მორგებული პროფესიონალური საკონსულტაციო სერვისების მიღებით. ამრიგად, ლტოლვილები ინტეგრირდებიან ქალაქის ცხოვრებაში, აქტიურ მოქალაქეთა ჯგუფებთან ურთიერთობით და ათენის უბნებში გამართულ საჯარო ღონისძიებებში მონაწილეობით. ერთად გაერთიანებისას, ლტოლვილები და ქალაქი ტოვებენ თავიანთ "გაურკვეველ" მდგომარეობას, აძლიერებენ აქტივობას, თანამშრომლობას და თანაარსებობას. ბერძენი პარტნიორები აქ არიან ათენის ქალაქი, ინიციატივა "synAthina" და განვითარებისა და დანიშნულების მართვის სააგენტო (ADDMA).

თვისებრივი კვლევის პროცესიდან გამომდინარე საინტერესო პუნქტი არის ასეთი პროექტების, ქმედებებისა და ინიციატივების განხორციელების წარმატების ხარისხი. ინტერვიუერი 6 მხარს უჭერს, რომ კარგი პრაქტიკის გამძლეობა ქმნის სოციალურ საკითხებზე ზემოქმედების პოტენციალს. წინააღმდეგ შემთხვევაში „ის ფეიერვერკი გამოდის, რომელიც ცის უსასრულოებაში იკარგება“. ინტერვიუერი 3 ამუშავებს ამ დისკუსიას, ხაზს უსვამს ფაქტორებს, რომლებიც აპროტესტებენ მოქმედების ეფექტურობას:

„ნაწილობრივი გაუმჯობესება არ არის საკმარისი იმ რეფორმის მისაღწევად, რომელიც ჩვენ გვჭირდება. საბერძნეთმა უნდა შეიმუშაოს კარგად განსაზღვრული ბიზნეს გეგმა, რომელიც ითვალისწინებს კულტურათაშორისი დიალოგის ინტეგრაციას ადგილობრივ თემებში. ამ კუთხით, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებმა უნდა ითანამშრომლონ სახელმწიფოსთან ასეთი ბიზნეს გეგმის შემუშავებისთვის, რითაც მნიშვნელოვანი როლი შეასრულონ ქვემოდან ზევით მიდგომის მიღწევაში და ადგილობრივი თემების სუფთა პულისის გადმოცემაში პოლიტიკის შემუშავების დონეზე. . თუმცა, ამ მიმართულებით წინსვლისთვის ბერძნულმა საზოგადოებამ უნდა გადალახოს სახსრების მართვისა და განაწილების უკიდურესად რთული ბიუროკრატიული სისტემა. სწორედ ეს ბიუროკრატია რისკავს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების მდგრადობას“.

გარდა კარგი პრაქტიკის გამძლეობისა, გამოკითხული 5 ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, რომ პრაქტიკის ტრანსფორმაციის ხარისხი და ადაპტირება სხვადასხვა კულტურულ კონტექსტში ასევე წარმატების მაჩვენებელია. იგი მოჰყავს ევროპის საბჭოს მიერ დაწყებული კულტურული მარშრუტების მაგალითს:

„ეს პროგრამა მუდმივად რეფორმირებულია საზოგადოებებისა და ჯგუფების მიერ მათი განსხვავებებისა და ეპოქის საჭიროებების საპასუხოდ, რაც მათ საერთო ნარატივს აძლევს, რომლის მიხედვითაც ისინი სწავლობენ როგორ გააზიარონ და როგორ გააძლიერონ თავიანთი გამორჩეულობა. მუდმივად იქმნება ახალი მარშრუტები და სადგურები, რაც პროგრამას ხდის დინამიურს და ინკლუზიურს, რაც ხელს უწყობს კულტურათაშორის დიალოგს. საბერძნეთში, ამ ევროპული პროგრამის ძალიან კარგი პრაქტიკაა ზეთისხილის მარშრუტები“.

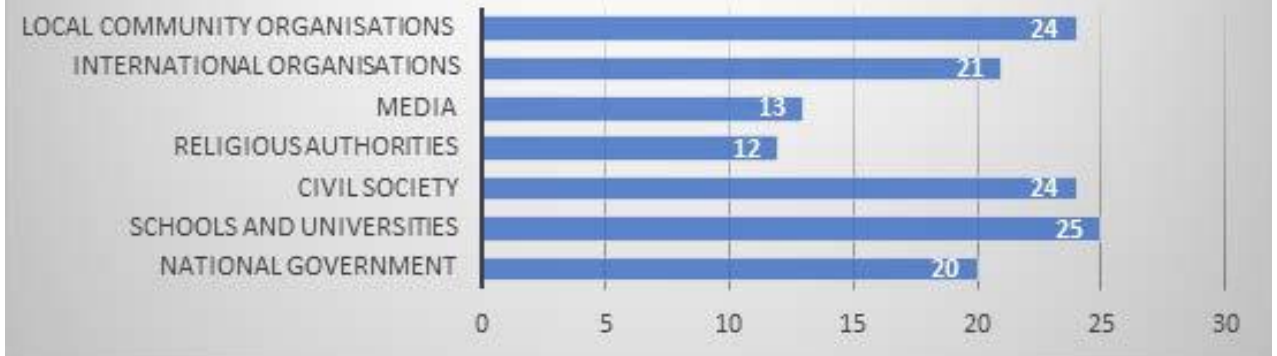
ადგილობრივი აქტორების საჭიროებები

დიაგრამა 5 აჩვენებს, რომ საბერძნეთში კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის მთავარი გამოწვევაა დარგის პროფესიონალების არასაკმარისი ცოდნა და საზოგადოების ინფორმირებულობის ნაკლებობა კულტურულ მრავალფეროვნებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე. ადგილობრივი თემების ორგანიზაციები, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანოები და საგანმანათლებლო დაწესებულებები, როგორცაა სკოლები და უნივერსიტეტები, ეკისრებათ პასუხისმგებლობას გაუმკლავდნენ გამოწვევას (გრაფიკი დიაგრამა 6).

What are the main challenges encountered by promoting ICD in your country?

Which stakeholders can take measures to effectively address these challenges?

Graph Chart 6

ინტერვიუებული 7-ის თქმით, პირველი ნაბიჯი კულტურათაშორისი დიალოგის სფეროში მომუშავე პროფესიონალების ცოდნის გასაუმჯობესებლად არის ამ პროფესიონალების იდენტიფიცირება:

„ერთი მხრივ, არიან ისეთებიც, რომლებიც მუშაობენ საჯარო სექტორში: ისინი ან პოლიტიკური პირები არიან, ან საჯარო მოხელეები. ჩვეულებრივ, მათი სამუშაო გარემო მათ დისტანციას აყენებს იმ სფეროებისგან, სადაც ნამდვილად არის ქსენოფობია, რასიზმი და შეუწყნარებლობა. გარდა ამისა, ხანდახან, საჯარო სექტორში მათი კარიერის უსაფრთხოება აიძულებს მათ დაისვენონ თავიანთ ლაურეატზე და მიიღონ ინდივიდუალიზმი სამუშაოში. ამიტომ, მათი თანაგრძნობის ხელშეწყობა ამ შემთხვევაში მთავარი საკითხია. ეს მოითხოვს პრაქტიკულ ვარჯიშებს, რომლებიც ასწავლის სხვისი ფეხსაცმლით სიარულს.“

მეორეს მხრივ, არიან პროფესიონალები, რომლებიც მუშაობენ ამ სფეროში, ძირითადად სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების, არასამთავრობო ორგანიზაციების, საგანმანათლებლო თუ კულტურული ცენტრების, მუზეუმების, ბიბლიოთეკების ან ადგილობრივი ასოციაციების მეშვეობით. ჩემი აზრით, ამ ადამიანებს უნდა დაემორჩილონ თვითშეგნების სავარჯიშოებში, რათა ღრმად იმუშაონ, განთავისუფლდნენ ყოველგვარი ცრურწმენებისგან, სტერეოტიპებისგან ან რასისტული აღქმისგან, რაც მათ შეიძლება ჰქონდეთ და გაიგონ, რისი კეთება უყვართ და როგორ. სურს შესთავაზოს საზოგადოებას, როდესაც ისინი მუშაობენ სფეროში“.

კვლევის მონაწილეთა უმრავლესობა თანხმდება, რომ კულტურათაშორისი დიალოგის სფეროში პროფესიონალებს უნდა ჰქონდეთ სხვისი ემოციების აღქმის უნარი, ერთად წარმოიდგინონ, რას ფიქრობს ან გრძნობს სხვას (ემპათია), იყოს ტოლერანტული, ინკლუზიური. , ღია და მიმღები. გარდა ამისა, კომუნიკაციის, თანამშრომლობისა და კონფლიქტის მოგვარების უნარები აღიქმება მნიშვნელოვანი. და ბოლოს, მულტილინგვიზმი მხარს უჭერს ამ პროფესიონალების მუშაობას, ძირითადად იმიტომ, რომ ადამიანებს, რომლებიც საუბრობენ რამდენიმე ენაზე, შეუძლიათ უკეთ გაიგონ და პატივი სცენ ახალ კულტურას.

- რაც შეეხება ინსტრუმენტებსა და მეთოდოლოგიებს, გამოიკვეთა უწყვეტი სწავლის შესაძლებლობების საჭიროება, ფორმალური თუ არაფორმალური მეთოდოლოგიების მეშვეობით. მონაწილეებმა შესთავაზეს მეტი საგანმანათლებლო შესაძლებლობების განხორციელება კულტურათაშორისი დიალოგის სფეროში, როგორცაა სემინარები, კონფერენციები, ჯგუფური მოლაპარაკებები, ტრენინგები, სამუშაო შეხვედრები, საგანმანათლებლო პლატფორმები და ელექტრონული სწავლების კურსები. უფრო მეტიც, პოდკასტი, ვიდეო, ფილმები, შესაბამისი მასალა ისეთ პლატფორმებზე, როგორცაა YouTube და Netflix, მოგზაურობა, ქსელის შესაძლებლობები, როლური თამაშები და სიმულაციები, იდენტიფიცირებულია, როგორც ახალი ტენდენცია, რომელიც არა მხოლოდ ასწავლის პროფესიონალებს, არამედ ამაღლებს ფართო საზოგადოების ცნობიერებას. როგორც 8-მა გამოკითხულმა აღნიშნა, „აქ ტარდება დიდი თამაში; ციფრული ინსტრუმენტები უნდა იქნას გამოყენებული სოციალური გამოწვევების შესარბილებლად და კულტურული მრავალფეროვნებისა და კულტურათაშორისი ურთიერთგაგების ხელშეწყობისთვის“.
- საზოგადოების ინფორმირებულობის ნაკლებობასთან გამკლავება ასევე საჭიროებს ყურადღებით შემუშავებულ მიდგომას. გარდა სოციალური მედიისა და ვებ-კამპანიების გამოყენებისა, მონაწილეებმა შესთავაზეს ინვესტიციის განხორციელება ორ ძირითად დისციპლინაში:
  - კულტურული მემკვიდრეობა. ინტერვიუერი 10 ამტკიცებს, რომ კულტურული მემკვიდრეობის, მატერიალური თუ არამატერიალური, როგორც ინტეგრაციის ინსტრუმენტის მნიშვნელობა ძალიან მნიშვნელოვანია. ის განასახიერებს იდენტობისა და კუთვნილების ცნებას, ის არის „ხიდი, რომელიც აკავშირებს იდეებსა და ღირებულებებს“. ის მსჯელობს იმაზე, რომ კულტურული ორგანიზაციების პროფესიონალებმა უნდა იცოდნენ, როგორ ამოიციონ ეს ფასეულობები და აღიარონ, რომ კულტურული ჯვარედინი განაყოფიერება თანდაყოლილია ყველა საზოგადოებაში. მათ უნდა გაავრცელონ კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები და მუზეუმები ფართო საზოგადოების წინაშე, როგორც თარჯიმანი-შუამავლები, აღიარონ კულტურული განსხვავებების მნიშვნელობა მთელი რიგი აქტივობებით, მათ შორის სემინარების, კონფერენციების, კონცერტებისა და ღონისძიებების, საგანმანათლებლო აქტივობების ბავშვებისთვის და სხვა გავრცელების ინიციატივების მეშვეობით.
  - საჯარო სივრცე. საჯარო სივრცის, როგორც ადგილის, სადაც მრავალფეროვანი, მაგრამ ჰარმონიული საზოგადოების აშენება და ურთიერთქმედება შეიძლება განთავსდეს, ასევე ძალიან კარგი მეთოდოლოგიაა. ინტერვიუერი 1 განმარტავს, რომ ურბანული ლანდშაფტის მარტივი ელემენტები შეიძლება იყოს პრაქტიკაში კულტურათაშორისი დიალოგის განვითარების საორიენტაციო წერტილი. პარკის მაგალითის გამოყენებით, იგი აღწერს მის ირგვლივ შეკრების პროცესს და როგორ გარდაქმნის მას ეს სოციალური სკამების პროცესი სივრცეში, სადაც წარმოიქმნება სოციალური ოსმოსი. ის სთავაზობს უფრო მეტად გამოიყენოს პარკები, სკვერები, საჯარო ბაღები და სხვა ადგილები, რათა მოეწყოს ღია ღონისძიებები, სადაც ადამიანები გაეცნობიან კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებს, შეხვდებიან საზოგადოების სხვადასხვა წევრებს, გაცვლიან

მოსაზრებებს, განიხილავენ პოლიტიკურ და სოციალურ კონფლიქტებს. და ბოლოს ისწავლის არაფორმალური გზით, როგორ მიიღო მონაწილეობა სოციალურ დიალოგში.

3. დასკვნა

ამ მოხსენების საშუალებით ცხადი გახდა, რომ დღევანდელ საბერძნეთში იზრდება პატივისცემის მქონე კულტურული შეხვედრის, ურთიერთგაგებისა და კონსტრუქციული დიალოგის საჭიროება.

კერძოდ, ამ ანგარიშის საშუალებით საინტერესო ფაქტები გამოიკვეთა. საბერძნეთის მოქალაქეების წინაშე დგანან მრავალმხრივი ინტერკულტურული დაახლოების გამოწვევა სხვადასხვა კულტურული წარმომავლობის თანამოქალაქეებთან, ასევე მესამე ქვეყნების მოქალაქეებთან - ძირითადად იმიგრანტებთან და ლტოლვილებთან. ეთნიკური, ენობრივი, სოციალური და ეკონომიკური დაბრკოლებები, როგორც ჩანს, არის მთავარი გამოწვევა ასეთი დიალოგის განვითარებისთვის. მიუხედავად სირთულეებისა, გამოიკვეთა, რომ ადგილობრივი აქტორები - წარმომადგენლები და პროფესიონალები საჯარო და კერძო სექტორიდან - აღიარებენ, რომ კულტურულად განსხვავებულ ჯგუფებს შორის დიალექტიკური ურთიერთობის ჩამოყალიბება და მათი არსებითი კონტაქტის წახალისება მთავარი პარამეტრი უნდა იყოს დასაძლევად. ცრურწმენები და სტერეოტიპები, ტოლერანტობისა და ღიაობის ხელშეწყობა და საბოლოოდ კონსოლიდაცია როგორც დემოკრატიის, ისე სოციალური ერთობის, რაც აუცილებელი პირობაა მდგრადი განვითარებისა და პროგრესისთვის.

იდენტიფიცირებულია ძირითადი სტრატეგიები, რომლებიც საბერძნეთის სახელმწიფომ შეიმუშავა კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის მიზნით, თუმცა, ისინი სადავოა მათ განვითარებასა და განხორციელებასთან დაკავშირებით. ფაქტობრივად, ჩვენ ვასკვნით, რომ არსებობს დისტანცია პოლიტიკის შემუშავებულ ორგანოებსა და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებს შორის, რომლებიც მოქმედებენ პრაქტიკის დონეზე, კონკრეტული პრიორიტეტების არარსებობის გამო და ასევე, სახელმწიფო მექანიზმის გაფართოებული ბიუროკრატიის გამო. ამგვარად, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები ყურადღებას აქცევენ პროგრამებს, რომლებიც მხარს უჭერს ძირითადად ევროკავშირის დასკვნებს, რაც ხელს უწყობს მათ ძალისხმევას და აძლევს მათ შანსს განახორციელონ ქმედებები და ინიციატივები ინტერკულტურული დიალოგის ხელშეწყობისთვის ადგილობრივ თემებში.

დასკვნის სახით, ბერძნული საზოგადოების გარემოში აშკარაა კულტურული დიალოგის საკითხებზე მომუშავე პროფესიონალების ცოდნის გაღრმავების და ფართო საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების აუცილებლობა. უნარები და კომპეტენციები, რომლებიც აღიქმება საჭიროდ ამ სფეროში მომუშავე ადგილობრივი აქტორებისთვის, არის ტოლერანტული, ინკლუზიური, ღია და მიმღები პირების უნარი. თანაგრძნობის, თვითშეგნების, კომუნიკაციის, თანამშრომლობისა და კონფლიქტების მოგვარების უნარების განვითარება ასევე მნიშვნელოვანია.

4. რეკომენდაციები

ამ კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით, ეს განყოფილება განსაზღვრავს შესაძლებლობებს და გვთავაზობს რეკომენდაციებს კულტურული მრავალფეროვნებისა და კულტურათაშორისი დიალოგის პრინციპების, საკითხებისა და გამოწვევების მინისტრიმინგისთვის ბერძნულ საზოგადოებაში ადგილობრივი თემების კონტექსტში.

რაც შეეხება ადგილობრივი აქტორების ზოგად ინფორმირებულობას და საჭიროებებს ICD-ის შესახებ ცოდნის გაღრმავებისა და ინტერკულტურული კომპეტენციების გასაუმჯობესებლად, პროექტის TOGETHER დიდი შესაძლებლობა არსებობს. „ამბასადორთა სასწავლო გეგმის“ (IO2) შემუშავება მიმართულია ადგილობრივი აქტორებისა და პრაქტიკოსების საზოგადოებას, რათა განავითაროს ინტერკულტურული უნარები და კომპეტენციები და ასწავლოს მათ სწავლება და წარმართონ თავიანთი თემები, რათა მონაწილეობა მიიღონ კულტურათაშორისი დიალოგის პროცესებში. ამავე დროს კულტურის ღირებულებები შემწყნარებლობის, გონების გახსნის, ურთიერთგაგებისა და მდგრადი განვითარებისათვის.

სხვა ინიციატივები, რომლებიც ხაზს უსვამს ICD-ში ადგილობრივი აქტორების როლს, შეიძლება იყოს გათვალისწინებული, მაგალითად, "ICD ელჩების" ქსელის ჩამოყალიბებით.

კიდევ ერთი მთავარი გამოწვევაა პოლიტიკის შემქმნელებისა და დაინტერესებული მხარეების აზროვნების განახლება ისე, რომ მათ ჰქონდეთ უფრო ყოვლისმომცველი და შესაბამისი შეხედულება კულტურათაშორისი დიალოგისა და მის ურთიერთობაზე მდგრად განვითარებასთან. არსებობს შესაძლებლობა ავაშენოთ უკვე არსებული მასალები. მაგალითად, იუნესკოს ელექტრონული პლატფორმა (<https://en.unesco.org/interculturaldialogue/>) კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ აერთიანებს კარგ პრაქტიკას მთელი მსოფლიოდან, რომელიც საშუალებას აძლევს ააგოს ხიდეები სხვადასხვა წარმომავლობის ადამიანებს შორის, რათა შეიქმნას უფრო ინკლუზიური საზოგადოებები. ურთიერთგაგებისა და მრავალფეროვნების პატივისცემის გზით. თავისი ფართო ფუნქციების წყალობით, პლატფორმა არის ერთგვრადი საშუალება ICD პოლიტიკის შემქმნელებისთვის და დაინტერესებული მხარეების ჯგუფებისთვის, რომლებიც ეძებენ რესურსებს ან შთაგონებას კულტურათაშორისი დიალოგზე, გარდა ამისა, ის აძლიერებს იდეებისა და აზრების გაცვლას ამ სფეროში მომუშავე მრავალ სხვადასხვა ჯგუფს შორის. . ამ მასალას შეუძლია აცნობოს პოლიტიკის მოკლე შინაარსის დაწერას, რათა დაეხმაროს ამ სფეროში საჭიროებების დაკმაყოფილებას, როდესაც ნაწილდება მიზნობრივი საკომუნიკაციო გეგმის ფარგლებში.

რეკომენდაციები:

- გააძლიეროს გადაწყვეტილების მიმღებთა და ICD დაინტერესებული მხარეების შესაძლებლობების გაძლიერება არსებული რესურსების ან სხვა რესურსების, მათ შორის პროექტის TOGETHER-ის შედეგების უკეთ და ფართო გამოყენების გზით.
- ხელი შეუწყეთ მათ ICD ფორუმების, სემინარების, კონფერენციებისა და ვებსაიტების მეშვეობით.
- ეროვნული ვებპორტალის შემუშავება კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებზე, როგორც სამინისტროების ვებგვერდების განუყოფელი ნაწილი (მაგ. განათლებისა და რელიგიის საკითხთა სამინისტრო, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო, საგარეო საქმეთა სამინისტრო და მიგრაციისა და თავშესაფრის სამინისტრო). სამიზნე აუდიტორია უნდა იყოს ICD დაინტერესებული მხარეები, რომლებიც აწვდიან ინფორმაციას და გავლენას ახდენენ ICD სტრატეგიებისა და პროგრამების შემუშავებაზე. ვებ პორტალი უნდა შეიცავდეს რესურსების სიას და შემდგომ წაკითხვას.
- კულტურისა და მდგრადი განვითარების სფეროში ICD პოლიტიკის შემქმნელებისთვის ხელმისაწვდომი რესურსების სპექტრის გაფართოების ინოვაციური გზების იდენტიფიცირება.
- დაუკავშირდით ამ სფეროში აქტიურ ორგანიზაციებს და იდენტიფიცირეთ კარგი პრაქტიკა ICD-ზე, რომელიც შეიძლება შექმნას თეზაურუსი ამ სფეროში პრაქტიკოსებისთვის უფრო მოწინავე საპილოტე პროექტების დასაწყებად.

3. გამოყენებული მასალა

- D. Ziomas, N. B. a. N. S., 2011. Greece- Promoting the Social Inclusion of Roma - A study of national policies, s.l.: Institute of Social Policy & National Centre for Social Research – EKKE .
- Greek Ministry of Culture and Sports, 2008. National Strategy of Greece for the European Year of Intercultural dialogue 2008, Athens: Ministry of Culture and Sports of the Hellenic Republic.
- Hellenic Parliament, 2008. THE CONSTITUTION OF GREECE As revised by the parliamentary resolution of May 27th 2008 of the VIIIth Revisionary Parliament, Athens: Hellenic Parliament's Publication Department.
- Lecca, P. J. Q. I. N. J. V. & G. H. F., 1998. Cultural competency in health, social and human services: Directions for the twenty - first century.. In: New York: Garland Publishing.
- Leivaditi, N., Papatsani, E., Ilias, A. & Petracou, E., 2020. Integration Policies, Practices and Experiences - Greece Country Report, RESPOND Working Papers, Global Migration: Consequences and Responses, s.l.: University of the Aegean.
- Leko, M. & Brownell, M., 2009. Crafting quality professional development for special educators what school leaders should know. In: Teaching Exceptional Children. s.l.:s.n., pp. 64-70.
- Ministry of Migration and Asylum , 2018 . National Strategy for the Integration , Athens: Hellenic Republic.
- Tasiou, C., 2020. Integration of minorities and Interculturalism. s.l.:s.n.
- Tasiou, C., 2020. Integration of minorities and interculturalism in the Greek Educational System. [Online]
Available at: <https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/23765>
[Accessed Wednesday February 2021].
- Verhás, E., 2019. The Turkish Minority in Western Thrace:, s.l.: Minority Rights Group Europe (MRGE).

კულტურათაშორისი დიალოგის ცნობიერების ინტეგრირირება: იტალია -

ევანგელისტა ლუცი, იულია გაბრიელა ბაღა, ადელ ბენლაჰუარი

1. შესავალი

TOGETHER-ის შესახებ

პროექტი TOGETHER ("სხვათა კულტურული გაგება) მიზნად ისახავს ხელი შეუწყოს ევროკავშირის ქვეყნებსა და მათ მეზობლებს შორის ახლო აღმოსავლეთში და შავი ზღვის რეგიონში უფრო ფართო თანამშრომლობას, საერთო ევროპულ ღირებულებებზე და კულტურებსა და ტრადიციებზე დაყრდნობით. მონაწილე ქვეყნებიდან. პროექტი მიზნად ისახავს მდგრადი განვითარების წახალისებას და სხვადასხვა გამოწვევების გადაჭრას კულტურათაშორისი დიალოგის პროცესების ადგილობრივი თემების დღის წესრიგში ჩართვის გზით. TOGETHER ხელს შეუწყობს ადგილობრივი აქტორების გაძლიერებას, მათი ინტერკულტურული უნარებისა და კომპეტენციების ამაღლებას და მათ კულტურული მრავალფეროვნებისა და კულტურათაშორისი ურთიერთგაგების „ელჩებად“ ქცევას.

შემუშავდება ინოვაციური სასწავლო მასალები, ციფრული ინსტრუმენტები და შინაარსის მეთოდოლოგია, რათა წარმატებით დააკმაყოფილოს ადგილობრივი აქტორების და მათი თემების საჭიროებები. ამის შესახებ მეტი ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ <http://thetogetherproject.eu-ზე>.

TOGETHER ფინანსდება ევროკავშირის „ერასმუს+“ პროგრამის მიერ და აერთიანებს 6 პარტნიორ ინსტიტუტს 5 სხვადასხვა ქვეყნიდან:

CulturePolis საბერძნეთი

EWORX S.A. საბერძნეთი

ა.ბ. შპს მეწარმეობის განვითარების ინსტიტუტი კვიპროსი Fattoria Pugliese Diffusa Italy

ქართული ხელოვნებისა და კულტურის ცენტრი საქართველო

ლიბანის განვითარების ქსელი ლიბანი

ანგარიშის შესახებ

მოსხენების მიზანია გამოიკვეთოს კულტურათაშორისი დიალოგის ცნობიერების ამაღლება და განვითარება TOGETHER ქვეყნებში, და გამოავლინოს ფაქტორები, რომლებიც განაპირობებს კულტურათაშორის კომუნიკაციას და დიალოგის დინამიურ სივრცეს ადგილობრივ საზოგადოებაში. უფრო კონკრეტულად, ჩვენ ვცდილობთ მივიღოთ ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ როგორ არის გაგებული კულტურათაშორისი დიალოგი, დავადგინოთ მისი ძირითადი გამოწვევები და საჭიროებები და გავიგოთ, თუ როგორ არის ის განსაზღვრული, დაგეგმილი და წარმოდგენილი პოლიტიკასა და პრაქტიკაში. იგი შემდგომში აღწერს ადგილობრივი საზოგადოების წევრების სწავლისა და ტრენინგის საჭიროებებს.

მოსხენება იწყება ქვეყნის ისტორიული კონტექსტისა და კულტურათაშორისი დიალოგის მოკლე მიმოხილვით. შემდეგი ნაწილი ასახავს მეთოდოლოგიას, რომელიც გამოიყენება მონაცემთა

შეგროვებისა და ანალიზისთვის და მოწყვება დასკვნები კვლევის სამი ძირითადი თემის მიხედვით:

- 1) კულტურათაშორისი დიალოგი: ზოგადი გაგება;
- 2) პოლიტიკა და პრაქტიკა;
- 3) ადგილობრივი აქტორების საჭიროებები. ბოლო ნაწილი შეიცავს დასკვნით შენიშვნებს და რეკომენდაციებს, რომლებიც მოიცავს სამივე თემას.

2. რეზიუმე

ტერმინი კულტურათა დიალოგი (ICD) გამოიყენება 1980 წლიდან, მაგრამ ნაკლები კვლევები ჩატარდა. ბოლო წლებში კონცეფცია ფართოდ იქნა გამოყენებული საერთაშორისო კონვენციებში, როგორცაა გაერო, იუნესკო, ევროკავშირი, როგორც პოლიტიკის ინსტრუმენტი საერთაშორისო დონეზე სოციალური ცვლილებებისა და სამართლიანობის მიმართ. ასევე, ICD-თან ერთად გამოყენებული იქნა რამდენიმე კონცეფცია, როგორცაა კულტურა, მემკვიდრეობა, იდენტობა, მრავალფეროვნება. ეს ცნებები შეიძლება იყოს როგორც რიტორიკული ინსტრუმენტები, რათა ხელი შეუწყოს განსხვავებული პოლიტიკური მიზნების მიღწევას ინტერკულტურული დიალოგის მიღმა, როგორც ასეთი (Lähdesmäki and Wagener, 2015).

ამ სულისკვეთებით, წინამდებარე კვლევა აფასებს, თუ როგორ ახორციელებს იტალია კულტურათაშორის დიალოგის კონცეპტუალიზაციას და ფუნქციონირებას, რა არის ძირითადი შესაძლებლობები და საკითხები, პოლიტიკა და სტრატეგიები და ძირითადი დაინტერესებული მხარეები კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობაში. დასკვნები აჩვენებს, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი აუცილებელია მშვიდობისთვის, ურთიერთგაგებისა და ადამიანის უფლებების პატივისცემისთვის. დადასტურდა, რომ ინსტიტუციონალურ სტრუქტურებს და ეროვნულ პოლიტიკას ბევრად უკეთესად შეუძლიათ კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობა. უფრო მეტიც, ხაზი გაესვა კონცეფციის უკეთ ცოდნის აუცილებლობას და ეფექტური დიალოგის სწორი მამოძრავებელს. შეგროვებულმა მონაცემებმა ასევე აჩვენა, რომ გარკვეული სისტემები და ინსტრუმენტები, როგორცაა საგანმანათლებლო დაწესებულებები, პროგრამები და მედია არის გადამწყვეტი მექანიზმები კულტურათაშორისი დიალოგის განხორციელებისას.

კულტურათაშორისი დიალოგის გაგებისა და განხორციელების უკეთ გასაგებად გამოყენებული იქნა შერეული მეთოდოლოგიის დიზაინი. ორივე ინსტრუმენტი გადაეცა წარმომადგენლებს, რომლებიც მუშაობენ კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებზე პოლიტიკისა და პრაქტიკის დონეზე. ონლაინ გამოკითხვა ჩატარდა იტალიის 31 წარმომადგენელს. კვლევა შედგება 14 რაოდენობრივი და თვისებრივი კითხვისგან, რომლებიც სტრუქტურირებულია სამ განზომილებაში: „კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება – ზოგადი ცნობიერება“, „პოლიტიკა და პრაქტიკა“ და „კულტურული დიალოგის ხელშეწყობის ადგილობრივი აქტორების საჭიროებების იდენტიფიცირება“. სიღრმისეული ინტერვიუ ჩატარდა იტალიის 10 წარმომადგენელთან. აღწერილობითი მონაცემები შეგროვდა სამგანზომილებიანი კვლევის სტრუქტურის მიხედვით ნახევრად სტრუქტურირებული ინტერვიუს სახელმძღვანელოს გამოყენების წყალობით. გამოკითხვის რესპონდენტები წარმოადგენენ პულიას რეგიონს, ხოლო გამოკითხულები შემდეგი გეოგრაფიული რეგიონებიდან არიან: პულია, ლაციო და ემილია-რომანია.

ინფორმაცია ქვეყნის შესახებ

შემდეგი გეოგრაფიული რეგიონები: პულია, ლაციო და ემილია-რომანია.

დღესდღეობით კულტურული გარემო უკიდურესად სწრაფად იცვლება და სულ უფრო

მრავალფეროვანი ხდება. ევროპა, და არა მხოლოდ, მრავალფეროვანი კონტინენტი, რომელიც ხასიათდება ინდივიდუებისა და თემების მდიდარი მრავალფეროვნებით, რომლებიც ახლოს ცხოვრობენ. მიგრაცია, სოციალური მედიის გავლენა კულტურასა და კომუნიკაციაზე კულტურულ მრავალფეროვნებას ადამიანის საზოგადოების აუცილებელ პირობად აქცევს. ევროპულმა საზოგადოებებმა განიცადეს გარკვეული სოციალური და პოლიტიკური გამოწვევები ურთიერთდაკავშირებისა და ურთიერთდამოკიდებულების ზრდის გამო. სტერეოტიპები, ქსენოფობია, შეუწყნარებლობა, ძალადობა, დისკრიმინაცია, რასიზმი არის ძირითადი დამოკიდებულებები, რომლებიც საფრთხეს უქმნის მშვიდობასა და უსაფრთხოებას. ამ კუთხით, პატივისცემა და ურთიერთგაგება, კონსტრუქციული დიალოგი და ტოლერანტობა კულტურათა შორის აუცილებელია (Lähdesmäki, Koistinen and Ylöne, 2020; UNESCO, 2018; ევროპის საბჭო, 2008). ასე რომ, მშვიდობიანი და ინკლუზიური საზოგადოების მიღება არის პასუხი და ამის მიღწევა შესაძლებელია კულტურათაშორისი დიალოგით.

როგორც სხვადასხვა კვლევა მიუთითებს, იმიგრაცია იტალიაში განიხილება, როგორც სტრუქტურული ფენომენი, რომელიც მოკლევადიან პერიოდში არ იქნება ამოწურული, აღწერს ქვეყნის მომავალს (Sciortino and Colombo, 2005, p.7; Cesareo, 2005, p7; Zanfrini, 2005, 126). პულის რეგიონის სოციალური სერვისების (2020) მონაცემებით, 2020 წლის 1 იანვარს რეგიონში რეგისტრირებული იყო 133,690 უცხოელი მცხოვრები, საერთო მოსახლეობის 3.4%-ის სიხშირით, რაც უფრო დაბალია, ვიდრე სამხრეთ იტალიაში დაფიქსირებული. (4,5%) და ჯერ კიდევ ძალიან შორს არის ეროვნული საშუალო მაჩვენებლიდან (8,4%). მაგრამ, წინა წელთან შედარებით, 1598 ერთეულით გაიზარდა.

იტალიის და ზოგადად სამხრეთ ევროპის ტრანსფორმაცია დიდი მიგრაციული ნაკადების წარმოშობის ზონიდან მსოფლიოს სხვა რეგიონებიდან მოსახლეობის შემოდინების მიმღებ ზონაში მოხდა შედარებით სწრაფად და არსებითად მოულოდნელად, დაუგეგმავად და. ძლივს რეგულირდება საჯარო ხელისუფლების მიერ. იტალიისთვის, გარდამტეხი იყო სამოცდაათიანი წლები, როდესაც უცხოურმა შემოსასვლელებმა დაიწყეს გამგზავრების გადაჭარბება. იმავე პერიოდში შიდა მიგრაციებმა, რომლებიც ათწლეულების განმავლობაში აძლევდნენ უფრო განვითარებულ რეგიონებს საჭირო სამუშაო ძალას, დაიწყო კლება (Pugliese, 2002).

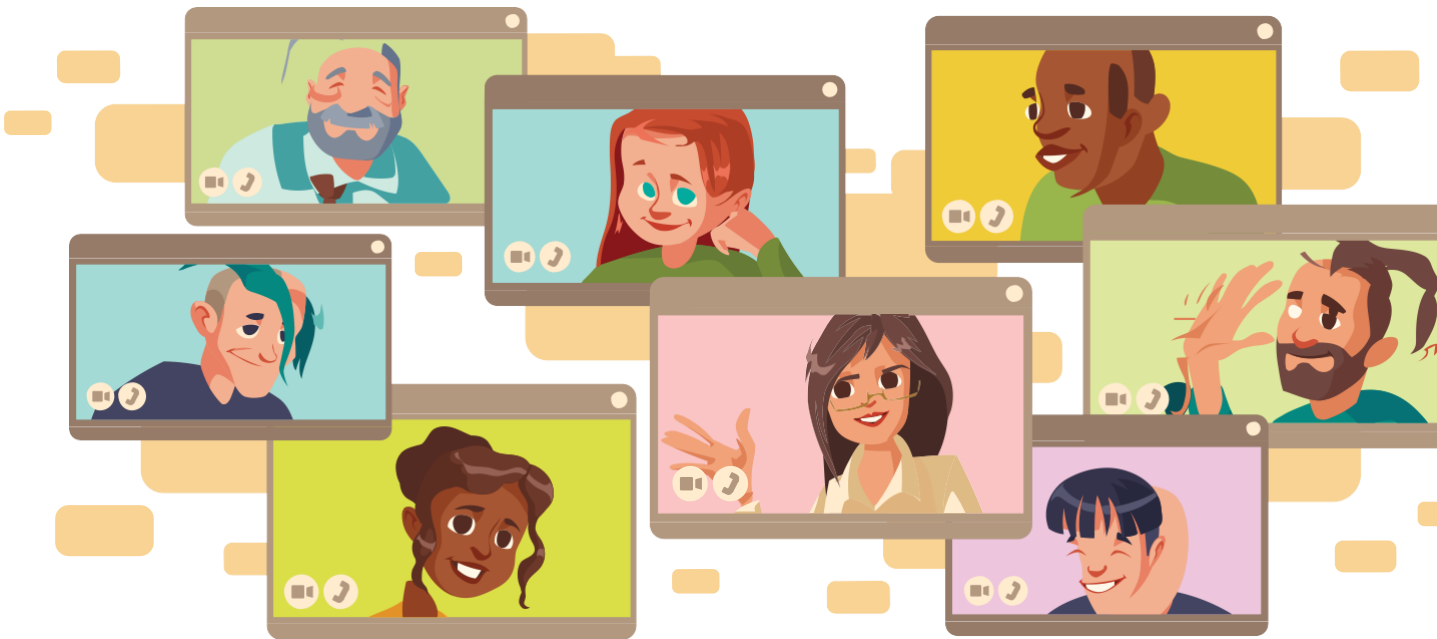
მიგრაციული ნაკადების უდიდესი ნაწილი საფრანგეთის აფრიკიდან მოდის და მეორე ვარიანტად იტალიას ირჩევს სასურველ დანიშნულებამდე მისვლის იმედით. ალბანეთიდან სენსაციური ჩამოსვლა დაიწყო ოთხმოციანი წლების ბოლოდან, კომუნიზმის დაცემისა და გადაადგილების თავისუფლების ლიბერალიზაციის შემდეგ (ამბროზინი, 2015).

თუმცა, დიდი ხნის განმავლობაში, მიგრაციული ფენომენები პათოლოგიურ შუქზე ჩანდა, რომლის კვალი დღესაც ცოცხალი რჩება საჯარო დებატებში, იმიგრაცია ჩამოყალიბებულია, როგორც ახალი სოციალური პრობლემა, რომელმაც დააზარალა ისედაც სირთულეებით სავსე ქვეყანა (ამბროზინი, 2015).

ინტერვიუში, იტალია-პაკისტანელმა მოქალაქემ, ჟურნალისტმა და ინტერკულტურულ მედიატორმა ეჯაზ აჰმადმა თქვა, რომ „იტალიაში მულტიკულტურალიზმი უკვე არსებობს, მაგრამ რაც აკლია არის ინტერკულტურალიზმი და ურთიერთინტეგრაცია. ყოველდღიურ ცხოვრებაში სხვადასხვა ფერები და კულტურები ერთმანეთს ხვდება, ეჯახება, მაგრამ არ ერწყმის ერთმანეთს. თუმცა, ეს შერწყმა ორ ან მეტ კულტურას შორის არ წარმოადგენს საფრთხეს, ის მშვენიერია, ეს არის ზრდის

შესაძლებლობა სტაგნაციური კულტურების უმოძრაობასთან შედარებით. მიგრაციისა და მიღების საკითხს პოლიტიკური კლასი შეცდომით წარმოაჩენს, როგორც რთულს, როდესაც რეალურად კომპლექსურია. მაშასადამე, ჩვენს დროში, გლობალიზაციის რეალური გამოწვევა მდგომარეობს ყველაფრის სირთულის გაგებაში, ტრივიალურ გამარტივებებში ჩავარდნის გარეშე (Viriglio, 2019).

მიგრაციის რიცხვი წარმოადგენს გამოწვევას ევროკავშირის ყველა სახელმწიფოსთვის და თავად ევროკავშირისთვის. ევროკავშირი გადის ღირებულებების კრიზისში, სადაც ადამიანის უფლებებს, დემოკრატias და კანონის უზენაესობას სჭირდება საიმედო დაცვა. დღითი დღე ევროკავშირის საზოგადოებები უფრო მულტიკულტურული ხდებიან და მომავალი დამოკიდებულია ჩვენს, როგორც მოქალაქეების უნარზე, განავითაროს და შევინარჩუნოთ კულტურათაშორისი დიალოგი. სხვა ცივილიზაციების კულტურების და ჩვეულებების გაგება და მიღება არის დამოკიდებულება, რომელიც თითოეულმა ადამიანმა უნდა მიიღოს და არა როგორც „პოლიტკორექტულობის“ საკითხი (ევროკავშირი, 2017).

კვლევის მეთოდოლოგია

კვლევა მიზნად ისახავს შეაფასოს საჭიროებები, ხელშემწყობი ფაქტორები და საუკეთესო პრაქტიკა იტალიაში კულტურათაშორისი დიალოგის ინფორმირებულობისა და განვითარების სფეროში არსებული ხელოვნების დონესთან დაკავშირებით.

წინამდებარე კვლევა იყენებს შერეული მეთოდების დიზაინს, რომელიც წარმოადგენს რაოდენობრივი კვლევის მონაცემების შეგროვებისა და ანალიზის, ხარისხობრივი სიღრმისეული ინტერვიუების ჩატარების და სამაგიდო კვლევის ერთობლიობას, როგორც კულტურათაშორისი დიალოგის ინფორმირებულობის დონის შესწავლის საშუალებას. ამ კვლევაში მონაწილეობის მისაღებად მონაწილეები უნდა აკმაყოფილებდნენ შემდეგ კრიტერიუმებს: ა) ყოფილიყვნენ პოლიტიკის დონეზე კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებზე მომუშავე ძირითადი საზოგადოებრივი და სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტების წარმომადგენლები და ბ) ყოფილიყვნენ საკითხებზე მომუშავე ორგანიზაციის წარმომადგენლები. კულტურათაშორისი დიალოგის პოლიტიკურ დონეზე. კვლევა შემუშავებული იყო სამი ძირითადი განზომილების გარშემო: „კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება - ზოგადი ცნობიერება“, „პოლიტიკა და პრაქტიკა“ და „კულტურული დიალოგის ხელშემწყობის ადგილობრივი აქტორების საჭიროებების იდენტიფიცირება“.

სამუშაო მაგიდაზე დაფუძნებული კვლევა

ხელმისაწვდომმა ეროვნულმა სტატისტიკამ, პოლიტიკამ, პროგრამებმა და პუბლიკაციებმა საშუალება მოგვცა უფრო ღრმად შეგვეტანა იტალიაში ICD-ის განვითარების თემა და დაგვეხმარა მესამე თავის შემუშავებაში, სახელწოდებით „ქვეყნის ფონი“.

სამაგიდო კვლევისთვის ჩვენ გავაანალიზეთ სხვადასხვა საკანონმდებლო აქტები,

კითხვარი

ამ ფაზის განმავლობაში 31 ადამიანის ნიმუშმა მიიღო მონაწილეობა ონლაინ გამოკითხვაში (დანართი 1) Google-ის ფორმების გამოყენების წყალობით. აქედან მესამე რესპონდენტთა 29% წარმოადგენს სექტორის სუბიექტებს, 22.6% საჯარო და კერძო სუბიექტებს და ორგანიზაციებს ადგილობრივი თემიდან და მხოლოდ 3.2% მცირე საწარმოს. დემოგრაფიული თვალსაზრისით, 58,1% ქალია, ხოლო 49,1% მამაკაცი. რაც შეეხება ასაკს, 49.1% არის 30-39 წლამდე, 25.8% 20-29 წლამდე, 19.4% 50-დან 59 წლამდე, 9.7% 40-დან 49 წლამდე. და მხოლოდ ერთი რესპონდენტი არის 60 წელზე მეტი. რესპონდენტთა უმრავლესობას აქვს უმაღლესი განათლება: უმაღლესი განათლება (48.4%) და მაგისტრის ხარისხი (22.6%) და მხოლოდ 12.9%-ს აქვს საშუალო სკოლის დიპლომი.

ინტერვიუები

ათი ინტერვიუ ჩატარდა პირისპირ და ონლაინ პლატფორმის ZOOM-ის მეშვეობით:

ჯგუფი A - ძირითადი საზოგადოებრივი და სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტების ხუთი წარმომადგენელი, რომლებიც მუშაობენ კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებზე პოლიტიკის დონეზე, როგორცაა:

ექსპერტი 1 - მერი, მასწავლებელი და იურისტი;

ექსპერტი 2-ფილოსოფია და იდეების ისტორია უნივერსიტეტის მასწავლებელი და „იტალიის ჰუმანისტური IT და ციფრული კულტურის ასოციაციის“ მმართველი კომიტეტის წევრი;

ექსპერტი 3- მღვდელი, ეროვნული პასტორალის აღმასრულებელი დირექტორი, ფონდ „CdL De Finibus Terrae“-ს აღმასრულებელი დირექტორი;

ექსპერტი 4- დაწყებითი მუსიკისა და სპეციალური საჭიროებების მასწავლებელი; ექსპერტი 5- იტალიური და ლიტერატურის საშუალო სკოლის მასწავლებელი.

ჯგუფი B - პრაქტიკის დონეზე კულტურათაშორისი დიალოგის საკითხებზე მომუშავე ორგანიზაციების ხუთი წარმომადგენელი, როგორცაა მაგ.

ექსპერტი 1- ხალხური მუსიკის ჯგუფის დამფუძნებელი სალენტოდან;

ექსპერტი 2 - სოციალური ხელშეწყობისთვის მომუშავე საერთაშორისო ასოციაციის პრეზიდენტი;

ექსპერტი 3 - კინორეჟისორი, თეატრის მასწავლებელი და მსახიობი, დაიბადა ბუენოს აირესში და ბოლო 15 წლის განმავლობაში ცხოვრობდა ბოლონიაში;

ექსპერტი 4- თეატრის მსახიობი და სოციალური მუშაკი იმიგრაციის მიმღებ ცენტრში და

ექსპერტი 5 - ასოციაციის პრეზიდენტი, რომელიც მიზნად ისახავს სალენტოს ტრადიციების ამაღლებას.

გამოკითხული მონაწილეების საშუალო ასაკი არის 48 წელი, 28-დან 75 წლამდე. ექსპერტები მოდიან პულიიდან (n=7), ლაციოდან (n=1), ემილია-რომანიიდან (n=2).

ეთიკური მოსაზრებები

ეს კვლევა ჩატარდა ეთიკური კვლევის რეკომენდაციების შესაბამისად, ანონიმურობის დაცვით და ევროპის პარლამენტისა და საბჭოს 27 აპრილის 2016/679 რეგულაციის (EU) რეგულაციით (EU) No 2016/679 აქტით პირთა დაცვის შესახებ. პერსონალური მონაცემების დამუშავება და მონაცემთა თავისუფლად გადაადგილება.

თარგმანი

ვინაიდან გამოკითხვაც და ინტერვიუს სახელმძღვანელოც ინგლისურად იყო, საჭირო იყო თარგმანი იტალიურ ენაზე.Limits

წინამდებარე კვლევას აქვს რამდენიმე შეზღუდვა. პირველი ზღვარი ეხება ადმინისტრაციის ინსტრუმენტების თარგმნას. მაშინაც კი, თუ მას ექვივალენტური თარგმანი მიეწოდება, ეს არ იძლევა გარანტიას, რომ ყველა ელემენტს აქვს მეტრიკული ეკვივალენტობა სხვა კულტურებთან. მეორე ზღვარი მდგომარეობს იმაში, რომ რესპონდენტთა უმრავლესობა მოდის პულიას რეგიონიდან და ამიტომ დასკვნების განზოგადება ძნელია მთელ იტალიაზე.

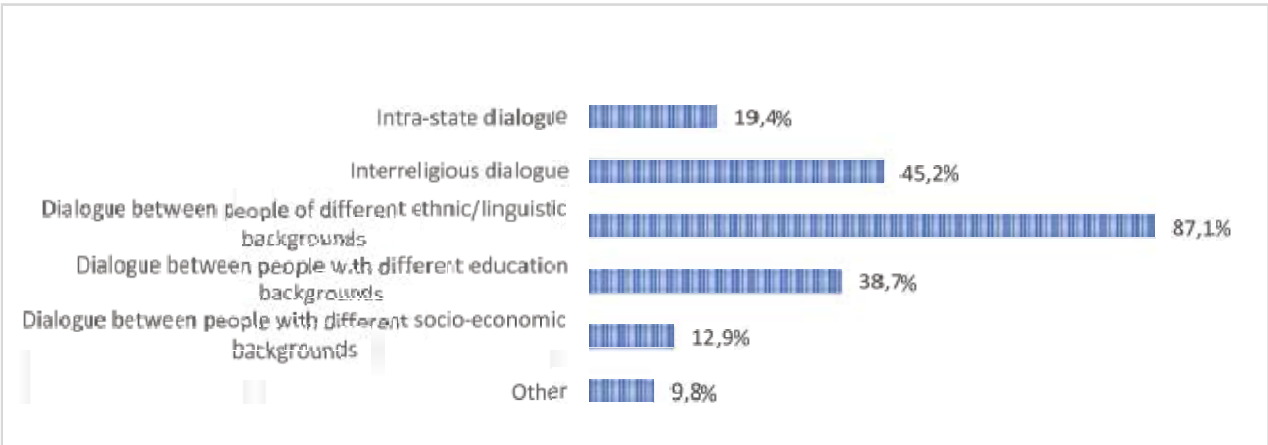
COVID-19-ის პანდემიით შექმნილმა ვითარებამ გარკვეული პრობლემები შექმნა გამოკითხვის გავრცელებისა და ინტერვიუს განხორციელების პროცესში. ასე რომ, გამოკითხვა უნდა ჩატარებულიყო ონლაინ და ინტერვიუს ადმინისტრაციამ დააწესა მანძილის შეზღუდვები, რამაც შექმნა გარკვეული კომუნიკაციის ბარიერი, როგორცაა სხეულის ენა, რომელიც ვერ გამოითქვა ვირტუალურ სივრცეში, როგორც პირისპირ და ეს კარგად არის. ცნობილია, რომ იტალიელებს თანდაყოლილი ვნება აქვთ სხეულის ენის საშუალებით კომუნიკაციისთვის.

ძირითადი დასკვნები

კულტურათაშორისი დიალოგი: ზოგადი გაგება

პასუხები წარმოადგენს კულტურათაშორისი დიალოგის გაგების ორ მდგომარეობას. პირველი, როგორც საკომუნიკაციო ინსტრუმენტი, „მოსმენისა და გაგების ვარჯიში“; კულტურათაშორისი დიალოგი არის უნარი ორ კულტურას შორის (როგორც ეთნიკური, ისე როგორც სოციალური დიალოგი და თაობათაშორისი დიალოგი) დიალოგის შუამავლობით კონფლიქტებში, რათა მიაღწიონ შეხვედრის წერტილს ან, ნებისმიერ შემთხვევაში, მშვიდობიან დაპირისპირებას. ეს გაგება მიუთითებს, რომ ICD ნიშნავს პიროვნების გულწრფელ მოსმენას, მისი აზრებისა და გრძნობების თანაგრძნობას, პატივისცემის გამოხატვას და მისი პერსპექტივის, მოტივაციისა და ინტერესის უკეთ გაგებას. აქტიური მოსმენა ნიშნავს გაგების განწყობის ქონას, არ განიკითხო, არ დაადანაშაულო ან არ მოახდინო კრიტიკა. კულტურათაშორისი დიალოგის გაგების კიდევ ერთი ნაკადი აჩვენებს მის კავშირს მრავალფეროვნების კონცეფციასთან: „ურთიერთობა სხვადასხვა ენობრივი, კულტურული, ეთნიკური და რელიგიური წარმომავლობისა და მემკვიდრეობის ადამიანებს შორის“, „სხვების „სამყაროს“ აღმოჩენა მათი შეცნობისა და მისასალმებლად“, „ა რეალობა, რომელსაც ახალი პერსპექტივები მოაქვს“.

გამოკითხულთა აზრით, ICD გაგებულია სამი განზომილებით: მოსმენა, ინტერესი და გაზიარება. შეიძლება აღინიშნოს, რომ კვლევის რესპონდენტებიც და გამოკითხულებიც ეთანხმებოდნენ მოსმენის განზომილებას. ჩვენი რესპონდენტთა უმრავლესობას ესმის ICD, როგორც მიღწევა, გამოსადეგი ინსტრუმენტი შედეგების მოსაპოვებლად, გამდიდრებისთვის და ცოდნის გაცვლისთვის, მანამ, სანამ საკუთარ თავს "სხვათა" გაცვლას ვაძლევთ. ორივე ჯგუფის აზრით, გახსნილობა არის დიალოგის საფუძველი. ეს შეიძლება მოხდეს ორ განსხვავებულ ადამიანს შორის, მოკრძალებულსა და ცნობისმოყვარეებს შორის, რომლებიც უახლოვდებიან საკუთარ კულტურას და საზღვრებს. ლიმიტებზე საუბარი, „დასაზღვრა ვინ ხარ“ არის პირველი ნაბიჯი დიალოგისკენ, ეს არის ერთ-ერთი პუნქტი, რომელსაც ყველა ექსპერტი ხაზს უსვამს; სხვადასხვა კულტურებთან საუბარი, უპირველეს ყოვლისა, გულისხმობს საკუთარი თავის და თქვენი მემკვიდრეობის ცოდნას. თუ ჩვენ ვიცნობთ ჩვენს იდენტობას, ყველა ჩვენი ბუნებრივი თვისებითა და ნაკლოვანებებით, ჩვენ შევძლებთ გავიცნოთ სხვები, წარმოქმნით ღირსეულ ICD-ს, რომელიც დაფუძნებულია გაცვლებზე, კონტაქტებზე, შეხვედრებზე და არა დაბინძურებებზე. იდენტურობა, უნიკალურობა, განსაკუთრებული თვისებები არის ფუნდამენტური მახასიათებლები, რომლებსაც ორივე ჯგუფი ხაზს უსვამს. აქ უნდა აღვნიშნოთ ოდნავ განსხვავებული აზრი A ჯგუფის ერთ-ერთი კომპონენტისგან, ექსპერტი No2, რომელსაც აქვს ფილოსოფიური განათლება და მგრძნობიარე რასიზმის საკითხების მიმართ. No2 ექსპერტისთვის კულტურები არის ქსელები, ურთიერთობის ძაფები, ისტორიების ნაზავი. რა ექსპერტი არა. 2 სურდა ხაზი გავესვა არის ის, რომ ჩვენ არ გვჭირდება განსხვავებები კულტურებს შორის, რადგან კაცობრიობის ბუნება შედგება მულტიკულტურალიზმისგან, ასე რომ, სინამდვილეში, ICD შესაძლებელია არა ძალისხმევის შედეგად, არამედ ძალიან ბუნებრივი გზით, რადგან ის ჩვენი თანდაყოლილი იდენტობის ნაწილია. პრობლემები ჩნდება, თუ დიალოგი გაგებული იქნება, როგორც ძალისხმევა სხვადასხვა ნაწილს შორის. „მულტიკულტურალიზმი ფაქტია“ - დაამტკიცა ექსპერტმა No1. 2, ამიტომ ამ ფაქტის გაცნობიერება ICD უნდა იყოს სპონტანური პროცესი.

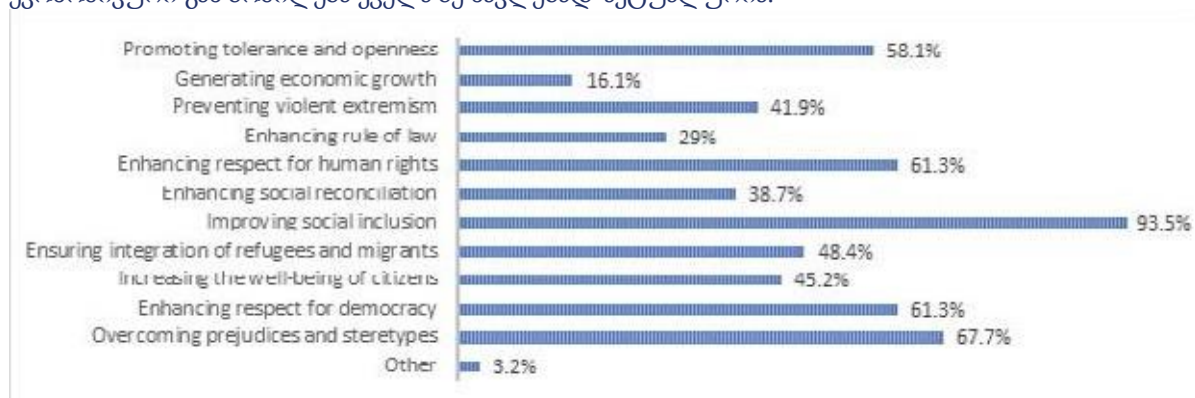
რესპონდენტთა აბსოლუტური უმრავლესობა ეთანხმება, რომ კულტურათაშორისი დიალოგის მთავარი ასპექტია „სხვადასხვა ეთნიკური/ლინგვისტური წარმომავლობის ადამიანებს შორის“ (87.1%), რასაც მოჰყვება „რელიგიათაშორისი დიალოგი“ (45.2%) და „დიალოგი. სხვადასხვა განათლების მქონე ადამიანებს შორის“ (38,7%). მაშინ როცა სოციალურ-ეკონომიკური ფონი (12.9%) არ განიხილება კულტურათაშორისი დიალოგის ასეთ არსებით კომპონენტად. გამოკითხულთა დაახლოებით 9,8%-ს მიაჩნია, რომ ყველა ჩამოთვლილი კომპონენტი დიდი მნიშვნელობა აქვს და არა ერთი კონკრეტულად.

კულტურათაშორისი დიალოგი და მდგრადი განვითარება

ყველა თანამოსაუბრემ ერთხმად მიიჩნია აშკარა და ზედმეტი ყურადღება კულტურათაშორის დიალოგთან დაკავშირებულ მდგრად განვითარებაზე. მაგალითად, ICD-ის გავლენა ONU-ს 2030 წლის დღის წესრიგზე არსებითად ფუნდამენტურია. ორივე გამოკითხულმა ჯგუფმა მიიჩნია მიზანშეწონილი მისი დაზუსტების აუცილებლობა, რადგან ეს კითხვა არ უნდა არსებობდეს. იგივე პასუხი მოჰყვა გამოკითხვას, სადაც ყველა მონაწილე დაეთანხმა იმ ფაქტს, რომ ICD მხარს უჭერს გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევას. არც ერთმა გამოკითხულმა არ გამოყო ICD-ის მნიშვნელობა მდგრადი განვითარების პერსპექტივიდან.

ეს იქნება წინააღმდეგობა: მდგრადობის განსაზღვრა ინტერკულტურული გზით არის ტავტოლოგია. „სხვა“ კულტურის გაცნობიერება თავისთავად გულისხმობს მგრძობიარე მზერას გარემოზე, სხეულზე, ინტელექტზე. დღის წესრიგის მიზნები ეყრდნობა ზუსტად იმ თემებსა და გრძნობებს, რომლებსაც ღია, წყნარი და ცნობისმოყვარე დიალოგი უკვე გააზრებული იქნებოდა. კონკრეტული და გულწრფელი კულტურათაშორისი დიალოგის განხორციელება უკვე საკმარისი იქნებოდა. ამ მიზნის მისაღწევად, ყველა საერთაშორისო საზოგადოება ამ დროისთვის არ იქნება იძულებული შეასრულოს ასეთი რთული, მაგრამ გადამწყვეტი. 2030 წლის დღის წესრიგი ურთიერთდაკავშირებულია. შეცდომა იქნებოდა ფუნდამენტური თავსატეხის ფილების გამოყოფა. რასიზმის გადასაჭრელად, ჩვენ უნდა ვიზრუნოთ ეკოლოგიურ პრობლემებზე, ხოლო გენდერული თანასწორობის გადასაჭრელად, სრულად უნდა გვესმოდეს, თუ როგორ არის გააზრებული სამუშაო ადგილები და ტერიტორია მსოფლიოში. ჩვენ ყოველთვის ვასახელებთ პერსპექტივებს, მაგრამ არასოდეს ვასახელებთ მათ რეალურ კომპონენტებს. ამ თვალსაზრისით, ჩვენ ვისაუბრებთ ინდივიდის ტოტალურ განვითარებაზე, ვიდრე მდგრად განვითარებაზე. სპეციფიკიდან უნივერსალურობამდე და ა.შ. "ჩვენ უნდა დავიწყოთ გაუმჯობესების იმ მოდელებიდან, რომლებიც რეალიზებულია ადგილობრივი თემების მიერ, რომლებიც ერთადერთია, ვისაც შეუძლია გულწრფელად გითხრათ მათი საჭიროებებისა და მათი იმედების შესახებ", როგორც მე-6 ექსპერტმა განაცხადა.

რესპონდენტთა უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი იტალიასა და მის თემებს უამრავ შესაძლებლობებს აძლევს (გრაფიკი 2). მაგალითად, 93.5% მიიჩნევს, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი აუმჯობესებს სოციალურ ინკლუზიას და რესპონდენტთა 60%-ზე მეტი აცხადებს, რომ შემოთავაზებული შესაძლებლობებია: ცრურწმენებისა და სტერეოტიპების დაძლევა (67.7%), დემოკრატიისა და ადამიანის უფლებების პატივისცემის გაძლიერება (61.3%). ისინი ასევე ხაზს უსვამენ სოციალური შერიგების გაძლიერების, კულტურული და სოციალური ცხოვრების გამდიდრების და ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის მნიშვნელობას. დასკვნები მიუთითებს, რომ ეკონომიკური განზომილება ყველაზე ნაკლებად აქტუალურია.

გრაფიკული. 2. კულტურათაშორისი დიალოგის შესაძლებლობები იტალიაში/იტალიურ თემებში

ამრიგად, შეიძლება ითქვას, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი აღიარებულია, როგორც მნიშვნელოვანი გასაღები მშვიდობიანად ცხოვრებისთვის და როგორც ცრურწმენების დაძლევის, თანასწორობის გაძლიერებისა და მოქალაქეების კეთილდღეობის გასაუმჯობესებლად.

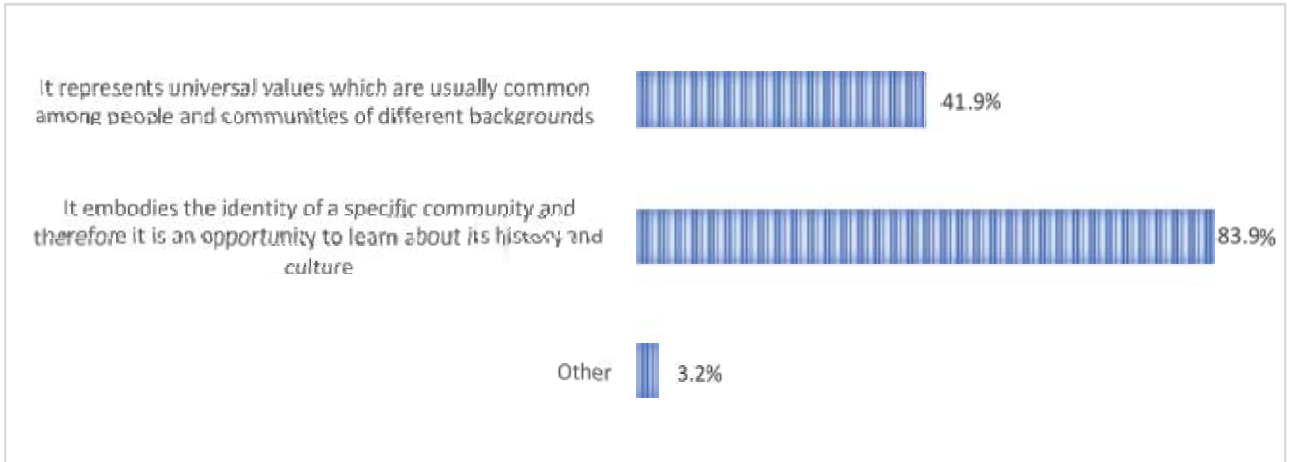
კულტურული მემკვიდრეობა: შესაბამისი თუ ნათესავი?

რესპონდენტები ხაზს უსვამენ კულტურული მემკვიდრეობის როლს კულტურათაშორისი დიალოგის განვითარებაში, მათგან 83.9% აცხადებს, რომ „ის განასახიერებს კონკრეტული საზოგადოების იდენტობას და, შესაბამისად, ეს არის შესაძლებლობა გაეცნოთ მის ისტორიასა და კულტურას“. ამ თემის უფრო ფართო პერსპექტივას იტალიაში და განსაკუთრებით სამხრეთ იტალიაში გვთავაზობს ინტერვიუები.

თავიდანვე ცხადი იყო, რომ ორივე გამოკითხული ჯგუფი იზიარებდა ერთსა და იმავე აზრს კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ: ის, რაც უნდა დავიცვათ, გავუფრთხილდეთ, გავაზიაროთ. დაფიქსირდა, რომ სწორედ ამ მემკვიდრეობით არის შესაძლებელი კულტურების ტაძარში წვდომა. განმეორებადი მოსაზრება ხაზს უსვამს თითოეული კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის მნიშვნელობას, რადგან ეს იქნება რეალური დანაკარგი ადამიანური თვალსაზრისით; საკმაოდ მიზანშეწონილი იქნება თითოეული მემკვიდრეობის გასაზიარებლად განახლებისა და გადაცემის გარანტია. ასე რომ, მოსაზრებების შეჯამებით, შეიძლება ითქვას, რომ კულტურული მემკვიდრეობა გაცილებით მეტია ვიდრე აქტუალური, რადგან მისი დაცვა მუდმივ სწავლას ნიშნავს.

ამ საგანმანათლებლო ასპექტის უკან, ჩვენ გამოვყოფთ კიდევ ერთ თვალსაზრისს, რომელსაც იზიარებენ გამოკითხულები: კულტურული მემკვიდრეობა არის ისტორია, რომელსაც შეუძლია გაცემის გრძნობა გაუჩინოს მათში, ვინც დაინტერესებულია მისი აღმოჩენით; ექსპერტებმა ისტორია განმარტეს, როგორც სხვა წარსულის ადამიანები, რომლებიც ჩვენთან დიალოგებენ მათ მიერ დატოვებული მემკვიდრეობით. აქ საკითხი ივარაუდება, ვთქვათ, გენეტიკური გაგებით; მემკვიდრეობა პასუხობს კითხვას "ვის ვეკუთვნი მე?" ასე რომ, ჩვენი იდენტობის პოვნა და განსაზღვრა, ჩვენ შეგვიძლია შევხვდეთ სამყაროს და იმ კულტურას, რომელიც ჩვენ გვაქვს შიგნით, სხვა არაფერი იქნება, თუ არა საზოგადოების ან იმ თემების სილამაზე, რომლებიც ჩვენ შევხვდით და რომლებმაც ეს მემკვიდრეობა შექმნა.

ამ საკითხზეც უნდა იყოს მოხსენებული ორივე ჯგუფის ორი ექსპერტის შესაბამისი აზრი. A ჯგუფის მე-2 ექსპერტმა კულტურული მემკვიდრეობა კულტურათა დიალოგთან დაკავშირებით ცრუ პრობლემად განსაზღვრა. რისი გარკვევა მას სურდა არის ის, რომ არ არსებობს უზარმაზარი ან შეზღუდული კულტურა, რაც არსებობს არის კულტურა, ეს არის ის. ექსპერტი №2 არ თვლის სწორად იერარქიულ მიდგომას, რომელიც ზოგჯერ გვაქვს კულტურების მიმართ, ეს ასახავს კაპიტალისტურ აზროვნებას. კულტურა ნიშნავს ერთად ყოფნას, გაზიარებას, ეგოცენტრულობის მორევეში მოხვედრის გარეშე. ანალოგიური ინფორმირებულობა გამოხატა ექსპერტმა №7, B ჯგუფიდან. აქაც კულტურული მემკვიდრეობა განზრახული იყო, როგორც შემზღუდველი რეალობა, რამაც შეიძლება წარმოქმნას გაუგებრობები ეთნიკურ პრეტენზიებზე და იდენტობის სასტიკი გრძნობა. ექსპერტმა, რომელიც სოციალურად აქტიურია ხმელთაშუა ზღვის ნავსადგურებისა და ზღვის, როგორც ეგზისტენციალური სტილის, კულტურათაშორისი პოპულარიზაციის საქმეში, განაცხადა, რომ სიტყვა „ტიპური“ თქმა სისულელეა. ხმელთაშუა ზღვის ევროპა, მე-7 ექსპერტის აზრით, შეიძლება იყოს პიონერი საზოგადოებების ურთიერთდამოკიდებულების წინსვლაში. რაც უფრო მეტად დაჟინებით მოვითხოვთ ტიპური იდენტობის, ტრადიციის კონცეფციას, ასევე შეექმნით განსხვავებას სოფლისა და ზღვისპირას შორის, მით უფრო მეტად დავიხვეთ საკუთარ თავში. ასე რომ, არ არსებობს კულტურის იერარქია ან ტიპური იდენტობა ამ ორი ექსპერტისთვის; მათთვის კულტურული მემკვიდრეობა ის ფაქტია, რომლის განსაზღვრა კი არა, გაზიარება გვჭირდება.

გრაფიკა 3. კულტურული მემკვიდრეობის წვლილი კულტურათაშორისი დიალოგის განვითარებაში ადგილობრივი თემების კონტექსტში

მთავარი გამოწვევები და საჭიროებები

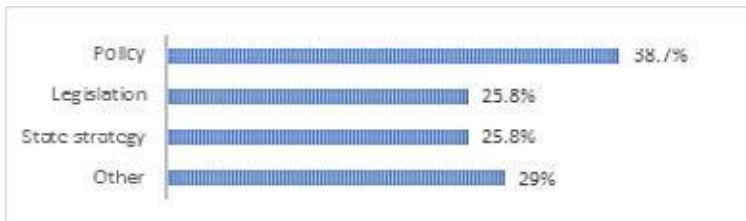
კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობასთან დაკავშირებულ გამოწვევებსა და საჭიროებებთან დაკავშირებით, A ჯგუფის თვალსაზრისი ოდნავ განსხვავდება B ჯგუფის თვალსაზრისისგან, რომელიც მუშაობს უშუალოდ კერძო და ასოციაციურ სფეროში.

ჯგუფი A, რომელიც შედგება პოლიტიკური, კათოლიკური, საგანმანათლებლო და აკადემიური ინსტიტუტებისგან, თითქმის ყოველთვის მოუწოდებდა „დაბალ განზომილებას“, ინდივიდს, საზოგადოებას; მიუხედავად იმისა, რომ B ჯგუფმა გამოხატა ბევრად უფრო ცინიკური და იმედგაცრუებული იდეა ინდივიდის მიმართ, ამ ჯგუფის წარმომადგენლები ენდობიან პოლიტიკის ძლიერ მოქმედებას ასოციაციების, სოციალური ინიციატივების, სკოლის მიმართ, რომელიც ძალიან ხშირად მათ ბედისწერას ექვემდებარება. ამრიგად, ჩვენ ვხედავთ ჯგუფს, რომელიც მოუწოდებს ინდივიდუალურ განზომილებას, ხოლო მეორე ითხოვს უფრო მეტ ვალდებულებას ინსტიტუტებისგან. A ჯგუფის თვალსაზრისის შესწავლისას, ჩვენ შევამჩნიეთ, რომ არსებობს სამი სიტყვა, რომელიც მათ ყველაზე მეტად გამოიყენეს ამ თემის განმავლობაში: ცხოვრების წესი, ეთიკა და ცნობიერება. მათი აზრით, ავთენტური ICD-ის გასაღები ჩვენშია, არჩევანში, ცხოვრების გზაზე, ყოველდღიურად როგორ ვუყურებთ სამყაროს. ამ ჯგუფს სჯერა თითოეული ცალკეული ადამიანის ქმედების, ეროვნული ან საერთაშორისო პოლიტიკური გამოხმაურებისგან დამოუკიდებლად; მათ სჯერათ, რომ ყოველი ადამიანი, რომელიც შეუერთდება თავის კოლეგას, შობს საგანმანათლებლო მექანიზმს და ცნობიერების წყაროს, რადგან როგორც მე-3 ექსპერტი იხსენებს, რომის პაპ ფრანცისკეს ციტირებს: „ბავშვის აღზრდა ჩვენ გვჭირდება მთელი საზოგადოება“.

ჯგუფი B სანაცვლოდ, როგორც უკვე აღვნიშნეთ შესავალში, ფიქრობს, რომ რეალური ცვლილებები შეიძლება განხორციელდეს ინსტიტუტების მიერ, რადგან, როგორც მათ განაცხადეს, დღესდღეობით ინდივიდი ზედმეტად არის ჩართული კაპიტალიზმის, სტილისა და არასერიოზულობის ლოგიკაში. აზრები; ინდივიდებს სჭირდებათ სახელმძღვანელო, რომელიც პოზიტიურად წახალისებს და მხარს უჭერს მათ ყოველდღიურ საქმიანობას. ინსტიტუტები, პოლიტიკური ორგანიზაციებიდან სკოლებამდე, გრძნობებისა და ცნობიერების პირველი აღმზრდელები არიან. ამ უზარმაზარი მხარდაჭერის გარეშე, რთული იქნებოდა რაიმე კონკრეტულის შექმნა, მხოლოდ ზიანის დელიმიტაციის მცდელობა ან იმის უზრუნველყოფა, რაც აკლია. ამ ჯგუფის აზრით საზოგადოება დღესდღეობით არქაულად გამოიყურება. ცრურწმენა უზარმაზარი ჩრდილია და ინდივიდს სჭირდება რეალური მხარდაჭერა მის დასაძლევად.

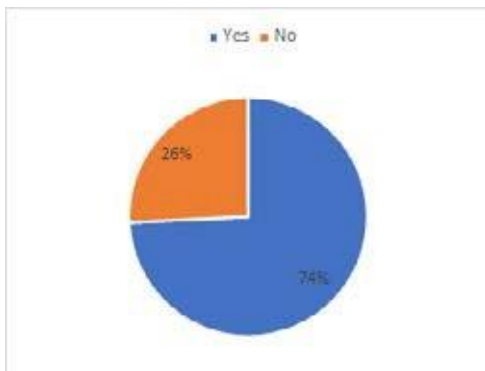
პოლიტიკა და პრაქტიკა

დასკვნები აჩვენებს, რომ ინსტრუმენტების უმეტესობა არც ისე კარგად არის ცნობილი (გრაფიკი 4). ჩანს, რომ რესპონდენტთა მხოლოდ 38.7% აცხადებს, რომ პოლიტიკა არის ყველაზე ცნობილი ინსტრუმენტი ინტერკულტურული დიალოგის ხელშეწყობისთვის იტალიაში, ხოლო 25.8% აცხადებს, რომ კანონმდებლობა ან სახელმწიფო სტრატეგია არის მიღებული ინსტრუმენტი ICD-ის ხელშეწყობისთვის. შედარებით მაღალი პროცენტი (29%) აჩვენებს, რომ გამოკითხულთა 22.6%-მა არ იცის რაიმე სტრატეგია, ხოლო 3.2% ასახელებს არასამთავრობო სტრატეგიებს და 3.2% ინსტრუმენტებს კულტურულ პროგრამებსა და გაცვლებს.

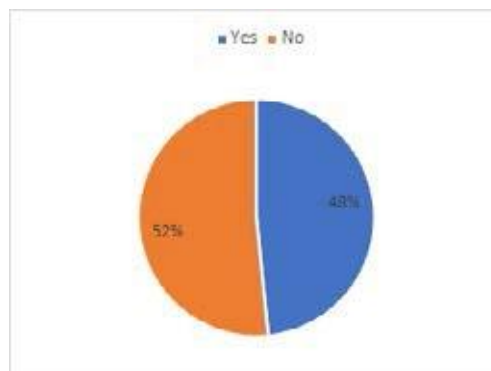

გრაფიკა 4. პოლიტიკა/კანონმდებლობა/სახელმწიფო სტრატეგია, რომელიც ხელს უწყობს კულტურათაშორის დიალოგს იტალიაში?

რესპონდენტთა მიერ მოყვანილი ყველაზე გავრცელებული მაგალითებია ემიგრანტების მისასალმებელი სტრატეგიები, სამოქმედო გეგმა მესამე ქვეყნების მოქალაქეების ინტეგრაციის შესახებ, კულტურული შუამავალი, სადისკუსიო ფორუმი, პულიას რეგიონის მიერ დაწყებული პროექტი „მუსლიმებთან მეგობრული“, ინტერკულტურული გაცვლები, „თეთრი წიგნი“. კულტურათაშორისი დიალოგი“ და ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია.

გრაფიკი 5. აქტივობები, პროექტები და პროგრამები, რომლებმაც ხელი შეუწყო კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობას იტალიაში

გრაფიკა 6. კულტურათაშორისი დიალოგთან დაკავშირებული აქტივობების დაფინანსების შესაძლებლობები?

მე-5 გრაფიკზე ჩანს, რომ რესპონდენტთა დიდმა უმრავლესობამ (74.2%) იცის პროგრამები, რომლებიც ხელს უწყობენ ICD-ს იტალიაში. ევროკავშირის პროგრამები, რომლებიც გვთავაზობენ გაცვლის შესაძლებლობებს და ინტერკულტურულ აქტივობებს, როგორცაა Erasmus+, იყო ყველაზე გავრცელებული პასუხი, რასაც მოჰყვება იტალიური SPRAR პროგრამა, Carta di Leuca (დანართი 2), ევროპის მოხალისეობის სამსახური და სხვა ინტერკულტურული გაცვლები, რომლებიც განხორციელდა სკოლები/უნივერსიტეტები/თეატრები და ა.შ.

რესპონდენტთა თითქმის ნახევარს (51.6%) აქვს ცოდნა დაფინანსების შესაძლებლობების შესახებ (გრაფიკი 6), რომელიც დაკავშირებულია ICD აქტივობებთან და მათი უმრავლესობა აღიარებს ევროკავშირის პროგრამებს, როგორც ძირითად დაფინანსებელ ინსტიტუტს. რამდენიმე რესპონდენტმა აღნიშნა ეროვნული გრანტები, როგორცაა „Fondo Asilo Migrazione e Integrazione“ (FAMI) და ზოგიერთი ადგილობრივი სკოლის აქცია.

ამ განყოფილებისთვის თვისებრივი მეთოდოლოგია ხაზს უსვამს, რომ ორივე ჯგუფს აქვს თანმიმდევრული მოსაზრებები. ყველა თანამოსაუბრეს ჰქონდა მსგავსი მსჯელობა და ახლა ისინი თავს იმედგაცრუებულად გრძნობენ მკაფიო პოლიტიკური მახასიათებლების პოვნის სირთულის გამო, რომელიც შეიძლება დააკმაყოფილოს მთავარი კითხვა. ზოგჯერ ისინი აღიარებენ პოლიტიკურ საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის ნაკლებობას, მაგრამ ამავე დროს, მათ შეამჩნიეს, რამდენად რთული იყო პასუხის გაცემა, რადგან ეს პოლიტიკური მიმოხილვა, რომელიც დაკავშირებულია ICD-ის პოპულარიზაციასთან, არის ოპალესენტური, ჩუმი ან შესაძლოა ის იმდენად არ არსებობს, რომ შეიძლება. არ დატოვოთ რაიმე კვალი. დაფიქსირდა რეალური უცოდინრობა და დაბნეულობა ამ მიმდინარე პოლიტიკურ საკითხებთან დაკავშირებით. ყოველ შემთხვევაში, თანამოსაუბრეებს შორის იყო გაჟღენთილი ძირითადი გამოწვევები, რომლებსაც პოლიტიკოსები უნდა შეხვდნენ ICD-ის წახალისებისთვის: სამოქალაქო წესების ძიება, რომელიც ორიენტირებულია საერთო და საერთო თანაცხოვრებაზე უფრო მჭიდრო და მკაცრი და ყოველთვის განვითარებადი სამყაროში. კონკრეტულად საუბრისას ჩვენმა ექსპერტებმა გამოთქვეს სხვადასხვა პუნქტები, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ეფექტური ICD-ის რეალიზება:

- გაუძლოს სხვადასხვა ასაკობრივი კატეგორიის სენსიბილიზაციას. ინსტიტუტებმა უნდა წახალისონ და მხარი დაუჭირონ. ასოციაციებმა და პირებმა უნდა იმუშაონ, რომ პოლიტიკური მხარდაჭერა იყოს. სადაც არის უგრძობი სფერო, ადგილობრივმა მუნიციპალიტეტმა უნდა დაიწყოს პროგრამები, რომლებიც წახალისებს და აღფრთოვანებს ინდივიდებს.

- ნამდვილი და მეგობრული მისალმება. გახსნილობა არის საკვანძო სიტყვა როგორც ინსტიტუტებისთვის, ასევე ინდივიდებისთვის. გლობალიზაცია მიგვიყვანს ევოლუციასა და მიმდებლობამდე, ამიტომ ძალიან მნიშვნელოვანია მოვამზადოთ საკუთარი თავი სწორი გზით ცხოვრებისთვის. „თუ მისალმებით, პრობლემა არ იქნება, თუ კონფლიქტებს შექმნით, პრობლემები იქნება“ - განაცხადა ექსპერტმა N01.

- გულის ტურიზმი. მნიშვნელოვანია შეხვედრის შესაძლებლობების შექმნა, ეს არის ერთადერთი გზა, რომელიც გვაქვს ინტერკულტურული და მშვიდობის პრობლემების გადასაჭრელად. „მხოლოდ დაპირისპირება ქმნის ცოდნას. ცოდნა განიარაღებს მზერას და ამ განიარაღებულ მზერას შეეძლება გაიხედოს საერთო ჰორიზონტისკენ“, - თქვა მე-3 ექსპერტმა. ნამდვილად კარგი იდეაა სასაერთო ბილიკები. მოდით ვიფიქროთ Via Francigena-ზე ან Camino de Santiago-ზე და ა.შ. ფუნდამენტურია ახალი თაობის სიარული.

- დიალოგის სკოლა. ამ ინსტიტუციურ კონტექსტში დიალოგი არ არის ხელშეწყობილი. ზოგიერთი იდეა გაჩნდა ინტერვიუების დროს, როგორცაა შემოქმედებითი წერა და კულტურული დებატები ახალგაზრდებს შორის ექსპერტების შუამავლობით. იტალიურ სკოლას, სამწუხაროდ, ზედმეტად ევროცენტრული მიდგომა აქვს. ეს იქნება ფუნდამენტური დიალოგი უცხოელთან. თხრობა დანტეს შესახებ, მაგრამ ამავე დროს ბჰაგავადგიტას აღმოჩენა დაწყებითი სკოლიდან; აღმოსავლური და ბერძნული ფილოსოფიის აღმოჩენა; სხვა კულტურით ჩვენ შეგვეძლო ვისაუბროთ პეტრარკაზე, და

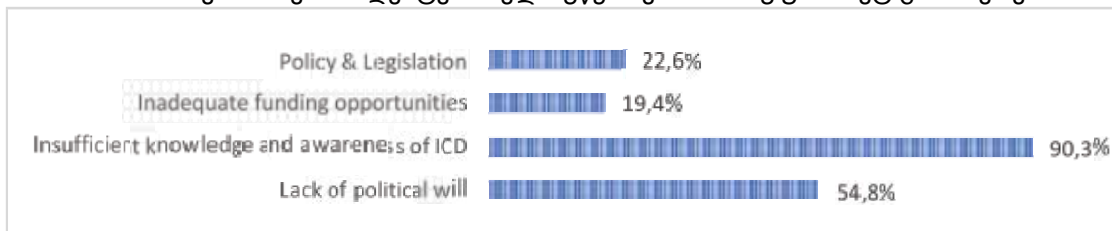
მთელი საკლასო ოთახში შეგვეძლო მეტი ვიცოდეთ ათას ერთი ღამის, ბორხესის, პინტერის, მაჰმუდ დარვიშისა და მანდელას შესახებ. ლათინურ კულტურაზე ყურადღების გამახვილება არ არის სასარგებლო, რაც მხოლოდ მაშინ იყო აუცილებელი, როცა ვიცოდით მთელი მსოფლიოს მხოლოდ 20%. დღესდღეობით ჩვენ ვიცით გლობუსის რეალური განზომილება და ეს შეიძლება იყოს ხელიდან გაშვებული შესაძლებლობა სხვადასხვა კულტურებთან დიალოგის გარეშე, რომლებიც ერთსა და იმავე სივრცეს იზიარებენ.

- - ოპერატიული სკოლა. ფოკუსირებული და სტრუქტურირებული მოგზაურობები სეზონური სიხშირით; გეოგრაფიის ისტორიაში ინტეგრირება და დიდაქტიკური კალენდრის განმავლობაში ამ ერთს გაცილებით მეტი ადგილი ჰქონდეს. „გეოგრაფია, გეოისტორია, გეოპოლიტიკა, მე ვიტყვი, რომ კულტურების გეოგრაფია არის ჩვენი სამყაროს პატიოსანი აღქმა, სხვადასხვა ფერის ერთიანობისა და თავისუფლების გაცნობიერება, რომელსაც შეუძლია ასტრონომიის ადრეული შესწავლა, რადგან მნიშვნელოვანია ამის გაცნობიერება. უსაზღვრობა ბავშვობიდან, ადამიანური ზღვარი ზეცასთან შედარებით, ასტრონომია და სერიოზულად ნასწავლი გეოგრაფია შეგვახსენებს, რომ ჩვენ ყველანი ერთნაირები ვართ“ - ამტკიცებს ექსპერტი No. ცხრა.

- ყოველთვის ეწევა ხელოვნებისა და სპორტის პოპულარიზაციას. ხელოვნებას აქვს ფუნდამენტური როლი პიროვნების ზრდასა და გამდიდრებაში, ისევე როგორც მეცნიერებები და უცხო ენები სკოლებში. თეატრი „თავისი ჯანსაღი ინტიმური ურთიერთობით, ზოგჯერ კონფლიქტური, ქმნის მცირე უტოპიას იმ ადამიანთა ჯგუფში, რომელიც მუშაობს სცენაზე; უტოპია, რომელიც მჭიდრო კავშირშია ძმობასთან, რადგან რასაც თეატრი გასწავლის, არის ის, რომ თუ რამე კარგად დაგეგმარდება, შენს კოლეგასაც გაუსწორდება. ეს უნდა მიდიოდეს ორივესთან, ყველასთან, რათა საქმე იმუშაოს. ეს არის დიალოგი“, - განაცხადა მე-8 ექსპერტმა. ანალოგიურად, სპორტი არის რეალობა, სადაც სუფევს ერთიანობის და ძმობის გრძნობა. „სპორტი, კულტურა და ხელოვნება არის დიალოგი ინტეგრაციის სახელით; ისინი სცემენ გარიყვას და მავნე ჩვევებს, რომლებიც დაკავშირებულია ჩემგან განსხვავებული „სხვის“ დემონიზაციასთან“. განაცხადა ექსპერტმა No10.

ადგილობრივი აქტორების საჭიროებები

რესპონდენტებმა ხაზი გაუსვეს ორ მთავარ გამოწვევას იტალიაში ICD-ის პოპულარიზაციის უზრუნველსაყოფად (გრაფიკი 7): 1) კულტურათაშორისი დიალოგის არასაკმარისი ცოდნა და ინფორმირებულობა (90.3%) და 2) პოლიტიკური ნების ნაკლებობა (54.8%). ასევე, აშკარაა, რომ ეროვნული პოლიტიკისა და კანონმდებლობის არარსებობა (22.6%) და არაადეკვატური დაფინანსების შესაძლებლობები (19.4%) არის საერთო გამოწვევები, რომლებიც ასუსტებს კულტურათაშორისი დიალოგის განხორციელებას. ეს მიმართულება შეიძლება უკავშირდებოდეს პოლიტიკური ნების ნაკლებობას. ასე რომ, შემდგომმა კვლევამ შეიძლება მიმართოს ამ თემას. რესპონდენტები ხელს უწყობენ ICD-ის უფრო მეტ ცნობიერებას.

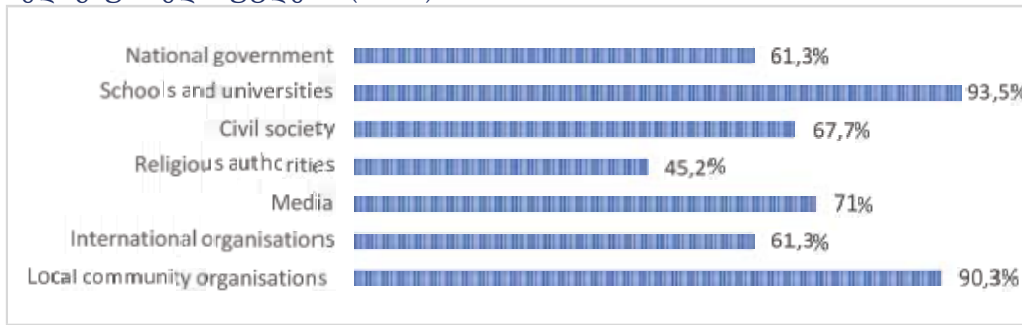

გრაფიკა 7. იტალიაში კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის ძირითადი გამოწვევები

პასუხები ხაზს უსვამს საგანმანათლებლო დაწესებულებების (93.5%) და ადგილობრივი საზოგადოების ორგანიზაციების, როგორც ძირითადი დაინტერესებული მხარეების შესაბამისობას კულტურათაშორისი დიალოგის განხორციელებაში (გრაფიკი 8), რაც კიდევ ერთხელ ადასტურებს საგანმანათლებლო აქტივობების შესაბამის წვლილს ICD-ის პოპულარიზაციაში. ასევე, მაღალია

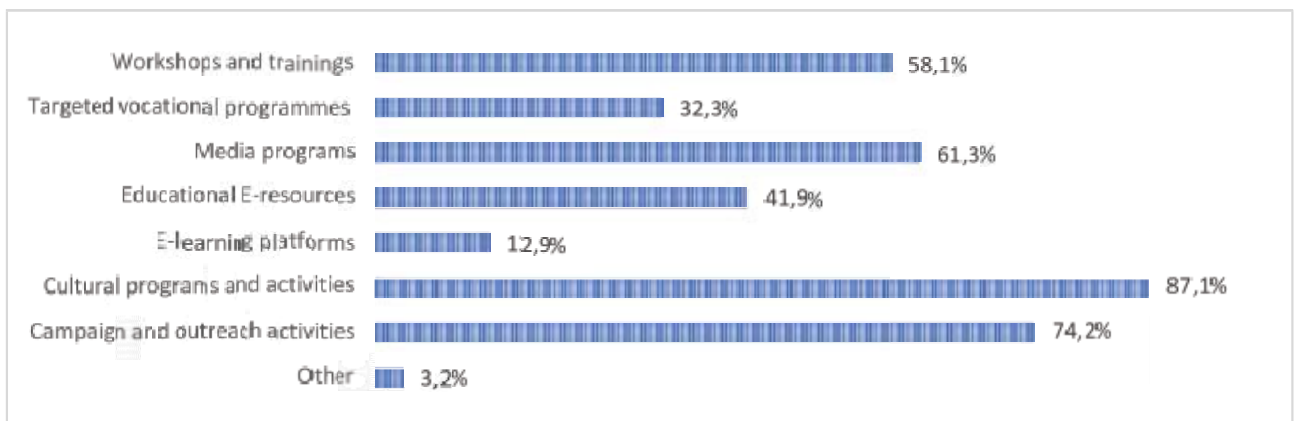

მედიის (71%) და სამოქალაქო საზოგადოების (67.7%) როლი. ნაკლები მნიშვნელობა ენიჭება რელიგიურ ხელისუფლებას (45,2%).

გრაფიკი 8. დაინტერესებული მხარეები, რომლებსაც შეუძლიათ მიიღონ ზომები ამ გამოწვევების ეფექტურად გადასაჭრელად

იტალიაში ინტერკულტურულის უკეთ განსახორციელებლად, დიალოგის აბსოლუტურმა უმრავლესობამ დაადასტურა, რომ ფინანსური და სპეციალიზებული ადამიანური რესურსები ყველაზე მნიშვნელოვანი ფაქტორებია უფრო მეტი ხელშეწყობი ქმედებების გასაგრძელებლად. ასევე, პასუხები ხაზს უსვამს მონაწილეობის საკითხს, ასე რომ, ICD-ის უკეთესი პოპულარიზაცია შესაძლებელი იქნება, თუ მოქალაქეები, ადგილობრივი აქტორები და ინსტიტუტები ჩაერთვებიან. ამრიგად, პასუხები აჩვენებს, რომ კულტურათათმორისი დიალოგი აწესებს სხვადასხვა ფაქტორებს, აქტორებსა და ინსტიტუტებს მისი განხორციელების უზრუნველსაყოფად. რესპონდენტები ხაზს უსვამენ გარკვეულ აქტივობებს, როგორც ეფექტურს ICD-ის პოპულარიზაციისთვის (გრაფიკი 9). კერძოდ, კულტურული პროგრამები (87.1%) და საკომუნიკაციო კამპანიები (74.2%), რომლებიც მოიცავს მედიაპროგრამებს (61.3%) არის გადამწყვეტი ხელშეწყობის მექანიზმები. დასკვნები აჩვენებს, რომ საგანმანათლებლო პროგრამებს მცირე, მაგრამ მაინც მნიშვნელოვანი წვლილი მოაქვს, მაგ.: სემინარები და ტრენინგები (58.1%) და მიზნობრივი პროფესიული პროგრამები (32.3%) არის შემდეგი მექანიზმები, რომლებიც იტალიელმა რესპონდენტებმა აირჩიეს კულტურათათმორისი დიალოგის ხელშეწყობაში.

გრაფიკი 9. აქტივობები, რომლებსაც შეუძლიათ საუკეთესო წვლილი შეიტანონ კულტურათათმორისი დიალოგის ხელშეწყობაში იტალიაში

ჩატარებული გამოძიების ფართო სპექტრი საშუალებას იძლევა გამოწვევებისა და საჭიროებების თვალყურის დევნება უზარმაზარ სოციალურ ჩამირვაში. ის ჩართული იყო პოლიტიკაში, სკოლაში, რელიგიურ ინსტიტუტებში, თეატრში, საემიგრაციო კონტექსტში, შოუბიზნესში და ასოციაციაში. ყველა ეს ასპექტი მხარს უჭერს ხმების ყველაზე დიდ ჩართვას, რომლებიც ქმნიან საზოგადოებას. ეს ხმები, ადგილობრივი აქტორები, უბიძგებენ შემდეგ ქმედებებს:

- ასოციაციისთვის: მოსმენა და ღიაობა ადგილობრივი ადმინისტრაციების მხრიდან. გონივრული და ხელმისაწვდომი კონკურსების გამოცხადება, რომელიც ზღუდავს ყველა ბიუროკრატიულ ბარიერს. მცირე რეალობა ექვემდებარება ბიუროკრატისთან დაკავშირებულ გამოუცდელობას, ამიტომ ისინი ყოველთვის რისკის ქვეშ არიან გარიყულნი, მიუხედავად იმისა, რომ მათი ინტერკულტურული ინიციატივების კარგი მაღისხმევაა.

- პირველი მიმღები ცენტრის მუშაკებისთვის. ღიაობა და დაუყოვნებელი მონდომება სკოლისა და UE-სთან დაკავშირებული რელიგიური თემების მხრიდან.

- ტურიზმისთვის. უფრო მეტად სჯერა სამხრეთ ევროპაში. ევროპული სამხრეთ და ხმელთაშუა ზღვის ქვეყნები, უფრო მეტიც, შეზღუდულები არიან არაკეთილსინდისიერების, კლიენტისთვისა და კორუფციის ცრურწმენებით. „ვთქვით, რომ ზოგადად სამხრეთი, წყაროებისა და ტექნოლოგიების გარკვეული სიმწირის გამო, რჩება კაცობრიობის ბოლო რეზერვუარად. მე ვფიქრობ რომ ამ ჰორიზონტიდან უნდა დავიწყოთ ადამიანთან დიალოგის შექმნა. შემთხვევითი არ არის, TOGETHER პროექტს კოორდინაციას უწევს 5 ქვეყანა, რომელიც მდებარეობს სამხრეთის „ზღვა ხმელეთებს შორის““ - თქვა მე-9 ექსპერტმა.

- სკოლისთვის. აბსოლუტური აუცილებლობაა სასკოლო რეფორმა, რომელიც დაკავშირებულია საგანმანათლებლო შეთავაზების მართვასთან და ახალი პროფესიონალი მოღვაწეების არსებობასთან. „აუცილებელია ინვესტიცია ახალ ციფრებში, რომლებიც არსებულ მაჩვენებლებთან უნდა იყოს დაკავშირებული. გვესაჭიროება ლინგვისტურ და კულტურულ მედიაციაში სპეციალიზირებული ექსპერტები; თეატრის ექსპერტები, პედაგოგები სპეციალიზირებულნი არიან ლაბორატორიულ საქმიანობაში, ასე რომ, ჩვენ შევძლებთ გავუმკლავდეთ საგანმანათლებლო სიღარიბეს, ზოგიერთი ბიჭის გაუცხოებას, კულტურულ და სოციალურ ცნობიერებას. თითოეულ სკოლაში გვჭირდება პროფესიონალი ფიგურები სოციოლოგიური, ფილოსოფიური და ფსიქოლოგიური პროფილიდან“. გამოცხადდა ექსპერტი No4. საგანმანათლებლო შეთავაზება უნდა იყოს მრავალმხრივი. დიდაქტიკური კალენდარი უნდა იყოს ოპტიმიზირებული, რათა უზრუნველყოს პრაქტიკული აქტივობები, როგორცაა დებატები, მოგზაურობა და ხელოვნება.

- თეატრისთვის - მისი ხელშეწყობა მუდმივი სუბსიდიებით ისე, რომ არ იფიქროთ, რომ ეს არის ჰობი, არასპორტული ხალხის გართობა, არამედ ადგილი, სადაც შეგიძლიათ განავითაროთ თქვენი გონება და ხასიათი, ადგილი, სადაც თანაგრძნობა და პრობლემების გადაჭრა მუდმივად სტიმულირდება.

დასკვნებიდან გამომდინარე, საგანმანათლებლო პროგრამები განიხილება ICD-ის განხორციელების ძირითად ელემენტად და ეს კიდევ ერთხელ ადასტურებს რესპონდენტთა მაღალ შეფასებას საგანმანათლებლო ქმედებების წვლილის შესახებ კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობაში.

2. დასკვნები

წინამდებარე კვლევამ შეაფასა საჭიროებები, ხელშემწყობი ფაქტორები და საუკეთესო პრაქტიკა კულტურათაშორისი დიალოგის ინფორმირებულობისა და განვითარების სფეროში თანამედროვე ტექნოლოგიებთან დაკავშირებით იტალიაში.

კულტურათაშორის დიალოგს აქვს ზუსტი განმარტება სტრატეგიულ დოკუმენტებში, როგორცაა „თეთრი წიგნი ინტერკულტურულ დიალოგზე“, „იუნესკოს კონვენცია კულტურული მრავალფეროვნების შესახებ“, ამიტომ ცნების მკაფიო განმარტების შეთავაზების ნაცვლად, გამოკითხვა და ინტერვიუ რესპონდენტებთან დაკავშირებულია ისეთ ასპექტებთან, როგორცაა: აქტიური მოსმენა; ურთიერთგაგების; გაზიარება; მრავალფეროვნება; გონებაგახსნილობა; გაცვლა, კონტაქტი, შეხვედრა და არა დაბინძურება; გახსნილობა სხვის მიმართ; პატივისცემა; პირდაპირი ურთიერთქმედება მრავალფეროვანი კულტურის ხალხთან და ა.შ. ინტერკულტურულ დიალოგს რესპონდენტები აღიქვამდნენ, როგორც მიღწევას, შედეგის მოპოვების სასარგებლო მომენტს, გამდიდრებას და ცოდნის გაცვლას, სანამ საკუთარ თავს „სხვის“ მიერ გაოცების უფლებას ვაძლევთ.

დიალოგი, როგორც ორ ან მეტ პირს შორის ურთიერთგამომრიცხავი აქტი, იდეებისა და მოსაზრებების გაცვლა, რომელიც მიზნად ისახავს საერთო გაგების შექმნას, არ შეიძლება იყოს დაწესებული დადგენილებით ან იყოს ფორმალური შესაბამისობა. დიალოგი არის ცნობისმოყვარეობა და სურვილი აღწეროთ და გაიგოთ ორივე იდენტობა (თქვენი და უცნობი). დიალოგი არის პიროვნული დამოკიდებულება, ჰაბიტუსი, რომელიც უნდა იყოს შექმნილი კონკრეტული ნებაყოფლობითი აქტის მიხედვით. ვინ აკეთებს ამას, ეს არ არის ინსტიტუტები, არამედ პირები ფლემში. წინამდებარე კვლევამ ყურადღება გაამახვილა იმაზე, რომ ინსტიტუტებმა უნდა შექმნან შესაძლებლობა, უზრუნველყონ ადამიანებისთვის გამოსატყვის თავისუფლება, ლინგვისტური და ქცევის კოდექსი, რომელიც დააკავშირებს თანამოსაუბრეებს, მაგრამ უფრო მეტიც, "ფუნქციური ჰორიზონტი", რაც არის გონივრული პასუხი ყველა კითხვაზე, რომელიც არის. ყოველი დიალოგის საფუძველში (რატომ დიალოგი? ვის სჭირდება? როდის დავინახავთ სარგებელს?). ინსტიტუტებმა, დაწყებული ოჯახური განზომილებიდან პოლიტიკურ ორგანიზმებამდე, უნდა აიღონ ვალდებულება, რომ არ დაუშვან ხელი შეუშალონ ყველა იმ პატარა თესლს, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს დიალოგის ნება, დიალოგი, რომელიც ეწინააღმდეგება დახურვას, გულგრილობას, შეუზღუდავ იგნორირებას. საუკუნეში, სადაც პოპულიზმი, ნაციონალიზმი, ნეორასიზმი სულ უფრო და უფრო იზრდება, თუ ჩვენ ნამდვილად გვსურს თავიდან ავიცილოთ შესაძლო კონფლიქტები, რომლებიც შეიძლება კიდევ უფრო უარესი იყოს, ICD უნდა დაამტკიცოს თავი, როგორც ერთადერთი წყარო, რომელსაც შეუძლია წარმოიდგინოს და შექმნას სამოქალაქო კოჰაბიტაცია. მშვიდობა და სამართლიანობა ყველასთვის.

დაფიქსირდა რეალური უგრძობლობა, უცოდინრობა და დაბნეულობა მიმდინარე პოლიტიკურ საკითხებთან დაკავშირებით. ჩანდა, რომ არსებობდა სკეპტიციზმი მათ არსებობასთან დაკავშირებით ან, ნებისმიერ შემთხვევაში, პოლიტიკურ ვალდებულებასთან დაკავშირებით. სტრატეგიული ინსტრუმენტების უმეტესობა, როგორცაა პოლიტიკა, კანონმდებლობა, არც ისე კარგად არის ცნობილი (გრაფიკი 4). რესპონდენტთა აბსოლუტურმა უმრავლესობამ განაცხადა, რომ ევროკავშირი ყოველთვის არის პირველი ნაბიჯი რაღაც უნივერსალური და ღირსეულისკენ: წყნარი, ოფიციალური და ინსტიტუციური ინტერკულტურული დიალოგისკენ. ქმედებებზე და დამფინანსებელ ინსტიტუტებზე ყველაზე გავრცელებული პასუხია ევროკავშირის პროგრამები და გრანტები.

ყველა თანამოსაუბრეს ჰქონდა მსგავსი მსჯელობა და ახლა ისინი თავს იმედგაცრუებულად გრძნობენ მკაფიო პოლიტიკური მახასიათებლების პოვნის სირთულის გამო, რომელიც შეიძლება დააკმაყოფილოს მთავარი კითხვა. ზოგჯერ ისინი აღიარებენ პოლიტიკურ საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის ნაკლებობას, მაგრამ ამავდროულად შეამჩნიეს, რამდენად რთული იყო პასუხის გაცემა, რადგან ICD-ის პოპულარიზაციასთან დაკავშირებული პოლიტიკური მიმოხილვა არის ოპალესენტური, ჩუმი ან შესაძლოა ის იმდენად არ არსებობს, რომ მას შეუძლია. არ დატოვოთ რაიმე კვალი.

დასკვნები ხაზს უსვამს იმას, რომ ჯერ კიდევ ბევრია გასაკეთებელი, კონცეფციის ცნობიერების ამაღლების მაღალი საჭიროება, ICD-ის კრიტიკულობის გავრცელება და ხალხის გონების გახსნა. ცხადია, რომ განათლება ერთ-ერთი ყველაზე ძლიერი ინსტრუმენტია. საგანმანათლებლო სწავლებას და ცოდნას, რა თქმა უნდა, არ აქვს მყისიერი ეფექტი, მაგრამ მას შეუძლია ღრმად გათხრა

დაბლა, აყალიბებენ სინდისს, ქმნიან პირობებს თვალებისთვის, რომლებსაც შეუძლიათ საკუთარი იდენტობის გადახედვა. ICD გადის ღია ცნობიერებაში და განათლება შეიძლება იყოს გასაღები.

ჩატარებული გამოძიების ფართო სპექტრი საშუალებას გაძლევთ თვალყური ადევნოთ გამოწვევებს და საჭიროებებს უზარმაზარ სოციალურ ჩაძირვაში. მასში ჩართული იყო პოლიტიკა, სკოლა, რელიგიური ინსტიტუტი, თეატრი, საემიგრაციო კონტექსტი, შოუბიზნესი და ასოციაცია. ყველა ეს ასპექტი მხარს უჭერს ხმების ყველაზე დიდ ჩართვას, რომლებიც ქმნიან საზოგადოებას.

2. რეკომენდაციები

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, კულტურათაშორის დიალოგს სჭირდება სინერგიული ვალდებულება, რომელიც იკვებება საზოგადოების ყველა აქტორის მიერ და ორიენტირებულია დიალოგის კონკრეტულ განხორციელებაზე, რომელიც სცილდება კულტურულ ასპექტებს და წარმოქმნის ამგვარ კომუნიკაციურ კავშირს, რომელიც აკავშირებს ადამიანს მთელ მსოფლიოში. ასე რომ, პროექტთან დაკავშირებული სამი ძირითადი სფეროს მიხედვით, შემდეგი ასპექტები უნდა გაუმჯობესდეს:

- ხალხთა შორის კულტურათაშორისი დიალოგის ზოგადი ცნობიერების ამაღლება; ყველა ასაკობრივი კატეგორიის უფრო და უფრო სენსიბილიზაცია, კულტურათაშორისი დიალოგის ყველა მინიმალური ყოველდღიური შემთხვევის მხარდაჭერა. ცნობიერი გონება წარმოიქმნება კონკრეტული და მუდმივი ცნობიერების ამაღლებით;

- რეკომენდაციები პოლიტიკისა და პრაქტიკის შესახებ: წახალისება და მხარდაჭერა ინსტიტუტების მხრიდან; ყველა ადგილობრივი აქტორი, რომელიც საკუთარ ძალებს და დროს დებს კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობაში, დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ ყოველთვის იქნება პოლიტიკური მხარდაჭერა, რომ ყოველთვის იქნება დამხმარე ხელი იმ პირებისთვის, რომლებსაც სურთ გაავრცელონ კონცეფცია. კულტურათაშორისი დიალოგი; შეხვედრის შესაძლებლობების შექმნა, რომელიც საშუალებას მისცემს ადამიანებს მთელი მსოფლიოდან დაუპირისპირდნენ საკუთარ თავს, გაიცნონ ერთმანეთი და ასე შექმნან საერთო ხედვა იმ სამყაროს შესახებ, რომელიც მათ სურთ; სასკოლო პროგრამის გაღრმავება, ცდილობს ჩართოს ცნებები, რომლებიც სტუდენტებს აძლევს საერთაშორისო მიმოხილვას, რაც მათ თავდაუზოგავ სახეს აძლევს; ხელოვნება და სპორტის ხელშეწყობა არის კულტურათაშორისი დიალოგის გაუმჯობესების ფუნდამენტური წყაროები, როგორც ხაზგასმულია ინტერვიუების დროს, „სპორტი, კულტურა და ხელოვნება არის დიალოგი ინტეგრაციის სახელით; სცემს ჩემგან განსხვავებული „სხვის“ დემონიზაციის გამორიცხვას და მავნე ჩვევას“;

- რეკომენდაციები ადგილობრივი აქტორების საჭიროებებზე: სტრატეგიები, რომლებიც ხელს შეუწყობენ კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობას, ასე რომ საუბარი პრაქტიკულად:

1. მეტი მოსმენა და ღიაობა ადგილობრივი ადმინისტრაციების, სამინისტროებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მხრიდან ყველა ასოციაციის, რეალობის მიმართ, რომლებიც მუშაობენ კულტურათაშორისი დიალოგზე; უფრო ადვილად ხელმისაწვდომი სახსრები მათი პროექტებისთვის;

2. მუშაობა სკოლის რეფორმაზე; ინვესტირება ახალ პროფესიულ მოღვაწეებში, როგორცაა ლინგვისტური და კულტურული მედიატორი, თეატრმცოდნე, ლაბორატორიული საქმიანობით სპეციალიზებული მოღვაწეები, რათა შესაძლებელი გახდეს საგანმანათლებლო სიღარიბის დაძლევა და კულტურული და სოციალური გაზიარების განცდის ამაღლება; სასკოლო პროგრამის გეოგრაფიული ჰორიზონტის გაფართოება, ინტელექტუალური კავშირის შექმნა ლიტერატურის ტიპოლოგიასთან, ენებთან, ტრადიციებთან, რომლებიც სრულიად განსხვავდებიან იმისგან, რასაც მოსწავლე შეჩვეულია;

3. ყველა ინსტიტუტმა, ოჯახიდან საერთაშორისო ორგანიზაციებამდე, არასოდეს უნდა დაკარგოს მხედველობიდან კულტურათაშორისი დიალოგის აქტუალობა; მათ ყოველთვის უნდა გამოიხატონ დრო, რომ დაუთმონ თავი ამ თემას, შექმნან შესაძლებლობები, რომლებიც გადადის დედის „ინტერკულტურული სიტყვებიდან“ შვილზე, საერთაშორისო ორგანიზმის მიერ ორგანიზებულ ინტერკულტურულ შეხვედრებამდე.

8. გამოყენებული მასალა

- Ambrosini, M. (2015) L'inserimento degli immigrati sul territorio). *TRECCANI*.
https://www.treccani.it/enciclopedia/l-inserimento-degli-immigrati-sul-territorio_%28L%27Italia-e-le-sue-Regioni%29/ (Accessed 5 February 2021)
Available at:
- Cesareo V. (2005) *Dopo l'emergenza, verso l'integrazione*, in Ismu (Iniziativa e Studi sulla Multietnicità), *Decimo rapporto sulle migrazioni 2004*. Milano: Franco Angeli. pp. 7-32.
- Council of Europe. (no date) *The concept of Intercultural Dialogue*. Available
https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/concept_EN.asp#P12_1420 (Accessed: 2 February 2021)
at:
- European Union. (2017) How culture and the arts can promote intercultural dialogue in the refugee crisis. *Vivere e lavorare in Italia*. Available at:
<http://www.integrazionemigranti.gov.it/Documenti-e-ricerche/How%20culture%20and%20the%20arts%20can%20promote%20intercultural%20dialogue%20in%20the%20context%20of%20the%20migratory%20and%20refugee%20crisis.pdf> (Accessed: 2 February 2021)
- Lähdesmäki T., Koistinen AK., Ylönen S.C. (2020) "Introduction: What Is Intercultural Dialogue and Why It Is Needed in Europe Today?". Intercultural Dialogue in the European Education Policies. UK: Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-41517-4_1
- Poglia, E., Mauri-Brusa, M., & Fumasoli, T. (2009) Intercultural dialogue in higher education in Europe. In S. Bergan & J.-P. Restoueix (eds.) *Intercultural dialogue on campus*. France: Council of Europe Publishing. pp. 17–70;
- Puglia, S. S. d. R. (2020). In Evidenza. *Vivere e lavorare in Italia*. January.
<http://www.integrazionemigranti.gov.it/leregioni/puglia/Pagine/default.aspx> (Accessed: 5 February 2021);
Available at:
- Sciortino, G., Colombo, A. (2005) *Un'immigrazione normale*. Bologna: il Mulino, p. 7.
- UNESCO (2018) UNESCO survey on intercultural dialogue, of Statistics. 2017: analysis of findings.
<https://www.unesco.org/sites/default/files/documents/unesco-survey-intercultural-dialogue-2017-analysis-findings-2018-en.pdf> (Accessed: 2 February 2021)
UNESCO Institute Available at:
- Viriglio, V. (2019). Per un'Italia interculturale , è già ora. *Avanguardie Migranti*. Available at: <https://www.avanguardiemigranti.it/2019/10/03/per-unitalia-interculturale-e-gia-ora/> (Accessed: 2 February 2021)
- Zanfrini L. (2005), *Il lavoro*, in Ismu (Iniziativa e Studi sulla Multietnicità), *Decimo sulle migrazioni 2004*, Milano: Franco Angeli. pp. 117-144.
rapporto

დანართი B: საუკეთესო პრაქტიკის მაგალითი ქვეყანა ლიბანი

მოცემული კულტურული მემკვიდრეობის ადგილის დასახელება /
პრაქტიკა / ტრადიცია ენა და ლიტერატურა

წლები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) სასწავლო პერიოდის
განმავლობაში სფერო, საგანი, ჟანრი, ფორმა ენა და ლიტერატურა URL
დამატებითი ინფორმაციისთვის N/A

ზოგადი აღწერა / მიმოხილვა

მულტიკულტურალიზმი დღევანდელი საკლასო ოთახების ერთ-ერთი მთავარი მახასიათებელია. სტუდენტები, მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხიდან და სხვადასხვა წარმომავლობის მქონენი, აღმოჩნდნენ, რომ იზიარებდნენ კულტურულ კონცეფციებს სასკოლო პროგრამის საფუძველზე, რომელიც ახორციელებს იმ ქვეყნის განათლების სამინისტროს, სადაც ისინი ცხოვრობენ. ინტერვიუების საშუალებით დაფიქსირდა, რომ იტალიურ საგანმანათლებლო პროგრამას აქვს ევროცენტრული დაგეგმვა. ეს არ ნიშნავს, რომ ჩვენ არასწორი საგანმანათლებლო მიდგომის წინაშე ვდგავართ, მაგრამ, შინაარსობრივი თვალსაზრისით, ამან შეიძლება შეზღუდოს ის გამოცდილება, რომელიც სკოლებმა უნდა მისცენ თავიანთ მოსწავლეებს. კონცეფციის სიღრმისეული შესწავლით, აქცენტი შეიძლება იყოს ერთ-ერთ საგანზე, რომელიც ასტიმულირებს პოეტურ აზრებს და ხელს უწყობს სიტყვებსა და ადამიანებს შორის ურთიერთობის განმტკიცებას. ლიტერატურა ქვეყნის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი კულტურული მემკვიდრეობაა. წარსულის პოეტები და ნოველისტები ენობრივი აწმყოს განმსაზღვრელი არიან. იტალიელები გრძნობენ თავიანთი პოეზიის გავლენას, რადგან ის წარმოადგენს მათ ვინ არიან. ყოფნის, საუბრის გზა ნაწილობრივ მჭიდრო კავშირშია იმასთან, თუ როგორ ახდენენ ისინი საგნების კონცეპტუალიზაციას. იტალიელები, მაგალითად, ღრმად არიან მიჯაჭვული სიტყვიერი სენტიმენტალიზმის მიერ შექმნილ სიტყვებთან, სადაც საგნები მათ სულამდეა აღწერილი, წინადადებები, ხშირად, მელოდიური ჰარმონიაა, შემკული ხმოვანი ასოციაციებით, რითმებითა და მომხიბვლელი მეტაფორებით. სილამაზის კვლევა და დეტალებისადმი გადაჭარბებული ყურადღება არის იტალიური ენის საფუძველი.

ენები საზოგადოების მემკვიდრეობის შესაბამისი კომპონენტია; ისინი მკაცრად არიან დაკავშირებული ჩვენს იდენტობასთან.

რატომ შეიძლება იყოს ეს მემკვიდრეობა/ტრადიცია აღქმული, როგორც ქვეყნებს შორის კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშემწყობი?

ენა საშუალებას აძლევს კომუნიკაციას და კომუნიკაციის საშუალებების გაზიარებას, ამიტომ ენისა და მისი ლიტერატურის შესწავლა, არა მხოლოდ როგორც საგანი, რომელიც არის სასკოლო პროგრამის ნაწილი, არამედ როგორც გზა სწავლისა და მემკვიდრეობის გაზიარებისთვის, შეიძლება იყოს სტუდენტებს შორის კულტურათა დიალოგის ხელშემწყობი. მოდის სხვადასხვა ქვეყნიდან. გაკვეთილზე გაკვეთილზე აღმოაჩენს, თუ რა არის იტალიური ენის ძირითადი მახასიათებლები, სწავლობს ვინ არიან მისი ყველაზე მნიშვნელოვანი წარმომადგენლები, იტალიელი სტუდენტი ეცნობა თავისი მემკვიდრეობის ნაწილს, ხოლო უცხოელი სტუდენტი კონკრეტულად ხვდება კონტაქტში განსხვავებულ მემკვიდრეობასთან. მისი/მისგან. ეს შეიძლება იყოს პირველი შესაბამისი ნაბიჯი კულტურათაშორისი დიალოგის აქტუალიზაციისკენ. ამ ეტაპზე გადამწყვეტი შეიძლება იყოს კლასში, ენისა და ლიტერატურის გაცნობა, რომელიც უცხოელ სტუდენტებს ეკუთვნის. მაგალითად: თუ კლასში არიან ეგვიპტიდან ჩამოსული მოსწავლეები, მასწავლებელმა უნდა

მოამზადოს (დაეხმაროს მას ეგვიპტელი სტუდენტებიც) ფუნდამენტურ მახასიათებლებზე ორიენტირებული გაკვეთილები.

ეგვიპტური ენის შესახებ, იტალიურ და ეგვიპტურ ენებს შორის ძირითადი განსხვავებების შესახებ, ეგვიპტური ენის მაჩვენებლებზე და პოეზიასა და პროზაზე. უცხოელი მოსწავლეები შეიძლება იყვნენ „ენის ექსპერტი“ გაკვეთილზე, დაეხმარონ მასწავლებელს სიტყვების თუ წინადადებების ახსნა-განმარტებასა და წარმოთქმაში. სტუდენტებს შორის ეს ენობრივი გაცვლა ხელს შეუწყობს რეალური ინტერკულტურული დიალოგის შექმნას, რომელიც გაძლიერდება ლინგვისტური გაზიარებით. ამ გზით იქმნება განზომილება, სადაც ყველა კულტურა ჩართულია და აქვს შესაძლებლობა გამოხატოს თავისი თავისებურებები. აღსანიშნავია, რომ ამ ტიპის ინტერკულტურული დიალოგი რეალიზდება ისეთ ადგილას, სადაც განათლება და სწავლება არის მთავარი მიზნები, ამიტომ ICD-ის შედეგები კიდევ უფრო მკაფიო და ეფექტური იქნება.

კულტურათაშორისი დიალოგის ცნობიერების იდენტიფიცირება: ლიბანი - Dr. გიტა ჰურანი

აკრონიმების სია

ALF	Anna Lindh Foundation
ASESEM	Association for Social Empowerment & Sustainable Environment in the Mediterranean
CIEL	Euro-Lebanese Intercultural Center
EU	European Union
ICD	Intercultural Dialogue
ICT	Information and Communications Technology
LCRN	Lebanon Conflict Resolution Network
LDI	Lebanon Dialogue Initiative
MoC	Ministry of Culture
NDU	Notre Dame University
SDG	Sustainable Development Goals
UN	United Nations
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
USJ	Université St. Joseph

1 შესავალი

TOGETHER-ის შესახებ

პროექტი TOGETHER ("სხვათა კულტურული გაგება) მიზნად ისახავს ხელი შეუწყოს ევროკავშირის ქვეყნებსა და მათ მეზობლებს შორის ახლო აღმოსავლეთში და შავი ზღვის რეგიონში უფრო ფართო თანამშრომლობას, საერთო ევროპულ ღირებულებებზე და კულტურებსა და ტრადიციებზე დაყრდნობით. მონაწილე ქვეყნებიდან. პროექტი მიზნად ისახავს მდგრადი განვითარების წახალისებას და სხვადასხვა გამოწვევების გადაჭრას კულტურათაშორისი დიალოგის პროცესების ადგილობრივი თემების დღის წესრიგში ჩართვის გზით. TOGETHER ხელს შეუწყობს ადგილობრივი აქტორების გაძლიერებას, მათი ინტერკულტურული უნარებისა და კომპეტენციების ამაღლებას და მათ კულტურული მრავალფეროვნებისა და კულტურათაშორისი ურთიერთგაგების „ელჩებად“ ქცევას.

შემუშავდება ინოვაციური სასწავლო მასალები, ციფრული ინსტრუმენტები და შინაარსის მეთოდოლოგია, რათა წარმატებით დააკმაყოფილოს ადგილობრივი აქტორების და მათი თემების საჭიროებები. ამის შესახებ მეტი ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ <http://thetogetherproject.eu>-ზე.

TOGETHER ფინანსდება ევროკავშირის „ერასმუს+“ პროგრამის მიერ და აერთიანებს 6 პარტნიორ ინსტიტუტს 5 სხვადასხვა ქვეყნიდან:

CulturePolis საბერძნეთი

EWORX S.A. საბერძნეთი

ა.ბ. შპს მეწარმეობის განვითარების ინსტიტუტი კვიპროსი Fattoria Pugliese Diffusa Italy

ქართული ხელოვნებისა და კულტურის ცენტრი საქართველო

ლიბანის განვითარების ქსელი ლიბანი

ანგარიშის შესახებ

მოხსენების მიზანია გამოიკვეთოს კულტურათაშორისი დიალოგის ცნობიერების ამაღლება და განვითარება TOGETHER ქვეყნებში, და გამოავლინოს ფაქტორები, რომლებიც განაპირობებს კულტურათაშორის კომუნიკაციას და დიალოგის დინამიურ სივრცეს ადგილობრივ საზოგადოებაში. უფრო კონკრეტულად, ჩვენ ვცდილობთ მივიღოთ ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ როგორ არის გაგებული კულტურათაშორისი დიალოგი, დავადგინოთ მისი ძირითადი გამოწვევები და საჭიროებები და გავიგოთ, თუ როგორ არის ის განსაზღვრული, დაგეგმილი და წარმოდგენილი პოლიტიკასა და პრაქტიკაში. იგი შემდგომში აღწერს ადგილობრივი საზოგადოების წევრების სწავლისა და ტრენინგის საჭიროებებს.

მოხსენება იწყება ქვეყნის ისტორიული კონტექსტის მოკლე მიმოხილვით, კულტურათაშორის დიალოგთან დაკავშირებით. შემდეგი ნაწილი ასახავს მეთოდოლოგიას, რომელიც გამოიყენება მონაცემთა შეგროვებისა და ანალიზისთვის და მოჰყვება დასკვნები კვლევის სამი ძირითადი თემის მიხედვით:

- 1) კულტურათაშორისი დიალოგი: ზოგადი გაგება;
- 2) პოლიტიკა და პრაქტიკა;
- 3) ადგილობრივი აქტორების საჭიროებები. ბოლო ნაწილი შეიცავს დასკვნით შენიშვნებს და რეკომენდაციებს, რომლებიც მოიცავს სამივე თემას.

რეზიუმე

მზარდი აღიარება ხდება, რომ კულტურათაშორისი დიალოგი კონფლიქტების მოგვარების, მშვიდობის მშენებლობისა და მდგრადი განვითარების იმპერატიულია. ეს ადგენს ლიბანში ICD-ის შესახებ პირველი მოხსენების ძირითად მიგნებებს. გამოკითხვამ და სიღრმისეულმა ინტერვიუმმა შეაფასეს ICD-ის მიმდინარე გაგება, პოლიტიკა და საქმიანობა ლიბანში. მიღებული ინფორმაცია იძლევა ქვეყნის სპეციფიკური ICD სიტუაციის თავდაპირველ ინვენტარიზაციას, რომელიც იმუშავებს როგორც ამოსავალი წერტილი ლიბანში მომავალი ICD პროგრამებისთვის.

აქ მოცემულია დასკვნების შეჯამება:

- ICD მნიშვნელოვანია კომუნალური მშვიდობისთვის.
- ლიბანში ICD-ის პოლიტიკაში დიდი დეფიციტია.
- მთავრობა არ არის ICD-ის მთავარი მოთამაშე.
- არასამთავრობო ორგანიზაციები და CS ინსტიტუტები დაინტერესებულნი არიან რელიგიათაშორისი დიალოგით
- სისტემის კონფესიონირება.

- არ არსებობს პოლიტიკური ნება, მხარი დაუჭიროს დიალოგს ზოგადად და ICD-ს კონკრეტულად.
  - ლიბანში პოლიტიკა ძალზე პოლიტიზირებულია მუსლიმებსა და ქრისტიანებს შორის საკამათო შეხედულებების გამო ლიბანის იდენტობასთან, საგარეო საქმეებთან, სეკულარიზმთან, ქალთა უფლებებთან, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებებთან და ბევრ სხვასთან დაკავშირებით. თუმცა, ეს დაპირისპირება იწვევს ხშირ სექტანტურ დაპირისპირებას პოლიტიკურ ხელმძღვანელობაში, რაც იწვევს პოლიტიკურ ჩიხს, არაეფექტურობას და რეფორმებს.
  - ICD კომპეტენციებში არის დეფიციტი არასამთავრობო ორგანიზაციების/CS სექტორშიც კი.
- ლიბანში არის დაფინანსების ნაკლებობა და პარტნიორობის ნაკლებობა ICD-ის გასაძლიერებლად.
  - ლიბანის კონსტიტუცია იცავს რწმენის, გამოხატვისა და ასოციაციის თავისუფლებებს, რაც კარგი საშუალებაა ICD-ის საქმიანობისთვის.
  - ლიბანი მდიდარია თავისი მრავალფეროვნებით, კულტურული მემკვიდრეობითა და სხვადასხვა ეთნო-რელიგიურ ჯგუფებს შორის თანაარსებობის გამოცდილებით, რასაც შეუძლია დადებითად შეუწყოს ხელი

ქვეყნის შესახებ ინფორმაცია

ლიბანის ამჟამინდელი რესპუბლიკა გაჩნდა ოსმალეთის იმპერიის დაშლის შემდეგ. იგი დამოუკიდებელი სახელმწიფო გახდა 1919 წელს ვერსალის კონვენციის შედეგად, როგორც დემოკრატიული ეროვნული სახელმწიფო, თავისუფლებისა და რელიგიური თანაარსებობის მოდელი. მისი მაცხოვრებლები არიან სხვადასხვა ეთნიკური იდენტობისა და რელიგიური კუთვნილების ქრისტიანები და მუსლიმები. ამ მრავალეთნიკურ და მრავალრელიგიურ შედეგნილ საზოგადოებას ჰყავს თვრამეტი ოფიციალურად აღიარებული სექტა. თითოეული სექტა წარმოდგენილია მთავრობის საკანონმდებლო, აღმასრულებელ და სასამართლო ხელისუფლებაში კვოტების სისტემის საფუძველზე. თითოეულ სექტას აქვს საკუთარი პირადი სტატუსის კანონები და სასამართლოები. მიუხედავად იმისა, რომ არაბული რესპუბლიკის ოფიციალური ენაა, ამ უძველესი ხალხის ლიბანელი შთამომავლები საუბრობენ სომხურ, სირიულ, ასურულ, ქალდეურ, კურმანჯი, თურქულ, ბერძნულ და ებრაულ ენებზე. ფრანგული და ინგლისური განათლებისა და კომუნიკაციის საერთო ენებია.

ლიბანი არის არაბული სახელმწიფოების ლიგის დამფუძნებელი და აქტიური წევრი და ემორჩილება მის შეთანხმებებსა და შეთანხმებებს. ლიბანი ასევე არის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის დამფუძნებელი და აქტიური წევრი და ემორჩილება მის შეთანხმებებს და ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციას. ეს არის საპარლამენტო დემოკრატიული რესპუბლიკა, რომელიც დაფუძნებულია საზოგადოებრივი თავისუფლებების პატივისცემაზე, განსაკუთრებით აზრისა და რწმენის თავისუფლებაზე, სოციალური სამართლიანობისა და უფლებებისა და მოვალეობების თანასწორობის პატივისცემაზე ყველა მოქალაქეს შორის დისკრიმინაციის გარეშე.

გაბატონებული კულტურა, რომელიც ფუნდამენტურად კონსერვატიული იყო და დიდი ხნის იუდეო-ქრისტიანული და ისლამური ტრადიციები ღრმად არის გამჯდარი სოციალურ ნორმებში. თუმცა, ბევრი პრაქტიკა და ცხოვრების წესი ასევე ასახავს დასავლურ გავლენას, განსაკუთრებით ევროპულზე სიახლოვის, ისტორიული ურთიერთობებისა და სავაჭრო და კულტურული გაცვლის გამო. არსებითად, ლიბანელებს აქვთ პლურალისტური და მულტიკულტურული

საზოგადოებებისადმი ადაპტაციის გამოხატული ხარისხი, რაც გამომდინარეობს ისტორიული გამოცდილებიდან, ისევე როგორც საკუთარი შემადგენლობის მრავალფეროვნებიდან. თუმცა, ეს მრავალფეროვნება იყო სიმდიდრის წყარო და კონფლიქტების მიზეზი.

მიუხედავად იმისა, რომ ლიბანის პოლიტიკური სისტემა დაფუძნებულია სეკულარულ კონსტიტუციაზე, რომელიც ხაზს უსვამს თავისუფლებების პრინციპებს, განსაკუთრებით რწმენის, თანასწორობის, სამართლიანობისა და ნეიტრალიტეტის პრინციპებს, მმართველი სისტემა ეფუძნება ძალაუფლების გაზიარების მოწყობას, რომელშიც ქვეყნის ძირითადი ეთნორელიგიური თემები არიან. ოფიციალურად წარმოდგენილი არიან ხელისუფლების ოფიციალურ სტრუქტურაში და წარმოადგენენ წინაპირობას სახელმწიფო ინსტიტუტების გამართული ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად. თუმცა, კონსტიტუცია თანაბრად ავალდებულებს სახელმწიფოს, გადასცეს ძირითადი იურისდიქცია პირადი სტატუსის კანონებისა და განათლების სფეროში ქვეყნის თვრამეტი აღმსარებლობისთვის... როგორც ასეთი, სეკულარიზაცია, როგორც საკანონმდებლო ბაზის დიფერენციაცია რელიგიური ინსტიტუტებისა და ნორმებისგან - არასრული რჩება ლიბანში. (ფარჰა, 2015). ამ სისტემას ეწოდა „პოლიტიკური კონფესიონალიზმი“, რომელიც აწარმოებს ორმაგ მმართველობას, რომლის ფუნქციონირებისთვის საჭიროა ქვეყნის პოლიტიკური ელიტის წევრებს შორის განუწყვეტელი ვაჭრობა, რასაც „კონფესიური კონსოციალიზმი“ უწოდეს. კონსოციალური დემოკრატია „არის კლასიფიკაცია, რომელიც გამოიყენება იმ ქვეყნებისთვის, რომლებსაც აქვთ ღრმა ეთნიკური, კლასობრივი, რელიგიური, ენობრივი და/ან იდეოლოგიური განხეთქილება“ (Bordenkircher, 2015)

ლიბანელები არიან და კვლავაც არიან „კოლექტივისტები“ თავიანთ ლოიალობაში; ისინი საკუთარ თავს აღიქვამენ "ჯგუფების" წევრებად. მათი ყველაზე ძლიერი ლოიალობაა მათი ოჯახის, შემდეგ რელიგიის ან ეთნიკური ჯგუფის, პოლიტიკური პარტიის ან პოლიტიკური ლიდერის და ბოლოს ლიბანის, როგორც ერის მიმართ. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ლიბანელები საკუთარ თავს იდენტიფიცირებენ თავიანთი სექტების/საზოგადოებრივი იდენტობის საფუძველზე და არა საერთო ლიბანური იდენტობის საფუძველზე. ეს განსხვავება კრიტიკულია. ლიბანის პოლიტიკურ სტრუქტურაში რელიგია მნიშვნელოვან როლს თამაშობს არა პირველ რიგში, როგორც სულიერი ძალა, არამედ როგორც საზოგადოების ძირითადი სტრუქტურა (Haddad, 2002). ამ „კოლექტივისტურმა“ ლოიალობამ და კომუნალურმა იდენტობამ „ხელი შეუშალა ამ ეთნორელიგიურ ჯგუფებს „ხალხად“ გახდომაში და, შესაბამისად, სიცოცხლისუნარიანი სახელმწიფოს ჩამოყალიბებაში“, რაც იწვევს გაჭიანურებულ კონფლიქტებს, რომლებიც სახელმწიფოს კოლაფსამდე მიჰყავს და წარმოშობს „ეგზისტენციალურ კითხვებს. მისი სიცოცხლისუნარიანობა“ (ხაშანი, 1992).

ყოველი კონფლიქტის კონიუნქტურაში ახალი შეთანხმება იქმნება უცხო ძალების მიერ დაფინანსებული მოლაპარაკებებისა და კომპრომისის გზით. თუმცა, ამ შეთანხმებებმა ვერ მოახერხა: i) მომავალი კონფლიქტების თავიდან აცილება; ii) უზრუნველყოფილი ეკონომიკური და სოციალური სამართლიანობა; iii) მოახდინოს ეროვნული შერიგება და მშვიდობა, და iii) შექმნას კონსენსუალური ნარატივი ლიბანის იდენტობისა და როლის შესახებ. ეს წარუმატებლობა იყო დიალოგის თავიდან აცილების შედეგი მუსლიმებსა და ქრისტიანებს შორის სოციალური კონფლიქტებისა და პოლარიზაციის ფუნდამენტურ განსხვავებებზე, რომლებიც არსებითად დაკავშირებულია მათ საპირისპირო შეხედულებებთან ლიბანის შესახებ (მაგ. მისი ვინაობა, ნეიტრალიტეტი, როლი ახლო აღმოსავლეთში და მსოფლიოში და მისი საერთაშორისო ურთიერთობების პოლიტიკა). შესაბამისად, ლიბანი აგრძელებს გაჭიანურებულ კონფლიქტებს, რომლებიც აწუხებს მისი და მისი მოსახლეობის ყველა ასპექტს.

1975-989 წლების სამოქალაქო ომის შემდეგ გაჩნდა შერიგების მიზნით სამოქალაქო საზოგადოების ჯგუფები, როგორცაა ლიბანის კონფლიქტების მოგვარების ქსელი (LCRN), მუდმივი მშვიდობის მოძრაობა, ისლამურ-ქრისტიანული კვლევების ინსტიტუტი და UMAM დოკუმენტაციისა და

კვლევის, ისლამური. - ქრისტიანთა ეროვნული დიალოგის კომიტეტი, სხვათა შორის. ასევე ჩამოყალიბდა მნიშვნელოვანი ინიციატივა სახელწოდებით "La rencontre Islamo- Chrétienne autour de Marie", რომელიც მოიცავს მარიამის ხარების დღესასწაულის ლიბანურ კომიტეტს (2002), რომელიც იკრიბებოდა ქრისტიანები და მუსულმანები დღესასწაულის გარშემო სხვადასხვა ლოცვებისა და სხვა დღესასწაულების მეშვეობით (Fahed). 2020) (იხილეთ საუკეთესო პრაქტიკა დანართ B-ში).

ეროვნულ პოლიტიკურ დონეზე, 2008-დან 2014 წლამდე პრეზიდენტი მიშელ სულეიმანი ხელმძღვანელობდა ეროვნული დიალოგის კონფერენციას, რომელმაც 2012 წელს გამოაქვეყნა ბააბდას დეკლარაციის მიღება მონაწილეების, ჰეზბოლას ჩათვლით. ბააბდას დეკლარაციამ მოითხოვა ლიბანის განცალკევება სირიაში არეულობისგან და ლიბანის შორს დაცვა "რეგიონული და საერთაშორისო კონფლიქტებისგან და რეგიონალური დამაბულობისა და კრიზისების უარყოფითი შედეგებისგან თავის დაღწევა". (Wahlisch 2017). 2013 წელს ჰეზბოლას ოფიციალურმა პირებმა უარყვეს დეკლარაცია და ყველა ეროვნული დიალოგი შეწყდა.

ეს სხვადასხვა რელიგიათაშორისი დიალოგი, რომელიც „ინტერკულტურული დიალოგის“ ნაწილია, ეხებოდა ლიბანის ერთ-ერთ კონფლიქტს, უგულბებლყოფდა სხვა თანაბრად მნიშვნელოვან კონფლიქტებს, როგორცაა რელიგიური დიალოგი სადავო შიიტებსა და სუნიტებს შორის, ან ეთნიკურ დიალოგს ლიბანს შორის. განსაკუთრებით სუნიტები და ლიბანელი სუნიტი ქურთები და სუნიტები და ლიბანელი სუნიტი თურქმენები, სხვათა შორის.

მიუხედავად ზემოაღნიშნულისა, ლიბანელთა უმეტესობა თვლის, რომ რელიგიათაშორისი დიალოგი და შერიგება, როგორც „ლიბანის მოწოდება“ და ლიბანი, როგორც „ხმელთაშუა ზღვის ინტერრელიგიური ლაბორატორია“, და ეხმიანება რომის პაპ იოანე პავლე II-ის სიტყვებს, რომ ლიბანი არის „ლიბანი უფრო მეტია, ვიდრე ქვეყანა. ეს არის თავისუფლების გზავნილი და პლურალიზმის მაგალითი აღმოსავლეთისა და დასავლეთისთვის“ (არსებითი სახელი 2011).

კვლევის მეთოდოლოგია

ჩატარდა შერეული მეთოდის კვლევა ლიბანში კულტურათაშორისი დიალოგის საჭიროებების დასადგენად და იმის გასაგებად, თუ როგორ არის დაგეგმილი და წარმოდგენილი პოლიტიკასა და პრაქტიკაში. ჩვენი კვლევის ინსტრუმენტები მოიცავდა

- 1) სამუშაო მაგიდაზე დაფუძნებული კვლევა;
- 2) გამოკითხვა და
- 3) სიღრმისეული ინტერვიუები.

ჩვენი სამიზნე ჯგუფი გამოკითხვისა და სიღრმისეული ინტერვიუებისთვის შემოიფარგლებოდა ამ სფეროში მომუშავე პროფესიონალებით, მათ შორის სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციებით და საგანმანათლებლო და კულტურული დაწესებულებებით.

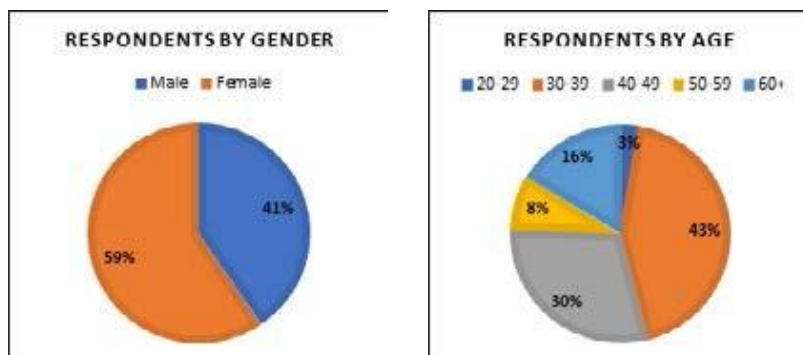
სამუშაო მაგიდაზე დაფუძნებული კვლევა

სამაგიდო კვლევისთვის ჩვენ გავაანალიზეთ სამოქალაქო საზოგადოებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების სხვადასხვა საკანონმდებლო აქტები, პოლიტიკის დოკუმენტები და ანგარიშები. მათ შორის იყო კულტურა ლიბანში 2020 წლისთვის (2016), ლიბანი; Martin Wahlisch, ლიბანის ეროვნული დიალოგი (2017), "რა კულტურული პოლიტიკა?" (2017); მულტიკულტურალიზმი და დემოკრატია: ლიბანი საქმის შესწავლა (2010); იოანე პავლე II, ლიბანის ერთიანობის „მხსნელი“ (2011); კულტურული მრავალფეროვნება და სექტანტური დამოკიდებულებები ომისშემდგომ ლიბანში (2002); ლიბანი კულტურულ პოლიტიკაში ალჟირში, ეგვიპტეში, იორდანიაში, ლიბანში, მაროკოში, პალესტინაში, სირიასა და ტუნისში (2010; და ლიბანის მოდელები რელიგიათაშორისი დიალოგი ხარების დღესასწაულის მეშვეობით (2020) (სრული სიისთვის იხილეთ მითითება).

გამოკითხვა

კვლევა სამი ძირითადი თემის ირგვლივ იყო აგებული: 1) კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება; 2) პოლიტიკა და პრაქტიკა; და 3) ადგილობრივი აქტორების საქრობების განსაზღვრა ICD-ის ხელშეწყობისთვის. გამოკითხვა შემუშავდა ონლაინ პლატფორმის საშუალებით და დაურიგდა მთავრობას, სამოქალაქო საზოგადოებას და ადგილობრივ სათემო ორგანიზაციებს. გამოკითხვა მოიცავდა ერთჯერადი არჩევის მრავალ არჩევანს, მრავალჯერადი არჩევანის მრავალ არჩევანს და დახურულ კითხვებს, ჩართული იყო Microsoft Forms-ში და ბმული გავრცელდა LDN ონლაინ პლატფორმის საშუალებით, ასევე ელფოსტით გაიგზავნა 600-ზე მეტი ადგილობრივი და საერთაშორისო ორგანიზაციის ნიმუშზე მოღვაწეობს ლიბანში. 600 ორგანიზაცია შეირჩა შემდეგი საკვანძო სიტყვების გამოყენებით მათი ინტერვენციის სექტორების დასადგენად: კულტურათაშორისი დიალოგი, მოქალაქეობა, ადამიანის უფლებები, კონფლიქტების მოგვარება, დემოკრატია და სამოქალაქო უფლებები, ახალგაზრდობა, კულტურა, გენდერი, ადვოკატირება და ცნობიერება, ლტოლვილები, მშვიდობა, ეთიკა და სოციალური და კულტურული განვითარება.

ონლაინ კითხვარი 37-მა რესპონდენტმა შეავსო. რესპონდენტები ძირითადად იყვნენ სხვადასხვა არასამთავრობო ორგანიზაციის პრეზიდენტები ან ოფიციალური პირები, ასევე ICD-ის სფეროს აქტივისტები. შემდეგ მონაცემები გაანალიზდა Excel-ის საშუალებით და იყო წარმოდგენილი ვიზუალურ ფორმატში. რესპონდენტთა 60% იყო ქალი და 40% მამაკაცი, რომელთა უმეტესობას (62.1%) ჰქონდა მაგისტრის ხარისხი და რომელთა ასაკი მერყეობდა 20-დან 60+ შორის (იხილეთ ნახატები 1 და 2). გამოკითხვა ჩატარდა 2020 წლის დეკემბერში.

სიღრმისეული ინტერვიუები

ჩატარდა ათი სიღრმისეული ინტერვიუ მთავრობის წარმომადგენლებთან, არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, პოლიტიკის ანალიტიკოსებთან და ბენეფიციარებთან (იხილეთ სია დანართში A). უმეტეს შემთხვევაში, ტექნოლოგიამ გაგვიადვილა ჩვენი სიღრმისეული ინტერვიუების ჩატარება ვიდეო დარეკვის ხელსაწყოების საშუალებით (მაგ. Skype, Zoom და WhatsApp). ზოგიერთმა გამოკითხულმა მოითხოვა კითხვებზე პასუხის გაცემა წერილობითი ფორმით, რაც მათ დაკმაყოფილდა.

შეზღუდვები

ხარისხობრივი კვლევის დიდი ნაწილი, როგორც წესი, დამოკიდებულია პირისპირ ინტერაქციაზე მონაცემთა შეგროვების მიზნით ინტერვიუებისა და სხვადასხვა საშუალებების მეშვეობით. თუმცა, ამ შეზღუდვამ, რომელიც „ახალ ნორმად“ იქცა, ანუ კვლევების ჩატარებამ COVID-19 პანდემიის დროს, გვაფიქრებინა, რომ თავად მინდორზე წასვლა არ არის შესაძლებელი ვარიანტი, შესაბამისად, უნდა

დავეყრდნოთ ონლაინ ინტერვიუებს, რომლებიც, მიუხედავად იმისა, რომ კარგი შემცვლელია, ხელი შეგვიშალა ინტერვიუების კონტექსტუალიზაციაში დახვეწილი ვიზუალური და არავერბალური მინიშნებების საშუალებით, რაც შესაძლებელია პირისპირ სცენარის საშუალებით. კიდევ ერთი შეზღუდვა იყო მრავალი სამიზნე ჯგუფის პასუხების ნაკლებობა ხანგრძლივი ჩაკეტვის, მოგზაურობის ან COVID-19-ით ინფექციის გამო. მესამე შეზღუდვა იყო ზოგიერთი საჯარო მოხელეების პასუხის არქონა ან ბიუროკრატიული არხებით ოფიციალური წერილების გაგზავნის მოთხოვნა. ეს უკანასკნელი ცნობილი ტაქტიკაა ვეტერანი მკვლევარებისთვის, რაც ნიშნავს, რომ საჯარო მოხელეს არ სურს გასაუბრება და არც სხვას დელეგირება უნდა მის შემცვლელად.

მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენ ამ შეზღუდვების წინაშე ვდგებოდით, დარწმუნებულნი ვართ, რომ საველე სამუშაოების შესრულების ვადის გათვალისწინებით, საკითხები განიხილებოდა პროფესიონალურად და მოიძებნა ალტერნატივები, რომლებსაც მინიმალური გავლენა ექნებათ მონაცემთა შეგროვების ხარისხზე

ძირითადი დასკვნები

ეს მოხსენება ადგენს ლიბანში ჩატარებულ კულტურათაშორის დიალოგის კვლევისა და სიღრმისეული ინტერვიუების ძირითად დასკვნებს. გამოკითხვა და სიღრმისეული ინტერვიუები ასახავს ამ სფეროში ძირითადი დაინტერესებული მხარეების მიმდინარე ზოგად გაგებას, პოლიტიკასა და პრაქტიკას და ადგილობრივი აქტორების საჭიროებებს. მიღებული ინფორმაცია იძლევა ქვეყნის სპეციფიკური ინტერკულტურული დიალოგის გარემოსა და პოლიტიკის თავდაპირველ ინვენტარიზაციას, რომელიც იმუშავებს როგორც ანალიზის პუნქტი მომავალი პროექტებისა და აქტივობების, ასევე პოლიტიკის შემუშავების ინფორმირებისთვის.

გამოკითხვის კითხვარი დაურიგდა 600-ზე მეტ არასამთავრობო ორგანიზაციას და პრაქტიკოსს 30 პასუხის მისაღებად. სამიზნე ჯგუფმა მიიღო 37 პასუხი (30 პასუხი იყო არასამთავრობო და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებიდან, სამი კერძო ინსტიტუტებიდან, ორი არასამთავრობო ორგანიზაციიდან, ერთი სამთავრობო უწყებიდან და ერთი ადგილობრივი სათემო ორგანიზაციიდან) კვლევისთვის დადგენილ ვადაში.

გამოკითხვა მოიცავდა 18 რაოდენობრივ და თვისობრივ კითხვას. ჩატარებული ინტერვიუ ჩატარდა ორ სახელმწიფო მოხელესთან, ორ არასამთავრობო ორგანიზაციასთან, ორ პოლიტიკის/აკადემიურ ექსპერტთან და ოთხ ადგილობრივ არასამთავრობო ორგანიზაციასთან. ინტერვიუები ეფუძნებოდა ნახევრად სტრუქტურირებულ კითხვარს.

კულტურათაშორისი დიალოგის ზოგადი ცოდნა/ცნობიერება: ძირითადი დასკვნები

ICD აღიქმება, როგორც აუცილებელი ინსტრუმენტი მშვიდობიანი და შეკრული საზოგადოებების შესაქმნელად. ჩვენი რესპონდენტებისა და ინტერვიუების აბსოლუტურმა უმრავლესობამ ესმოდა ICD, როგორც გაცვლა სხვადასხვა კულტურის ადამიანებს შორის, რაც ასევე იწვევს ურთიერთგაგებას და კონფლიქტების მოგვარებას.

- ICD გვეხმარება გავაფართოვოთ ჩვენი ხედვა, ჩვენი აზროვნება, ჩვენი აზროვნება, ჩვენი ცოდნა, ჩვენი ცოდნა და ჩვენი აღმოჩენები სხვის შესახებ. ურთიერთგაგებასა და პატივისცემას სხვადასხვა ჯგუფებს შორის.
- ICD იწვებს სხვისი პერსპექტივების გაგების და აქტიური მოსმენით ჩართვის სურვილით, რათა თავიდან იქნას აცილებული მცდარი წარმოდგენა და ხელი შეუწყოს მშვიდობას.
- ICD, ჯგუფთაშორისი თუ შიდა ჯგუფური, იქნება ეს პოლიტიკა, რელიგია, ეროვნება თუ ეთნიკურობა, ავლენს ხარვეზებს პრაქტიკაში, საჭიროებებსა და მისწრაფებებში და ეხმარება ადამიანებს შორის შერიგების გზებისა და საშუალებების პოვნაში.
- ICD ცდილობს გამონახოს საერთო საფუძველი, ხელი შეუწყოს

ICD არის სივრცე და პროცესი კონფლიქტების შემცირებისა და ურთიერთგაგებისა და თანაგრძნობის გაზრდის ჯგუფებს შორის საერთაშორისო და შიდა ნაციონალურ დონეზე.

•

- ICD ეხმარება ადამიანებს აღმოაჩინონ ერთმანეთის კულტურა, პატივი სცენ მათ განსხვავებებს და დააფასონ ის, რასაც ეს განსხვავებები მოაქვს მათ საზოგადოებებსა და კაცობრიობას.

•

- ICD არის ღია დიალოგი მრავალფეროვან ჯგუფებს შორის, რომლებსაც სურთ აღმოაჩინონ ერთმანეთი, გაიგონ ერთმანეთის განსხვავებები განსჯის ან დისკრიმინაციის გარეშე და მიაღწიონ სოციალურ ერთიანობას, სტაბილურობას, პოზიტიურობას და მშვიდობას.

•

- ICD არის გაცვლა სხვადასხვა კულტურის ადამიანებს შორის, რაც იწვევს ურთიერთგაგებას და კონფლიქტების მოგვარებას.

სიღრმისეულმა ინტერვიუებმა წარმოადგინა ICD-ის რამდენიმე განმარტება, მათ შორის შემდეგი:

- კულტურათაშორისი დიალოგი „ეს არის შეხედულებების ღია და პატივისცემით გაცვლა სხვადასხვა კულტურის მიკუთვნებულ ინდივიდებსა და ჯგუფებს შორის, რაც იწვევს სხვისი გლობალური აღქმის უფრო ღრმა გაგებას“.
- კულტურათაშორისი დიალოგი არის პროცესი, რომელიც მოიცავს ღია და პატივისცემით გაცვლას ან ურთიერთქმედებას სხვადასხვა კულტურული წარმომავლობის ან მსოფლმხედველობის მქონე ინდივიდებს, ჯგუფებსა და ორგანიზაციებს შორის. მისი მიზნებია მრავალფეროვანი პერსპექტივებისა და პრაქტიკის უფრო ღრმა გაგება; გაზარდოს მონაწილეობა და არჩევანის გაკეთების თავისუფლება და უნარი; თანასწორობის ხელშეწყობა და შემოქმედებითი პროცესების გაძლიერება.
- კულტურათაშორისი დიალოგი არის პროცესი, რომელიც მოიცავს ღია და პატივისცემით გაცვლას ან ურთიერთქმედებას სხვადასხვა კულტურული წარმომავლობის ან მსოფლმხედველობის მქონე ინდივიდებს, ჯგუფებსა და ორგანიზაციებს შორის. მისი მიზნებია მრავალფეროვანი პერსპექტივებისა და პრაქტიკის უფრო ღრმა გაგება; გაზარდოს მონაწილეობა და არჩევანის გაკეთების თავისუფლება და უნარი; თანასწორობის ხელშეწყობა და შემოქმედებითი პროცესების გაძლიერება.
- კულტურათაშორისი დიალოგი არის მარტივი კონცეფცია იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა გაიგოთ სხვები, როგორ მიიღოთ სხვა, როგორ ააწყოთ ხაზი „სხვებთან“.

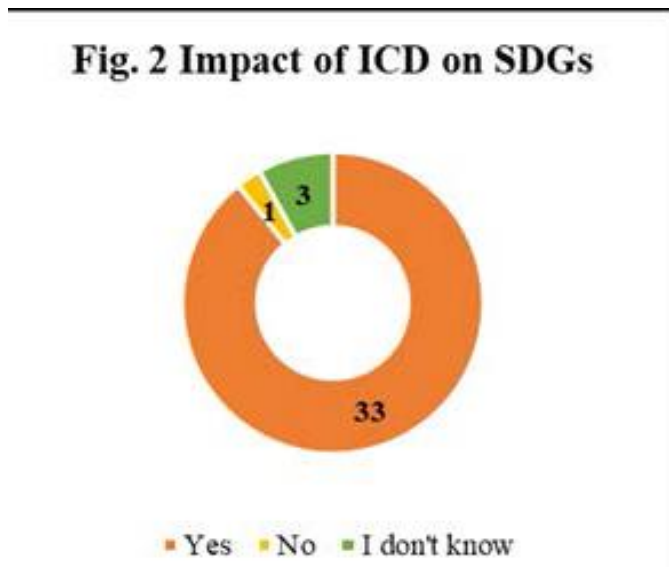
ძირითადი გამოწვევები: ძირითადი მიგნებები

არასაკმარისი ცოდნა დასახელდა, როგორც ICD-ის მთავარი გამოწვევა ლიბანში, რასაც მოჰყვა არაადეკვატური დაფინანსება, პოლიტიკური ნების ნაკლებობა, პოლიტიკასა და კანონმდებლობასთან დაკავშირებული გამოწვევები და ინტერკულტურული უნარების ნაკლებობა, რომლის გარეშეც უმარტივესი კომუნიკაცია ზოგჯერ შეუძლებელია.

შესაბამისად, გამოკითხულებმა აღნიშნეს უფრო ფუნდამენტური გამოწვევები ICD-ის წინაშე ლიბანში, მათ შორის:

- მთავარი გამოწვევაა ლიბანის იდენტურობაზე შეთანხმება და ქვეყნის ერთგულება გაეროს ხელმოწერილი კონვენციებისა და არაბთა ლიგის შეთანხმებების, კერძოდ, ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო ქარტიის მიმართ.
- ლიბანში ICD-ისთვის ბევრი გამოწვევაა, ძირითადად, ჩართულობის ნაკლებობა და რელიგიური და კლანური კუთვნილების უაზრო მოწაფეები.
- რელიგიური კუთვნილება, განსაკუთრებით პირადი სტატუსის კანონებთან დაკავშირებით.
- ერთ-ერთი გამოწვევაა მედიაში გავრცელებული პროპაგანდა, რომელიც ამბობს, რომ „სხვა“ არის მტერი და რომ ჩვენ უნდა დავიცვათ თავი ამ მტრისგან და რომ არ არსებობს რეალობა ჩვენი სექტანტური საზოგადოების გარეთ. კიდევ ერთი გამოწვევაა გზების პოვნა იმის გასაგებად, თუ ვინ არის „სხვა“.
- მთავარი გამოწვევა არის პირველ რიგში „სხვების“ ამოცნობა, განსაკუთრებით ჩვენი მრავალფეროვნების ქვეყანაში მცხოვრები თანამემამულეების.
- მთავარი გამოწვევებია ხალხის კომფორტის ზონიდან გასვლის საშუალება, სოლიდარობის გაზრდა და დაფინანსების უზრუნველყოფა.
- ძირითადი გამოწვევებია გარე და შიდა პოლიტიკური თამაშები და კომუნიტარიზმის გამოყენება ეროვნულ პოლიტიკურ საქმეებში.

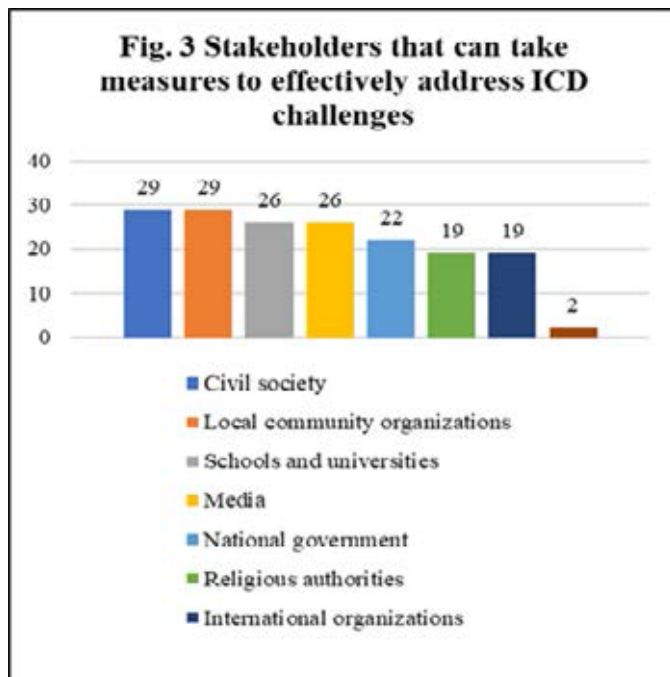

ICD-ის მოსალოდნელი გავლენა ქვეყნის მდგრადი განვითარების მიზნებზე (SDG): ძირითადი დასკვნები

გამოკითხულთა 90 პროცენტი (90%) მიიჩნევს, რომ ICD დადებითად აისახება ქვეყნის მდგრად განვითარებაზე. მხოლოდ 1%-ს მიაჩნია, რომ ICD არანაირ გავლენას არ მოახდენს ქვეყნის მდგრად განვითარებაზე, ხოლო 3%-მა არ იცოდა.

შესაბამისად, გამოკითხულებმა ამ კითხვას სხვადასხვა პერსპექტივიდან უპასუხეს, როგორც აქ არის ნაჩვენები:

- ICD დადებითად იმოქმედებს ქვეყნის SDG-ებზე, თუ იქნება შეთანხმება სოციალურ კონტრაქტზე, კანონის უზენაესობის პატივისცემაზე, პოლიტიკის ამოქმედებასა და განხორციელებაზე და ადამიანური უსაფრთხოების ჩარჩოს შემუშავებაზე.
- ICD ხელს შეუწყობს სხვადასხვა ადამიანებს შორის თანამშრომლობას და გააძლიერებს მათ სოლიდარობას მდგრადი განვითარების მიზნების მისაღწევად, რაც ყველა სარგებელს მოუტანს.
- ICD მოიტანს მდგრად მშვიდობას და შესაბამისად.
- ICD არის გასაღები მრავალფეროვნებისა და სიმდიდრის, როგორც მდგრადი განვითარების ინსტრუმენტად განხილვისთვის. ICD-ს შეუძლია დაეხმაროს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებს შორის ქსელის გაღრმავებისა და კრიტიკული აზროვნებისა და დებატების უნარის მქონე ახალგაზრდების გაძლიერებაში.
- ICD და მდგრადი განვითარება დამოუკიდებელია. არ იქნება მდგრადი განვითარება ICD-ის გარეშე მშვიდობისა და სტაბილურობის მისაღწევად და არ იქნება მდგრადი ICD სამართლიანი განვითარების გარეშე.

აქტივობები, რომლებსაც შეუძლიათ საუკეთესოდ შეუწყონ ხელი ლიბანში ICD-ის პოპულარიზაციას: ძირითადი დასკვნები

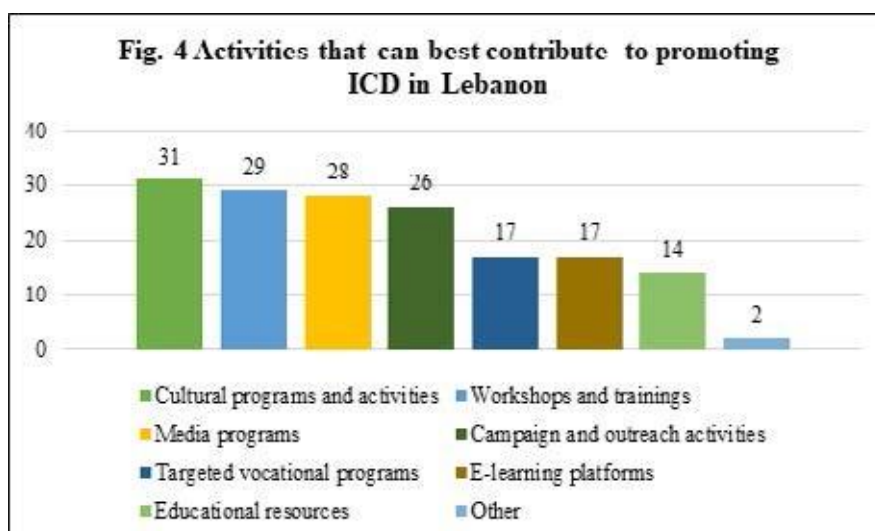
ლიბანელმა რესპონდენტებმა აღნიშნეს, რომ კულტურული პროგრამები და აქტივობები, ვორკშოპები და ტრენინგები, მედიის პროგრამა, კამპანია და ურთიერთობის აქტივობები ყველაზე შესაფერისი მიდგომებია ლიბანში ICD-ის პოპულარიზაციისთვის საუკეთესო წვლილის მისაღებად.

შესაძლებლობები, რომლებსაც ICD იძლევა ლიბანისთვის: ძირითადი დასკვნები

ლიბანელი რესპონდენტთა უმრავლესობამ აღნიშნა ტოლერანტობისა და ღიაობის ხელშეწყობა, როგორც ყველაზე მნიშვნელოვანი შესაძლებლობა, რომელიც ICD-ს შეუძლია უზრუნველყოს ლიბანისთვის, რასაც მოჰყვება ადამიანის უფლებების პატივისცემა, სოციალური შერიგების გაძლიერება, სოციალური ინკლუზიის გაუმჯობესება, ლტოლვილთა და მიგრანტების ინტეგრაციის უზრუნველყოფა და პრევენცია. ძალადობრივი ექსტრემიზმი.

კულტურული მემკვიდრეობის როლი კულტურათაშორის დიალოგის ხელშეწყობაში: ძირითადი მიგნებები

რესპონდენტთა 22 პროცენტი (22%) დაეთანხმა, რომ კულტურული მემკვიდრეობა განასახიერებს კონკრეტული საზოგადოების იდენტობას და, შესაბამისად, ეს არის შესაძლებლობა გაეცნონ მის ისტორიას და კულტურას. მხოლოდ 11% დათანხმდა, რომ კულტურული მემკვიდრეობა წარმოადგენს უნივერსალურ ღირებულებებს, რომლებიც საერთოა სხვადასხვა წარმომავლობის ხალხებსა და თემებში.

ამავე კუთხით, ზოგიერთმა გამოკითხულმა გადმოსცა შემდეგი შეხედულებები კულტურული მემკვიდრეობის როლის შესახებ ICD-ის პოპულარიზაციაში:

- კულტურული მემკვიდრეობა არის განსხვავებულობის საფუძველი, შესაბამისად ის არის კარიბჭე მშვიდობის მიღწევის, სხვის მიღებისა და მასთან ურთიერთობისა.
- კულტურული მემკვიდრეობა შეიძლება იყოს წყარო და შემთხვევა სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეებსა და საზოგადოებას შორის კონტაქტის, გაცვლის და ურთიერთგაგების ხელშეწყობისთვის. ეს შემთხვევა განსაკუთრებით აქტუალურია, როდესაც ადამიანები, რომლებიც ეწევიან მემკვიდრეობას, არ ითვლებიან პასიურ მომხმარებლებს, არამედ როგორც შემქმნელებს, დისტრიბუტორებს და გადაწყვეტილების მიმღებებს.
- ხელოვნებისა და მედიის, როგორც ინსტრუმენტების გამოყენება დიდ აუდიტორიასთან მისაწვდომად, ადვილად გადასცეს გზავნილები დიდი ზეგავლენით, კომუნიკაცია ენის ბარიერების მიღმა და სხვადასხვა სექტორში სხვადასხვა ქვეყნის ხალხთან და მხატვრებისა და მედია პროფესიონალების ქვეყნების ჩართვა კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ საუბარში.

პოლიტიკა და პრაქტიკა: ძირითადი მიგნებები

არ არსებობს კულტურათაშორისი დიალოგის პოლიტიკა და არც რეალური კულტურული პოლიტიკა ლიბანში, თუ სახელმწიფო კანონებს, რეგულაციებს და სტრატეგიებს მივმართავთ, თუმცა კულტურა ქვეყანაში უდავო მდიდარ რეალობას წარმოადგენს. ჩვენი გამოკითხვის 37-ვე რესპონდენტმა თქვა, რომ მათ არ იციან ICD-ის რაიმე პოლიტიკა ლიბანში. გამოკითხვის ერთ-ერთმა რესპონდენტმა დაწერა, რომ „ლიბანს არ აქვს რაიმე გეგმა, სივრცე ან მცდელობა, ხელი შეუწყოს კულტურათაშორისი დიალოგის მის საზღვრებში [გარდა] იშვიათი სამიტებისა რელიგიური შემწყნარებლობისა და ერთიანობის განსახილველად, რომელიც ძირითადად უშედეგოა [ვარჯიში] საუკეთესო შემთხვევაში ან მანიპულირებად. [ერთი] უარეს შემთხვევაში. რა თქმა უნდა, არის გარკვეული მცდელობები სამოქალაქო საზოგადოებაში, მაგრამ პრაქტიკულად არ არსებობს ხელისუფლების დონეზე რაიმე მნიშვნელოვანი შესაძლებლობებით.“

ვინაიდან IDC არსად არის ნახსენები, მოხსენება ეხება ქვეყნის კულტურულ ცხოვრებას, რომელიც არის „მრავალფეროვნების, იმიგრაციის, კონფლიქტების და ლიბანელი ხალხის უნარების დაწყების, ადაპტაციის, ღიაობის, საშინაო ეკონომიკისა და ადაპტაციის პროდუქტი“ (ჰამადი და აზარი. 2010).

პოლიტიკის ნაკლებობა ლიბანის ორ ძირითად ჯგუფს შორის უთანხმოებაშია, ე.ი. ქრისტიანები და მუსლიმები „ლიბანის ცივილიზაციის ზომებს და მის წყაროებს, ასევე ლიბანის ისტორიასა და მის კომპონენტებს“ (Hamadi and Azar 2010). შესაბამისად, კულტურული პოლიტიკის ფორმულირება, იქნება ეს ინტერკულტურული თუ კულტურული, ლიბანში რთული პროცესია, რადგან ის წარმოადგენს დაპირისპირების წყაროს ლიბანის ორ მთავარ შემადგენელს შორის.

პოლიტიკის ნაკლებობა ლიბანის ორ ძირითად ჯგუფს შორის უთანხმოებაშია, ე.ი. ქრისტიანები და მუსლიმები „ლიბანის ცივილიზაციის ზომებს და მის წყაროებს, ასევე ლიბანის ისტორიასა და მის კომპონენტებს“ (Hamadi and Azar 2010). შესაბამისად, კულტურული პოლიტიკის ფორმულირება, იქნება ეს ინტერკულტურული თუ კულტურული, ლიბანში რთული პროცესია, რადგან ის წარმოადგენს დაპირისპირების წყაროს ლიბანის ორ მთავარ შემადგენელს შორის.

ჯერემი აჰერნი მიუთითებს, რომ კულტურული პოლიტიკის კვლევისას მკვლევარები „იკვლევენ იმ სფეროებს, სადაც პოლიტიკები (მოქმედების სტრატეგიული კურსები) და კულტურები (განსახიერებელი დამოკიდებულებებისა და ღირებულებების სისტემები) ერთმანეთს ეჯახება და იკვეთება“ (Ahearne 2009). ის განასხვავებს ექსპლიციტურ და იმპლიციტურ კულტურულ პოლიტიკას (Ahearne 2009) - ექსპლიციტური პოლიტიკა მოიცავს არა მხოლოდ სახელმწიფოს მიერ განსაზღვრულ კულტურულ პოლიტიკას, არამედ სამოქალაქო საზოგადოების აქტორების მიერ შექმნილ პოლიტიკებსაც და იმპლიციტური პოლიტიკა არ მოიცავს მხოლოდ პოლიტიკურ სტრატეგიებს, არამედ პრაქტიკებს. . აქ ჩართული აქტორები დაკავშირებულია სახელმწიფოსთან, ეკონომიკასთან/ბაზართან, სამოქალაქო საზოგადოებასთან და საგარეო კულტურულ პოლიტიკასთან ან კულტურულ დიპლომატიასთან.

აშკარა კულტურული პოლიტიკის ჩვეულებრივი ორგანოა კულტურის სამინისტრო (MOC), რომელიც დამოუკიდებელი გახდა უმაღლესი განათლების სამინისტროსგან 2000 წელს. მისი მთავარი პასუხისმგებლობაა ზოგადი კულტურული პოლიტიკის შემუშავება და მისი განხორციელების მართვა. ფაქტობრივად, არ არსებობს არც ყოვლისმომცველი კულტურული პოლიტიკა და არც ხედვა ან დეტალური გეგმა ან ქმედება ამ სამინისტროს მიერ (Maltzahn 2017). MOC იღებს ძლიერ 2 მილიონ აშშ დოლარს, საიდანაც დიდი ნაწილი ეთმობა სახელფასო ფონდს, ამდენად MOC არ აქვს დაფინანსება მანდატის მისაღწევად.

ლიბანი შეუერთდა იუნესკოს 1946 წელს, როგორც წევრი და ამჟამად ჰყავს მუდმივი დელეგაცია, რომელიც მოქმედებს როგორც რეგიონალური ოფისი. იუნესკო თანამშრომლობს კულტურის სამინისტროსთან მის ძალისხმევაში, რათა განისაზღვროს საერთო კულტურული პოლიტიკა კულტურული მრავალფეროვნებისა და კულტურათაშორისი დიალოგისა და მასთან დაკავშირებული სტატისტიკის კონცეფციებზე დაფუძნებული, აგრეთვე მატერიალური და არამატერიალური მემკვიდრეობის დაცვისა და დაცვისა და კულტურული ინდუსტრიების ხელშეწყობის მიზნით.

იუნესკომ მხარი დაუჭირა სხვადასხვა ინსტიტუტებსა და აქტივობებს, მათ შორის, მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ „Chaire UNESCO d'études comparées des des relie, de la mediation et du dialogue“ უნივერსიტეტის ქ. ჯოზეფ (USJ) ბეირუთში. შეიქმნა 2003 წელს, იუნესკოს რეგიონალური ოფისის (ბეირუთი) და იუნესკოს (პარიზი) კულტურული პოლიტიკისა და კულტურათაშორისი დიალოგის განყოფილების მხარდაჭერით. კათედრაზე მიმდგრებულია ორი ცენტრი i)

ევრო-ლიბანის ინტერკულტურული ცენტრი (CIEL), რომელიც მოიცავს კულტურათაშორის მედიაციის მოდულებს და კულტურათაშორისი დიალოგის ობსერვატორიას და პროფესიული მედიაციის ცენტრს.

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა საერთაშორისო ცენტრი, რომელიც დაარსდა 2000 წელს იუნესკოს ეგიდით, მიზნად ისახავს შეისწავლოს თანამედროვე ადამიანი და მისი ურთიერთობა ბუნებასთან და საზოგადოებასთან, გარდა იმ კითხვებისა, რომლებიც დაკავშირებულია განვითარებასთან, დიალოგთან და მშვიდობის კულტურასთან. სამყარო.

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, საერთაშორისო და ადგილობრივი აქტორები უზრუნველყოფენ ადგილობრივ და საერთაშორისო დაფინანსებას, რათა ხელი შეუწყონ თავიანთ მიზნებს სხვადასხვა პროგრამებისა და აქტივობების მეშვეობით, მიუხედავად პოლიტიკისა და სტრატეგიის არარსებობისა. მაგალითად, Arcenciel-მა 2016 წელს პარტნიორობა გაუწია ევროკავშირს (EU) სახელწოდებით "Sawa: ერთად უკეთესი მომავლისთვის", რათა ხელი შეუწყოს ინტერკულტურულ დიალოგს 400 ლიბანელ და სირიელ ახალგაზრდებს შორის ბეირუთში, ბექაასა და ჩრდილოეთ ლიბანში. ლიბანის დიალოგის ინიციატივა (LDI) დაარსდა, როგორც სამოქალაქო საზოგადოების მოძრაობა, რომელსაც მხარს უჭერენ სხვადასხვა აკადემიური, ბიზნეს და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები, კერძოდ, Notre Dame University-Louaize (NDU). LDI მოუწოდებს ლიბანის უნივერსალური დიალოგის მიწად დასახელებას და ლიბანში დიალოგის საერთაშორისო ცენტრის შექმნას თანამედროვე ადგილობრივი, ეროვნული და საერთაშორისო დავების საპასუხოდ კონფლიქტების შემცირებაში, შერიგებაში, სოციალურ სამართლიანობასა და მშვიდობის მშენებლობაში წვლილის შეტანით. მან გამართა რამდენიმე საერთაშორისო ფორუმი სერბეთსა და კოსოვოს შორის დავის და ჩრდილოეთ ირლანდიის კონფლიქტის შესახებ. Anna Lindh Foundation (ALF) ხელს უწყობს კულტურათაშორის დიალოგს სხვადასხვა აქტივობებითა და ინიციატივებით, მათ შორის ასოციაცია სოციალური გაძლიერებისა და მდგრადი გარემოსთვის ხმელთაშუა ზღვაში (ASESEM), რომელიც მუშაობს უფრო ჩართული საზოგადოებისა და მდგრადი გარემოსკენ. ALF აწყობს ევრო-ხმელთაშუაზღვის ფორუმს კულტურათაშორისი დიალოგის შესახებ, სადაც ათობით ქვეყნის სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები უმკლავდებიან ხმელთაშუა ზღვის რეგიონში არსებულ უპრეცედენტო გამოწვევებს, განსაკუთრებით მათ, რომლებიც გავლენას ახდენენ ახალგაზრდებზე - უმუშევრობა, რადიკალიზაცია, მიგრაცია - ახალგაზრდა თაობებს შორის დიალოგისა და ინტერკულტურული ურთიერთობების გაუმჯობესების გზით.

როგორც ხაზგასმით აღვნიშნა, რელიგიათაშორისი დიალოგი არის კულტურათაშორისი დიალოგის კომპონენტი, რომელიც ყველაზე მეტად არის გავრცელებული ლიბანში. იგი ხდება თემების დონეზე და ტრანსრელიგიური ორგანიზაციების დონეზე. არასამთავრობო აქტორებს შორის რელიგიათაშორისი დიალოგის ვალდებულება რამდენიმე გზით ხდება. მის დოქტორანტში. დისერტაცია, პამელა ჩრაბიე (2015) გამოავლინა სამი დიალოგი: სულიერი დიალოგი, ნაწარმოებების/თანამშრომლობის დიალოგი და ცხოვრების დიალოგი ან ბუნებრივი დიალოგი.

1. სულიერი დიალოგი, რელიგიათაშორისი ლოცვის, მედიტაციისა და სულიერი გაზიარების გამოცდილების ჩათვლით. ეს აისახება ქრისტიანებსა და მუსლიმებს შორის ყოველწლიურ ლოცვაში, ნოტრ-დამ დე ჯამპურის კოლეჯში ყოველ 25 მარტს ხარების დღესასწაულზე. ეს დღე ოფიციალურად გახდა ეროვნული ისლამურ-ქრისტიანული დღე ლიბანში და შერიგებისა და სიმშვიდის სიმბოლო.

2. სამუშაოების ან თანამშრომლობის დიალოგი, ანუ სოციალური და ეთიკური დიალოგი, რომელიც არის შესაძლებლობა ვიკითხოთ, როგორ ვიმოქმედოთ ერთად სხვადასხვა ეთიკურ საკითხებზე და როგორ ვიფიქროთ საზოგადოების საკითხებზე გლობალიზაციაზე, გენეტიკაზე, ეკოლოგიაზე, გამოხატვის თავისუფლებაზე, ადამიანის უფლებები, ქალის სტატუსი და ა.შ. ეს დიალოგი გარდამტეხია, რადგან ის შედგება სხვა რელიგიური ტრადიციების ადამიანებთან მუშაობაში, რათა ლიბანი გახდეს ადგილი, სადაც შეიძლება იცხოვრო სამართლიანობასა და მშვიდობაში. ამრიგად, ლიბანში დაარსდა ისლამურ-ქრისტიანული ასოციაციები, როგორცაა ბავშვობის დაცვის კავშირი, არაბული ჯგუფი ქრისტიანებსა და მუსლიმებს შორის დიალოგისთვის, Nahwa al-Muwatiniya, Amam05, Laique Pride, Nasawiya, Helem, Offer-Joy, KAFA და ქალები წინ ბევრი სხვათა შორის

3. ცხოვრების დიალოგი ან ბუნებრივი დიალოგი არის ის, რომელიც ტარდება ლიბანელებს

შორის, თემებში, ქალაქებში, ა და უნივერსიტეტებში, ამუშაო ადგილებზე, მეგობრობამში, რელიგიათაშორის ქორწინებაში და მსგავსი. ეს უფრო მეტია ვიდრე თანაცხოვრება, ის ავითარებს მდიდარს და მრავალმხრივ ურთიერთობას.

რომ ეს არის აქტორები პატარაი პროგრამებისა დასიანობის მაქმიანობი მიზნებს აღწევენ, ქვეყანაში არ არის საკმაოდ რთული პოლიტიკის პოლიტიკის პოლიტიკა. ამ კლიმატის განაპირობებს

ზოგიერთი პოლიტიკოსი იყენებს რელიგიას, სექტანტობას, ეთნიკურობას, რეგიონალიზმს ან ეროვნებას მძაფრი გრძნობების გასაღვივებლად, ზოგიერთი კონკრეტული მოქმედება აღძრავს სიძულვილს, მტრობას და ძალადობას, და III) დეგრადირებული ეკონომიკა, რომელიც რჩება ფუნდამენტალისტური იდეოლოგიების, შურისა და მტრობის ადვილად მსხვერპლად ქცევს.

ადგილობრივი აქტორების საჭიროებები ICD-ის წინსვლისთვის ლიბანში: ძირითადი დასკვნები

გამოკითხვის მონაწილეებმა და ადგილობრივ აქტორებთან სიდრმისეული ინტერვიუები გამოავლინეს მრავალი შიდა და გარე საჭიროება ლიბანში ICD-ის წინსვლისთვის. საჭიროებები ჩამოთვლილია ქვემოთ:

ინსტიტუტების შიდა ასპექტი

- ინსტიტუტებს სჭირდებათ ტრენინგები/უნარების განვითარება ICD-ში.
- დაწესებულებებს ესაჭიროებათ ტრენინგი შედეგების შეფასებაში.
- ინსტიტუტებს ესაჭიროებათ ტრენინგი მედიისა და სოციალური მედიის ინსტრუმენტებში ICD-ისთვის.
- საჭიროა ICD-ში პროფესიონალებისა და ექსპერტების ნაკლებობა.
- სჭირდებათ მხარდაჭერა სასწავლო გეგმის შემუშავებაში
- ცნობიერების ამაღლების კამპანიების განვითარებაში დახმარება.
- დანმარება ICD შიდა პოლიტიკის შემუშავებაში
- დანმარება სასწავლო მასალისა და ცნებების გამოსაყენებლად.
- ICD-ში მყოფ თანამშრომლებს სჭირდებათ ურთიერთობა უცხოელ კოლეგებთან გამოცდილების გასაზიარებლად და საუკეთესო პრაქტიკის გასაცნობად.

ინსტიტუტების გარე ასპექტი

- საჭიროა ICD ეროვნული პოლიტიკა.
  - ICD-თან დაკავშირებული პროგრამებისა და პროექტების დაფინანსების შესაძლებლობების გაზრდა.
  - სირთულეები პარტნიორების პოვნაში.
  - მედიის გაშუქების გაზრდა ICD-სა და მასთან დაკავშირებულ საკითხებზე.
  - ონლაინ დიალოგები.
  - ეროვნული ICD საგზაო რუქის შემუშავებასა და განხორციელებაში დახმარება
  - დიალოგის გასამართად ნეიტრალური და უსაფრთხო სივრცეების ხელმისაწვდომობა.
  - ახალგაზრდების ეფექტური ჩართვა ICD-ში სხვადასხვა საშუალებებით (მაგ. პოლიტიკა, ტრენინგი, აქტივობები, პროგრამები და ა.შ.).
  - თემების ჩართვა ICD-ში სხვადასხვა საშუალებებით (მაგ. პოლიტიკა, ტრენინგი, პროგრამები, განვითარების პროექტები და ა.შ.).
- კოორდინაცია და თანამშრომლობა დაინტერესებულ მხარეებს შორის (მაგ. მთავრობას, სამოქალაქო საზოგადოებას და ადგილობრივ თემის წევრებს შორის).
- კულტურათაშორის დიალოგთან დაკავშირებული ინფორმაციისა და სტატისტიკის ადვილად მისაღწევი მონაცემთა ბანკი
  - მოხალისეების მოზიდვა ICD-ში სამუშაოდ, პროგრამების შექმნით, რათა მათ ჩართონ სოციალურ

მედიაში, შესთავაზონ მათ სტაჟირება და გამოიყენონ ახალგაზრდა გავლენიანი ადამიანები, მათ შორის.

- კოორდინაცია და თანამშრომლობა საზოგადოების სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან.

დასკვნები

ეს მოხსენება არის ICD-ის შეფასების პირველი მცდელობა ლიბანში. მიუხედავად იმისა, რომ ეს არ არის ამომწურავი ნაშრომი, შეიძლება შემდეგი დასკვნის გაკეთება:

- ICD აფასებდა პროფესიონალებს, აქტივისტებს და აკადემიკოსებს, განსაკუთრებით ისეთ რთულ გარემოში, როგორც არის ლიბანი, რომელიც განიცდის გაჭიანურებულ სოციალურ კონფლიქტებს, რასაც სექტანტიზმი იწვევს.

- ICD ბოლომდე არ ესმოდა პროფესიონალებს, აქტივისტებს, აკადემიკოსებს და საზოგადოებას მისი სიგანის, კომპონენტების, ინსტრუმენტების, ტექნიკის და ა.შ.

- ICD ხაზგასმით აღინიშნა, როგორც ტოლერანტობისა და პატივისცემის გაძლიერების საშუალება.

- ICD-ის პოლიტიკა ლიბანში არ არსებობს, თუმცა ქვეყნის კონსტიტუცია იცავს თავისუფლებებსა და მრავალფეროვნებას.

- ICD ზედაპირულად მიმართავენ არასახელმწიფო აქტორებს (მაგ. არასამთავრობო ორგანიზაციები, არასამთავრობო ორგანიზაციები, სოციალური ორგანიზაციები).

- ICD ლიბანში შემოიფარგლება რელიგიათაშორისი დიალოგით მინიმალური აქტივობებით, რომელიც მოიცავს დიალოგს მოქალაქეებსა და ლტოლვილებს შორის.

- ქვეყანაში ICD კომპეტენციების ნაკლებობაა.

- პოლიტიკოსები იყენებენ სექტანტობას და რეგიონალიზმს ლიბანის მოსახლეობის სხვადასხვა ჯგუფებს შორის კონფლიქტების გასაძლიერებლად.

- არ არსებობს პოლიტიკური ნება, რომ შეიქმნას ხელსაყრელი გარემო ეფექტური ICD-სთვის, რათა ხელი შეუწყოს კომუნალურ მშვიდობას, თანასწორობას, კეთილდღეობას.

- ICD პროექტების დაფინანსების ნაკლებობა იწვევს ასეთი პროექტების მდგრადობის ნაკლებობას მათი ძირითადი შედეგების მისაღწევად.

- ძალიან ცოტა აქტივობაა კონცენტრირებული ICD-ზე, ხოლო აქტივობების უმეტესობა ეხება ლიბანში სექტანტური სისტემის შეცვლას ან ისლამურ-ქრისტიანულ დიალოგს.

რეკომენდაციები

დასკვნები ხაზს უსვამს ლიბანში ICD-ის მხარდაჭერის მნიშვნელობას ოთხი მიმართულების მეშვეობით:

ტრეკი I: სასწავლო პროგრამების შემუშავება ICD-ში კომპეტენტური ადამიანების ჯგუფის შესაქმნელად, განსაკუთრებით არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და CS-ების დონეზე.

სიმღერა II: იმუშავეთ მთავრობასთან ICD პოლიტიკის შემუშავებისთვის.

სიმღერა III: დაფინანსება ეფექტური პროგრამებისა და პროექტებისთვის, რომლებსაც შეუძლიათ ფუნდამენტური ცვლილებები შეიტანონ რეგიონებში, სადაც ICD ყველაზე მეტად საჭიროა.

სიმღერა IV: გამოიყენეთ თანამშრომლობითი ონლაინ საერთაშორისო სწავლება (COIL), როგორც მოდელი ქვეყანაში მსგავსი პროგრამების შესაქმნელად, სადაც ორი ან მეტი კლასი ერთად მუშაობს ICD-ის პოპულარიზაციისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ COIL აკავშირებს ორი ან მეტი საგანმანათლებლო დაწესებულების საკლასო ოთახებს ორ ქვეყანაში, რათა ხელი შეუწყოს სტუდენტების კულტურულ გაგებას და თანამშრომლობას, ის შეიძლება გამოიყენოს ICD-ის პოპულარიზაციისთვის ქვეყნის შიგნით.

6. გამოყენებული მასალა

Agenda Culturel (2016) Culture In Lebanon By 2020, Lebanon.

Eric Bordenkircher (2015) Kings, Queens, Rooks and Pawns: Deciphering Lebanon's Political Chessboard, Ph.D. Dissertation, University of California, Los Angeles.

Fady Noun (2011) John Paul II, the "saviour" of Lebanon's unity, AsiaNew.it.

Hans G. Niemeyer (2004) The Phoenicians and the Birth of a Multinational Mediterranean Society," in Commerce and Monetary Systems in the Ancient World, ed. Robert Rollinger and Christoph Ulf (Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 2004), 246, 250.

Hilal Khashan (1992) Inside The Lebanese Confessional Mind. Lanham: University of America Press.

Jeremy Ahearne (2009) Cultural Policy Explicit and Implicit: A Distinction and Some Uses, International Journal of Cultural Policy 15.2 (2009): 141-53.

John C. Scot (2018) The Phoenicians and the Formation of the Western World, Comparative Civilizations Review, Vol. 78, Issue 78.

Khalil Gebara (2018) Pluralism in Lebanese Politics: Formalizing the Informal Senate, Issue Brief, Baker Institute for Public Policy, Rice University, USA.

Mark Farha (2015) Stumbling Blocks to the Secularization of Personal Status Laws in the Lebanese Republic (1926-2013), Arab Law Quarterly, Volume 29, Issue 1, 31-55.

Martin Wählisch (2017) The Lebanese National Dialogue, Berghof Foundation.

Nadia von Maltzahn (2017) "What Cultural Policies?" Explicit and Implicit Cultural Policies in Lebanon, Middle East - Topics & Arguments, Bd. 7, January 2017, S. 75-84.

Nizar Abdel-Kader (20210) Multiculturalism and Democracy: Lebanon a Case Study, Lebanese Army, Lebanon.

Nour Farra Haddad (2014) Dismantling Religious Boundaries by Sharing the Baraka through Pilgrimages in Lebanon, Journal of the British Association for the Study of Religion, Diskus 15 (2013): 54-73.

Simon Haddad (2002) Cultural diversity and sectarian attitudes in post-war Lebanon, Journal of Ethnic and Migration Studies, Vol. 28, No. 2: 291-306.

Wafsa Hamadi and Rita Azar (2010) Lebanon in Cultural Policies in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Syria and Tunisia, Amsterdam: Boekmanstudies, Culture Resource (Al Mawred Al Thaqafy) and European Cultural Foundation.

Ziad Fahed (2020) Lebanon Models Interreligious Dialogue through the Feast of the Annunciation, Journal of Ecumenical Studies, Volume 55, Number 3, Summer.

7. აპენდიქსი

დანართი A: სიღრმისეული ინტერვიუს მონაწილეთა სია

Organization

Expert and Advisor on Public Policies
Lebanese Foundation for Permanent Civil Peace
(LFPCP) Tammuz Centre for studies and
citizenship Training Ministry of Labour
Leadership for Sustainable Development (LSD)
Center for Educational Research & Development
(CRDP) Arcenciel
Anna Lindh Foundation.
Civil Society Table of Dialogue
La rencontre Islamo-Chrétienne autour de Marie

Types

Public Policy Analyst Local
NGO
Local NGO Government
Local NGO Government
Beneficiary NGO INGO
Civil society Activist

დანართი B: საუკეთესო პრაქტიკის მაგალითი ქვეყანა ლიბანი

განმახორციელებელი ინსტიტუტი „La rencontre Islamo-Chrétienne autour de Marie“ არის ინიციატივა.

პროგრამის/პროექტის სახელწოდება მარიამის ხარების დღესასწაულის ლიბანის კომიტეტი აგროვებს ქრისტიანებსა და მუსლიმებს დღესასწაულის გარშემო სხვადასხვა ლოცვითი ღონისძიებებისა და სხვა დღესასწაულების მეშვეობით.

წელიწადი და ერთი დღე წელიწადში

ხანგრძლივობა

URL დამატებითი ინფორმაციისთვის N/A

ზოგადი აღწერა / მიმოხილვა

ყურანში/ყურანში მარიამისთვის მინიჭებული ეს უნიკალური სტატუსი ზოგიერთმა მუსლიმმა მეცნიერმა მიიჩნია საფუძვლიან თეოლოგიურ პრინციპად ხარების დღესასწაულის, როგორც მუსულმანურ-ქრისტიანული დღესასწაულის პოპულარიზაციისთვის.

შედეგების შეჯამება

ამ დღესასწაულმა აიძულა პრემიერ მინისტრმა საად ჰარირიმ 2010 წელს 25 მარტი გამოაცხადოს ქრისტიანულ-მაჰმადიანური დღესასწაულის ეროვნულ დღესასწაულად. ღონისძიება განმეორდა ლიბანის გარეთ სხვადასხვა ქალაქში (პოლონეთი, საფრანგეთი და ა.შ.)

დაბრკოლებები

სხვა მუსლიმი მეცნიერები არ არიან დადებითად განწყობილნი წიგნის ხალხის (ანუ ებრაელებისა და ქრისტიანების) თანასწორობას მუსლიმებთან თავიანთ თაყვანისმცემლობაში და რწმენაში და, შესაბამისად, არ იცავენ ამ დღესასწაულს და უარყოფენ მას. რადიკალი მუსლიმების მხრიდან მუქარა მოდის ზომიერი მუსლიმი რელიგიური ლიდერების ამ დღესასწაულში ჩართვის გამო. პარალელურად, ზოგიერთმა რადიკალმა ქრისტიანმა ასევე დაადანაშაულა ეს დღესასწაული „ხარების“ დღესასწაულის „მოპარვაში“ და მის გადახვევაში.

არმატების კრიტერიუმი

ზომიერმა მუსლიმებმა გააგრძელონ დღესასწაულის აღნიშვნა ქრისტიან თანამემამულეებთან ერთად.

როგორ გამოიყენებს პროგრამა ერთად ამ ინფორმაციას

ეს დღესასწაული უნივერსალური გახდა.

დანართი C: კულტურული მემკვიდრეობის მაგალითი ქვეყანა ლიბანი

მოცემული კულტურული მემკვიდრეობის ადგილის დასახელება / პრაქტიკა / ტრადიცია
ლიბანის ღვთისმშობლის სფერო, საგანი, ჟანრი, ფორმა ეროვნული რელიგიურ-
კულტურული საიტი: ლიბანის ღვთისმშობლის სალოცავი URL დამატებითი
ინფორმაციისთვის <http://ololb.org/>

ზოგადი აღწერა / მიმოხილვა

ლიბანის ღვთისმშობლის სალოცავი - ჰარისა მდებარეობს დედაქალაქ ბეირუთიდან 26 კილომეტრში, ჰარისას მთა გადაჰყურებს ჯუნის ყურეს, სადაც აშენდა პატარა ეკლესია. სალოცავის წარმოშობა იწყება 1904 წელს, როდესაც მარონიტის პატრიარქმა ელიას ელ-ჰოიკმა და ვატიკანის ნუნციომ ლიბანში გადაწყვიტეს მარიამისთვის ერთგულების ნიშნად დაკვეთა უბიწო ჩასახვის დოგმატური გამოცხადების 50 წლისთავზე. ქანდაკება, რომელიც ჩამოსხმული იქნა საფრანგეთში, აკურთხეს 1908 წლის მაისში. სალოცავის აშენების იდეა იყო პაპი პიუს IX-ის უბიწო ჩასახვის დოქტრინის დეკლარაციის ორმოცდაათი წლისთავის აღნიშვნის პროდუქტი, რომელიც გამოხატავდა სიყვარულს. ლიბანის ღვთისმშობლის მიერ.

მას შემდეგ პატარა ქალაქი ჰარისა გახდა ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ქრისტიანული პილიგრიმობის ადგილი აღმოსავლეთში. ეს არის ყოველწლიურად დაახლოებით ორი მილიონი ვიზიტორის დანიშნულება, რომლებიც წარმოადგენენ სხვადასხვა სექტებს (დრუზები, შიიტები, სუნიტები, მარონიტები და სხვ.), სარწმუნოება (ქრისტიანები, მუსულმანები, სიქები, ბუდისტები, ინდუები და ა. , შრი-ლანკელები, ინდიელები, ფილიპინელები, ეთიოპელები, ბენგალიელები, ამერიკელები, ბრაზილიელები და ა.შ.).

ზოგიერთი მუსლიმი ჰარისაში ჩადის ტურიზმისთვის, რათა დატკბეს სალოცავის 575 მეტრიანი მწვერვალიდან, რომელიც გადაჰყურებს ხმელთაშუა ზღვაზე ჯუნის ყურეს, ზოგი კი ინდივიდუალური ვიზიტებით მოდის.

ჰარისა, სხვათა შორის, არის ეთნო-რელიგიური ერთგულების ადგილი ქრისტიანებისა და ზოგიერთი მუსულმანის მიმართ. მუსლიმებისთვის მარიამი არაბულად ცნობილია, როგორც "Seidtna Maryam", ჩვენი ლედი მარიამი, რადგან ის არის ყველაზე ნახსენები ქალი წმინდა ყურანში.

ჰადადი მოგვითხრობს, რომ „პოპულარული მომლოცველები გავრცელდა მათი ჩვეულებრივი ქრისტიანული და მუსლიმური ფორმების მიღმა, რაც აჩვენებს ხალხის ღვთისმოსაობას და მათ საჭიროებას, შეათანხმონ თავიანთი მიწიერი ცხოვრება სულიერთან. მეჩეთისა და ეკლესიის კოდიფიცირებული რელიგიურობისგან განსხვავებით, მორწმუნეებმა განავითარეს გაცილებით ნაკლებად შეზღუდული რელიგიურობა, რომელსაც ზოგიერთი ახასიათებს როგორც „პოპულარულს“ „ziyārāt“-ის (რელიგიური ადგილების, წმინდანების მონახულება) (Haddad, 2013).

მარიან მაისის თვეში სალოცავი იღებს დაახლოებით ერთ მილიონ მნახველს.

რატომ შეიძლება იყოს ეს მემკვიდრეობა/ტრადიცია აღქმული, როგორც ქვეყნებს შორის კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშემწყობი?

ჰადადის თანახმად, „წმინდანთა თაყვანისცემა და საერთო მომლოცველები, როგორც ჩანს, ხელს უწყობდა „მორწმუნეთა დიალოგის“ შენარჩუნებას, თუნდაც სხვადასხვა რელიგიურ ჯგუფს შორის, რომელიც დაფუძნებულია წმინდანთა საერთო ფიგურებზე“ (Haddad, 2013).

ასეთი დიალოგი ჯერ კიდევ შეინიშნებოდა, რამდენადაც შესაძლებელი იყო, სამოქალაქო ომის დროსაც კი (1975-1990). მუსლიმებსა და ქრისტიანებს შორის ძალადობის პერიოდული ეპიზოდების მიუხედავად, ორივე სარწმუნოების ლიბანელები იზიარებენ კულტურულ თვისებებს და აგრძელებენ თანაარსებობის რწმენას.

შესაბამისად, ეს რელიგიური ადგილები, რომლებიც გვთავაზობენ სულიერ, მოდუნებულ და ეკრანულ ატმოსფეროს შეხვედრის, ექსპოზიციისა და ჩუმი დიალოგისთვის, შეიძლება გამოყენებულ იქნას ეფექტური ინტერკულტურული დიალოგისთვის.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ლიბანში არის მრავალი საიტი, რომელიც შეიძლება იყოს საიტები კულტურათაშორისი დიალოგისთვის, როგორცაა BYBLOS, სადაც შეიქმნა პირველი ანბანი და რომლისგანაც იქნა შემუშავებული ის დრო. და ახალი აღთქმა, მრავალ სხვათა შორის.

შედარებითი ანალიზის ანგარიშის დანართები

ონლაინ გამოკითხვა: კულტურათაშორისი დიალოგის საჭიროებების, შესაძლებლობებისა და საუკეთესო პრაქტიკის განსაზღვრა

წინამდებარე გამოკითხვა მომზადდა როგორც შედარებითი ანალიზის ანგარიშის ნაწილი, რომელიც მიზნად ისახავს შეაფასოს კულტურათაშორისი დიალოგის (ICD) საჭიროებები, ხელშემწყობი ფაქტორები და საუკეთესო პრაქტიკა შემდეგ ქვეყნებში: კვიპროსი, საქართველო, საბერძნეთი, იტალია და ლიბანი. იგი ტარდება პროექტის „ერთად

- EoTHER-ის კულტურული გაგებისკენ“, დაფინანსებული ევროკავშირის Erasmus + პროგრამის მიერ. პროექტის კონსორციუმში შედგება 6 ორგანიზაციისგან 5 სხვადასხვა ქვეყნიდან: CulturePolis – საბერძნეთი, A.B. შპს მეწარმეობის განვითარების ინსტიტუტი (IED) – კვიპროსი, Eworx Ypiresies Ilektronikou Epicheirein Anonymos Etaireia (EWORX) – საბერძნეთი, Fattoria Pugliese Diffusa APS (FPD) – იტალია, ქართული ხელოვნებისა და კულტურის ცენტრი (GACC) – საქართველო და ლიბანის განვითარების ქსელი (LDN).)) – ლიბანი.

თქვენი მონაწილეობა დაგეხმარებათ გაიგოთ თქვენს ქვეყანაში კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშემწყობის გამოწვევები და შესაძლებლობები. ამ გამოკითხვაში მონაწილეობა კონფიდენციალური და ანონიმურია.

თქვენ მიერ მოწოდებული ინფორმაცია განიხილება მკაცრად კონფიდენციალურად, ევროპარლამენტისა და საბჭოს 27 აპრილის 2016/679 რეგულაციის (EU) კანონის (EU) No 2016/679 პერსონალური მონაცემების დამუშავების შესახებ პირთა დაცვის შესახებ კანონის შესაბამისად. და ასეთი მონაცემების თავისუფალ გადაადგილებაზე.

გმადლობთ მონაწილეობისთვის და გთხოვთ მიპასუხოთ რაც შეიძლება გულწრფელად. მე წავიკითხე მოწოდებული ინფორმაცია და სრულად მესმის ჩემი როლი ამ კვლევაში.

თანახმა ვარ მივიღო მონაწილეობა ამ კვლევაში.

ოგადი ინფორმაცია

რა არის თქვენი სქესი?

ქალი მამაკაცი N/A

თქვენი ასაკი

20-29

30-39

40-49

50-59

60+

რა არის უმაღლესი განათლება, რომელიც თქვენ დაასრულეთ?

ზოგიერთი უმაღლესი სკოლის უმაღლესი სკოლის ბაკალავრის ხარისხი მაგისტრატურა Ph.D. ან უფრო მაღალი

რომელ სექტორს წარმოადგენთ?

საჯარო კერძო არასამთავრობო ორგანიზაცია/სამოქალაქო საზოგადოება

ადგილობრივი საზოგადოების ორგანიზაცია საერთაშორისო ორგანიზაცია სხვა

კულტურათაშორისი დიალოგის გაგება: ზოგადი ცნობიერება

გთხოვთ, თქვენი სიტყვებით აღწერეთ, როგორ გესმით კულტურათაშორისი დიალოგი?

თქვენი აზრით, რა არის კულტურათაშორისი დიალოგის ძირითადი ასპექტები? გთხოვთ, აირჩიოთ სახელმწიფოთაშორისი დიალოგი

შიდასახელმწიფოებრივი დიალოგი რელიგიათაშორისი დიალოგი

დიალოგი სხვადასხვა ეთნიკური/ენობრივი წარმოშობის ადამიანებს შორის დიალოგი სხვადასხვა განათლების მქონე ადამიანებს შორის დიალოგი სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკური წარმომავლობის მქონე ადამიანებს შორის სხვა – გთხოვთ დაწეროთ

როგორ ფიქრობთ, შეუძლია თუ არა ინტერკულტურულ დიალოგს ხელი შეუწყოს გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევას? დიახ არა არ ვიცი

რა შესაძლებლობებს აძლევს კულტურათაშორისი დიალოგი თქვენს ქვეყანას/საზოგადოებას? გთხოვთ, აირჩიოთ ტოლერანტობისა და ღიაობის ხელშეწყობა

ეკონომიკური ზრდის გენერირება ძალადობრივი ექსტრემიზმის პრევენცია კანონის უზენაესობის გაძლიერება

ადამიანის უფლებების პატივისცემის გაძლიერება სოციალური შერიგების გაძლიერება სოციალური ინკლუზიის გაუმჯობესება

ლტოლვილთა და მიგრანტთა ინტეგრაციის უზრუნველყოფა მოქალაქეთა კეთილდღეობის ამაღლება დემოკრატიის პატივისცემის გაძლიერება ცრურწმენებისა და სტერეოტიპების დაძლევა გთხოვთ, მიუთითოთ კულტურათაშორისი დიალოგის სხვა წვლილი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში

როგორ ფიქრობთ, რომ კულტურული მემკვიდრეობა ხელს უწყობს კულტურათაშორისი დიალოგის განვითარებას ადგილობრივი თემების კონტექსტში?

ის წარმოადგენს უნივერსალურ ფასეულობებს, რომლებიც ჩვეულებრივ გავრცელებულია სხვადასხვა წარმოშობის ადამიანებში და საზოგადოებებში.

იგი განასახიერებს კონკრეტული საზოგადოების იდენტურობას და, შესაბამისად, ეს არის შესაძლებლობა გაეცნოთ მის ისტორიას და კულტურას.

ხვა (მიუთითეთ

პოლიტიკა და პრაქტიკა

1. იცით თუ არა რაიმე პოლიტიკა/კანონმდებლობა/სახელმწიფო სტრატეგია, რომელიც ხელს უწყობს ICD-ს თქვენს ქვეყანაში? პოლიტიკა კანონმდებლობა სახელმწიფო სტრატეგია

ხვა (მიუთითეთ

1.1. გთხოვთ, მიუთითოთ რომელი პოლიტიკა, კანონმდებლობა, სახელმწიფო სტრატეგია და ა.შ. შენ იცი.

2. იცით თუ არა რაიმე აქტივობის, პროექტისა და პროგრამის შესახებ, რამაც ხელი შეუწყო კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობას თქვენს ქვეყანაში?

თუ კი, გთხოვთ მიუთითოთ

3. იცით თუ არა რაიმე დაფინანსების შესაძლებლობის შესახებ ICD დაკავშირებული საქმიანობისთვის?

თუ კი, გთხოვთ მიუთითოთ

ადგილობრივი აქტორების საქროებების განსაზღვრა ICD-ის ხელშეწყობისთვის

1. რა ძირითადი გამოწვევები აწყდება ICD-ის პოპულარიზაციას თქვენს ქვეყანაში? პოლიტიკა და კანონმდებლობა
არასაკმარისი დაფინანსების შესაძლებლობები ICD-ის არასაკმარისი ცოდნა და ინფორმირებულობა პოლიტიკური ნების ნაკლებობა სხვა (მიუთითეთ

2. რომელ დაინტერესებულ მხარეებს შეუძლიათ მიიღონ ზომები ამ გამოწვევების ეფექტურად გადასაჭრელად? ეროვნული მთავრობა სკოლები და უნივერსიტეტები რელიგიური ხელისუფლება მედია საერთაშორისო ორგანიზაციები ადგილობრივი სათემო ორგანიზაციები გთხოვთ, ჩამოთვალოთ სხვა ორგანიზაციები/დაინტერესებული მხარეები, რომლებსაც, თქვენი აზრით, შეუძლიათ ხელი შეუწყონ კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობას ჩვენს ქვეყანაში

3. რა გჭირდებათ ICD-ზე თქვენი მუშაობის გასაუმჯობესებლად? გთხოვთ, ჩამოთვალოთ სამამდე

4. გთხოვთ, აირჩიოთ ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი აქტივობა შეუძლია საუკეთესოდ შეუწყოს ხელი კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობას თქვენს ქვეყანაში: სამუშაო შეხვედრები და ტრენინგები მიზნობრივი პროფესიული პროგრამები მედია პროგრამები საგანმანათლებლო ელექტრონული რესურსები ელექტრონული სწავლების პლატფორმები კულტურული პროგრამები და აქტივობები კამპანია და აქტივობები გთხოვთ, ჩამოთვალოთ სხვა აქტივობები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, რომლებიც, თქვენი აზრით, დაეხმარება თქვენს ქვეყანაში კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობას გთხოვთ, მიუთითოთ სხვა გზები ჩვენს ქვეყანაში კულტურათაშორისი დიალოგის ხელშეწყობის პროცესის გასაძლიერებლად.

გმადლობთ გამოკითხვაში მონაწილეობისთვის!

პროექტის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის გთხოვთ დაუკავშირდეთ ორგანიზაციას

